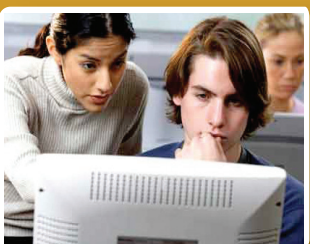

ระบบการศึกษาของ สาธารณรัฐอิตาลี

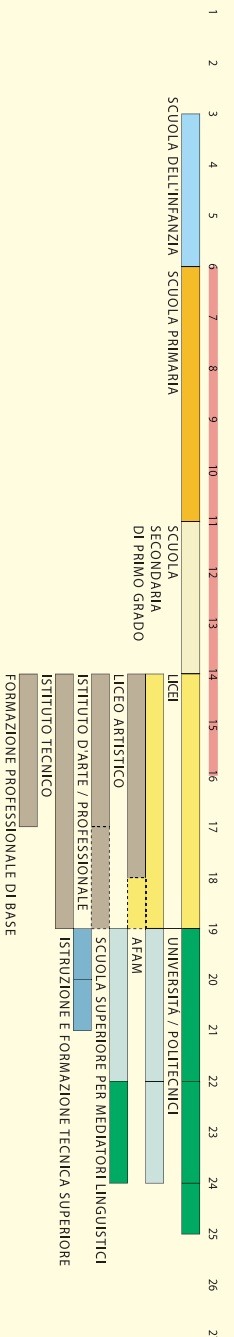

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี

โครงสร้างระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี พ.ศ.2550/51 : Organisation of the education system in Italy, 2007/08

	Pre-primary education – ISCED 0 (for which the Ministry of Education is not responsible)		Pre-primary – ISCED 0 (for which the Ministry of Education is responsible)
	Primary – ISCED 1		Single structure – ISCED 1 + ISCED 2 (no institutional distinction between ISCED 1 and 2)
	Lower secondary general – ISCED 2 (including pre-vocational)		Lower secondary vocational – ISCED 2
	Upper secondary general – ISCED 3		Upper secondary vocational – ISCED 3
	Post-secondary non-tertiary – ISCED 4		
	Tertiary education – ISCED 5A		Tertiary education – ISCED 5B
Allocation to the ISCED levels: ISCED 0 ISCED 1 ISCED 2			
	Compulsory full-time education		Compulsory part-time education
	Part-time or combined school and workplace courses		Additional year
	Compulsory work experience + its duration		Study abroad

Source: Eurydice.

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี

สัญลักษณ์ฉลองครบรอบ 140 ปี ความสัมพันธ์ของไทยกับอิตาลี

ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
ธันวาคม พ.ศ.2552

379.485

ส 691 ร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี

298 หน้า

ISBN : 978-616-7324-17-3

1. การศึกษา-สาธารณรัฐอิตาลี

2. ชื่อเรื่อง

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 31/2553

พิมพ์ครั้งที่ 1

กุมภาพันธ์ 2553 จำนวน 1,000 เล่ม

ผู้พิมพ์เผยแพร่

กลุ่มสถิติการศึกษา ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2668 7123 ต่อ 1210, 1218

โทรสาร. 0 2243 0085

Website : <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น

32/99 ซอยรามอินทรา 65 ถนนรามอินทรา

แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน

กรุงเทพฯ 01220

โทรศัพท์ : 0 2509 4499

โทรสาร : 0 2509 4546

คำนำ

เมื่อมองเห็นพระที่นั่งอนันตสมาคม ทำเนียบรัฐบาล บ้านพิษณุโลก กระทรวงกลาโหม สถานีรถไฟหัวลำโพง วังบางขุนพรหม พระที่นั่งอภิเศกดุสิต พระที่นั่งสวนอัมพร และห้องสมุดเนลสัน เรยส์ หลายท่านอาจตั้งข้อสงสัยว่าใครเป็นผู้ออกแบบอาคารเหล่านี้

ผลงานดังกล่าวเป็นฝีมือของช่างชาวอิตาลีคนที่เข้ามาถวายงานในพระราชสำนักไทยหลังจากการเสด็จประพาสทวีปยุโรปเมื่อ พ.ศ.2440 และ พ.ศ.2450 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาทิ กาลิเลโอ ดินี มิเตเล กอร์ดิจิอานี เอดวาร์โด เยลลี และเซซาโร เฟโร ส่วนชาวอิตาลีที่สร้างสรรค์ความก้าวหน้าให้แก่วงการศิลปะไทยมากที่สุดคือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (Corrado Feroci) และเมื่อศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลี โดยเริ่มอย่างเป็นทางการเมื่อมีลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยมิตรภาพการพาณิชย์และการเดินเรือ ในวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2411 ซึ่งนับจากวันนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองดำเนินมาด้วยดีจนถึงปัจจุบัน ซึ่งใน พ.ศ.2551 เป็นเวลารวมทั้งสิ้น 140 ปี

ประเทศอิตาลีมีความเจริญรุ่งเรืองในด้านศิลปะควบคู่ไปกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นแหล่งกำเนิดของจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก รวมทั้งมีชื่อเสียงในด้านอาหาร การท่องเที่ยวและโรงแรม ศิลปะและดนตรี เสื้อผ้าและการออกแบบ เศรษฐศาสตร์และการบริหารธุรกิจ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติและของโลก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเห็นว่า การศึกษา
ของประเทศอิตาลีมีสาระที่ควรเรียนรู้มากมาย และได้มอบหมายให้
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา และ รองศาสตราจารย์
ดร.รสสุคนธ์ มกรมณี จัดทำเอกสารแปลสรุปและเรียบเรียงเรื่อง
ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี และสำนักงานฯ ขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารจะเป็นประโยชน์
เพื่อให้เป็นข้อมูลทางการศึกษา การสอน การเรียนรู้ การบริหาร
และการตัดสินใจแก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

(รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

สาธารณรัฐอิตาลีมีเมืองหลวงชื่อ โรม พื้นที่ของประเทศ 301,336 ตารางกิโลเมตร เป็นภูเขาและเนินเขาร้อยละ 76.83 ใน พ.ศ.2550 มีจำนวนประชากร 59,619,290 คน คิดเป็นค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของประชากรได้ 195 คนต่อตารางกิโลเมตร มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรร้อยละ 0.01 ประชากรวัยทำงาน 24.3 ล้านคน อยู่ในภาคบริการร้อยละ 63 ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมร้อยละ 32 ภาคเกษตรร้อยละ 5 และว่างงานร้อยละ 7.9 รายได้ประชาชาติต่อหัวต่อปี 1,038,768 บาท

ประชากรร้อยละ 98 นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และมีการสอนศาสนาในสถานศึกษาทุกระดับชั้น แม้รัฐธรรมนูญให้เสรีภาพทุกศาสนาเท่าเทียมกัน แต่ละศาสนายังต้องทำความตกลงกับรัฐด้วย ในอิตาลีมีผู้นับถือศาสนาพุทธประมาณ 40,000 คน มีวัดไทยชื่อวัดสันตจิตตาราม ภาษาราชการคือ อิตาลีเลียน ส่วนในเขตปกครองพิเศษ (5 แคว้น) มีประชาชนพูดภาษาอื่น กฎหมายอนุญาตให้ใช้ภาษาอื่นๆ ได้ในเอกสารราชการและการเรียนการสอน

สินค้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและอะไหล่ เครื่องจักรที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันดิบ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน

สาธารณรัฐอิตาลีปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นผู้นำประเทศ ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลทุกสมัยไม่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ร่วมมือกับกลุ่มประเทศตะวันตกและองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (NATO) และเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EEC) สหภาพยุโรป (EU) รวมทั้งเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศแรกที่ใช้เงินสกุลยูโร (Euro)

รัฐสภา ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร จำนวน 630 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงและการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจากแคว้นต่างๆ วุฒิสภาจำนวน 326 คน ส่วนหนึ่งมาจากการเลือกตั้งทั่วไปจากแคว้นต่างๆ อีกส่วนหนึ่งเป็นวุฒิสมาชิกตลอดชีพ โดยการแต่งตั้งของประธานาธิบดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสมาชิกมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

รัฐบาลประกอบด้วยประธานาธิบดีหรือประธานสภากระทรวง สภากระทรวง และรัฐมนตรี ในกรณีเร่งด่วนรัฐบาลสามารถออกกฎหมายได้ แต่ต้องให้รัฐสภารับรองภายใน 60 วัน โครงสร้างการบริหารงานของรัฐบาลแบ่งเป็น 12 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงานและความมั่นคงทางสังคม กระทรวงสิ่งแวดล้อมและการปกป้องแผ่นดินและทะเล กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง กระทรวงเกษตรอาหารและวนศาสตร์ กระทรวงสินค้าและกิจกรรมทางวัฒนธรรม กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย กระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย และกระทรวงการศึกษาปวงชน

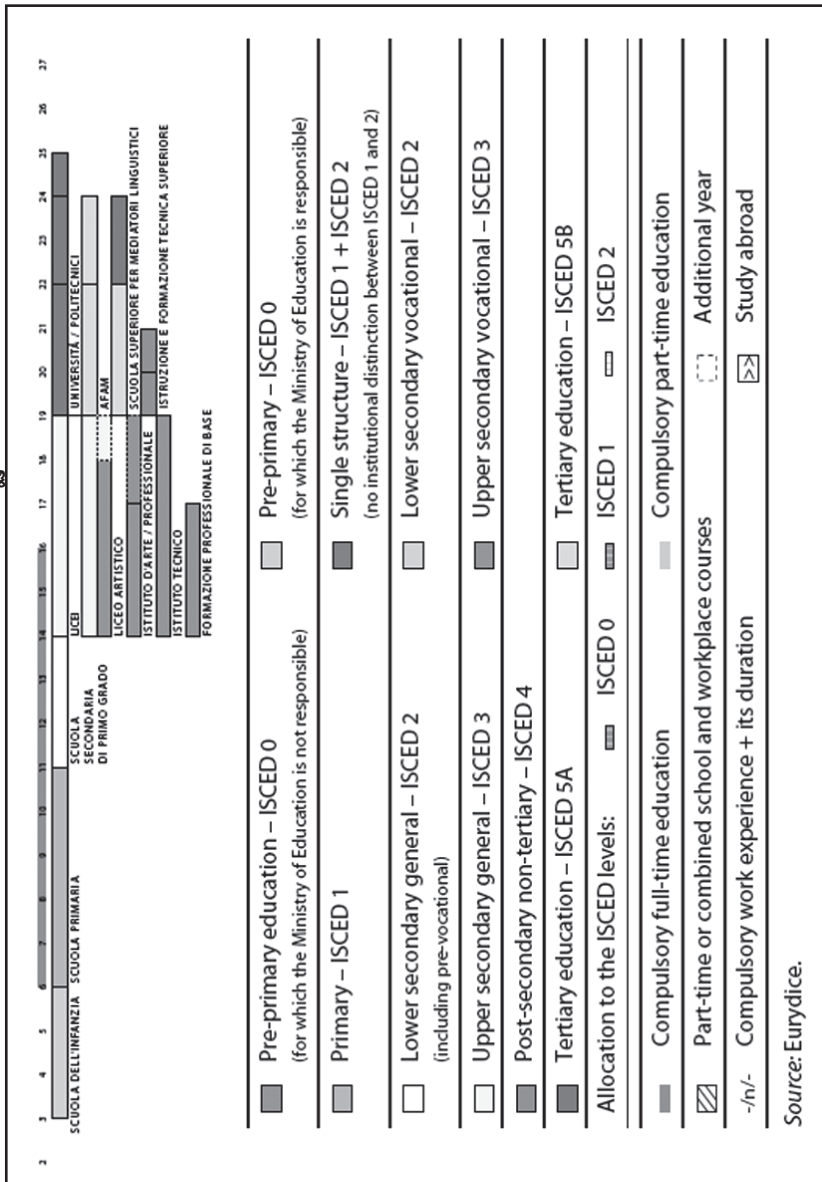
การปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 20 แคว้น 94 จังหวัด 8,101 ชุมชน ซึ่งมีการบริหารงานเป็นอิสระ มีกฎหมาย อำนาจและหน้าที่ของตนเองตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ และบางแคว้นยังได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐบาลกลางให้ปกครองตนเอง การปกครองระดับแคว้นประกอบด้วย สภาแคว้น และคณะกรรมการแคว้น โดยประธานคณะกรรมการแคว้นจะมาจากการเลือกตั้ง

ระบบการศึกษา

โครงสร้างระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี พ.ศ.2550/51 มีลักษณะดังนี้

ระบบศึกษาคล้ายกับของประเทศอื่นๆ ในประชาคมยุโรป ประกอบด้วย การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (ISCED 0) สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ประถมศึกษา (ISCED 1) สำหรับเด็กอายุ 6 - 11 ปี มัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ (ISCED 2) สำหรับเด็กอายุ 11 - 14 ปี มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพศึกษา (ISCED 3) สำหรับเด็กอายุ 15 - 19 ปี มัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา (ISCED 4) การอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัย (ISCED 5A) และการอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย (ISCED 5B) สำหรับนักศึกษาอายุตั้งแต่ 19 ปี การศึกษาภาคบังคับของอิตาลีใช้เวลา 10 ปี ตั้งแต่ อายุ 6 - 16 ปี ส่วนการเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาต้องสอบผ่านข้อสอบของรัฐ และคุณสมบัติเฉพาะตามที่สถาบันกำหนด

โครงสร้างของระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี ปี พ.ศ.2550/2551

- Pre-primary education – ISCED 0 (for which the Ministry of Education is not responsible)
- Primary – ISCED 1
- Lower secondary general – ISCED 2 (including pre-vocational)
- Upper secondary general – ISCED 3
- Post-secondary non-tertiary – ISCED 4
- Tertiary education – ISCED 5A
- Allocation to the ISCED levels: ISCED 0 ISCED 1 ISCED 2
- Compulsory full-time education
- Part-time or combined school and workplace courses
- /n/- Compulsory work experience + its duration

Source: Eurydice.

การบริหารการศึกษาทั่วไป

รัฐธรรมนูญของประเทศให้เสรีภาพทางการศึกษา โดยรัฐมีหน้าที่จัดตั้งสถาบันการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับให้ทุกคนมีสิทธิ์เข้าเรียนโดยไม่มี การกีดกันหรือแบ่งแยกทางเชื้อชาติ หรือศาสนา มหาวิทยาลัย สถาบันวิชาการ และสถาบันวัฒนธรรม มีอำนาจในการออกกฎระเบียบของตน ส่วนเอกชนมีสิทธิ์จัดตั้งสถาบันการศึกษา ผู้ปกครองมีหน้าที่ให้การศึกษาแก่บุตรของตน แม้ว่าจะจะเป็นเด็กที่เกิดนอกสมรส ถ้าหากผู้ปกครองไม่สามารถให้การศึกษาแก่บุตรของตนได้ รัฐมีหน้าที่ให้การศึกษาแทน เด็กที่เรียนเก่ง ถ้าไม่มีทุนทรัพย์ รัฐต้องช่วยเหลือให้เรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา รัฐจัดการศึกษาสำหรับประชาชน การศึกษาทั่วไป การฝึกอาชีพของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ การฝึกหัดครู การประเมินนักเรียน การบูรณาการเด็กการศึกษาพิเศษเข้าเรียนร่วม และการฝึกอาชีพ

รัฐรับผิดชอบงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบโรงเรียน การประเมินโรงเรียน การจัดสรรงบประมาณ การแต่งตั้งบุคลากรของโรงเรียน สถาบันดนตรีและศิลปะ โรงเรียนต่างชาติ และสถาบันวัฒนธรรมในอิตาลี ส่วนในระดับแคว้นรับผิดชอบในการวางแผนการศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ เครือข่ายโรงเรียน ปฏิทินโรงเรียน การช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน และการฝึกอาชีพ ระดับจังหวัดรับผิดชอบเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับชุมชนรับผิดชอบโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเกี่ยวกับการจัดตั้ง-ยุบ-รวมโรงเรียนในชุมชน การปิดเรียนด้วยสาเหตุจำเป็นเร่งด่วนของโรงเรียนระดับ การศึกษาภาคบังคับ การจัดตั้ง ควบคุม ตรวจสอบและยกเลิกกลุ่ม

โรงเรียน ส่วนโรงเรียนมีอิสระในการจัดการเรียนการสอน การให้บริการ ตามหลักสูตร การเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติม การจัดเวลาเรียน และจัดกลุ่มนักเรียน ตามกรอบที่กำหนดในระดับประเทศโดยกระทรวงการศึกษา ปวงชน

กระทรวงการศึกษาปวงชน บริหารงานโดยแบ่งออกเป็น 2 กรม คือ กรมการศึกษาและกรมแผนงาน มีหน่วยงานสำคัญ 3 หน่วยงาน คือ สภาการศึกษาแห่งชาติ สถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ และสำนักพัฒนาความเป็นเอกภาพของโรงเรียนแห่งชาติ

กระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย บริหารงานโดย แบ่งออกเป็น สำนักงานเลขาธิการ และหน่วยงาน 6 กองคือ กองบริหารทั่วไปและบุคลากร กองกิจกรรมมหาวิทยาลัย กองนักศึกษาและสิทธิในการเรียน กองศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ชั้นสูง กองวิจัย และกองระบบสารสนเทศ ทั้งนี้ มีหน่วยงานที่อยู่ระหว่าง การจัดตั้งอีก 6 หน่วยงานคือ สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ สภานักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติ สถาบันประเมินระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งชาติ สภาอธิการบดีมหาวิทยาลัยอิตาลี สภาสิทธิในการเรียนมหาวิทยาลัยแห่งชาติ และสภาการศึกษาศิลปะและดนตรีชั้นสูงแห่งชาติ

การบริหารสถาบันการศึกษา

การบริหารโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายรับผิดชอบโดย ครูใหญ่ คณะกรรมการ ดำบล คณะกรรมการสถานศึกษา สมัชชาครู คณะกรรมการชั้นเรียน และคณะกรรมการประเมินครู ส่วนสถาบันอุดมศึกษาบริหารงาน

แตกต่างกันตามประเภทของสถาบัน คือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีใช้มหาวิทยาลัยบริหารโดยคณะกรรมการอำนวยการและผู้อำนวยการ ซึ่งอาจจะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะทางสถาบัน โดยปกติอธิการบดี (President) หรือผู้อำนวยการ เป็นตัวแทนตามกฎหมาย ส่วนการบริหารมหาวิทยาลัย ผู้รับผิดชอบ คือ อธิการบดี สภาวิชาการ คณะกรรมการอำนวยการ ผู้อำนวยการบริหาร ซึ่งกฎหมายของแต่ละมหาวิทยาลัยอาจจะกำหนดหน่วยงานต่างๆ ไว้แตกต่างกัน

การบริหารระดับกรมในมหาวิทยาลัยของอิตาลีประกอบด้วยหน่วยงานวิจัยตั้งแต่ 1 หน่วยขึ้นไปที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำวิจัยและสอนวิชาที่คล้ายหรือใกล้เคียงกัน ประกอบด้วย คณะกรรมการประจำกรม ผู้อำนวยการกรม และคณะกรรมการบริหารกรม ส่วนการบริหารระดับคณะวิชาในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย คณะกรรมการประจำคณะวิชา คณบดี คณะกรรมการประจำหลักสูตร และประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร

การประสานงานและการปรึกษาหารือของบุคลากรในชุมชนการศึกษา กระทำในลักษณะการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา หน่วยงานภายใน ได้แก่ คณะกรรมการชั้นเรียน สมัชชาครู คณะกรรมการตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครอง และสมาคมหรือคณะกรรมการนักเรียน ส่วนหน่วยงานภายนอก ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาในท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาระดับแคว้น และคณะกรรมการการอุดมศึกษา

งบประมาณการศึกษา

งบประมาณการศึกษาทั้งหมดมาจากรัฐ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ งบประมาณปกติ และงบประมาณสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา รัฐได้มอบอำนาจให้แต่ละแคว้นเป็นผู้ดำเนินการบริหารงบประมาณ เกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียน เช่น โรงอาหาร การเดินทาง ตำราเรียนระดับประถมศึกษา เด็กยากจน การช่วยเหลือทางด้านสังคม และสุขภาพ โดยแต่ละแคว้นอาจมอบอำนาจให้จังหวัดและชุมชน ดำเนินการช่วยเหลือโรงเรียนในด้านความอบอุ่นของอาคารเรียน ไฟฟ้า การบำรุงรักษาอาคารเรียน เป็นต้น

การศึกษาก่อนประถมศึกษา

การศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ใช้เวลาเรียน 3 ปี ซึ่งไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับ รัฐเป็นผู้จัด ครอบครัวยุคใหม่จ่ายเพียงค่ารถและค่าอาหารในระหว่างเรียน ยกเว้นครอบครัวที่ยากจนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ครอบครัวมีอิสระในการเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน สำหรับโรงเรียนอนุบาลที่มีจำนวนผู้สมัครเป็นจำนวนมากสามารถกำหนดเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าเรียนได้เอง

ปีการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลอยู่ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 มิถุนายน คิดเป็น 875-1,700 ชั่วโมงต่อปี การจัดกิจกรรมประจำวันและประจำสัปดาห์ให้กับเด็กของแต่ละโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับจำนวนครู คณะกรรมการตำบลหรือคณะกรรมการสถานศึกษา กำหนดเวลาเข้าเรียนและเลิกเรียนในแต่ละวัน รวมทั้งจำนวนวันต่อสัปดาห์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 5 วัน และพิจารณาความต้องการของผู้ปกครองด้วย

การประเมินผลจะใช้วิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็ก เพื่อเข้าใจความต้องการของเด็ก พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพ และปริมาณของสิ่งที่เด็กตอบ และรายงานผู้ปกครองให้ทราบถึง ระดับกิจกรรมที่เด็กทำได้ แต่ไม่เป็นการวัดหรือประเมินผล

ข้อมูลปีการศึกษา 2550/51 ของกระทรวงการศึกษาปวงชน แสดงว่าโรงเรียนอนุบาลของรัฐมีอัตราส่วนนักเรียนต่อครู 11.3:1 จำนวนเด็กต่อกลุ่มเรียนโดยเฉลี่ย 22.8 คน จำนวนโรงเรียน 13,631 แห่ง จำนวนกลุ่มเรียน 42,116 กลุ่ม จำนวนนักเรียน 961,872 คน ประมาณการจำนวนครูทั้งประจำและชั่วคราวรวมทั้งสิ้น 84,886 คน

การประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษาใช้เวลาเรียน 5 ปี วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับนี้คือ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ เรียนรู้ความรู้พื้นฐาน และพัฒนาทักษะต่างๆ ตั้งแต่เทคโนโลยีสารสนเทศไปจนถึง การคิดเชิงระบบ การแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอิตาเลียนและภาษาอังกฤษ การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาโลกธรรมชาติ ทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับสถานที่และเวลา และหลักการการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ผู้ปกครองสามารถเลือกโรงเรียนใดก็ได้ คณะกรรมการตำบลหรือคณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าเรียนตามจำนวนที่สามารถรับได้ เด็กที่มีอายุครบ 6 ปี สามารถเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ หรือโรงเรียนที่รัฐรับรองวิทยฐานะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เทศบาลจ่ายค่าตำราเรียนให้ ส่วนผู้ปกครองต้องจ่ายค่าเดินทางและค่าอาหาร

เด็กจะเข้าชั้นเรียนตามกลุ่มอายุ โดยปกติชั้นเรียนหนึ่ง มีเด็กระหว่าง 25-27 คน แต่โรงเรียนสามารถจัดชั้นเรียนตามกลุ่ม หรือชั้นหรืออายุเดียวกันหรือต่างชั้นกันได้ ตามแต่วัตถุประสงค์ และกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการ ชั้นเรียนที่มีนักเรียนหลายอายุ จะจัดในพื้นที่ห่างไกลอย่างเช่นในเขตภูเขา หรือเกาะห่างไกล ที่ประชากรนักเรียนมีจำนวนน้อย ซึ่งไม่สามารถจัดนักเรียนเป็น 5 ชั้นปีได้

ปีการศึกษาเริ่มต้นในวันที่ 1 กันยายน และสิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม การเรียนการสอน การสอบและกิจกรรมจัดระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 มิถุนายน ทำการสอน 200 วันต่อปี ปีการศึกษา อาจแบ่งออกเป็น 2-3 ภาคเรียนได้ ชั่วโมงสอนบังคับไว้ไม่น้อยกว่า 891 ชั่วโมง ในกรณีที่เปิดสอนน้อยกว่า 5 วันต่อสัปดาห์ คณะกรรมการ ตำบลหรือคณะกรรมการสถานศึกษา สามารถจัดเวลาเรียนตลอดปีที่แตกต่างกันในแต่ละสัปดาห์ของปีได้ แคว้นเป็นผู้กำหนดวันเปิด และปิดเรียนประจำปี และประเทศเป็นผู้กำหนดวันหยุดกิจกรรมและการเฉลิมฉลอง ประจำปีของประเทศ แต่ละแคว้นจึงมีวันเปิดปิดภาคเรียน แตกต่างกัน

การเรียนการสอนเน้นการสร้างสมประสบการณ์ด้านความคิด และค่านิยม รับผิดชอบต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรมและบุคคล วิชาที่สอนได้แก่ ภาษาอิตาเลียน ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ดนตรี ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ ยานยนต์ วัตถุประสงค์ของแต่ละวิชาจะสัมพันธ์กับความรู้ เพื่อการดำรงชีวิต เช่น หน้าที่พลเมือง จรรยาศึกษา โภชนาการ สุขศึกษา

ผลการเรียนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี ปานกลาง และต่ำกว่ามาตรฐาน ส่วนพฤติกรรมนักเรียนจะพิจารณาจาก

ความสนใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนและกิจกรรมของโรงเรียน และความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการประเมินระหว่างภาคและปลายภาค เด็กที่เรียนจบระดับประถมศึกษาจะได้รับหนังสือรับรองผลการเรียน จากโรงเรียนตามกรอบที่กระทรวงกำหนด

โรงเรียนประถมศึกษาของอิตาลีแบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 คือ ประถมศึกษาปีที่ 1 ช่วงที่ 2 คือ ประถมศึกษาปีที่ 2-3 และช่วงที่ 3 คือ ประถมศึกษาปีที่ 4-5 การเลื่อนช่วงชั้นเป็นความเห็นของคณะครูที่สอน การไม่เลื่อนชั้นต้องเป็นความเห็นของครูทุกคนและต้องมีความจำเป็น ต่อการเรียนของเด็กเท่านั้น

โรงเรียนที่ไม่ใช่ของรัฐมี 2 ประเภท คือ โรงเรียนเทียบเท่า โรงเรียนของรัฐ และโรงเรียนเอกชน สำหรับผู้ปกครองที่สอนเด็กเอง ต้องให้เด็กเข้าสอบกับโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่รัฐรับรองวิทยฐานะ

ข้อมูลปีการศึกษา 2550/51 ของกระทรวงการศึกษาปวงชน แสดงว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐมีจำนวน 16,120 โรงเรียน 137,598 ห้อง นักเรียน 2,566,436 คน ครูประจำและชั่วคราว จำนวน 249,181 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 10.3:1 อัตราส่วนจำนวนนักเรียน ต่อ 1 ห้องเรียน เป็น 18.7 คน

การมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

การมัธยมศึกษาประกอบด้วย มัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตร 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตร 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น จัดสำหรับเด็กอายุ 11-14 ปี ซึ่งเมื่อรวมกับการประถมศึกษาเรียกว่า การศึกษาระยะที่หนึ่ง ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายเรียกว่าการศึกษา

ระยะที่สอง แยกเป็นสายสามัญและสายอาชีวศึกษา จัดสำหรับเด็กอายุ 14-19 ปี

การอาชีวศึกษาขั้นต้นแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) การฝึกอบรมระดับพื้นฐาน จัดสำหรับผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี ได้รับประกาศนียบัตร 2) การฝึกอบรมระดับสอง จัดสำหรับผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือผู้จบการฝึกอบรมระดับพื้นฐานเป็นการศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ การศึกษาที่จัดโดยสถาบันเทคนิคชั้นสูงและการศึกษาที่จัดโดยสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมเทคนิคชั้นสูง

วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมุ่งส่งเสริมความสามารถในการเรียนด้วยตนเองของเด็ก เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อความสัมพันธ์ทางสังคม ปีการศึกษา 2550/51 กระทรวงกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมของการประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ว่า เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของประสบการณ์ของตนเอง ส่งเสริมการเป็นประชากรที่มีส่วนร่วมและเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรม

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสาขาอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นการเตรียมเด็กเพื่อเรียนต่อมหาวิทยาลัย ส่วนสาขาศิลปศาสตร์เป็นการสอนศิลปะที่ไม่เกี่ยวกับศิลปประยุกต์ในภาคอุตสาหกรรม โรงเรียนมีสิทธิจัดทำวัตถุประสงค์ของตนเอง โดยพิจารณาแนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวิชาการ ส่วนสมรรถภาพหลักที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเด็กคือวิธีการเรียนรู้ การวางแผน การสื่อสาร ความร่วมมือและการมีส่วนร่วม

การทำงานด้วยตนเอง การแก้ปัญหา การสร้างความสัมพันธ์และผูกพัน การรวบรวมและตีความสารสนเทศ

การอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์ในการเตรียมเด็กเพื่อทำงานด้านบริหารและเทคนิค ตลอดจนประกอบอาชีพต่างๆ เช่น งานด้านการค้า บริการ อุตสาหกรรม ก่อสร้าง เกษตร การเดินเรือ ส่วนการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับที่หนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กที่จบการศึกษาระยะที่หนึ่ง ได้วุฒิทางอาชีพ และจบการศึกษาภาคบังคับโดยเข้ารับการฝึกอบรม

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 1) การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับสอง มุ่งให้ผู้เรียนได้รับทักษะทางอาชีพด้วยเนื้อหาสาระทางทฤษฎี เทคนิคและการจัดการ โดยมีภาคปฏิบัติในสถานประกอบการที่เป็นการเรียนเต็มเวลา 2) ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง มุ่งพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหลังระดับมัธยมศึกษา ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในภาครัฐและเอกชน

สถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ โรงเรียนมัธยมด้านอักษรศาสตร์ โรงเรียนมัธยมด้านวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมด้านศิลปะ และโรงเรียนมัธยมด้านสังคม-จิตวิทยาการศึกษา ส่วนสถาบันการศึกษาระดับการมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ สถาบันเทคนิค สถาบันอาชีวศึกษา และสถาบันศิลปะ

การเข้าเรียนต่อในระบบการศึกษาระยะที่สอง เด็กจะต้องผ่านการสอบของรัฐที่จัดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการศึกษาระยะที่หนึ่ง ส่วนนักเรียนต่างชาติที่อยู่ในช่วงอายุเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และเรียน

ในโรงเรียนมาแล้วอย่างน้อย 9 ปี มีสิทธิ์เข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ และในขณะเดียวกันโรงเรียนต้องทำแผนการเรียนให้เด็กมีโอกาสได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปพร้อมกันด้วย

การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเสียค่าธรรมเนียม ถ้าครอบครัวมีฐานะดี เด็กต้องเสียค่าธรรมเนียมตามรายการที่กระทรวงกำหนด ค่าธรรมเนียมของแต่ละแคว้นจะแตกต่างกัน

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาภาคบังคับ และมีหลักสูตรแบบบูรณาการ ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดเป็นสาขาวิชาที่ให้เรียน แต่อาจมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละแคว้น ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ แยกเป็นสาขาวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ สาขาศิลปะ สาขาภาษาศาสตร์ และสาขาสังคม จิตวิทยาการศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษามีสาขาหลากหลายมาก

การประเมินผลเพื่อเลื่อนจากชั้นปีที่ 1 ไปยังชั้นปีที่ 2 ดำเนินการโดยคณะกรรมการพิเศษหรือคณะกรรมการชั้นเรียน ส่วนการเลื่อนชั้นจากปีที่ 2 ไปปีที่ 3 ครูเป็นผู้ประเมินผลการเรียนและความประพฤติของเด็ก การเลื่อนชั้นจากปีที่ 3 ไปปีที่ 4 เป็นการเลื่อนจากระบบการศึกษาระยะที่หนึ่งไปยังระยะที่สอง ดังนั้นเด็กต้องสอบข้อสอบของรัฐ การสอบข้อเขียนจะสอบในวิชาภาษาอิตาเลียน คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ส่วนวิชาอื่นเป็นการสอบปากเปล่า

สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญจะต้องสอบทุก ๆ 4 เดือน คะแนนที่ได้เป็นระบบตัวเลขเต็ม 10 คะแนน ถ้าผ่านจะได้

ระหว่าง 6-10 คะแนน ถ้าไม่ผ่านจะได้จาก 0 ถึง 5 คะแนน เมื่อถึงปลายปีสุดท้าย จะต้องเข้าสอบข้อสอบของรัฐเพื่อจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คณะกรรมการชั้นเรียนเป็นผู้ประเมินว่าเด็กมีสิทธิเข้าสอบหรือไม่

บุคคลภายนอกที่ต้องการสอบข้อสอบของรัฐระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องยื่นคำร้องต่อหัวหน้าสำนักงานการศึกษาประจำแคว้น โดยแจ้งว่าต้องการสอบที่โรงเรียนใด สำนักงานจะส่งตัวไปสอบตามที่ต้องการ บางกรณีอาจต้องสอบข้อสอบนำร่องก่อนสอบข้อสอบของรัฐ การสอบประกอบด้วย การสอบข้อเขียน 3 วิชาและการสอบปากเปล่า ผลการสอบของรัฐคิดเป็นร้อยละ คะแนนผ่านขั้นต่ำเท่ากับร้อยละ 60

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับหนึ่งจะประเมินผลการเรียนโดยครูเมื่อจบปีที่ 3 ของการฝึกอบรม เด็กต้องสอบไล่ต่อหน้าคณะกรรมการ ซึ่งเป็นตัวแทนจากแคว้นและจังหวัด การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับสองมีการสอบเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน อาจเป็นข้อเขียน สอบปากเปล่า หรือการปฏิบัติ แล้วแต่คณะกรรมการสอบไล่จะเห็นสมควร

ข้อมูลปีการศึกษา 2550/51 แสดงว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 1,615,266 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 2,598,720 คน ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 167,251 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 230,694 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 7,102 โรงเรียน และมัธยมศึกษาตอนปลาย 5,107 โรงเรียน

การอุดมศึกษา

การอุดมศึกษาของอิตาลีแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) มหาวิทยาลัย 2) การอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนโดยสถาบันศิลปะ

และดนตรีชั้นสูง (The Higher Level Arts and Music Education System: Afam) และการศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคนิคชั้นสูง (The Higher Technical Education and Training: IFTS) 3) การอุดมศึกษาที่ไม่ใช่ มหาวิทยาลัยซึ่งเปิดสอนโดยสถาบันอื่นๆ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านศิลปะและดนตรี (Afam) ประกอบด้วย วิทยาลัยวิจิตรศิลป์ของรัฐจำนวน 20 แห่ง วิทยาลัยที่รัฐรับรองจำนวน 24 แห่ง สถาบันอุตสาหกรรมศิลป์ชั้นสูงจำนวน 4 แห่ง วิทยาลัยการละครแห่งชาติ วิทยาลัยดนตรีจำนวน 57 แห่ง สถาบันดนตรีที่มีการรับรองวิทยฐานะจำนวน 21 แห่ง วิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรเทียบเท่าระดับปริญญาตรี เช่น โรงเรียนภาพยนตร์แห่งชาติ ศูนย์กลางการปฏิสังขรณ์ โรงเรียนปฏิสังขรณ์กระบือมโสมเสก โรงเรียนเจียรไนเพชรพลอย โรงเรียนเกี่ยวกับระบบจดหมายเหตุ เอกสารโบราณ และเอกสารการทูต วิทยาลัยการทหาร สถาบันศาสนศาสตร์ชั้นสูง ศูนย์กลางการดูแลรักษาหนังสือ และมูลนิธิอนุรักษ์และฟื้นฟูหนังสือ

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 89 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 56 แห่ง สถาบันโพลีเทคนิคของรัฐจำนวน 3 แห่ง มหาวิทยาลัยอิสระหรือมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรอง วิทยฐานะจำนวน 16 แห่ง มหาวิทยาลัยสำหรับชาวต่างชาติ 3 แห่ง สถาบันโรงเรียนชั้นสูง 6 แห่ง และมหาวิทยาลัยออนไลน์ 11 แห่ง

การจัดการศึกษาในสถาบันระบบ Afam ประกอบด้วย หลักสูตร 3 ปีได้รับวุฒินุปริญญาบัตรระดับที่หนึ่ง (First-Level Diploma Accademico) หลักสูตร 2 ปีได้รับวุฒินุปริญญาบัตรระดับที่สอง (Second-Level Diploma Accademico) หลักสูตรที่ได้รับวุฒิ Specialisation Diploma

Accademico ใช้ระยะเวลาเรียนหลากหลาย และหลักสูตรที่ได้รับวุฒิปริญญา Diploma di Perfezionamento o Master ใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี

ส่วนการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยในสถาบันอื่นๆ ที่เน้นการฝึกอาชีพเฉพาะทาง มีหลักสูตรที่ให้วุฒเทียบเท่าปริญญาตรีเพียงสถาบันเดียวคือ โรงเรียนภาษาศาสตร์ชั้นสูงที่ฝึกอบรมผู้แปลและล่าม การเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยเหล่านี้ ผู้เรียนต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและผ่านการสอบเข้า เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนการรับนักศึกษาเข้าเรียนในแต่ละปี ผู้สมัครเข้าเรียนจะต้องผ่านการฝึกอบรมบางอย่างมาแล้ว

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งค่าใช้จ่ายแต่ละปีของแต่ละสถาบันอาจแตกต่างกัน แต่ต้องไม่เกินค่าธรรมเนียมขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ในแต่ละปี เช่น ปีการศึกษา 2549/50 กำหนดไว้ที่ 17,491 ยูโร รวมทั้งกำหนดค่าใช้จ่ายชั้นสูงสุดที่จะเรียกเก็บจากนักศึกษาไว้ว่าต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของทุนอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัย ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยสำหรับการเรียนระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในปีการศึกษา 2547/48 อยู่ที่ 880 ยูโร

การอุดมศึกษาแบบมหาวิทยาลัยและแบบไม่ใช่มหาวิทยาลัย อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย ยกเว้นสถาบันการทหารอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงกลาโหม สถาบันศาสนศาสตร์ชั้นสูงอยู่ภายใต้การดูแลของศาสนาจักรคาทอลิกแห่งนครวาติกันหรือศาสนจักรคาทอลิกแห่งอิตาลี และสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมจะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงสินค้าและกิจกรรมทางวัฒนธรรม

การใช้ระบบหน่วยกิตมหาวิทยาลัย (CFU) ช่วยลดข้อแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนตามกฎหมายและเวลาที่ใช้จริง และทำให้อัตราการออกกลางคันลดลง หน่วยกิตมหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนของปริมาณงานการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษา โดยหนึ่งหน่วยกิตมีค่าเท่ากับ 25 ชั่วโมง ปริมาณงานการเรียนรู้โดยเฉลี่ยของนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลาในมหาวิทยาลัยมีค่าเท่ากับ 60 หน่วยกิตต่อปี การจัดแบบทวิภาคคิดเป็น 30 หน่วยกิตต่อภาคเรียน และไตรภาคคิดเป็น 20 หน่วยกิตต่อภาคเรียน ทั้งนี้ มีตารางเทียบระบบหน่วยกิตของอิตาลีกับระบบการเทียบโอนหน่วยกิตของยุโรป (ECTS) ในระบบ Afam จะเรียกว่าหน่วยกิตวิชาการ (CA) และมีค่าเท่ากับกับหน่วยกิตมหาวิทยาลัย

การจัดหลักสูตรในมหาวิทยาลัยมีอิสระมาก ทั้งในด้านเนื้อหาและโครงสร้างการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตร และรายวิชาของแต่ละสาขาจะมีความแตกต่างกันมาก จึงต้องมีการวางแผนทึ่กลางสำหรับโครงสร้างการศึกษาและคุณวุฒิระดับมหาวิทยาลัย กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีการกำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของสถาบัน โดยคำนึงถึงเสรีภาพในการสอน สิทธิและหน้าที่ของอาจารย์ สิทธิและหน้าที่ของนักศึกษา

ปีการศึกษา 2549/50 จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในมหาวิทยาลัยมีจำนวน 1,780,743 คน จำนวนอาจารย์รวมทั้งสิ้น 61,974 คน จำนวนนักศึกษาสถาบันระบบ Afam 76,258 คน จำนวนอาจารย์สถาบันระบบ Afam 8,886 คน

การศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาต่อเนื่องดำเนินงานโดยศูนย์ประจำเขตพื้นที่ (Centri Territoriali Permanenti: CTP) จัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่ การเรียนรู้ เพื่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน การสร้างความเข้มแข็งและ ส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างแรงจูงใจและสร้างความเข้าใจใหม่

ชั้นเรียนภาคค่ำ มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งและการขยายทักษะพื้นฐาน เพื่อเพิ่มวุฒิให้แก่เยาวชนและผู้ใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้อย่างที่ควรจะเป็น ทั้งผู้ที่เข้าสู่ภาคสังคมและแรงงานแล้ว และผู้ที่ต้องการพัฒนาชีวิตส่วนตัวและวิชาชีพของตน (Personal and Professional Life)

ศูนย์ชั้นเรียนภาคค่ำที่จัดในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหน้าที่จัดแผนการเรียนโดยยึดประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดบนพื้นฐานของวิธีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จัดหน่วยการเรียนแบบโมดูล ประกอบด้วย เวลาที่ใช้ในการสอน เวลาที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนในแต่ละระดับ

ปีการศึกษา 2546/47 ศูนย์ประจำเขตพื้นที่ (CTP) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 540 ศูนย์ และชั้นเรียนภาคค่ำมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 675 ศูนย์ เป้าหมายคือผู้ใหญ่ทุกคน (อายุเกิน 15 ปี) ที่ยังไม่ได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาภาคบังคับ และผู้ใหญ่ที่ได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาภาคบังคับแต่ประสงค์จะกลับมาศึกษาต่อหรือฝึกอบรม สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของ CTP การเข้าเรียนใน CTP ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน แต่ชั้นเรียนภาคค่ำต้องเสียค่าเล่าเรียนเท่ากับหลักสูตรภาคปกติ

หลักสูตรที่เปิดสอนโดย CTP มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 20,541 หลักสูตร หลักสูตรที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและมัลติมีเดียและหลักสูตรภาษาต่างประเทศ วุฒิการศึกษาที่ออกให้โดย CTP คือ ประกาศนียบัตรประถมศึกษา ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น ประกาศนียบัตรการเข้าร่วมในหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรแบบโมดูลสายวิชาชีพ ส่วนชั้นเรียนภาคค่ำให้วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญาด้านอาชีวศึกษา

การศึกษาพิเศษ

ในประเทศอิตาลี ไม่มีระบบการศึกษาพิเศษแยกออกไป โดยเฉพาะสำหรับเด็กพิการ แต่กฎหมายกำหนดไว้ว่าเด็กพิการอายุ 0-3 ปีสามารถเข้ารับบริการของศูนย์เลี้ยงเด็ก เด็กพิการมีสิทธิเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ในชั้นเรียนปกติของโรงเรียนทุกประเภททุกระดับ และในมหาวิทยาลัย

สำนักงานสาธารณสุขท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการประเมินให้แก่ผู้ปกครอง เมื่อมีการร้องขอให้พิจารณาว่าบุตรธิดาของตนเป็นผู้พิการหรือไม่ รายงานการประเมินจะถูกส่งไปให้ผู้ปกครองและส่งต่อไปยังโรงเรียน เพื่อเป็นหลักฐานที่ต้องมีก่อนเริ่มกระบวนการบริหารจัดการการเรียนร่วม เมื่อได้รับการระบุว่าเป็นผู้พิการแล้วจะมีการจัดทำรายงานการวินิจฉัย จัดทำทะเบียนประวัติ จัดทำแผนการศึกษาประจำตัว

การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้พิการเป็นเรื่องที่กำหนดโดยแคว้น ซึ่งโดยทั่วไปมีความช่วยเหลือ 2 ประเภทคือ 1) การช่วยเหลือโดยตรง ได้แก่ ทุนการศึกษา เช็ก การบริจาคแก่โรงเรียน ฯลฯ 2) การช่วยเหลือทางอ้อม จัดในลักษณะการให้บริการที่ผู้พิการ

ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายได้แก่ การเดินทาง อาหาร หนังสือเรียน สื่อการสอน ฯลฯ

โดยทั่วไป การเข้าเรียนของนักเรียนพิการในโรงเรียนจะเป็นการเรียนร่วมอยู่ในชั้นเรียนปกติของทุกระดับชั้นและทุกประเภท ดังนั้นโรงเรียนปกติจึงต้องมีการปรับโครงสร้างของอาคารและสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนพิการให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการปรับเครื่องมือทางเทคนิคและการเรียนการสอนให้เหมาะสมสำหรับใช้กับนักเรียนพิการที่มีข้อจำกัดด้านประสาทสัมผัส โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากศูนย์ที่ตั้งขึ้นเป็นพิเศษสำหรับให้คำปรึกษาด้านการเรียนการสอน การผลิตหรือการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน สำหรับการศึกษพิเศษ

ยิ่งไปกว่านั้นยังมีโครงการ "โรงเรียนในโรงพยาบาล (School in Hospital)" สำหรับนักเรียนทุกคนทุกระดับชั้นที่ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงจนต้องอยู่ที่โรงพยาบาล หรือเป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาล โรงเรียนนี้ดำเนินงานอย่างยืดหยุ่น โดยพิจารณาตามประเภทของโรคที่เด็กแต่ละคนเป็น ระยะเวลาที่ต้องเข้ารับการตรวจรักษา วิธีการรักษาพยาบาล และสภาพการใช้ชีวิตในโรงพยาบาล

สำหรับการบริการในลักษณะที่นับว่าเป็นนวัตกรรมคือ การสอนเสริมที่บ้าน (Home Tuition) ซึ่งจัดสำหรับเด็กป่วยที่ไม่สามารถไปโรงเรียนได้อย่างน้อย 30 วัน โดยจำนวนของครูที่ไปสอนขึ้นอยู่กับความต้องการของกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก และความพร้อมที่จะกลับไปเรียนต่อในชั้นเรียนปกติ บริการนี้กำลังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากแผนสุขภาพแห่งชาติ มีเป้าหมายให้การช่วยเหลือด้านสุขภาพที่บ้าน เพื่อลดเวลาการอยู่ในโรงพยาบาล

โรงเรียนอนุบาลมีนโยบายการเรียนร่วมสำหรับเด็กทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีปัญหาในการปรับตัวและ/หรือเด็กที่มีความผิดปกติในการเรียนรู้ เพราะการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นโอกาสสำคัญของเด็กในการพัฒนาตนเอง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างความผิดปกติที่เกิดจากปัญหาสังคมและวัฒนธรรมในสิ่งแวดล้อมของเด็ก ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระบบการศึกษาหลัก และความผิดปกติอย่างแท้จริงที่เกิดจากความพิการ ซึ่งต้องแก้ไขด้วยการจัดการศึกษาพิเศษ

การศึกษาระดับประถมศึกษามุ่งเน้นว่าจะต้องไม่ทำให้ความหลากหลายที่เกิดจากสภาพด้อยโอกาสหรือความพิการ นำไปสู่ความไม่เสมอภาคทางสังคม ดังนั้นการวางแผนการศึกษา และการเรียนการสอนจึงคำนึงถึงวิธีการเรียนรู้บนเส้นทางการศึกษาหลัก และเส้นทางการศึกษาพิเศษ เพื่อลดช่องว่างที่เกิดขึ้นและเป็นการประกันว่านักเรียนทุกคนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในระดับเดียวกัน

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งแก้ไขความยากลำบากในการเรียนรู้ และส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนร่วมของนักเรียนพิการ ด้วยการจัดครูผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

สิทธิทางการศึกษาของผู้พิการครอบคลุมถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนร่วมของผู้พิการมีการดำเนินงานโดยการวางแผนประสานงานกับศูนย์บริการช่วยเหลือด้านสังคม ให้บริการด้านสุขภาพและกีฬา จัดเครื่องมือทางเทคนิคและอุปกรณ์การศึกษา การทำข้อตกลงความร่วมมือกับศูนย์เฉพาะทางด้านต่าง ๆ การจัดล่ามสำหรับนักศึกษาตาบอด ยิ่งกว่านั้นยังมีที่พักสำหรับนักศึกษาพิการ และบางมหาวิทยาลัย

มีการให้บริการอุปกรณ์กีฬาด้วย นักศึกษาฝึกการมีสิทธิในการเดินทาง การใช้บริการผู้ดูแล และการใช้บริการอ่านให้ฟัง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ปีการศึกษา 2548/49 มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนระดับต่าง ๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 178,220 คน และครูการศึกษา พิเศษจำนวน 83,761 คน

การฝึกหัดครู

การฝึกหัดครูทั้งหมดดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย ครูโรงเรียน ก่อนประถมศึกษาและครูประถม ศึกษาจะต้องสำเร็จหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องสำเร็จหลักสูตร ระดับปริญญาตรีและเรียนต่อในโรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง (Specific Specialization School: SSIS) ส่วนครูที่ต้องการเชี่ยวชาญด้านการ ช่วยเหลือนักเรียนพิการจะต้องฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยจัดรวมอยู่ใน หลักสูตรฝึกหัดครูที่เปิดสอนอยู่แล้ว

มหาวิทยาลัยไม่มีศูนย์เฉพาะทางที่จัดขึ้นเพื่อดำเนินงาน ด้านการฝึกหัดครู รูปแบบการฝึกอบรมสำหรับเป็นครูก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษากระทำไปพร้อมกัน โดยแบ่งออกเป็นการเรียนวิชาทั่วไป 2 ปี และเรียนวิชาเอก 2 ปี คือแขนงวิชาการสอนระดับก่อนประถมศึกษา และแขนงวิชาการสอนระดับประถมศึกษา การฝึกสอนเริ่มตั้งแต่ปีแรก นักศึกษาเลือกวิชาเอกที่จะเรียนเมื่อสิ้นสุดปีที่สอง

หลักสูตรการฝึกหัดครูสอนระดับมัธยมศึกษาที่ได้วุฒิ Diploma di Specializzazione ของ SSIS ซึ่งเป็นหลักสูตร 2 ปีระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นวุฒิที่ต้องมีในการสมัครสอบบรรจุ นอกจากนั้น ยังมีกิจกรรม ที่ต้องเรียนเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมงเกี่ยวกับการเรียนร่วมของ

นักเรียนพิการ และฝึกสอนการศึกษาพิเศษไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ต้องมีในการสมัครสอบบรรจุเป็นครูสอนการศึกษาพิเศษ

การเข้าเรียนต้องสอบเข้า เพราะมีการจำกัดจำนวนตามแผนระดับชาติด้านการบรรจุครูในโรงเรียน ส่วนการเข้าเรียน โรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) เพื่อเป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษามีการรับจำนวนจำกัดเช่นกัน โดยจะรับเฉพาะผู้ที่มีวุฒิตามบัญชี ตำแหน่งที่ต้องการ การสอบเข้าประกอบด้วย การสอบข้อเขียนปรนัย 50 ข้อที่ออกโดยแต่ละมหาวิทยาลัย และการสอบปากเปล่าหรือข้อเขียนในวิชาเฉพาะที่ต้องการเรียน จำนวนนักศึกษาครูที่ต้องการรับ จะกำหนดในระดับแคว้นตามจำนวนตำแหน่งที่ต้องการบรรจุครู

หลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชาคือ ความเป็นครู เนื้อหาที่สอนในระดับประถมศึกษา การทดลองสอน และการฝึกสอน ส่วนหลักสูตรของโรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชาคือ ความเป็นครู เนื้อหาวิชาเฉพาะ การทดลองสอน และการฝึกสอน วุฒิกศศึกษา มี 2 ประเภทคือ ปริญญาบัตรที่ระบุประเภทของหลักสูตรว่าเป็นปริญญาตรี Laurea หรือโรงเรียนเฉพาะทาง Specializzazione พร้อมคะแนนที่ได้ และประกาศนียบัตรแสดงรายการวิชาที่สอบผ่านพร้อมคะแนนที่ได้

ครูและสถานภาพการทำงาน

ครูที่ทำงานในสถาบันการศึกษาของรัฐมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายและสัญญาจ้าง มีอิสระทางวิชาการ และสิทธิในการ

แสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน สำหรับสถานภาพการทำงานของครูสอนระดับอุดมศึกษาจำแนกออกเป็น 5 ประเภทคือ ศาสตราจารย์ประจำ (ตำแหน่งศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์) ศาสตราจารย์วิจัย ศาสตราจารย์จางชั่วคราว ผู้ประสานงานภาษาถิ่น และผู้เชี่ยวชาญภาษาศาสตร์ และอาจารย์แลกเปลี่ยน

ครูมีฐานะเป็นลูกจ้างของรัฐบาล มีสัญญาจ้างเป็นรายบุคคล สัญญาจ้างมีทั้งประจำและชั่วคราว การเข้าทำงานเป็นลูกจ้างประจำต้องผ่านการสอบแข่งขันที่เปิดกว้างแก่ทุกคน ผู้ที่สอบได้ตำแหน่งครูจ้างประจำแล้ว จะต้องมีการทดลองงานซึ่งเป็นการฝึกอบรมระยะเวลา 1 ปี ครูจ้างประจำจะได้รับมอบหมายให้เป็นบุคลากรสายสอนที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ อาทิ ครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ครูมัธยมศึกษาตอนต้น ครูมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูโรงเรียนประจำแห่งชาติ ครูโรงเรียนประจำสำหรับนักเรียนหญิง ผู้ช่วยสอนในโรงเรียน การศึกษาพิเศษของรัฐ ทั้งนี้ครูระดับประถมศึกษาจะได้รับมอบหมายให้สอนทุกวิชา ส่วนครูระดับมัธยมศึกษาจะสอนในวิชาเฉพาะทางที่สำเร็จการศึกษามา

การเข้าสู่อาชีพครูสอนระดับอุดมศึกษา สำหรับตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และนักวิจัยที่จ้างประจำ เป็นการสอบแข่งขันตามประกาศของแต่ละมหาวิทยาลัย อาจารย์มหาวิทยาลัยที่ได้รับบรรจุเข้าทำงานแล้ว ไม่ต้องโยกย้ายไปที่อื่นโดยไม่สมัครใจ มีอิสระในการสอนและการทำวิจัย แต่ต้องมีภาระงานสอนไม่น้อยกว่า 250 ชั่วโมง/ปี รวมทั้งต้องทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสอบทั่วไปและคณะกรรมการสอบเพื่อรับปริญญา ส่วนศาสตราจารย์วิจัย นอกจากทำวิจัยแล้ว จะต้องช่วยงานสอนด้วย กิจกรรมเหล่านี้ จะต้องมีภาระงาน

ไม่น้อยกว่า 250 ชั่วโมง/ปี และถูกบันทึกผลงาน ไว้ในทะเบียนพิเศษ

ค่าตอบแทนของบุคลากรสายสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มี 2 ลักษณะคือ เงินเดือน (ค่าตอบแทนพื้นฐาน) และเงินเพิ่มเติม ซึ่งจะแตกต่างกันตามจำนวน ภาระงานที่เพิ่มขึ้น (ชั่วโมงและกิจกรรม) และผลประโยชน์ที่เป็นไปได้

สำหรับระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์จะได้รับเงินเดือน และเงินพิเศษ (สำหรับเป็นค่าครองชีพ) และเงินเพิ่มเติมสำหรับการอุทิศตนทำงานเต็มเวลา (หากเลือกรูปแบบนี้) เฉพาะสองแบบแรกเท่านั้น ที่มีสิทธิ์ได้รับบำนาญ ความก้าวหน้าในอาชีพตามขั้นเงินเดือน แบ่งเป็น 6 ขั้นๆ ละ 2 ปี โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ของเงินเดือนที่ได้รับครั้งแรก รองศาสตราจารย์จะได้รับค่าตอบแทนแบบเดียวกัน แต่เงินเดือนจะได้รับเพียงร้อยละ 70 ของเงินเดือนศาสตราจารย์ ค่าตอบแทนของ ศาสตราจารย์วิจัยซึ่งเลือกทำงานแบบเต็มเวลาจะเท่ากับร้อยละ 70 ของรองศาสตราจารย์ที่ทำงานเต็มเวลาและอาวุโสเท่ากัน

เวลาการทำงานของบุคลากรสายสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาประกอบด้วย กิจกรรมการสอน ไม่น้อยกว่า 5 วันต่อสัปดาห์ ในแต่ละสัปดาห์คิดเป็น 25 ชั่วโมงสำหรับระดับก่อนประถมศึกษา 22 ชั่วโมงสำหรับระดับประถมศึกษา บวกกับอีก 2 ชั่วโมง สำหรับการเตรียมการสอน และ 18 ชั่วโมงสำหรับระดับมัธยมศึกษา การจัดการสอบและจัดทำข้อมูลรายงานทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการ ประเมินผล ทั้งนี้ บุคลากรสายสอนสามารถเลือกที่จะสอนบางเวลาได้ ซึ่งโดยปกติจะทำงานร้อยละ 50 ของชั่วโมงสอนตามปกติ

ครูสามารถเกษียณได้เมื่ออายุ 58 ปี โดยต้องทำงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 35 ปี ตามปกติจะเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี และขอต่อได้ไม่เกิน

2 ปี ในระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์จะเกษียณเมื่ออายุ 75 ปี อย่างไรก็ตาม หลังจากอายุครบ 72 ปี จะอยู่ในสถานภาพไม่มีตำแหน่งบริหารหรือการสอนใดๆ นอกจากมีหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการวิชาการ ส่วนรองศาสตราจารย์และนักวิจัยจะเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี

การประเมินสถาบันการศึกษาและระบบการศึกษา

ธรรมเนียมของการประเมินผลการศึกษาในประเทศอิตาลีมี 2 ลักษณะคือ 1) การประเมินผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติในขณะที่จัดการเรียนการสอน เพื่อการวินิจฉัย การคาดคะเน การประเมินผลก่อนเรียน และการประเมินผลหลังเรียน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลของระบบการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียน ชั้นเรียน ครู การเข้า-ออกของนักเรียน การเลื่อนชั้น การตกชั้น และการออกจากโรงเรียนกลางคัน

การประเมินภายนอกมีเป้าหมายเพื่อทำการตรวจสอบความรู้ และทักษะของนักเรียนเป็นระยะๆ อย่างมีระบบ และประเมินผลลัพธ์ของโรงเรียน สถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ (National Institute for The Evaluation of The Education and Training System: INVALSI) ทำการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งคุณภาพโดยรวมของการจัดการศึกษา

มิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติ

อิตาลีเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศแรกที่สนับสนุนการรวมตัวของประเทศในยุโรป ทำให้นโยบายการศึกษาชาติในยุค 1970 (พ.ศ.2513)

และต้นยุค 1990 (พ.ศ.2533) ได้เพิ่มวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อวัฒนธรรมของชาติอื่นไว้ในหลักสูตรเพื่อเตรียมชาวอิตาลีให้พร้อมสำหรับการเป็นพลเมืองของยุโรปและพลเมืองของโลก

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นระบุให้โรงเรียนเปิดใจรับความหลากหลายจากภายนอก และระบุให้ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการเข้าสังคมด้วยการร่วมรับรู้ปัญหาและความเป็นอยู่ของประเทศอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาด้านพลเมืองยุโรปและพลเมืองโลก เพื่อให้มีทัศนคติที่ใกล้เคียงกับค่านิยมพื้นฐานของประชาชนจากแหล่งความเจริญ วัฒนธรรม และระบบการเมืองที่แตกต่างไปจากตนเอง ทั้งนี้ การเน้นมิติด้าน "ความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้อื่น" และป้องกันกรณี "ทัศนคติที่ผิดหรืออคติ" ต่อบุคคลหรือวัฒนธรรมอื่น เป็นเรื่องที่จัดให้มีความสำคัญเป็นลำดับแรกในวัตถุประสงค์การเรียนรู้อัตระดับประถมศึกษา

มิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติได้รับการส่งเสริมด้วยการจัดให้มีการสอนภาษาที่ใช้ในประชาคมยุโรปเพิ่มขึ้น มีการเข้าร่วมในกิจกรรมของ OECD และ UNESCO รวมทั้งกิจกรรมขององค์กรนานาชาติต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสำรวจระดับนานาชาติเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ อาทิ OECD-PISA, IEA-TIMSS, IEA-PIRLS มีการอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนระหว่างประเทศ

การพัฒนาความตระหนักเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และจิตสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของ ไม่จำกัดแค่เพียงชุมชนท้องถิ่นและประเทศอิตาลีเท่านั้น แต่รวมถึงยุโรปด้วย มีการกำหนดไว้ว่าชาวอิตาลีในอนาคตจะต้องสามารถใช้ภาษาของสหภาพยุโรปได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา

ทั้งนี้มีการสอนภาษาของยุโรปเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นและโรงเรียนมัธยมศึกษาสายภาษาศาสตร์

การแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างประเทศ จะอยู่ในโครงการ การ
เรียนรู้ตลอดชีวิต (The Lifelong Learning Programme: LLP) ซึ่งก่อน
ปี พ.ศ.2549 เรียกชื่อว่าโครงการ โสเครตีส โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นปี ที่สอง
ของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ
ระดับอุดมศึกษา ส่วนการแลกเปลี่ยนครูมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ตั้งแต่
พ.ศ.2538 พร้อมกับการดำเนินงานโครงการโสเครตีสและโครงการ ลีโอนาร์โดดา วินชี

นอกจากนั้น ยังมีโครงการแลกเปลี่ยนครูเพื่อไปเรียนหลักสูตร
พิเศษในต่างประเทศ สำหรับครูชาวอิตาลีเรียนที่สอนภาษาเยอรมัน
ฝรั่งเศส และสเปนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามข้อตกลง
ทางวัฒนธรรมที่อิตาลีทำกับประเทศออสเตรเลีย ฝรั่งเศส เยอรมนี และสเปน
นอกจากนั้น ยังมีการไปศึกษาต่างประเทศตามแผนฝึกอบรมด้านการ
พัฒนาทักษะทางภาษาศาสตร์และการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษสำหรับ
ครูประถมศึกษาด้วย

ข้อสังเกตบางประการ

จุดเด่นของระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี มีดังนี้คือ

- การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รัฐบาลตั้งศูนย์ประจำ
เขตพื้นที่ (Centri Territoriali Permanenti: CTP) และศูนย์ชั้นเรียนภาคค่ำ
เพื่อให้การศึกษา และการฝึกอบรมแก่ผู้ใหญ่เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้
เพื่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน การสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริม

วัฒนธรรม การสร้างแรงจูงใจและสร้างความเข้าใจใหม่ในทิศทางของประเทศ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาให้แก่เยาวชนและผู้ใหญ่ ได้แก่ ประกาศนียบัตรประถมศึกษา ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น ประกาศนียบัตรการเข้าร่วมในหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรแบบ โมดูลสายวิชาชีพ ส่วนชั้นเรียนภาคค่ำให้วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญาด้านอาชีวศึกษา นั่นคือเพื่อเพิ่มวุฒิให้แก่เยาวชนและผู้ใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ยังไม่สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งผู้ที่เข้าสูภาคสังคมและแรงงานแล้ว และผู้ที่ต้องการพัฒนาชีวิตส่วนตัวและวิชาชีพของตน (Personal and Professional Life)

- **การศึกษาของผู้พิการ** แม้ไม่มีระบบการศึกษาพิเศษแยกออกไปโดยเฉพาะ แต่ผู้พิการมีสิทธิเรียนร่วมแบบบูรณาการในการศึกษาทุกระดับ สถานศึกษามีการปรับโครงสร้างของอาคาร สิ่งแวดล้อม เครื่องมือทางเทคนิคและการเรียนการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนพิการได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ มีศูนย์ที่ตั้งขึ้นเป็นพิเศษสำหรับให้คำปรึกษาด้านการเรียนการสอน การผลิตหรือการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนสำหรับการศึกษาพิเศษ นวัตกรรมเด่นคือ โรงเรียนในโรงพยาบาล (School in Hospital) และการสอนเสริมที่บ้าน (Home Tuition)

- **การฝึกหัดครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน** ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย การเข้าเรียนต้องสอบเข้า เพราะมีการจำกัดจำนวนตามแผนระดับชาติ ด้านการบรรจุครูในโรงเรียน จำนวนนักศึกษาครูที่ต้องการรับจะกำหนดในระดับแคว้นตามจำนวนตำแหน่งที่ต้องการบรรจุครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาจะต้องสำเร็จหลักสูตร

ปริญญาตรี สาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ ครูสอนระดับมัธยมศึกษา ต้องสำเร็จ หลักสูตรระดับปริญญาตรีและเรียนต่อในโรงเรียนพิเศษ เฉพาะทางระดับบัณฑิตศึกษา

- **ตำแหน่งผู้สอน การประเมินครูระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา** ครูจ้างประจำเมื่อต้องการรับการประเมิน การปฏิบัติงานโดยยื่นคำขอภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี ครูสามารถ เกษียณได้เมื่ออายุ 58 ปี โดยต้องทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 35 ปี ตามปกติจะเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี และขอต่อได้ไม่เกิน 2 ปี **ตำแหน่งผู้สอน ระดับอุดมศึกษา** ไม่มีการเลื่อนตำแหน่ง/ความก้าวหน้าในอาชีพจาก ประเภทหนึ่งไปยังอีกประเภทหนึ่ง ยกเว้นการสอบแข่งขัน ผู้ที่สอบได้ ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือนักวิจัย จะได้รับการประเมินเมื่อทำงานครบ 3 ปี เพื่อเป็นการยืนยันการจ้างงาน อายุการทำงานของศาสตราจารย์จะสิ้นสุดเมื่ออายุ 75 ปี อย่างไรก็ตาม หลังจากอายุครบ 72 ปี จะอยู่ในสถานภาพไม่มีตำแหน่งบริหาร หรือการสอนใดๆ นอกจากนี้มีหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการ วิชาการ ส่วนรองศาสตราจารย์และนักวิจัยจะเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี

- **ระบบหน่วยกิตและการเทียบโอนหน่วยกิต** มีการใช้ระบบ หน่วยกิตมหาวิทยาลัย (CFU) ซึ่งเป็นตัวแทนของปริมาณงานการเรียนรู้ ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษา โดยหนึ่งหน่วยกิตมีค่าเท่ากับ 25 ชั่วโมง เพื่อช่วยลดข้อแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนตามกฎหมาย และเวลาที่แท้จริง และทำให้อัตราการออกกลางคันลดลง (ระบบ Afam เรียกว่าหน่วยกิตวิชาการ (CA) มีค่าเท่ากับกับ CFU) ทั้งนี้ มีการจัดทำ ตารางเทียบระบบหน่วยกิตของอิตาลีกับระบบการเทียบโอนหน่วยกิต ของยุโรป (ECTS) ด้วย

- การศึกษาเพื่อเป็นพลเมืองโลก มีการเพิ่มวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อวัฒนธรรมของชาติอื่นไว้ในหลักสูตรทุกระดับ เพื่อเตรียมชาวอิตาลีให้พร้อมสำหรับการเป็นพลเมือง ของยุโรปและพลเมืองของโลก มีการส่งเสริมมิติด้านการศึกษา เกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติด้วยการสอนภาษาที่ใช้ในประชาคมยุโรป เพิ่มขึ้นและเข้าร่วมในกิจกรรมขององค์กรนานาชาติต่างๆ รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนระหว่างประเทศ

- ความหลากหลายของเส้นทางการศึกษา มีการจัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา และในระดับอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยและที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนโดยสถาบันศิลปะและดนตรีชั้นสูง (Afam) และสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคนิคชั้นสูง (IFTS) ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรและรายวิชาที่แตกต่างกันมาก

- เขตการปกครองและเขตการศึกษาเป็นเขตเดียวกัน กล่าวคือ การปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 20 แคว้น 94 จังหวัด 8,101 ชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบด้านการศึกษา โดยแคว้นรับผิดชอบในการวางแผนการศึกษา เครือข่ายโรงเรียน ปฏิทินโรงเรียน การช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน และการฝึกอาชีพ เป็นต้น เขตการปกครองพิเศษ (5 แคว้น) มีประชาชนพูดภาษาอื่น กฎหมายอนุญาตให้ใช้ภาษานั้นๆ ได้ในเอกสาร ราชการและการเรียนการสอนได้

- *คุณภาพของการอุดมศึกษา* การศึกษาผลการจัดอันดับของ IMD พ.ศ.2551 ในเรื่องความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ด้านการศึกษา ประเทศอิตาลีได้อันดับที่ 32 ส่วนผลการจัดอันดับ สถาบันอุดมศึกษาในระดับนานาชาติ ประเภท 200, 500 และ 1,000 อันดับแรก พ.ศ.2551 พบว่า ประเทศอิตาลีมีมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ จำนวนมากถึง 2, 12 และ 34 มหาวิทยาลัย ตามลำดับ สำหรับประเทศไทย มีผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ด้านการศึกษา อันดับที่ 43 ส่วนในการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาในระดับนานาชาติ ประเภท 500 และ 1,000 อันดับแรก ไทยมีมหาวิทยาลัยที่ติด อันดับจำนวน 3 และ 9 มหาวิทยาลัย ตามลำดับ

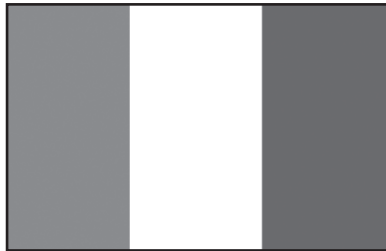
สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
สารบัญ	ส
บทที่ 1 ภูมิหลัง การเมือง สังคมและเศรษฐกิจ	1
บทที่ 2 ระบบการศึกษาและการบริหารการศึกษาทั่วไป	12
บทที่ 3 การศึกษาก่อนประถมศึกษา	36
บทที่ 4 การประถมศึกษา	43
บทที่ 5 การมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา	55
บทที่ 6 การอุดมศึกษา	102
บทที่ 7 การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่	134
บทที่ 8 ครูและบุคลากรทางการศึกษา	151
บทที่ 9 การประเมินสถาบันการศึกษาและระบบการศึกษา	193
บทที่ 10 การศึกษาพิเศษ	207
บทที่ 11 มิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติ	220
ภาคผนวก	231
ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลี	233
สถิติที่สำคัญของอิตาลี	244
หน่วยงานทางการศึกษาของอิตาลี	249
บรรณานุกรม	255
คณะผู้จัดทำรายงาน	258

แผนที่สาธารณรัฐอิตาลี

ธงชาติสาธารณรัฐอิตาลี

บทที่ 1

ภูมิหลัง การเมือง สังคมและเศรษฐกิจ

1. ภูมิหลัง

ประเทศอิตาลีเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2404 โดยรัฐเล็กๆ ในคาบสมุทรอิตาลีรวมตัวเข้าด้วยกันเป็นอาณาจักรชาติเนีย(Sardinia) ภายใต้การปกครองของราชวงศ์ซาวอย(Savoy) และหลังจากชัยชนะในสงครามโลกครั้งที่ 1 (พ.ศ.2458-2461) ก็เป็นประเทศอิตาลีอย่างในปัจจุบัน

การปกครองใช้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชจนถึงปี พ.ศ.2489 จึงเปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐตามประชามติ(Referendum) รัฐธรรมนูญฉบับแรกมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2491 เน้นหลักการเสรีประชาธิปไตย ในระหว่าง พ.ศ.2465-2488 อิตาลีมีการเปลี่ยนแปลงมากมายจนกลายเป็นรัฐเผด็จการ(Fasism) และกลับคืนสู่ระบบประชาธิปไตยอีกครั้งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการปรับเปลี่ยนพรรคการเมืองหลายครั้ง จนกระทั่ง พ.ศ.2551 รัฐบาลเป็นพรรคผสมฝ่ายขวา

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลทุกสมัยไม่มีการเปลี่ยนแปลงโดยยึดอยู่กับหลัก 2 ประการคือ ร่วมมือกับ

กลุ่มประเทศตะวันตกและองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (NATO) อิตาลีเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community-EEC) ในปี พ.ศ.2500 และสหภาพยุโรป (European Union) ในปี พ.ศ.2534 อิตาลีเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศแรกที่ใช้เงินสกุลยูโร (Euro)

2. การบริหารและนิติบัญญัติ

2.1 นิติบัญญัติ

หน่วยงานฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภา (Parliament) ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (Chamber of Deputies) และวุฒิสภา (Senate) รองลงไปคือ สภาแคว้นหรือภูมิภาค (Regional Councils) บางแคว้นได้รับสิทธิพิเศษให้ออกกฎหมายของตนเอง เช่น แคว้น Trentino-Alto Adige และบางจังหวัดได้รับสิทธิพิเศษนี้ด้วยเช่นกัน อาทิ จังหวัด Trento และ Bolzano

สภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิก 630 คน โดย 475 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และอีก 155 คนมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจากแคว้นต่างๆ ประชาชนอายุ 25 ปีมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา และอายุ 18 ปีขึ้นไปมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภา

วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 326 คน โดย 315 คน มาจากการเลือกตั้งทั่วไปจากแคว้นต่างๆ ทั่วประเทศ ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งต้องมีอายุ 25 ปีขึ้นไป และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกต้องมีอายุ 40 ปีขึ้นไป สมาชิกอีกจำนวนหนึ่งเป็นวุฒิสมาชิกตลอดชีพและวุฒิสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ประกอบด้วย อดีตประธานาธิบดีและผู้ทรงคุณวุฒิ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 12 คน จาก 630 คน และวุฒิสมาชิก 6 คน จาก 315 คน เลือกโดยประชาชนชาวอิตาลีที่อาศัยอยู่นอกประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

2.2 การบริหาร

การบริหารประเทศเป็นภาระของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วย ประธานาธิบดีหรือประธานสภากระทรวง (President of Council of Ministries) สภากระทรวง (Council of Ministries) และรัฐมนตรี (Ministers) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลสามารถออกกฎหมายได้ แต่ต้องให้ รัฐสภารับรองภายใน 60 วัน หากไม่ผ่าน กฎหมายฉบับนั้นจะไม่สามารถบังคับใช้ได้

3. การปกครองส่วนท้องถิ่น

สาธารณรัฐอิตาลีแบ่งการปกครองออกเป็นชุมชน (Communes) จังหวัด (Provinces)มหานคร (Metropolitan Cities) แคว้น (Regions) และรัฐ (State) ทั้งชุมชน จังหวัด มหานครและแคว้นต่างก็มีการบริหารงานเป็นอิสระ มีกฎหมาย อำนาจและหน้าที่ของตนเองตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ

การปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 20 แคว้นหรือภูมิภาค (Regions) และ 94 จังหวัด แคว้นต่างๆ ประกอบด้วย อาบรุซโซ (Abruzzo) บาซิลิกาตา (Basilicata) กาลาเบรีย (Calabria) กัมปาเนีย (Campania) เอมีเลีย-โรมานญา (Emilia-Romagna) ฟรีอูลี -เวเนเซียจูเลีย (Friuli-Venezia Giulia) ลาซิโอ (Lazio) ลิกูเรีย (Liguria) ลอมบาร์เดีย (Lombardia) มาร์เก (Marche) โมลีสเซ (Molise) ปิเอมอนเต (Piemonte)

ปูกเลีย (Puglia) ซาร์เดเนีย (Sardegna) ซิซิลี (Sicilia) ตอสคานา (Toscana) เทรนติโน-อัลโตอาดีเจ (Trentino-Alto Adige) อุมเบรีย (Umbria) วัลเลดาออสตา (Valle d'Aosta) และเวเนโต (Veneto) ทั้งนี้ มี 5 แคว้นคือ ฟรีอูลี-เวเนเซียจูเลีย ซาร์เดเนีย (ซาร์ดีเนีย) ซิซิลี (ซิซิลี) เทรนติโน-อัลโตอาดีเจ และวัลเลดาออสตา ได้รับสิทธิพิเศษจาก รัฐบาลกลาง (National State) ให้ปกครองตนเอง

การปกครองระดับแคว้นประกอบด้วย สภาแคว้น (Regional Council) คณะกรรมการแคว้น (Regional Board) และประธาน คณะกรรมการแคว้น (President) ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังกำหนด ให้ทุกแคว้นมีหน่วยงานที่เรียกว่า สภาท้องถิ่น (Council of Local Autonomous Authorities) เพื่อให้คำแนะนำ แก่แคว้นและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการออกกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่รัฐบาลพบว่ากฎหมายของแคว้นเป็น เรื่องเกินกว่าหน้าที่หรือขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ จะสามารถ นำเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court) เพื่อตัดสิน และในทำนองเดียวกัน ถ้าหากแคว้นเห็นว่ารัฐบาลกลางหรือแคว้นอื่นๆ ออกกฎหมายที่ขัดต่อภาระงานของตน ก็สามารถนำเสนอต่อศาล รัฐธรรมนูญได้เช่นกัน

การเลือกตั้งในแคว้นที่มีประชากรมากกว่า 15,000 คน จะจัด ให้เลือก 2 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อหาผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับ 1 และ 2 ส่วน ครั้งที่ 2 เพื่อเลือกผู้สมัครที่ได้จากครั้งแรก 1 คนเป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง

4. ศาสนาและภาษา

ประชากรอิตาลี ร้อยละ 98 นับถือศาสนาคริสต์นิกาย โรมันคาทอลิก แต่ศาสนาดังกล่าว ไม่ได้เป็นศาสนาประจำชาติเพราะรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่าประชากรทุกคนมีศักดิ์ศรี (Dignity) เท่าเทียมกันและมีความเสมอภาคตามกฎหมาย โดยปราศจากการกีดกันทางเพศ เชื้อชาติ ภาษาและศาสนา

อย่างไรก็ตาม กฎหมาย Concordat ซึ่งเกี่ยวข้องกับศาสนจักรคาทอลิก กำหนดให้มีการสอนศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ในโรงเรียนของรัฐตามการร้องขอของนักเรียน และประธานาธิบดีสาธารณรัฐอิตาลีได้มีประกาศให้สอนศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ในสถานศึกษาทุกประเภทและทุกระดับชั้น ส่วนศาสนาอื่นต้องทำความตกลงกับรัฐ พุทธศาสนาได้รับการรับรองสถานะจากรัฐบาลอิตาลี เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.2543 พุทธศาสนิกชนในอิตาลีมีประมาณ 40,000 คน และมีวัดไทย 1 วัด อยู่ห่างจากกรุงโรม 52 กิโลเมตร เป็นวัดป่าสายหลวงปู่ชาชื่อ วัดสันตจิตตาราม

ภาษาราชการคือ อิตาลีเลียน ใช้สอนทุกวิชาในโรงเรียน แต่ในเขตปกครองพิเศษที่ประชาชนพูดภาษาอื่น กฎหมายอนุญาตให้ใช้ภาษานั้นๆ ได้ในเอกสารราชการและการเรียนการสอน เช่น แคว้น Valle d'Aosta สอนทั้งภาษาฝรั่งเศสและอิตาลีเลียน แคว้น Trentino-Alto Adige สอนภาษาเยอรมันและอิตาลีเลียน ในปี พ.ศ. 2544 ประธานาธิบดีมีคำสั่งคุ้มครองศาสนาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยทั้งหมด ดังนั้น ภาษาของชนกลุ่มน้อยจึงใช้สอนในโรงเรียนอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาดอนตัน ใช้ในหน่วยงานราชการของแคว้นและในศาล

แต่อิตาลีก็ยังยังคงเป็นภาษาราชการ ทั้งนี้ วัฒนธรรมและภาษา ที่ได้รับความคุ้มครองตามคำสั่งประธานาธิบดี ได้แก่ ภาษาและวัฒนธรรม ของชาว Albanians, Catalans, Germans, Greeks, Croats รวมทั้งภาษา Provençal-French, Friulan, Languedoc และ Sardinian รัฐเป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนการศึกษา ภาษา และวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย เพื่อไม่ให้เกิดการสูญหาย

5. สภาพทางภูมิศาสตร์และประชากร

อาณาเขตของอิตาลีเมื่อไม่รวมสาธารณรัฐซานมาริโน (Republic of San Marino) และนครรัฐวาติกัน (Vatican City State) จะมีพื้นที่ 301,336 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 195 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร แต่แตกต่างกันมากในระหว่างเขตเนื่องจากพื้นที่ร้อยละ 76.83 ของประเทศเป็นภูเขาและเนินเขา สาธารณรัฐอิตาลีประกอบด้วย 8,101 ชุมชน ซึ่งมีจำนวนประชากรแตกต่างกันมาก ผลการสำรวจเมื่อ 31 ธันวาคม พ.ศ.2547 พบว่าประมาณ 5,756 ชุมชน (ร้อยละ 71.25) มีประชากรน้อยกว่า 5,000 คน โดยร้อยละ 17.9 ของประชากรอาศัยอยู่ในชุมชนเหล่านี้ ชุมชน 43 แห่ง (ร้อยละ 0.5) มีประชากรมากกว่า 100,000 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 23.1 ของจำนวนประชากร ทั้งนี้ประชากรเกือบร้อยละ 30 อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีประชากรระหว่าง 5,001-20,000 คน และร้อยละ 22.7 ของชุมชนเป็นกลุ่มเชื้อสายอิตาลี

ประชากร ข้อมูลเมื่อ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 อิตาลีมีประชากร 59,619,290 คน เป็นชาย 28,949,747 คน หญิง 30,669,543 คน จำแนกตามภูมิภาคดังนี้คือ ตะวันตกเฉียงเหนือ 15,630,959 คน ตะวันออกเฉียงเหนือ 11,204,123 คน ภาคกลาง 11,540,584 คน ภาคใต้ 14,079,317 คน และอยู่ตามเกาะต่างๆ นอกฝั่งของประเทศ 6,676,304 คน ทั้งนี้ ประชากรตายมากกว่าเกิดใหม่ 6,868 คน คนเข้าเมืองประมาณ 494,871 คน จำนวนครอบครัวทั่วประเทศ 24,282,485 ครอบครัว โดยมีจำนวนประชากรเฉลี่ยครอบครัวละ 2.4 คน อัตราการเกิด 9.5 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราส่วนเด็กต่อสตรีเป็น 1.34:1

สัดส่วนของประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปเปรียบเทียบกับเด็กอายุ 0-14 ปี ในปี พ.ศ.2547 เป็นร้อยละ 135.9 ปี พ.ศ.2548 เป็นร้อยละ 137.8 และ พ.ศ.2549 เป็นร้อยละ 139.9 ดังนั้นอิตาลีจึงมีปัญหาผู้สูงอายุมากกว่าประเทศอื่นๆ ในสหภาพยุโรป

ข้อมูลเมื่อต้นปี พ.ศ.2550 มีชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในอิตาลีจำนวน 2,938,922 คน โดยอาศัยอยู่ในภาคเหนือร้อยละ 62 ภาคกลางร้อยละ 26 และภาคใต้อาศัยร้อยละ 12 จำแนกเป็นประชาชนจากที่ต่างๆ ดังนี้

แหล่งที่มา	จำนวนเงิน
สหภาพยุโรป	537,922
ยุโรปตะวันออกตอนกลาง	625,899
ประเทศในยุโรปอื่นๆ	10,352
แอฟริกา	570,799
เอเชีย	419,964
อเมริกาเหนือ	26,693
อเมริกากลางและใต้	217,947
โอเชียเนีย(Oceania)	2,101
ไม่ทราบแหล่งที่มา	295
รวม	2,414,972

จำนวนนักเรียนต่างชาติที่เรียนในโรงเรียนของอิตาลีเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปีการศึกษา 2550/51 มี 574,133 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนต่างชาติเรียนในระดับประถมศึกษาร้อยละ 7.7 มัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 7.3 อนุบาลร้อยละ 6.7 และมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 4.3

นักเรียนต่างชาติส่วนมากมาจากโรมาเนีย 92,734 คน (ร้อยละ 16.15) แอลเบเนีย 85,195 คน (ร้อยละ 14.84) และเม็กซิโก 76,217 คน (ร้อยละ 13.28)

เด็กชาวต่างชาติที่เกิดในอิตาลีและเรียนในโรงเรียนของอิตาลี มีจำนวน ร้อยละ 35 ของนักเรียนต่างชาติ หรือร้อยละ 2.2 ของนักเรียนทั่วประเทศ โดยเรียนในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 71.2, 41.1, 17.8 และ 6.8 ของนักเรียนต่างชาติ ตามลำดับ

6. เศรษฐกิจและการจ้างงาน

ในปี พ.ศ.2550 ค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) เท่ากับ 1,535,540 ล้านยูโร เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 จาก พ.ศ.2549 แต่การเติบโตของ GDP เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมามีแนวโน้มว่าจะน้อยกว่าเดิมร้อยละ 1.5

สินค้าและปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 ความสามารถในการซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ประชาชนซื้อสินค้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 และชาวต่างชาติใช้จ่ายในอิตาลีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3

การจ้างงานในปี พ.ศ.2548 มีจำนวน 22,563,000 หน่วย ซึ่งเพิ่มขึ้นปีละ 158,000 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 0.7 ในปี พ.ศ.2547 การจ้างงานเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 163,000 หน่วย ซึ่งเท่ากับร้อยละ 0.7 การจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งประชากรชายและหญิง ทั้งนี้การจ้างงานที่เพิ่มขึ้นมิได้มีผลกระทบเชิงลบไว้ทั้งหมด แต่จากข้อมูลที่มีอยู่พบว่ามี การเพิ่มในภาคกลางร้อยละ 0.8 ภาคเหนือร้อยละ 1.2 ขณะที่ภาคใต้ลดลงร้อยละ 0.3

หากพิจารณาตามประเภทของงานพบว่า งานในภาคการเกษตรลดลงร้อยละ 4.3 ภาคอุตสาหกรรม ลดลงร้อยละ 0.2 ภาคก่อสร้างเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา โดยปี พ.ศ.2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 ภาคบริการเพิ่มร้อยละ 0.9 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

อัตราการว่างงานของปี พ.ศ.2547 เป็นร้อยละ 7.7 จำนวนผู้หางานทำในภาคใต้ลดลงร้อยละ 14.3 ภาคกลางลดลงร้อยละ 6.4 ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 และภาคตะวันตกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6

7. กระทรวงที่เกี่ยวกับการศึกษา

ในปี พ.ศ.2542 งานด้านการศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงเดียวคือ กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย (Ministry of Education, University and Research-MUIR) ต่อมาในปี พ.ศ.2549 ได้มีการแยกออกเป็นกระทรวงการศึกษาปวงชน (Ministry of Public Education) และกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย (Ministry of University and Research)

กระทรวงการศึกษาปวงชน ดำเนินงานร่วมมือกับกระทรวงอื่นๆ ดังนี้

(1) กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง (Ministry of Economy and Finance) ในด้านงบประมาณ

(2) กระทรวงแรงงานและนโยบายสังคม (Ministry of Labour and Social Policies) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้จ้างงาน และการฝึกอาชีพ

(3) กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health) ในด้านกฎระเบียบ เกี่ยวกับสุขนิสัยและสุขภาพในโรงเรียน สุขศึกษา การป้องกันโรค และป้องกันสิ่งที่เป็นอันตราย เช่น แอลกอฮอล์ ยาเสพติด การป้องกันเอดส์ ฯลฯ การให้บริการแก่เด็กพิการที่เข้ารับการศึกษาระบบเรียนร่วม

(4) กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) ในด้านการจัดการศึกษาภาคบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อุดมศึกษา และการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง

(5) กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs) ในด้านการจัดตั้งโรงเรียนของอิตาลีในต่างประเทศ

(6) กระทรวงสิ่งแวดล้อม (Ministry of Environment) ในด้าน
โครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา

(7) กระทรวงเกษตรและวนศาสตร์ (Ministry of Agriculture
and Forestry) ในด้านอาหารและสิ่งแวดล้อมศึกษา

(8) กระทรวงมรดกและกิจกรรมทางวัฒนธรรม (Ministry of
Cultural Heritage and Cultural Activities) ในด้านการจัดกิจกรรม
ทางการศึกษานอกเวลาเรียน

(9) กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง (Ministry of
Infrastructures and Transports) ในด้านโครงการจราจรศึกษา
และการออกไปอนุญาตขับขี่จักรยานยนต์ให้แก่นักเรียน

(10) กระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย (Ministry of University
and Research) ในด้านการฝึกหัดครู การแนะแนวศึกษาต่อใน
มหาวิทยาลัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในปลายปี พ.ศ.2550 อิตาลีกำหนดโครงสร้าง
การบริหารงานใหม่ให้มี 12 กระทรวง โดยปรับเปลี่ยนชื่อ และภาระงาน
บางส่วน แต่ในภาพรวมภารกิจต่างๆ ไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก ได้แก่
กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงานและความมั่นคงทางสังคม
กระทรวงสิ่งแวดล้อมและการปกป้องแผ่นดินและทะเล กระทรวง
เศรษฐกิจและการคลัง กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย
กระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย กระทรวงยุติธรรม กระทรวง
การศึกษาปวงชน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงโครงสร้างพื้นฐาน
และการขนส่ง กระทรวงเกษตร อาหารและวนศาสตร์ และกระทรวงสินค้า
และกิจกรรมทางวัฒนธรรม

บทที่ 2

ระบบการศึกษาและการบริหาร การศึกษาทั่วไป

1. ความเป็นมา

ก่อนที่จะมีการรวมแคว้นต่างๆ เข้าเป็นประเทศอิตาลี เมื่อ พ.ศ.2402 กฎหมาย Casati ได้กำหนดให้การศึกษาของรัฐแบ่งเป็น 5 กลุ่มคือ อุดมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย เทคนิคศึกษา ประถมศึกษา และการฝึกหัดครู การบริหารมีลักษณะรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และมีการแบ่งมัธยมศึกษาตอนปลายออกเป็น 2 สายที่ต่างกัน อย่างชัดเจนคือ สายคลาสสิก (Classical Schools) จะสอนภาษาละติน และวิชาที่มุ่งสู่การเรียนมหาวิทยาลัย และสายปฏิบัติ (Utilitarian Schools) ไม่สอนภาษาละติน แต่เป็นการศึกษาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ ต่อมา มีกฎหมาย Coppino ซึ่งกำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่มีการนำไปปฏิบัติเพียงเล็กน้อย

การปฏิรูปเมื่อ พ.ศ.2466 (Gentile Reform) กำหนดให้มีการศึกษาระดับเตรียมประถมศึกษาที่ไม่เป็นการบังคับ ระดับประถมศึกษาหลักสูตร 5 ปีแบ่งเป็น 2 ช่วงคือช่วงต้นและปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบ่งเป็นสายอาชีพศึกษาหลักสูตร 2-3 ปี และสายวิชาการที่เรียกว่า Gymnasium ระดับต้น 3 ปีและระดับปลาย 2 ปี สถาบันเทคนิคหลักสูตร 4 ปี สถาบันฝึกหัดครูหลักสูตร 4 ปี และโรงเรียนศิลปะหลักสูตร 3 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งออกเป็นหลักสูตรสายคลาสสิก 3 ปี และหลักสูตรสายวิทยาศาสตร์ 4 ปี สถาบันเทคนิคเปิดสอนวิชาเศรษฐศาสตร์และการพาณิชย์หลักสูตร 4 ปี สถาบันช่างรังวัดหลักสูตร 3 ปี สถาบันฝึกหัดครูหลักสูตร 3 ปี โรงเรียนศิลปะหลักสูตร 4 ปี ส่วนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2483 กฎหมาย Bottai กำหนดให้รวมการศึกษาระดับมัธยมต้น จากหลักสูตร Gymnasium สถาบันเทคนิค และสถาบันฝึกหัดครู เป็นหลักสูตร 3 ปี หลังจากการล่มสลายของลัทธิ Fascist และการกลับมาเป็นสาธารณรัฐ มีการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2491 ทำให้เกิดการปฏิรูปหลักสูตร และโครงสร้างการบริหารการศึกษาอย่างมากมาย

2. หลักการพื้นฐานของกฎหมายการศึกษา

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐอิตาลี มาตรา 30 33 34 และ 38 บัญญัติให้มีเสรีภาพทางการศึกษา รัฐมีหน้าที่จัดตั้งสถาบันการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับให้ทุกคนมีสิทธิ์เข้าเรียนโดยไม่มี การกีดกันหรือแบ่งแยกทางเชื้อชาติหรือศาสนา มหาวิทยาลัย สถาบันวิชาการ และสถาบันวัฒนธรรมมีอำนาจในการออกกฎระเบียบ ของตน เอกชนมีสิทธิ์จัดตั้งสถาบันการศึกษา ผู้ปกครองมีหน้าที่ ให้การศึกษาแก่บุตรของตน แม้ว่าจะเป็เด็กที่เกิดนอกสมรสก็ตาม ถ้าหากผู้ปกครองไม่สามารถให้การศึกษาแก่บุตรของตนได้ รัฐมีหน้าที่ให้การศึกษาแทน เด็กที่เรียนเก่งถ้าหากขาดทุนทรัพย์ รัฐต้องช่วยเหลือให้เรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา การศึกษาสำหรับ ประชาชน การศึกษาทั่วไป การฝึกอาชีพของคนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

โดยอาศัยบทบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ การฝึกหัดครู การประเมินนักเรียน การบูรณาการเด็กการศึกษาพิเศษเข้าเรียนร่วม และการฝึกอาชีพ

กฎหมายลำดับที่ 53 ออกเมื่อ 28 มีนาคม พ.ศ.2546 ได้วางทิศทางของการศึกษาก่อนประถมศึกษาเป็น 3 ปี ประถมศึกษา 5 ปี มัธยมศึกษาต้น 3 ปี มัธยมศึกษาปลาย 5 ปี รวมทั้งอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ และเสนอขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 12 ปี หรือเรียนแบบฝึกอบรวมด้านอาชีวศึกษาจนถึงอายุ 18 ปี

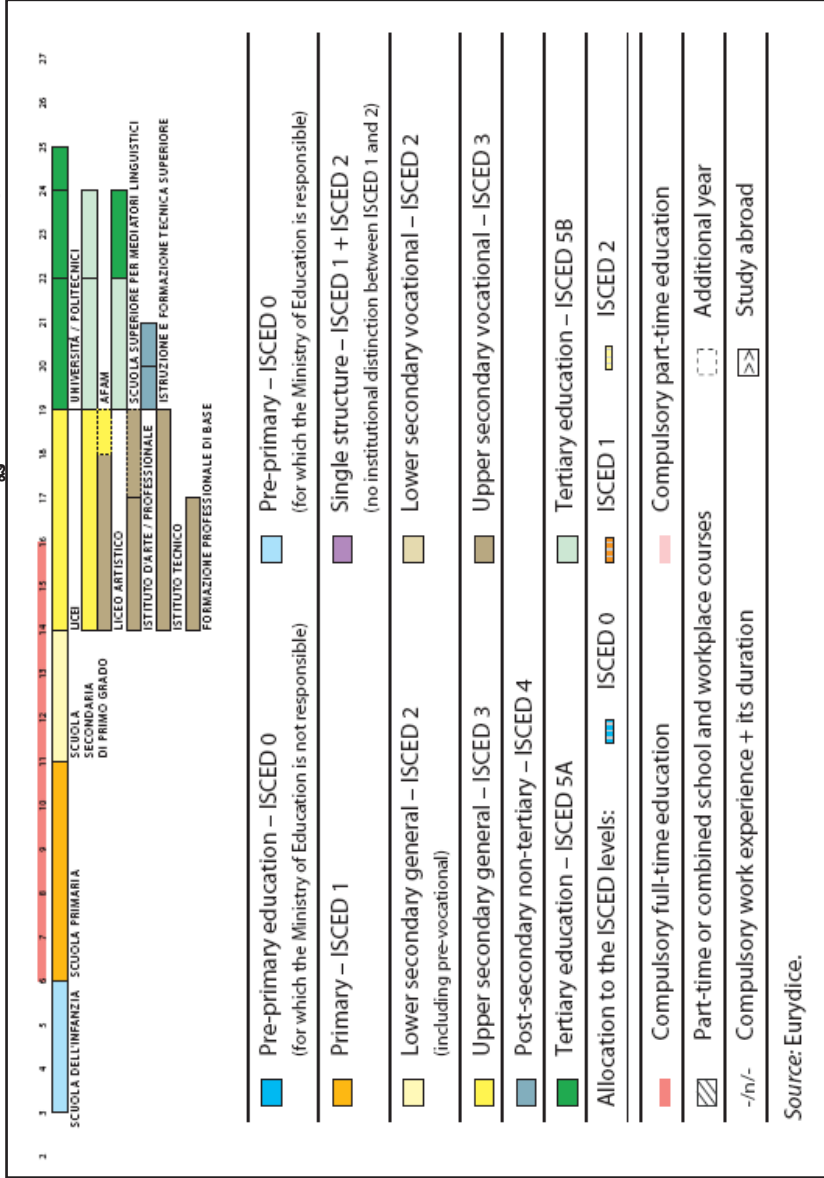
3. โครงสร้างของระบบการศึกษา

โครงสร้างระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี ปี พ.ศ.2550/2551 ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี ปี พ.ศ.2550/51 จัดไว้ดังนี้

1. การศึกษาก่อนประถมศึกษา จัดสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับ
2. การศึกษาระยะที่หนึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 ประถมศึกษา จัดสำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี
 - 2.2 มัธยมศึกษาตอนต้น จัดสำหรับเด็กอายุ 11-14 ปี
3. การศึกษาระยะที่สองประกอบด้วย
 - 3.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยโรงเรียนหลายแบบ จัดสำหรับเด็กอายุ 15-19 ปี
 - 3.2 การฝึกอาชีพระดับต้นจัดสำหรับเด็กที่เรียนสำเร็จการศึกษาระยะที่หนึ่งโดยแคว้น

การศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 10 ปี สำหรับเด็กอายุ 6-16 ปี การศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษาต้องสอบผ่านข้อสอบของรัฐ ในขณะที่เรียนมัธยมศึกษา เจ็ดข้อเฉพาะในการเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัย และการวิจัย ขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบัน

โครงสร้างของระบบการศึกษาของสาธารณรัฐอิตาลี ปี พ.ศ.2550/2551

4. การศึกษาภาคบังคับ

ปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2550/51) การศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 10 ปี ผู้เรียนอาจจะเรียนได้ในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่รัฐรับรอง วิทยฐานะ ประกอบด้วยระดับประถมศึกษา 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. เด็กที่มีอายุครบ 6 ปี ภายในวันที่ 31 สิงหาคม เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. ผู้ปกครองรับผิดชอบต่อการเรียนของเด็กจนจบการศึกษาภาคบังคับ

3. นายกเทศมนตรีชุมชน (Communes) และครูใหญ่ต้องติดตามดูแลเด็กให้เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ

4. ภายในเดือนธันวาคม ชุมชนต้องเตรียมรายชื่อเด็กที่อายุถึงเกณฑ์เข้าเรียนระดับประถมศึกษาและให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองต้องนำเด็กไปเข้าโรงเรียนหรือไม่ก็ต้องสอนเด็กเอง และรายงานต่อครูใหญ่ทุกๆ ปี

5. ครูใหญ่ให้รายชื่อเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อชุมชนภายในเวลา 20 วันเพื่อตรวจสอบเด็กที่เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อไป ในกรณีที่เด็กออกจากโรงเรียน ครูใหญ่ต้องแจ้งชุมชน ส่วนเด็กที่ขอย้ายโรงเรียน ครูใหญ่ต้องให้เอกสาร ประวัติการเรียนและข้อมูลอื่นๆ ของเด็กแก่ครูใหญ่โรงเรียนใหม่

6. ในกรณีที่มีการกระทำผิด ชุมชนจะตัดเดือนผู้รับผิดชอบ และแจ้งหน่วยบริการสังคมเพื่อเข้าไปช่วยเหลือให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี

7. ครูใหญ่รับผิดชอบในการตรวจสอบการมาเรียนของเด็ก ถ้าหากขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรต้องดำเนินการช่วยเหลือให้เด็กมาเรียนตามปกติ

8. เมื่อเรียนจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว เด็กที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อจะได้รับประกาศนียบัตรเรียนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับและใช้เป็นหลักฐานในการประกอบอาชีพได้

9. หลักการนี้ใช้กับประชาชนอิตาลีและประชาชนที่เป็นสมาชิกของประชาคมยุโรป ตลอดจนลูกหลานของชาวต่างชาตินอกประชาคมยุโรป

ทั้งนี้ ในการฝึกอาชีพภาคบังคับ เด็กต้องเข้ารับการศึกษาระยะเรียนจนกระทั่งอายุ 18 ปี การฝึกอาชีพภาคบังคับเป็นภาระของทางแคว้น หรือสถานประกอบการ

5. การบริหารทั่วไป

การบริหารงานภาครัฐของอิตาลีเป็นระบบรวมอำนาจไว้เป็นเวลานาน ตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1950 (พ.ศ.2493) ความรับผิดชอบและบริหารได้เริ่มกระจายจากกระทรวงไปสู่แคว้นและจังหวัด การกระจายอำนาจได้เพิ่มมากขึ้นตามคำสั่งของประธานาธิบดีหมายเลข 10 เมื่อ พ.ศ.2515 จึงโอนอำนาจของรัฐไปสู่แคว้น จังหวัดและชุมชน และตามมาด้วยคำสั่งประธานาธิบดีที่ 416 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2520 รัฐบาลกลางคงอำนาจไว้ในด้านการต่างประเทศ กลาโหม การคลัง ตำรวจ ยุติธรรม การวิจัยวิทยาศาสตร์ อุดมศึกษา หลักสูตรและกฎระเบียบของโรงเรียน งานที่เหลือเป็นภาระของแคว้น จังหวัด และชุมชน

รัฐยังคงรับผิดชอบงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบโรงเรียน การประเมินโรงเรียน การจัดสรรงบประมาณ

การแต่งตั้งบุคลากรของโรงเรียน สถาบันดนตรีและศิลปะ (Afam Institutions) โรงเรียนต่างชาติ และสถาบันวัฒนธรรมในอิตาลี ส่วนแคว้นรับผิดชอบในการวางแผนการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ เครือข่ายโรงเรียน ปฏิทินโรงเรียน การช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน และการฝึกอาชีพ จังหวัดรับผิดชอบเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย และชุมชนรับผิดชอบด้านโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ หรือรวมโรงเรียนในชุมชน การปิดเรียน ด้วยสาเหตุจำเป็นเร่งด่วนของโรงเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ การจัดตั้ง ควบคุม ตรวจสอบและยกเลิกกลุ่มโรงเรียน

โรงเรียนมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนและการให้บริการ รวมทั้งดำเนินการตามหลักสูตร การเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติม การจัดเวลาเรียน และจัดกลุ่มนักเรียนตามกรอบที่กำหนดในระดับประเทศ

กระทรวงการศึกษาปวงชน รับผิดชอบบริหารการศึกษาระดับ โรงเรียน ส่วนกระทรวงมหาดไทยและการวิจัย รับผิดชอบบริหาร การศึกษาระดับอุดมศึกษา 2 กระทรวงเคยรวมกันเมื่อ พ.ศ.2542 และแยก ออกจากกันเมื่อ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2549

ทุกกระทรวงตั้งอยู่ในกรุงโรม รับผิดชอบด้านการเมือง และงานเฉพาะด้าน ด้วยความช่วยเหลือของรัฐมนตรีช่วยว่าการ ปลัดกระทรวง และร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. การบริหารการศึกษาระดับประเทศ

6.1 การบริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

การบริหารทั่วไปทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยโครงสร้าง มี 2 ระดับ คือ ระดับกระทรวง และสำนักงานการศึกษาระดับแคว้น

กระทรวงการศึกษาปวงชน รับผิดชอบในการบริหารงาน โดยมีหน่วยงานระดับกรม 2 หน่วย ซึ่งมีอธิบดีทำหน้าที่ประสานงาน จัดการ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานภายในกรม รวมทั้ง รับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการนำนโยบายของรัฐมนตรีไปปฏิบัติ ได้แก่

1. กรมการศึกษา (Department for Education) รับผิดชอบงานด้านการจัดระบบโรงเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน และการกำหนดฐานะทางกฎหมายและเศรษฐกิจของบุคลากรในโรงเรียน กรมนี้ประกอบด้วย 4 สำนักงาน (Directorate General) ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ (1) งานระเบียบและความเป็นอิสระของโรงเรียน (2) งานบุคลากรของโรงเรียน (3) งานกิจการนักเรียน และ (4) งานการศึกษาด้านเทคนิคชั้นสูง และฝึกอบรม

2. กรมแผนงาน (Department for Ministerial Planning) รับผิดชอบนโยบายการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง ทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารโรงเรียน และการจัดการระบบสารสนเทศ ประกอบด้วย 4 สำนักงานซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ (1) งานศึกษาและวางแผนระบบสารสนเทศ (2) งานนโยบายการเงิน และงบประมาณแผ่นดิน (3) งานทรัพยากรมนุษย์ของกระทรวง การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารทั่วไป (4) งานกิจการระหว่างประเทศ

นอกจากนั้น ในส่วนกลางยังมีหน่วยงานสำคัญอีก 3 หน่วยดังนี้

1. สภาการศึกษาแห่งชาติ (National Education Council) ทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการวางแผนและกำหนดนโยบายทางการศึกษา

2. สถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ (National Institute for Evaluation of Education System) มีหน้าที่ประเมินระบบการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สำนักพัฒนาความเป็นเอกภาพของโรงเรียนแห่งชาติ (National Agency for the Development of School Autonomy) มีหน้าที่สนับสนุนความเป็นอิสระของโรงเรียน นวัตกรรมและวิจัย การศึกษา การฝึกอบรม และการประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่น สำนักงานกลางตั้งอยู่ที่ เมืองฟลอเรนซ์ (Florence) และมีสำนักงานย่อยอยู่ในทุกแคว้น

6.2 การบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา

กระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย (Ministry of University and Research) รับผิดชอบในการบริหารงาน โดยแบ่งออกเป็นสำนักงานเลขาธิการ (General Secretariat) และ 6 กอง (Directorate General) สำนักงานเลขาธิการทำหน้าที่รักษาเอกภาพ (Autonomy) ในการบริหาร กระทรวง จัดเตรียมร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบร่วมกับคณะรัฐมนตรี ประสานงานและกำกับดูแลสำนักงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

สำนักงานระดับกองทั้ง 6 มีหน้าที่ตามลำดับดังนี้คือ (1) งานบริหารทั่วไปและบุคลากร แบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย (2) งานกิจกรรมมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 10 ฝ่าย (3) งานนักศึกษาและสิทธิในการเรียน

แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย (4) งานศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ชั้นสูง แบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย (5) งานวิจัย แบ่งออกเป็น 12 ฝ่าย และ (6) งานระบบสารสนเทศ แบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานที่อยู่ในระหว่างการจัดตั้งอีก 6 หน่วยงาน ได้แก่

1. *สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ (National University Council)* มีบทบาทในการนำเสนอความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป โดยเฉพาะการวางแผนระเบียบการสอน การแต่งตั้งศาสตราจารย์และนักวิจัย สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประกอบด้วย ตัวแทนอาจารย์จากสาขาวิชา ที่สำคัญสาขาละ 3 คน รวมแล้วไม่เกิน 15 คน ตัวแทนนักศึกษาจากสภานักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติ 8 คน ตัวแทนฝ่ายบริหารและเทคนิค 4 คน ตัวแทนมาจากการเลือกตั้ง มีวาระการทำหน้าที่ 4 ปี

2. *สภานักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติ (National Council of University Students)* มีหน้าที่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยและการให้ข้อสังเกตด้านการสอน ประกอบด้วย ตัวแทนนักศึกษาระดับปริญญาตรีและประกาศนียบัตร 28 คน ตัวแทนนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 คน ตัวแทนนักศึกษาปริญญาเอก 1 คน มีวาระการทำหน้าที่ 3 ปี

3. *สถาบันประเมินระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งชาติ (National Agency for the Evaluation of the University and Research System)* เป็นหน่วยงานที่ขณะนี้ยังไม่ได้ตั้ง แต่กำลังจะมาแทนคณะกรรมการประเมินระบบมหาวิทยาลัยแห่งชาติและคณะกรรมการประเมินการวิจัย

4. สภาอธิการบดีมหาวิทยาลัยอิตาลี (Conference of the Rectors of Italian Universities) ให้ความคิดเห็นในการจัดทำคำสั่งรัฐมนตรีเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของระบบมหาวิทยาลัย การจัดสรรงบประมาณราย 3 ปี รวมทั้งให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการส่งเสริม การบริหาร การสอน และกฎระเบียบด้านวิทยาศาสตร์

5. สภาสิทธิในการเรียนมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (National Council for Right to University Studies) มีรัฐมนตรีเป็นประธาน มีตัวแทนนักศึกษา 5 คน ทำหน้าที่ให้ความคิดเห็น และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิในการเรียนมหาวิทยาลัย จัดทำกรอบมาตรฐาน และรายงานสิทธิในการเรียนมหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐสภาทุก 3 ปี

6. สภาการศึกษาศิลปะและดนตรีชั้นสูงแห่งชาติ (National Council for Higher Level Arts and Music Education) มีหน้าที่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการนำระเบียบไปปฏิบัติ ระเบียบการสอนในสถาบันศิลปะและดนตรี การสรรหาอาจารย์ วางแผนหลักสูตรการสอนด้านดนตรี ศิลปะ และนาฏศิลป์

7. การบริหารการศึกษาระดับแคว้น

หน่วยงานบริหารการศึกษาของรัฐคือ สำนักงานการศึกษาประจำแคว้น (Regional School Offices) สำนักงานนี้มีสาขาคือ สำนักงานการศึกษาประจำจังหวัด (Provincial School Offices) สำนักงานการศึกษาประจำแคว้นมีหน้าที่ติดตามดูแลการบริหารงาน การศึกษาทั่วไป การปฏิบัติให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน มาตรฐานการศึกษา และการดำเนินงานตามนโยบาย

ของรัฐเกี่ยวกับนักเรียน หัวหน้าสำนักงานแคว้นเป็นผู้รับผิดชอบ การบริหาร สำนักงานการศึกษาในแต่ละแคว้น อาจจะมีชื่อต่างกัน แต่ทุกสำนักงานมีหน้าที่ด้านการวางแผน บูรณาการการศึกษา สายสามัญเข้ากับสายอาชีวศึกษา จัดทำเครือข่ายโรงเรียน แผนปฏิบัติงานประจำปี และจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือ โรงเรียนและการฝึกอบรมที่มีค่าใช้จ่ายของรัฐ สำนักงานประจำแคว้น อาจจะมีผลงานการศึกษา และการฝึกอาชีพให้กับจังหวัดและชุมชนได้ โดยทำหน้าที่แนะแนว วางแผน และติดตาม

แคว้นที่ใช้กฎหมายพิเศษในการปกครองตนเอง จะจัดสำนักงาน การศึกษาแตกต่างไป เช่น แคว้น Valle d'Aosta ไม่มีสำนักงานการศึกษา แคว้นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเองทั้งหมด แคว้น Trento และ Bajano มีชื่อแตกต่างบางประการ เช่น ครูเป็นลูกจ้างของแคว้น ขณะที่ครู ของบางแคว้นเป็นลูกจ้างของรัฐ แคว้น Alto Adige แบ่งโรงเรียนเป็น 3 สาย คือ ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาลี ภาษาลาติน โดยแต่ละสาย มีผู้บริหารของตน เป็นต้น

8. การบริหารการศึกษาทั่วไประดับท้องถิ่น

การบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นหมายถึง การบริหาร การศึกษาระดับจังหวัดและชุมชน สำนักงานการศึกษาประจำจังหวัด เป็นสาขาของสำนักงานการศึกษาประจำแคว้น รับผิดชอบเกี่ยวกับ ความเป็นเอกภาพของโรงเรียน (School Autonomy) การบริหาร การบัญชี การจัดบุคลากร การสนับสนุนโรงเรียนในการวางแผน และนวัตกรรมทางการศึกษา การร่วมมือกับหน่วยงานอื่น การสนับสนุน เครือข่ายโรงเรียน ความปลอดภัยของนักเรียน ความปลอดภัยของ

อาคารเรียน ดูแลนักเรียนที่เป็นลูกของคนเข้าเมือง การใช้งบประมาณของประชาคมยุโรป การศึกษาพิเศษ การดูแลให้นักเรียนเข้ารับการศึกษาร่วมมือกับเทศบาลในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ความสัมพันธ์กับหอการค้า และกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาประจำแคว้น

ในระดับชุมชนไม่มีสำนักงานการศึกษา หน่วยงานของชุมชนรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานประจำแคว้นหรือจังหวัด อาทิ บริการรับส่งนักเรียนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย จัดอาหารกลางวัน ทั้งนี้ไม่มีหน่วยงานของกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัยในระดับท้องถิ่น

9. การบริหารสถาบันการศึกษา

9.1 การบริหารโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความเป็นเอกภาพของโรงเรียนตามกฎหมาย คือ มีความเป็นอิสระในการสอน (Teaching Autonomy) ตามวัตถุประสงค์ของประเทศ มีสิทธิจัดเวลาเรียนเวลาสอนตามวิถีทางที่เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด มีความเป็นอิสระในการจัดองค์กร (Organization Autonomy) ในการใช้ทรัพยากรการสอน การวางแผน การปรับตารางเรียนจากที่แคว้นกำหนดให้เหมาะสมกับสภาวะการเรียนการสอน และปรับตารางสอนให้เหมาะสมได้ และมีความเป็นอิสระในการวิจัย (Research Autonomy) การทดลองและการพัฒนาโดยผ่านทาง การเรียนการสอน การประเมินผล การฝึกอบรมครู หลักสูตร การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ วิธีสอน และบูรณาการ การเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรม

ตามความต้องการทางวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น การทำงานร่วมกับเครือข่ายในด้านการเรียนการสอนและการวิจัย การจัดซื้อจัดจ้าง การแลกเปลี่ยนครู การร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา องค์การ สมาคม และหน่วยงานเอกชน

1. *ครูใหญ่ (Head Teacher)* ครูใหญ่มีเอกภาพและฐานะตามกฎหมาย มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการโรงเรียน (School Manager) ไม่มีรายชื่อนี้ในบัญชีของรัฐ แต่อยู่ในบัญชีของแคว้น และมีสัญญาจ้างแตกต่างจากครู ครูใหญ่รับผิดชอบในการบริหารทั่วไป การเงิน ทรัพยากรโรงเรียนและคุณภาพของบริการทางการศึกษา ควบคุม ประสานและใช้ทรัพยากรในการดำเนินการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และประสานกับแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจในชุมชน และเป็นตัวแทนสหภาพครู

2. *คณะกรรมการตำบลและคณะกรรมการสถานศึกษา (District Council and School Council)* คณะกรรมการตำบล หมายถึง คณะกรรมการของชุมชนเกี่ยวกับการศึกษาอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน และผู้ปกครองส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนโรงเรียนแห่งนี้ คณะกรรมการทั้งสองชุดประกอบด้วยตัวแทนครูและบุคลากรอื่น และผู้ปกครอง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีตัวแทนนักเรียนด้วย ครูใหญ่ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการเลือกจากตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการตำบลมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การบำรุงการศึกษาอุปกรณ์และสื่อการสอน ห้องสมุด และวัสดุสิ้นเปลือง ให้ความเห็นชอบในแผนการเรียนการสอน ติดตามการปฏิบัติงาน และกิจกรรมของโรงเรียน การใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ กิจกรรมทางวัฒนธรรม กีฬา และนันทนาการ ร่วมมือกับโรงเรียนอื่น

หรือคณะกรรมการสถานศึกษาอื่น การทัศนศึกษาและสวัสดิการ
ของนักเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษาเลือกกรรมการบริหารโรงเรียน
โดยมีครูใหญ่เป็นประธานกรรมการบริหาร มีหน้าที่จัดทำแผนงบประมาณ
จัดทำบัญชีและปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543-2544 เป็นต้นไป ครูใหญ่หรือผู้จัดการ
โรงเรียนอาจจะมีตำแหน่งเป็น The Director for General and
Administrative Services

3. หน่วยงานอื่นๆ โรงเรียนของอิตาลีมีหน่วยงานอื่นๆ ที่เกิด
จากการรวมตัวของครูและผู้ปกครองโดยเน้นการมีส่วนร่วม และการทำงาน
เป็นทีมดังนี้

3.1 สมัชชาครู (Teachers' Assembly) ประกอบด้วยครู
ทุกคน มีครูใหญ่เป็นประธาน มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการสอนตามกรอบ
ของคณะกรรมการตำบลและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยนำข้อเสนอ
จากสมาคมผู้ปกครองและสถานักเรียนในกรณี โรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายมาประกอบ ประเมินการเรียนการสอน เสนอแนวทางปรับปรุง
การเรียนการสอน เลือกตำราเรียนและสื่อการสอน

3.2 คณะกรรมการชั้นเรียน (Class Council) ประกอบด้วย
ครูประจำชั้นและตัวแทนผู้ปกครองชั้นละ 1 คน คณะกรรมการชั้นเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วยครูทุกคน ตัวแทนผู้ปกครอง 4 คน
ครูใหญ่เป็นประธานหรือมอบให้ครูคนหนึ่งเป็นประธานก็ได้
คณะกรรมการชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเพิ่มตัวแทน
นักเรียน 2 คน แต่ตัวแทนผู้ปกครองจะมีเพียง 2 คน คณะกรรมการ
เหล่านี้มีหน้าที่ติดตามการเรียนการสอน วินัยของนักเรียน สนับสนุน

กิจกรรมโรงเรียน จัดการสอนเสริม สนับสนุนนวัตกรรม การประเมินผล นักเรียน และจัดซื้อตำราเรียน และสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

3.3 คณะกรรมการประเมินครู (Board for Teacher's Evaluation) ประกอบด้วยครู 2 คนหรือ 4 คนเลือกโดยสมัชชาครู โดยครู 1 คนหรือ 2 คนเป็นกรรมการหลัก อีก 1-2 คนเป็นกรรมการสำรอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนครูในโรงเรียน (ไม่เกิน 50 คนหรือมากกว่า 50 คน) ครูใหญ่เป็นประธาน มีหน้าที่ประเมินและให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูทดลองงาน ครูที่ถูกลงโทษทางวินัยเมื่อร้องขอ และครูทั่วไปที่ขอให้ประเมินผลงานซึ่งไม่เกิน 3 ปี

9.2 การบริหารสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาในอิตาลีแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ (1) สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัย (2) สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยที่จัดโดยสถาบันศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ระดับสูง (3) สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยที่จัดโดยสถาบันอื่นๆ

สถาบันอุดมศึกษาที่มีใช่มหาวิทยาลัยบริหารโดยคณะกรรมการอำนวยการ (Board of Directors) และผู้อำนวยการบริหาร (Administrative Director) แต่อาจจะแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะเฉพาะทางสถาบัน

สถาบันศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ระดับสูง มีผู้อำนวยการ (Director) รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนทางศาสตร์และศิลป์เป็นตัวแทนสถาบัน ได้รับเลือกโดยคณาจารย์ของสถาบัน

โดยปกติอธิการบดี (President) เป็นตัวแทนตามกฎหมายของสถาบันอุดมศึกษา ยกเว้น สถาบันที่มีผู้อำนวยการ อธิการบดีได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี มาจาก 3 คนที่ได้รับการเสนอชื่อจาก

สภาวิชาการ (Academic Council) ซึ่งเป็นสภาที่ประกอบด้วย
ผู้อำนวยการ ตัวแทนคณาจารย์ และตัวแทนนักศึกษา

1. การบริหารมหาวิทยาลัย มีผู้รับผิดชอบดังนี้คือ

(1) อธิการบดี (Rector) เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัย
ตามกฎหมาย เป็นประธานสภาวิชาการ ประธานกรรมการบริหาร
นิเทศการทำงานของมหาวิทยาลัย จัดระเบียบวินัย ทำความตกลงกับ
หน่วยงานภายนอก วางแผนกิจกรรมการสอนและวิจัย อธิการบดีเลือก
มาจากผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วย
ศาสตราจารย์เต็มเวลา

(2) สภาวิชาการ (Senato Accademico) ประกอบด้วย
อธิการบดี คณบดี รองอธิการบดี และตัวแทนนักศึกษา รับผิดชอบงานด้าน
วิชาการของมหาวิทยาลัยและการบริหารจัดการคณะวิชา

(3) คณะกรรมการอำนวยการ (Board of Directors)
รับผิดชอบการบริหารการเงินและเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย
และการบริหารบุคลากรของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย อธิการบดี
รองอธิการบดี คณบดี อาจารย์นักวิจัย บุคลากรอื่นๆ ตัวแทนนักศึกษา
ตัวแทนหน่วยงานในท้องถิ่นทั้งของภาครัฐและเอกชนที่เป็นผู้บริจาคเงิน
ให้มหาวิทยาลัย

(4) ผู้อำนวยการบริหาร (Director of Administration)
เป็นผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยรับผิดชอบด้านการจัดการเงิน
และการบริหาร จัดระบบทรัพยากรบุคคลและนิเทศงานของมหาวิทยาลัย
เลือกจากฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย บุคลากรภายนอก หรือ
ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

ทั้งนี้ กฎหมายของแต่ละมหาวิทยาลัยอาจจะกำหนดหน่วยงานต่างๆ ไว้แตกต่างกัน

2. การบริหารกรม (Administration of Departments)

กรมหรือ Department ในมหาวิทยาลัยของอิตาลี ประกอบด้วย หน่วยงานวิจัยตั้งแต่ 1 หน่วยขึ้นไป ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำวิจัย และสอนวิชาที่คล้ายๆ หรือใกล้เคียงกัน อาจารย์หลายวิชาหรือกลุ่มวิชา กรมมีหน้าที่ส่งเสริมงานวิจัย กรมมีโครงสร้างด้านการเงิน และการจัดการแบบอิสระ

หน่วยงานต่างๆ ในการบริหารกรมมีดังนี้

(1) คณะกรรมการประจำกรม (Department Council) ประกอบด้วยศาสตราจารย์ นักวิจัย ตัวแทนบุคลากรอื่นๆ นักศึกษาปริญญาเอก และอาจจะมีตัวแทนนักศึกษาด้วย ผู้อำนวยการกรมเป็นประธาน มีหน้าที่ในการจัดตั้งหรือยกเลิกสาขาวิชา การใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยและให้ความเห็นชอบงบประมาณของกรม

(2) ผู้อำนวยการกรม (Director of the Department) เลือกจากศาสตราจารย์และนักวิจัย เป็นประธานคณะกรรมการประจำกรม รับผิดชอบงานของกรม

(3) คณะกรรมการบริหารกรม (Department Board) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกรม ศาสตราจารย์ 3 คน นักวิจัย 2 คน ให้ความช่วยเหลือผู้อำนวยการกรมและจัดการสอนรายวิชาระดับปริญญาเอก

3. การบริหารคณะวิชา (Faculty Administration)

คณะวิชาเป็นหน่วยหลักของมหาวิทยาลัย ทำการสอนรายวิชาที่คล้ายกัน หน่วยงานบริหารคณะวิชามีดังนี้

(1) คณะกรรมการประจำคณะวิชา (Faculty Council) ประกอบด้วยคณบดี ศาสตราจารย์ และตัวแทนนักวิจัย ตัวแทนนักศึกษา อาจจะเข้าร่วมประชุมได้

(2) คณบดี (Preside) เลือกด้วยเสียงข้างมากจาก ศาสตราจารย์ คณบดีเป็นประธานคณะกรรมการประจำคณะวิชา รับผิดชอบ การบริหารคณะวิชา

(3) คณะกรรมการประจำหลักสูตร (Course of Study Council) ประกอบด้วยศาสตราจารย์ ตัวแทนนักวิจัย บุคลากรฝ่ายเทคนิค และตัวแทนนักศึกษา รับผิดชอบด้านการเรียนการสอนและแผน การเรียนของนักศึกษา

(4) ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร (Chairman of the Course of Study Council) เลือกจากศาสตราจารย์ มีหน้าที่ประสาน กิจกรรมการเรียนการสอนของคณะ

10. หน่วยงานที่ปรึกษาภายในและภายนอก

การประสานงานและการปรึกษาหารือของบุคลากรในชุมชน การศึกษา (The Educational Community) ทำในลักษณะการมีส่วนร่วม หน่วยงานภายในสถาบันการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการชั้นเรียน สมัชชาครู คณะกรรมการตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครองและนักเรียน เป็นต้น ส่วนหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาในระดับท้องถิ่น คณะกรรมการ สถานศึกษาระดับแคว้น และคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หน่วยงานที่ปรึกษาภายนอกสถานศึกษาที่สำคัญมีดังนี้

1. ระดับส่วนกลาง (Central Level)

กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา (Higher Education Council) ทำหน้าที่แทนสภาการศึกษาแห่งชาติ (National Education Council) มีหน้าที่กำกับดูแลความเสมอภาคทางการศึกษาของประเทศ สนับสนุนรัฐบาลในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการศึกษา กำหนดนโยบายเกี่ยวกับบุคลากรครู ระเบียบกระทรวงเกี่ยวกับการประเมินระบบการศึกษาวัดดูประสงค์ และมาตรฐานระบบการศึกษา หลักสูตรและโครงสร้างการบริหาร การศึกษา

คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการ 36 คน โดยจำนวน 16 คนมาจากการเลือกของคณะกรรมการสถานศึกษา 15 คนมาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ 3 คนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิของโรงเรียนที่ใช้ภาษาเยอรมัน สโลวีเนียและฝรั่งเศส และ 3 คนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิของโรงเรียนที่มีใช้ของรัฐ สมาชิกคณะกรรมการมีวาระ 5 ปี และต้องเสนอแนวคิดเกี่ยวกับแผนการทำงานภายใน 45 วันหลังจากการแต่งตั้ง

2. ระดับแคว้น (Regional Level)

กฎหมายกำหนดให้จัดตั้งสำนักงานการศึกษาระดับแคว้น (Regional School Office) และสำนักงานการศึกษาระดับท้องถิ่น (Local School Councils) ในปีการศึกษา 2550/51 โดยยกเลิกสำนักงานการศึกษาระดับจังหวัดและระดับชุมชน แต่ในปัจจุบันยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

3. รูปแบบอื่นๆ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับการศึกษา มีสิทธิ์จัดประชุมในโรงเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายมีดังนี้

3.1 การประชุมของนักเรียนและตัวแทนของนักเรียนในคณะกรรมการชั้นเรียน สามารถตั้งเป็นคณะกรรมการนักเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการสถานศึกษาได้

3.2 คณะกรรมการนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (Charter of Students in Secondary Schools) ให้สิทธิ์นักเรียนที่ถูกกลโกงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งจากการตัดสินใจของ Watchdog Office สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อหัวหน้าสำนักงานการศึกษาระดับแคว้นได้

3.3 นักเรียนมีสิทธิ์เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของโรงเรียน

3.4 คณะกรรมการนักเรียนประจำจังหวัด ประกอบด้วยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 คนจากทุกโรงเรียน มีหน้าที่อภิปรายและสรุปเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา จัดตั้งสำนักงานสารสนเทศและริเริ่มความสัมพันธ์กับนักเรียนทั่วประเทศ แต่งตั้งนักเรียน 2 คนเป็นผู้แทนใน Watchdog Office ซึ่งเป็นหน่วยงานติดตามและบังคับใช้ระเบียบวินัยของนักเรียน สำนักงานนี้ประกอบด้วยตัวแทนนักเรียน 2 คนที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการนักเรียนประจำจังหวัด ครู 3 คน ผู้ปกครอง 1 คน โดยประธานได้รับการแต่งตั้งจากบุคลากรที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูง สำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้แทนนักเรียน 2 คนจะเปลี่ยนเป็นผู้แทนผู้ปกครอง 2 คน

3.5 คณะกรรมการสถานภาพนักเรียน นโยบายและกิจกรรมเยาวชน (Directorate for the Students' status, Youth Policies and Motory Activities) เป็นหน่วยงานในกระทรวงที่ส่งเสริมให้มีการ ประชุม รับฟังความคิดเห็น โดยมีตัวแทนนักเรียนจากสมาคมละ 3 คน มาร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาและความต้องการ จัดประชุมทุก 2 เดือน

3.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีในรูปแบบของการประชุม ในระดับชั้นเรียนหรือระดับโรงเรียนที่มีตัวแทนผู้ปกครองรวมอยู่ด้วย ผู้ปกครองมีสิทธิ์ตั้งสมาคมผู้ปกครองได้ นอกจากนี้กระทรวง ยังจัดประชุม (Forum) รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยมีตัวแทน ผู้ปกครอง 2 คนจากแต่ละสมาคม จัดประชุมประมาณ 3 ครั้งต่อปี

11. งบประมาณการศึกษา

งบประมาณการศึกษาทั้งหมดมาจากรัฐ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ งบประมาณปกติ และงบประมาณสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา นอกจากนี้ แคว้น หน่วยงานระดับท้องถิ่น และองค์กรเอกชน สามารถสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการทางการศึกษาได้ รัฐมอบอำนาจด้านงบประมาณให้แคว้นเป็นผู้ดำเนินการบริหาร และช่วยเหลือนักเรียน เช่น โรงอาหาร การเดินทาง ตำราเรียนระดับ ประถมศึกษา เด็กยากจน การช่วยเหลือทางด้านสังคม และสุขภาพ เป็นต้น แคว้นอาจมอบอำนาจให้จังหวัดและชุมชนดำเนินการช่วยเหลือ โรงเรียนในด้านความอบอุ่นของอาคารเรียน ไฟฟ้า โทรศัพท์ การบำรุงรักษาอาคารเรียน เป็นต้น

รัฐให้งบประมาณสนับสนุนมหาวิทยาลัยในด้านการดำเนินงาน
ปกติของมหาวิทยาลัย อาคารสถานที่ อุปกรณ์ราคาแพงทางวิทยาศาสตร์
และแผนพัฒนาระบบมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษาระบบ Afam ได้รับงบประมาณจาก
กระทรวงการคลัง (Ministry of Treasury) ผ่านทางคณะกรรมการบริหาร
ของกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย

งบประมาณของกระทรวงการศึกษาปวงชน พ.ศ.2550
(หน่วยยูโร) มีดังนี้

หน่วยงาน	งบประมาณ (หน่วยยูโร)
1. คณะรัฐมนตรีและสำนักงานรัฐมนตรี	18,054,055
2. การพัฒนาการศึกษา	141,846,524
3. บริการกิจการการเงินและเศรษฐกิจ	3,887,589,540
4. สำนักงานศึกษาแคว้นลอมบาร์เดียหรือลอมบาร์ดี	5,115,627,692
5. สำนักงานการศึกษาแคว้นปีเอมอนเตหรือพิตมอนต์	2,521,964,570
6. สำนักงานการศึกษาแคว้นลีกูเรีย	844,263,462
7. สำนักงานการศึกษาแคว้นเวเนโต	699,314,909
8. สำนักงานการศึกษาแคว้นเอมิเลีย-โรมานญา	2,154,082,235
9. สำนักงานการศึกษาแคว้นฟรีอูลี-เวเนเซียจูเลีย	735,952,945
10. สำนักงานการศึกษาแคว้นตอสคานาหรือทัสคานี	2,084,538,644
11. สำนักงานการศึกษาแคว้นอุมเบรีย	569,560,671
12. สำนักงานการศึกษาแคว้นลาซิโอหรือลาติอุม	3,447,462,000
13. สำนักงานการศึกษาแคว้นมาร์เกหรือมาร์ช	1,012,688,245
14. สำนักงานการศึกษาแคว้นโมลีส	261,621,380
15. สำนักงานการศึกษาแคว้นอาบรุซโซหรืออาบรุซซซี	908,189,827
16. สำนักงานการศึกษาแคว้นอาพูเลีย	3,089,364,846
17. สำนักงานการศึกษาแคว้นกัมปาเนีย	4,843,181,070
18. สำนักงานการศึกษาแคว้นบาซิลิกาตา	545,466,837
19. สำนักงานการศึกษาแคว้นกาลาเบรีย	1,922,209,260
20. สำนักงานการศึกษาแคว้นซาร์เดนญาหรือซาร์ดิเนีย	1,276,937,619
21. สำนักงานการศึกษาแคว้นซิซิลีหรือซิซิลี	1,101,131,112

ที่มา: Ministry of Economy and Finance, Fiscal Year 2007.

บทที่ 3

การศึกษาก่อนประถมศึกษา

1. ความเป็นมาของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

โรงเรียนสมัยแรกเริ่มสำหรับเด็กเล็ก เรียกชื่อว่า Asili d'infanzia โรงเรียนที่เก่าแก่ที่สุดตั้งอยู่ที่เมือง Cremona โดย F. Aporti ในปี พ.ศ.1872 ต่อมาในปี พ.ศ.2450 M. Montessori ได้จัดตั้งบ้านเด็ก (Children's House) ขึ้นในกรุงโรม วิธีการสอนเด็กแบบ Montessori ยังมีชื่อมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา (Gentile Reform) และออกกฎหมาย Consolidation Act 1928 (พ.ศ.2471) โรงเรียนสำหรับเด็กได้เข้าไปอยู่ในกรอบการศึกษาของรัฐเรียกว่า โรงเรียนเตรียมเด็กก่อนประถมศึกษา (Preparatory Schools to Primary Education) ในระยะแรก โรงเรียนระดับนี้เป็นเรื่องของท้องถิ่น เอกชน และหน่วยงานการกุศล โรงเรียนที่เป็นของรัฐมีเพียงโรงเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันฝึกหัดครูประถมและอนุบาล รัฐเข้ามารับผิดชอบโรงเรียนก่อนประถมศึกษาอย่างเต็มที่ในปี พ.ศ.2511 และให้การสนับสนุนการเงินแก่โรงเรียนของเอกชนด้วย โรงเรียนระดับนี้มุ่งสนับสนุนการศึกษาระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนขององค์การบริหาร

ส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนของเอกชนซึ่งส่วนมากเป็นขององค์กรทางศาสนา โรงเรียนก่อนประถมศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา อย่างเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2547 นอกจากนี้แล้วรัฐบาลอิตาลียังได้จัดทำ โครงการโรงเรียนทดลองสำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี เริ่มต้นในปีการศึกษา 2550/51 จำนวน 1,300 โครงการ เพื่อช่วยครอบครัวที่ทั้งพ่อและแม่ ต้องทำงาน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาก่อนประถมศึกษากำหนดให้โรงเรียนอนุบาล ทำหน้าที่พัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา จริยธรรม ศาสนา และสังคมของเด็ก และส่งเสริมศักยภาพด้านความสัมพันธ์ ความเป็นตัวของตัวเอง ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ และการได้รับความเสมอภาคทางการศึกษา ผู้ปกครองต้องช่วยบูรณาการ การศึกษาของเด็กระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทั้งในการเรียนการสอน การพัฒนา ความเป็นเอกภาพ การเรียนรู้ตามหลักสูตร และการศึกษาต่อเนื่อง พร้อมกับบริการต่างๆ สำหรับเด็กร่วมกับโรงเรียน

3. การจัดตั้งโรงเรียนก่อนประถมศึกษา

การศึกษาก่อนประถมศึกษาจัดในโรงเรียนอนุบาล (Scuola dell'infanzia) สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ใช้เวลาเรียน 3 ปี และไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับ

กฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐอิตาลีบัญญัติไว้ว่า รัฐต้องให้การศึกษแก่เด็กทุกคน ไม่ว่าเด็กนั้นจะอยู่ที่ไหน มีฐานะ

เศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างไร ดังนั้น รัฐบาลกลางและหน่วยงานในสังกัดแคว้น จังหวัด และชุมชนต้องรับผิดชอบในการจัดตั้งโรงเรียนทุกภาคส่วนของประเทศ โดยจัดตามอายุของเด็ก จัดตามสภาพทางภูมิศาสตร์และสภาพทางสังคมของครอบครัวของเด็ก

การอนุบาลศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็กและความสำเร็จในชีวิตในอนาคต กฎหมายหลายฉบับเน้นการส่งเสริมให้เด็กทุกคนเข้าเรียนอนุบาล

4. การรับเด็กเข้าเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

กฎหมายกำหนดไว้ว่าเด็กที่มีอายุครบ 3 ปี ในวันที่ 30 เมษายน ต้องเข้าเรียนอนุบาล โดยเริ่มมีการปฏิบัติจริงตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2550

ครอบครัวมีอิสระในการเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน แต่ยังคงขึ้นอยู่กับจำนวนครูและสถานที่เรียนซึ่งมีจำนวนจำกัด โรงเรียนอนุบาลที่มีจำนวนผู้สมัครมากกว่าจำนวนที่สามารถรับได้สามารถกำหนดเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าเรียนได้เอง

ชุมชนเล็กๆ หลายแห่งอาจรวมกันเป็นกลุ่ม (Consortia) เพื่อให้เกิดการจัดการและบริการที่มีประสิทธิภาพแก่เด็ก

5. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

แม้ว่าการศึกษาระดับอนุบาลไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่ก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ ครอบครัวของเด็กจ่ายเพียงค่ารถและค่าอาหารในระหว่างเรียน ครอบครัวที่ยากจนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เลย

ตามกฎหมายของรัฐบาลกลางว่าด้วยสิทธิการได้รับการศึกษา ไม่ได้มีมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวสำหรับการศึกษาระดับอนุบาล เนื่องจากไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาคบังคับ แต่แคว้นต่างๆ ออกกฎหมายเพื่อช่วยเหลือครอบครัวของเด็กอนุบาลในรูปแบบต่างๆ เช่น คุปอง เช็ค ฯลฯ โรงเรียนอนุบาลของบางแคว้น เช่น เวเนโตและลอมบาร์ดี จำนวนครึ่งหนึ่งเป็นโรงเรียนที่มีฐานะเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ (Paritarie Schools)

6. การจัดกลุ่มผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา

ในปี พ.ศ.2537 กฎหมายลำดับที่ 297 กำหนดให้จัดเด็กอนุบาลเป็น 3 กลุ่มตามอายุ แต่ในทางปฏิบัติมักจะไม่เป็นเช่นนั้น กลุ่มเด็กมักจะประกอบด้วยเด็กหลายอายุ โรงเรียนมีอำนาจในการจัดกลุ่มเด็กอย่างไรก็ตาม กฎหมายไม่ได้กำหนดจำนวนเด็กในแต่ละกลุ่มไว้ตายตัว เพราะการจัดกลุ่มเด็กจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ความต้องการศึกษาพิเศษ สภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น เงื่อนไขด้านการเงิน และสังคมของเด็ก และจำนวนครู โดยปกติกลุ่มหนึ่งจะมีเด็กระหว่าง 15 -25 คน

7. การจัดตารางกิจกรรมระดับก่อนประถมศึกษา

ปีการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลอยู่ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึงวันที่ 30 มิถุนายน ปีถัดมา มีเวลาสำหรับจัดกิจกรรมระหว่าง 875 -1,700 ชั่วโมงต่อปี การจัดเวลาและกิจกรรมประจำวันและประจำสัปดาห์เป็นเอกสิทธิ์ของโรงเรียน ซึ่งต้องสอดคล้องกับจำนวนครูที่มีอยู่

การจัดมี 3 รูปแบบคือ แบบ 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เฉพาะตอนเช้าแบบ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และแบบ 48-49 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 35 สัปดาห์ต่อปี

คณะกรรมการตำบลหรือคณะกรรมการสถานศึกษากำหนด เวลาเข้าเรียนและเลิกเรียนในแต่ละวัน รวมทั้งจำนวนวันต่อสัปดาห์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 5 วัน และพิจารณาความต้องการของผู้ปกครองด้วย ภายในกรอบเหล่านี้โรงเรียนสามารถกำหนดตารางเวลากิจกรรมของตนเองได้

กิจกรรมต่างๆ ต้องมุ่งส่งเสริมบุคลิกภาพ ความเป็นตัวของตัวเอง และการพัฒนาสมรรถภาพ ตลอดจนเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การรู้จักตนเอง และเพื่อน การเคลื่อนไหวร่างกายและสุขภาพ การใช้ภาษาในการสื่อสาร การสำรวจ การเรียนรู้และการคิดวางแผน เด็กทุกคนต้องมีแฟ้มประวัติ (Portfolio) ของตนเองตลอดเวลา 3 ปีของการเรียนระดับอนุบาล

8. วิธีสอนและสื่อระดับก่อนประถมศึกษา

โรงเรียนอนุบาลเป็นสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เด็กได้รับ ประสบการณ์ตรง และเรียนรู้จากการเล่นและได้ร่ำรอง จึงต้องมีการบูรณาการการกระทำ การคิด การพูด การแสดงออก การสื่อสาร ชื่นชม สนับสนุน และเกิดความรู้สึกลงในหลายรูปแบบ ครูต้องเอาใจใส่ อยู่กับเด็กตลอดเวลา มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวได้ โรงเรียนเต็มไปด้วบรรยากาศของความอยากรู้อยากเห็น สนุกกับการเล่น และพัฒนาความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ ปรับปรุงรูปแบบและประสบการณ์การเล่น มีประสบการณ์ตรง และเรียนรู้กับธรรมชาติ สิ่งของ สื่อต่างๆ สภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมที่นำไปสู่ความอยากรู้อยากเห็น โดยใช้วิธีการสำรวจ

และวิจัยเป็นเครื่องมือนำทาง การสนับสนุนด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ อาหาร และสุขภาพ หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

9. การประเมินผลการเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

การประเมินผลจะใช้วิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็ก เพื่อเข้าใจความต้องการของเด็ก พิจารณาความสอดคล้องระหว่างคุณภาพ และปริมาณของสิ่งที่เด็กตอบ และรายงานผู้ปกครองให้ทราบถึงระดับ กิจกรรมที่เด็กทำได้ แต่ไม่เป็นการวัดหรือประเมินผลงานของโรงเรียน อนุบาล เน้นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มศักยภาพของเด็ก โดยให้โอกาสเด็กพัฒนาความสามารถ มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ช่วงที่ทำการตรวจสอบและบันทึกที่ระดับการเรียนรู้ของเด็กมีดังนี้

1. เริ่มเรียน เป็นการพิจารณาความสามารถของเด็กเมื่อแรกเข้าเรียนอนุบาล
2. ระหว่างเรียน เป็นการพิจารณากิจกรรมที่เด็กทำได้ เพื่อนำมาปรับแผนการเรียนรายบุคคลของเด็ก
3. หลังเรียน เป็นการประเมินผลการเรียน คุณภาพการศึกษา กิจกรรมการเรียน และประสบการณ์ร่วมของการอนุบาลศึกษา

10. โรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของอิตาลีมาตรา 33 หน่วยงาน หรือเอกชนสามารถจัดตั้งโรงเรียนและวิทยาลัยได้ โดยรัฐไม่ต้องสนับสนุน ค่าใช้จ่ายใดๆ โรงเรียนในอิตาลีจึงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. โรงเรียนของรัฐ (State Schools) บริหารโดยรัฐ จัดตั้งโดยรัฐบาลกลาง

2. โรงเรียนเอกชนรับรองโดยรัฐ (Paritarie Schools) บริหารโดยเอกชนมีสิทธิออกประกาศนียบัตรตามกฎหมาย โรงเรียนที่จัดตั้งโดยจังหวัดและชุมชน จัดอยู่ในประเภทนี้

3. โรงเรียนเอกชน (Private Schools) บริหารโดยเอกชน แต่ไม่มีสิทธิออกประกาศนียบัตรตามกฎหมาย

เนื่องจากการได้รับการศึกษาเป็นสิทธิของเด็กตามกฎหมาย ดังนั้น รัฐบาลจึงสนับสนุนครอบครัวของเด็กยากจนโดยการให้ทุนเรียนหรือลดภาษีแก่ครอบครัวของเด็ก แต่ไม่ให้เงินสนับสนุนแก่โรงเรียนโดยตรงทั้งโรงเรียนของรัฐและมีไชน์ของรัฐ

11. สถิติการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ข้อมูลของกระทรวงการศึกษาปวงชนปีการศึกษา 2550-2551 แสดงว่าโรงเรียนอนุบาลของรัฐมีอัตราส่วนนักเรียนต่อครูเป็น 11.3 คนต่อครู 1 คน และจำนวนเด็กต่อกลุ่มโดยเฉลี่ย 22.8 คน

โรงเรียนมีจำนวน 13,631 แห่ง จำนวนกลุ่มเด็ก 42,116 กลุ่ม จำนวนนักเรียน 961,872 คน จำนวนครูประมาณการทั้งครูประจำและชั่วคราวหรืออัตราจ้างรวมทั้งสิ้น 84,886 คน

บทที่ 4

การประถมศึกษา

1. ความเป็นมาของการประถมศึกษา

กฎหมาย Casati ซึ่งออกโดยแคว้นพิดมอนต์ในปี พ.ศ.2402 กำหนดให้จัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 2 ระดับ คือ ประถมศึกษาระดับต้น ชั้นปีที่ 1-2 และประถมศึกษาาระดับปลาย ชั้นปีที่ 3-4 โดยมีเทศบาล (Municipalities) รับผิดชอบในการจัดการศึกษาภาคบังคับ เมื่อมีการรวมแคว้นต่างๆ เข้าเป็นประเทศอิตาลี ในปี พ.ศ.2404 กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับทั่วประเทศ แต่มีการปฏิบัติแตกต่างกัน ไปในแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา (Gentile Reform) ในปี พ.ศ.2466 การศึกษาระดับประถมศึกษาได้ขยายเพิ่มขึ้นเป็น 5 ปี และเพิ่มระดับมัธยมศึกษาอีก 3 ปี เป็นชั้นปีที่ 6 ปีที่ 7 และปีที่ 8 ต่อมากฎหมายรวมการศึกษา (Consolidation Act) ปี พ.ศ.2471 ได้แยกการประถมศึกษาออกเป็นระดับต้น 3 ปี และระดับปลาย 2 ปี และมีการสอบเมื่อจบ 3 ปีแรก ในปี พ.ศ.2476 การประถมศึกษาทั้งหมดเป็นภาระของรัฐ ในปี พ.ศ.2500 การประถมศึกษาแบ่งเป็น 2 ช่วงคือช่วงแรกประกอบด้วยชั้นปีที่ 1-2 และช่วงที่ 2 ประกอบด้วยชั้นปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 5 เมื่อจบแต่ละช่วงต้องมีการสอบทั้งข้อเขียนและปากเปล่าในฤดูร้อน

หรือฤดูใบไม้ร่วง การเลื่อนชั้นระหว่างปีในแต่ละช่วงไม่มีการสอบ ในปี พ.ศ.2528 ได้มีการปฏิรูปหลักสูตรประถมศึกษา และมีการปรับปรุงอีกครั้งตามกฎหมายลำดับที่ 53 ในปี พ.ศ.2546 ซึ่งใช้ในปีการศึกษา 2547/48

2. กรอบการศึกษาตามกฎหมาย

ในปี พ.ศ.2514 กฎหมายลำดับที่ 820 ได้เพิ่มวิชาที่เกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษ เช่น ดนตรี วาดภาพ การละคร และอื่นๆ เข้ามาในหลักสูตรเดิมที่เน้นอ่าน เขียน และเลขคณิต เวลาเรียนขยายไปถึงตอนบ่าย ห้องเรียนมีครูได้มากกว่า 1 คน ทำให้การประถมศึกษา มีความกว้างขึ้นอีก ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นความสนใจและการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก

ปี พ.ศ.2516 กฎหมายลำดับที่ 477 กำหนดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียน และพ.ศ.2520 กฎหมายลำดับที่ 517 กำหนดให้แผนการสอน การติดตามและการประเมินเด็กเป็นรายบุคคล การทำงานของครูเป็นทีม การประสานระหว่างห้องเรียน การเรียนร่วมของเด็กการศึกษาพิเศษ และการยกเลิกชั้นเรียนของเด็กการศึกษาพิเศษ นอกจากนั้น คำสั่งของรัฐมนตรีเมื่อ 28 มิถุนายน พ.ศ.2534 มีบัญชาให้สอนภาษาต่างประเทศเป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษา

3. วัตถุประสงค์ของการประถมศึกษา

การศึกษาระดับประถมศึกษา มีนักเรียนหลากหลายบุคลิกภาพ และนักเรียนการศึกษาพิเศษ วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับนี้

ที่ใช้กับเด็กทุกคนคือ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ เรียนรู้ความรู้พื้นฐาน และพัฒนาทักษะต่างๆ ตั้งแต่ ICT ไปจนถึงการคิดเชิงระบบ การแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอิตาเลียนและภาษาอังกฤษ การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาโลก ธรรมชาติ ปรากฏการณ์และกฎของธรรมชาติ ทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับสถานที่และเวลา และหลักการการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4. การรับเข้าเรียนและการเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษา

ผู้ปกครองสามารถส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนของเขตที่อยู่อาศัยของตน หรือโรงเรียนใดก็ได้ที่ตนเลือกคณะกรรมการตำบลหรือคณะกรรมการสถานศึกษา (District/School Council) เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ในการรับเด็กเข้าเรียนตามจำนวนที่สามารถรับได้

เด็กที่มีอายุครบ 6 ปี ในวันที่ 31 สิงหาคม สามารถเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่รัฐรับรองวิทยฐานะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เทศบาลจ่ายค่าตำราเรียนให้ ส่วนผู้ปกครองต้องจ่ายค่าเดินทางและค่าอาหาร

แคว้นอาจให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ปกครองเด็กยากจนในรูปแบบของทุนเล่าเรียน เช็ค ลดค่าโดยสารในการเดินทางไปโรงเรียน และลดค่าอาหาร เป็นต้น ทั้งนี้ อาจมีความแตกต่างกันในแต่ละแคว้น

โรงเรียนระดับประถมศึกษาใช้เวลา 5 ปี ชั้นปีที่ 1 จะเชื่อมโยงกับโรงเรียนอนุบาล ส่วนชั้นปีที่ 2-3 และชั้นปีที่ 4-5 แบ่งออกเป็นการสอน

ความรู้พื้นฐานทั่วไป 2 ชั่วโมง เด็กจะเข้าชั้นเรียนตามกลุ่มอายุ ยกเว้นเด็กดกช้าชั้นในกรณีที่เป็นเด็กต่างชาติ ซึ่งครูต้องพิจารณาระบบการศึกษาของประเทศเดิม ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาและสายการเรียนของเด็กในการจัดชั้นเรียนให้เด็ก

โดยปกติชั้นเรียนหนึ่งมีเด็กระหว่าง 25-27 คน ถ้าหากมีเด็กการศึกษาพิเศษเรียนร่วม ชั้นเรียนหนึ่งจะมีเด็กเพียง 20 คน แต่โรงเรียนสามารถจัดชั้นเรียนตามกลุ่มหรือชั้นหรืออายุเดียวกันหรือต่างชั้นกันได้ตามแต่วัตถุประสงค์และกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการ

ชั้นเรียนหลายอายุจะจัดในพื้นที่ห่างไกลอย่างเช่นในเขตภูเขาหรือเกาะห่างไกลที่ประชากรนักเรียนมีจำนวนน้อย ไม่สามารถจัดนักเรียนเป็น 5 ชั้นปีได้

5. การจัดเวลาเรียนและชั่วโมงเรียนระดับประถมศึกษา

ปีการศึกษาจะเริ่มต้นในวันที่ 1 กันยายน และสิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม การเรียนการสอน การสอบและกิจกรรมจัดระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 มิถุนายน ทำการสอน 200 วันต่อปี ปีการศึกษาอาจแบ่งออกเป็น 2-3 ภาคเรียนได้

การประถมศึกษาบังคับชั่วโมงสอนไว้ไม่น้อยกว่า 891 ชั่วโมง ซึ่งในจำนวนนี้จะรวมชั่วโมงที่สอนศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกด้วย ทั้งนี้ จากจำนวนชั่วโมงดังกล่าว การจัดสรรเวลาสำหรับอาหารและกิจกรรมหลังอาหารต้องไม่เกิน 330 ชั่วโมง และกิจกรรมของครูและกิจกรรมอื่นๆ 99 ชั่วโมง โดยต้องพิจารณาความต้องการของผู้ปกครองประกอบด้วย

ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2543 โรงเรียนมีเสรีภาพในการดำเนินงานโดยพิจารณาความต้องการของครอบครัวเด็ก จำนวนครู โครงสร้างและภาระงาน ยิ่งกว่านั้น ในกรณีเปิดสอนน้อยกว่า 5 วัน ต่อสัปดาห์ คณะกรรมการตำบลหรือคณะกรรมการสถานศึกษาสามารถจัดเวลาเรียน ตลอดปีที่แตกต่างกันแต่สัปดาห์ของปีได้ โดยทั่วไปเวลาเรียนในแต่ละปีการศึกษาามีกรอบการจัดดังนี้

1. เวลาเรียนปีละ 891 ชั่วโมง หรือเฉลี่ย 27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2. เวลาสำหรับกิจกรรมของครูและกิจกรรมเลือก 99 ชั่วโมง ต่อปี หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยจำนวนรวม 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้รวมอยู่ใน 891 ชั่วโมงต่อปี

3. เวลาเรียน เวลากิจกรรมของครู เวลากิจกรรมเลือก เวลาอาหารและกิจกรรมหลังอาหาร ไม่เกิน 330 ชั่วโมงต่อปี ประมาณ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยจำนวนรวม 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้รวมอยู่ใน 891 ชั่วโมงต่อปี

จำนวนวันต่อสัปดาห์คือ 5 วันหรือมากกว่า ในบางโรงเรียนจะเรียนเฉพาะตอนเช้า 8.00-13.00 น. บางโรงเรียนเปิดสอนเฉพาะตอนบ่าย โรงเรียนทั้ง 2 ประเภทจัดอาหารกลางวันให้ด้วย บางโรงเรียนให้เด็กกลับบ้านไปรับประทานอาหารกลางวันแล้วกลับมาเรียนจนกระทั่ง 16.00 น.

กฎหมายไม่ได้กำหนดจำนวนชั่วโมงสอนสำหรับแต่ละวิชาไว้ ยกเว้นภาษาอังกฤษซึ่งกำหนดให้สอน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสอน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และสอน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ปีที่ 4 และปีที่ 5 ส่วนวิชาศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกให้สอน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือเด็กจะเลือกกิจกรรมอื่นๆ แทนการเรียนศาสนาก็ได้

แคว้นเป็นผู้กำหนดวันเปิดและปิดเรียนประจำปี และประเทศเป็นผู้กำหนดวันหยุดกิจกรรมและการเฉลิมฉลองประจำปีของประเทศ โดยกระทรวงจะพิมพ์รายการเหล่านี้ทางเว็บไซต์ แต่ละแคว้นจึงมีวันปิดเปิดภาคเรียนแตกต่างกัน การดูแลนักเรียนก่อนและหลังเข้าเรียนเป็นงานของชุมชน (Commune) ตามที่โรงเรียนร้องขอและตามงบประมาณที่มี

6. หลักสูตรและรายวิชาระดับประถมศึกษา

โครงสร้างและการสอนของการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งบังคับใช้เป็น การชั่วคราวตามกฎหมายลำดับที่ 59 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547 กำหนดแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

1. สร้างสมประสบการณ์ให้แก่เด็กในด้านความคิด และค่านิยม แนวความคิดเกี่ยวกับชีวิต สามารถเปรียบเทียบกับระดับนานาชาติ รับรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและบุคคล มีเจตนาธรรมณ์และความเป็นหนึ่งเดียวของส่วนรวม

2. วิชาที่สอนในระดับประถมศึกษา ได้แก่ ภาษาอิตาเลียน ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศ ดนตรี ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ ยานยนต์ ส่วนวิชาคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ให้เป็นวิชาเลือก และเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างองค์กรศาสนาและรัฐ วัตถุประสงค์ของแต่ละวิชาจะสัมพันธ์กับความรู้เพื่อการดำรงชีวิต เช่น หน้าที่พลเมือง

จรรยาศึกษา โภชนาการ สุขศึกษา ความรักและความเมตตา

3. เนื่องจากการประเมินศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระยะแรก (First Cycle) ดังนั้น นักเรียนที่เรียนจบระดับนี้ ต้องมีความรู้ตามเกณฑ์การศึกษา วัฒนธรรมและอาชีพ (Pecup) ที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับที่ 59 พ.ศ.2547 ซึ่งกำหนดลักษณะที่เด็กอายุ 14 ปี ต้องรู้และสามารถทำได้

4. การเรียนการสอนให้ยึดหลักการต่างๆ ดังนี้คือ การสอนเด็กเป็นรายบุคคล รวมทั้งการทำแผนการสอนรายบุคคล ใช้หน่วยการเรียนรู้ (Learning Units) ซึ่งสามารถจัดให้เด็กเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้กลุ่มหรือชั้นประกอบด้วย

(1) การบูรณาการมากกว่า 1 รายวิชาเข้าด้วยกัน ให้มีทั้งความรู้ และทักษะตามมาตรฐานที่กำหนด

(2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอน และการประเมินร่วมกัน

(3) กำหนดวิธีการประเมินและกระบวนการประเมินเพื่อทราบว่า ความรู้และทักษะที่นักเรียนได้รับมีมากน้อยเพียงใด

(4) ครูกำหนดวัตถุประสงค์ระหว่างเรียนตามหลักการทางจิตวิทยา มาตรฐานการสอน และปรับให้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ออกข้อเสนอแนะให้โรงเรียนมีสิทธิเลือกรูปแบบ และแผนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2549 และในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ได้เสนอแนะให้โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจ และเรียนรู้ประสบการณ์ที่ได้รับมา ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของเด็กเป็นรายบุคคล

7. วิธีสอนและสื่อระดับประถมศึกษา

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ครูมีเสรีภาพในการเรียนการสอน โดยมีระเบียบเกี่ยวกับความเป็นเอกภาพของโรงเรียน กำหนดไว้ว่า การเลือก การปรับ และการใช้วิธีสอนและสื่อ รวมทั้งตำราเรียนต้องสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน ดำเนินการตามมาตรฐานของเวลา และมีความโปร่งใส

เอกสารหลักสูตรการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2528 ให้คำแนะนำว่าการสอนระดับประถมศึกษาต้องเริ่มจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน ใช้กระบวนการทางสังคม เช่น การแสดงความคิดเห็น การสนทนา การอภิปราย การทำงานเป็นทีม และวิธีเล่นปนเรียน ใช้กระบวนการสอนที่มีสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ ให้ได้รับความรู้เพื่อส่งเสริมความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวัฒนธรรม ให้เข้าใจกรอบและหลักการของวิชาที่เรียน ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

การส่งเสริมประสบการณ์ การส่งเสริมกิจกรรมของเด็ก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดรวบยอด ให้เริ่มจากสถานการณ์จริง โรงเรียนต้องมีสื่อและอุปกรณ์การสอนทุกรายวิชา จัดให้มีห้องสมุด โรงยิม (Gyms) ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และดนตรี ตลอดจนสื่อ ICT

ครูควรใช้วิธีการที่ส่งเสริมประสบการณ์และความรู้ของเด็ก ส่งเสริมการสำรวจและค้นพบ การเรียนรู้แบบร่วมมือ ตระหนักในวิธีเรียนของตน และปฏิบัติการในห้องทดลอง

สมัชชาครูมีหน้าที่เลือกตำราเรียนตามข้อเสนอแนะของครู โดยเทศบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนังสือเรียนให้เด็กตามระเบียบ

ของแคว้น ส่วนโรงเรียนจัดซื้อสื่อและอุปกรณ์การสอนตามงบประมาณที่มี โดยหน่วยงานส่วนท้องถิ่นอาจช่วยค่าใช้จ่ายบ้าง

8. การประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษา

กฎหมาย ลำดับที่ 53 ใน พ.ศ.2546 กำหนดหลักการและเกณฑ์การประเมินนักเรียนไว้ว่า การประเมินกลางภาคและปลายภาคของนักเรียนเป็นการของครูที่ทำการสอน ทั้งด้านความรู้และกิจกรรมที่เรียน จุดเน้นของการประเมินคือ ผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียน ครูต้องรับผิดชอบต่อสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนของตน โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบแผนการประเมิน ผลการเรียนรู้ของนักเรียนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม (Excellent) ดีมาก (Very Good) ดี (Good) ปานกลาง (Fair) และต่ำกว่ามาตรฐาน (Below Standard) ส่วนพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนจะพิจารณาจากความสนใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนและกิจกรรมของโรงเรียน เจตนาอารมณ์ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยมองในภาพรวมและสรุป ทั้งการประเมินระหว่างภาคและปลายภาค เด็กที่เรียนจบประถมศึกษาไม่ได้รับประกาศนียบัตรที่ออกให้โดยรัฐ เพราะกฎหมายประกาศยกเลิกไปแล้วเมื่อปีการศึกษา 2547/48 โดยกฎหมายกำหนดให้โรงเรียนออกประกาศนียบัตรให้แก่เด็กที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น เนื่องจากการสอบไล่เมื่อจบช่วงชั้นดังกล่าว

กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดให้สถาบันการประเมินผลการศึกษาแห่งชาติ ทำการประเมินความรู้และทักษะของเด็กเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการศึกษา ในปีการศึกษา 2548/49 สถาบันทำการประเมินเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 4 ทุกคน ในวิชาคณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์ และภาษาอิตาเลียน ผลการสอบรวบรวมในระดับจังหวัด และพิมพ์ส่งไปให้โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดรายชั้นเรียน ผลการประเมินนี้ ไม่เกี่ยวกับการเลื่อนชั้นของเด็ก ในปีการศึกษา 2549/50 สถาบันทำการประเมินกลุ่มตัวอย่าง 220 โรงเรียน ตามวิธีการทางสถิติจำนวน 357 ชั้นเรียน นักเรียนประมาณ 7,000 คน ปีการศึกษา 2550/51 ประเมินกลุ่มตัวอย่าง แต่ปีการศึกษา 2551/52 จะประเมินประชากรทั้งหมดของชั้นประถมปีที่ 2 และปีที่ 4

โรงเรียนประถมศึกษาศึกษาของอิตาลีแบ่งเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 คือ ประถมศึกษาปีที่ 1 ช่วงที่ 2 คือ ประถมศึกษาปีที่ 2-3 และช่วงที่ 3 คือ ประถมศึกษาปีที่ 4-5 การเลื่อนจากช่วงที่ 1 ไปยังช่วงที่ 2 หรือช่วงที่ 2 ไปยังช่วงที่ 3 เป็นความเห็นของคณะครูที่สอน การเลื่อนชั้นจากปีที่ 2 ไปยังปีที่ 3 หรือปีที่ 4 ไปยังปีที่ 5 เป็นเรื่องปกติ การไม่เลื่อนต้องเป็นความเห็นของครูทุกคน และต้องมีความจำเป็นต่อการเรียนของเด็กเท่านั้น

โรงเรียนสามารถออกหนังสือรับรองผลการเรียนของเด็ก ได้ตามกรอบที่กระทรวงกำหนด คือต้องมีชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด ชั้นเรียนที่สำเร็จ ผลการประเมินของครู การเลื่อนชั้นหรือไม่เลื่อนชั้น ชื่อโรงเรียนและที่ตั้ง และลงนามโดยผู้จัดการโรงเรียน

การแนะนำเริ่มต้นตั้งแต่โรงเรียนอนุบาล โดยพิจารณาจากข้อมูลกิจกรรมของเด็ก เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับตนเองของเด็ก สภาพแวดล้อมของเด็ก การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กสามารถจัดการกับวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กเองได้

9. โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา

นอกจากโรงเรียนของรัฐแล้ว ตามกฎหมาย Consolidation Act 1994 (พ.ศ.2537) กำหนดให้โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่ของรัฐมี 2 ประเภท คือ

1. โรงเรียนเทียบเท่าโรงเรียนของรัฐ (Parificate Schools) เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการโดยหน่วยงานหรือสมาคมที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ ใช้หลักสูตรและหลักการทางการศึกษาของรัฐ
2. โรงเรียนเอกชน (Authorized Private Schools) เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานโดยบุคคลที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานทางการศึกษาว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ตามกฎหมายและมีคุณธรรมจริยธรรม

กฎหมายลำดับที่ 62 ใน พ.ศ.2543 เปิดช่องทางให้โรงเรียนเอกชนร้องขอความเสมอภาคเท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ ดังนั้นระบบการศึกษาของอิตาลีจึงประกอบด้วย โรงเรียนของรัฐ (State Schools) โรงเรียนที่รัฐรับรองวิทยฐานะ (Paritarie Schools) ดำเนินการโดยหน่วยงานส่วนท้องถิ่น และโรงเรียน Private Paritarie ดำเนินการโดยเอกชน ทั้งนี้โรงเรียนเอกชนที่ขอมีฐานะเทียบเท่าโรงเรียนของรัฐต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ดำเนินการสอนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และใช้หลักสูตรของรัฐ ผู้บริหารมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด
2. มีสถานที่ เครื่องตกแต่ง และอุปกรณ์ต่าง ๆ เหมาะสมกับประเภทของโรงเรียนและสอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด
3. มีการบริหารและดำเนินการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ตามครรลองของประชาธิปไตย

4. รับนักเรียนตามที่ผู้ปกครองร้องขอ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบการเข้าเรียนแต่ละชั้น

5. จัดเป็นโรงเรียนที่มีชั้นเรียนแบบเรียนร่วมของเด็กการศึกษาพิเศษ

6. ต้องจัดรายวิชาตรงตามหลักสูตร ถ้าเริ่มเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะรับรองให้ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 เลื่อนชั้นขึ้นไปตามลำดับ

7. คุณมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

8. สัญญาจ้างบริหารจัดการของผู้จัดการโรงเรียนและครูต้องเป็นไปตามหลักการจ้างงานของประเทศและสหภาพแรงงาน

โรงเรียนประเภทอื่นที่ทำการสอนระดับประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียน Non-paritarie ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายกับที่กล่าวมาแล้วข้างบน แต่ยังไม่ได้รับการรับรองวิทยฐานะให้เทียบเท่าโรงเรียนของรัฐ รวมทั้งไม่สามารถใช้ชื่อและเครื่องหมายเหมือนโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่รัฐรับรองวิทยฐานะ สำหรับโรงเรียนที่ผู้ปกครองสอนเด็กเองเรียกว่า Parental Schools ซึ่งเด็กต้องเข้าสอบกับโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่รัฐรับรองวิทยฐานะ

10. สถิติการประถมศึกษา

ข้อมูลของกระทรวงการศึกษาปวงชน ปีการศึกษา 2550/51 แสดงว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐมีจำนวน 16,120 โรงเรียน ชั้นเรียน 137,598 ห้อง นักเรียน 2,566,436 คน ครูประจำและชั่วคราวจำนวน 249,181 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครูเป็น 10.3 คนต่อครู 1 คน อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนเป็น 18.7 คน

บทที่ 5

การมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

การมัธยมศึกษาประกอบด้วย มัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตร 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตร 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น จัดสำหรับเด็กอายุ 11-14 ปี ซึ่งเมื่อรวมกับการประถมศึกษา เรียกว่า การศึกษาระยะที่หนึ่ง (First Cycle Education) รวมเวลา 8 ปี มัธยมศึกษาตอนต้นมีลักษณะเฉพาะตัวและแตกต่างจากประถมศึกษา การศึกษาภาคบังคับของอิตาลีใช้เวลา 10 ปี

มัธยมศึกษาตอนปลาย เรียกว่าการศึกษาระยะที่สอง (Second Cycle Education) ประกอบด้วย มัธยมศึกษาตอนปลายภายใต้ ความรับผิดชอบของส่วนกลาง และการฝึกอาชีพขั้นต้น (Initial Vocational Training) ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของแคว้น การศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ(Licei) ส่วนสายอาชีพศึกษาสอนในสถาบันเทคนิค (Technical Institutes) และในสถาบันอาชีพ (Vocational Institutes) การศึกษาสายสามัญ และเทคนิคใช้เวลา 5 ปี จัดสำหรับเด็กอายุ 14-19 ปี สถาบันศิลปะ มีหลักสูตร 4 ปีและเพิ่มอีก 1 ปี ส่วนสถาบันอาชีพมีหลักสูตร 3 ปี และ 5 ปี

การอาชีวศึกษาขั้นต้นแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ (1) การฝึกอบรมระดับพื้นฐาน (Basic Training) จัดสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี ได้รับประกาศนียบัตร (2) การฝึกอบรมระดับสอง (Second Level Training) จัดสำหรับผู้เรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือผู้จบการอาชีวศึกษาระดับพื้นฐาน เป็นการศึกษาลงมัธยมศึกษาที่มีใช้อุดมศึกษา

รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข พ.ศ. 2544 มอบอำนาจในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษาให้แก่แคว้น แต่ยังไม่มีการนำไปปฏิบัติเท่าที่ควร

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ การศึกษาที่จัดโดยสถาบันเทคนิคชั้นสูง (Higher Technical Institutes) และการศึกษาที่จัดโดยสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมเทคนิคชั้นสูง (Higher Technical Education and Training)

1. ความเป็นมาของการมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

ระบบการศึกษาของอิตาลี โดยเฉพาะมัธยมศึกษา ยังคงรักษาโครงสร้างตามรูปแบบเดิม เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2466 (Gentile Reform) และมีความพยายามที่จะปฏิรูปอีกครั้งใน พ.ศ.2482 ภายใต้รัฐบาล Fascism แต่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 เสียก่อน จึงไม่ได้มีการปฏิบัติ การอาชีวศึกษาเริ่มมีกฎหมายบังคับเมื่อ พ.ศ.2492 และใช้มาจนกระทั่งทศวรรษ 1970 (พ.ศ.2513) โดยมีเป้าหมายเพื่อฝึกอบรมผู้ใหญ่ แต่ใน พ.ศ.2494 ได้ขยายกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชน

ใน พ.ศ.2505 มีการใช้กฎหมายการศึกษาภาคบังคับให้ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลา 3 ปี และมีสิทธิเข้าเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา ในสาขาการเกษตร อุตสาหกรรมและหัตถกรรม พาณิชยกรรม การเดินเรือ และต่อเรือ ใน พ.ศ.2522 มีการกำหนดนโยบายประกันการได้รับการศึกษาของเด็ก โรงเรียน ต้องจัดทำแผนการเรียนของเด็กเป็นรายบุคคล และลดข้อจำกัด ของสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เด็กมีโอกาสเข้าเรียน อย่างเท่าเทียมกัน

กฎหมายลำดับที่ 3 ใน พ.ศ.2544 แบ่งการมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญให้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลาง และให้สายอาชีวศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของแคว้น กฎหมายลำดับที่ 53 พ.ศ.2546 กำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Licei) ทำการสอนวิชาศิลปะคลาสสิก เศรษฐศาสตร์ ภาษา ดนตรี นาฏศิลป์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและมนุษยศาสตร์ กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดให้ เด็กได้รับการศึกษาและฝึกอบรมอย่างน้อย 12 ปี จนกระทั่งได้รับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเมื่ออายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งใช้ทั้งในระบบของโรงเรียน มัธยมและสถาบันอาชีวศึกษาและฝึกอบรม หลักสูตรการอาชีวศึกษา ใช้เวลา 3 ปี รับผู้จบจากมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้เด็กสามารถเรียน สำเร็จการศึกษาภาคบังคับได้

กฎหมายเกี่ยวกับการเงิน พ.ศ.2550 กำหนดการศึกษา ภาคบังคับเป็นเวลา 10 ปี และเด็กจะเข้าทำงานได้เมื่ออายุครบ 16 ปี กฎหมายลำดับที่ 30 ใน พ.ศ.2546 ได้นำระบบการฝึกงาน (Apprenticeships System) มาใช้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การฝึกงานสำหรับเด็กอายุ 16 ปีขึ้นไป ใช้เวลาฝึกไม่เกิน 3 ปี เพื่อช่วยให้เด็กมีวุฒิทางอาชีพ

2. การฝึกงานสายวิชาชีพจัดสำหรับบุคคลอายุระหว่าง 18-29 ปี การฝึกไม่ต่ำกว่า 2 ปี และไม่เกิน 6 ปี ขึ้นอยู่กับประเภทของวิชาชีพ และต้องฝึกงานอย่างเป็นทางการ 120 ชั่วโมง

3. การฝึกงานจะทำให้เด็กได้รับประกาศนียบัตรระดับสอง ตามกรอบ Initial Vocational Training หรือ Higher Education Qualification ที่จัดสำหรับบุคคลอายุระหว่าง 18-29 ปี

การฝึกงานทั้ง 3 ประเภท ต้องมีแผนการเรียนรายบุคคลและมีครูที่มีคุณวุฒิทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าของการเรียนในบริษัทที่เด็กฝึกงาน กฎหมายกำหนดให้แคว้นและจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบการฝึกงาน แต่ด้วยเหตุผลบางประการ ทำให้ยังไม่มี การปฏิบัติ ส่วนการฝึกงาน เพื่อได้ประกาศนียบัตรระดับสองนั้น บริษัทเริ่มดำเนินการฝึกงานอาชีพ ให้เยาวชนแล้ว โดยกระทรวงแรงงานได้ส่งเสริมและให้งบประมาณ ในการฝึกอบรมแก่บางแคว้น ทั้งนี้ กฎหมายลำดับที่ 53 ใน พ.ศ.2546 ได้ใช้คำว่าสิทธิ (Diritto/Dovere) ซึ่งหมายถึงสิทธิในการได้รับศึกษา อย่างน้อยที่สุด 12 ปี หรือจนกว่าจะได้รับประกาศนียบัตรเมื่ออายุไม่เกิน 18 ปี

2. กรอบการศึกษาตามกฎหมาย

กฎหมาย Consolidation Act ค.ศ.1994 (พ.ศ.2537) กำหนดให้ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดมา ส่วนการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา เป็นภาระของแคว้นตามกฎหมายลำดับที่ 845 พ.ศ.2521

คำสั่งที่ 147 พ.ศ.2550 ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็น กฎหมายลำดับที่ 176 พ.ศ.2550 ระบุว่าในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้คณะกรรมการชั้นเรียนพิจารณาการอนุมัติให้เด็กเข้าสอบไล่เพื่อจบการศึกษาาระยะที่ 1 โดยมีการสอบข้อเขียนและเป็นการสอบระดับประเทศ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในปัจจุบันมี 3 สาขา คือ อักษรศาสตร์ (Classical Studies) วิทยาศาสตร์ (Scientific Studies) และศิลปะ (Arts Subjects) ส่วนสถาบันฝึกหัดครู (Istituto Magistrale) เปลี่ยนเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสังคมจิตวิทยาการศึกษา (Social-Psycho-Pedagogical Liceo) โดยเริ่มในลักษณะของการทดลอง เพื่อเตรียมเด็กเข้าศึกษาต่อในสถาบันการฝึกหัดครูในมหาวิทยาลัย สำหรับสาขาภาษาศาสตร์ (Linguistic Liceo) ยังคงมีอยู่ในบางโรงเรียนที่ได้การรับรองวิทยฐานะ

หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกสายใช้เวลาเรียน 5 ปี ยกเว้นศิลปะใช้เวลา 4 ปี แต่กำลังจะขยายเป็น 5 ปี การศึกษา 2 ปีแรกของมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาคบังคับ แต่ในกรณีที่เด็กเลือกสายอาชีพ การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับการศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 3 ปี

การอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 3 สาย คือ เทคนิค (Technical Institutes) อาชีวะ (Vocational Institutes) และศิลปะ (Arts Institutes) สายเทคนิคใช้เวลา 5 ปี สายอาชีวศึกษาใช้เวลา 3 และ 2 ปีโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง ส่วนสายศิลปะใช้เวลา 5 ปี โดย 3 ปีแรกจะให้ประกาศนียบัตร Art Master และ 2 ปีหลังได้รับประกาศนียบัตรจบมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปะประยุกต์ ต่อมากฎหมายลำดับที่ 40 พ.ศ.2550 ได้ปรับหลักสูตรการศึกษา

สายเทคนิคและอาชีวศึกษาให้กว้างขึ้นอีก โดยเพิ่มวิชาที่เกี่ยวกับสาขาวิชาทั่วไปของสายสามัญในปีที่ 1 เพื่อให้เด็กตระหนักต่อการเลือกอาชีพในอนาคต และลดความแตกต่างระหว่างมัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา จัดเป็นระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง (Higher Technical Education and Training Systems : IFTS) และหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระดับสอง (Second-Level Vocational Training Courses) ตามกรอบของคำสั่งที่ 436 พ.ศ.2543 โดยแคว้นทำหน้าที่วางแผนจัดเทคนิคศึกษาขั้นสูงตามกรอบที่กำหนดโดยคณะกรรมการแห่งชาติ ประกอบด้วยคำแนะนำมาตรฐาน การรับรองผลการเรียน และประกาศนียบัตร รวมทั้งการรับนักเรียนเข้าเรียน ต่อมาในปี พ.ศ.2547 กระทรวงแรงงานได้ตกลงกับแคว้นและหน่วยงานท้องถิ่นทำการจัดตั้ง Formative Centers เพื่อจัดการศึกษาสายเทคนิคศึกษาขั้นสูง ให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน นายจ้าง และสาขาวิชาที่เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับเครือข่ายอาชีวศึกษาของประเทศและประชาคมยุโรป ทั้งนี้สาขาวิชาด้านการประกันภัย และบริการการเงิน กำลังจะเปิดสอนในอนาคต มี Formative Centers เป็นศูนย์ประสานงานและช่วยเหลือให้แคว้นดำเนินการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ศูนย์นี้ตั้งอยู่ตามจังหวัดและมีสาขาทั่วไป

3. วัตถุประสงค์ของการมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

กฎหมายได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ว่า เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนด้วยตนเองของเด็ก เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อความสัมพันธ์ทางสังคม โรงเรียนจัดระบบและส่งเสริมความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติ วิชาการของสังคม วัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ โดยนำ ICT เข้ามาเป็นสื่อในการสอน การเรียนการสอนต้องพิจารณาความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคลด้วย

ปีการศึกษา 2550/51 กระทรวงกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมของการประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ว่า เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของประสบการณ์ของตนเอง ส่งเสริมการเป็นประชากรที่มีส่วนร่วมและเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรม

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สาขาอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นการเตรียมเด็กเพื่อเรียนต่อมหาวิทยาลัย ส่วนสาขาศิลปศาสตร์มุ่งเพื่อการสอนศิลปะ ซึ่งไม่เกี่ยวกับศิลปะประยุกต์ในภาคอุตสาหกรรม แต่โรงเรียนมีสิทธิ์จัดทำวัตถุประสงค์ของตนเองโดยพิจารณาแนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวิชาการ ส่วนสมรรถภาพหลักที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเด็กคือ วิธีการเรียนรู้ การวางแผน การสื่อสาร ความร่วมมือและการมีส่วนร่วม การทำงานด้วยตนเอง การแก้ปัญหา การสร้างความสัมพันธ์และผูกพัน การรวบรวมและตีความสารสนเทศ

การอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Vocational Upper Secondary Education) ประกอบด้วยสถาบันเทคนิค สถาบันอาชีววะ และสถาบันศิลปะ โดยด้านเทคนิคศึกษา (Technical Education) มีวัตถุประสงค์ในการเตรียมเด็กเพื่อทำงานด้านบริหารและเทคนิค ตลอดจนประกอบอาชีพต่างๆ เช่น การค้า บริการ อุตสาหกรรม ก่อสร้าง เกษตร การเดินเรือและการบิน สำหรับด้านอาชีวศึกษา (Vocational Education) มีวัตถุประสงค์ในการเตรียมเด็กทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อทำงานด้านการค้า บริการ อุตสาหกรรม ก่อสร้าง เกษตร การเดินเรือ ส่วนด้านศิลปศึกษา (Art Education) มุ่งเตรียมเด็กเพื่อทำงานด้าน ศิลปะและศิลปะประยุกต์ ตามความต้องการของอุตสาหกรรมและ ประเภทของวัตถุที่ใช้

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 (First-Level Initial Vocational Training) เป็นงานของแคว้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กที่จบการศึกษา ระยะเวลาหนึ่ง (มัธยมศึกษาตอนต้น) ได้คุณวุฒิทางอาชีพและจบการศึกษา ภาคบังคับ (อายุ 16 ปี) โดยเข้ารับการฝึกอบรม หรือได้รับคุณวุฒิ หลักสูตร 3 ปี สำหรับเด็กอายุ 18 ปี ตามหลักการสิทธิ (diritto/dovere) ในการศึกษา ซึ่งหลักสูตร 3 ปีดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ (1) หลักสูตรฝึกอบรม อาชีพ (Vocational Training Courses) จัดโดย หน่วยงานที่ได้รับการรับรอง มีวัตถุประสงค์ให้เด็กได้รับคุณวุฒิด้าน ประกาศนียบัตรอาชีพ (2) การเรียนผนวกกับการฝึกอบรมเป็นโมดูล จัดโดยโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณวุฒิตามระบบการศึกษาและ ได้รับประกาศนียบัตรอาชีพหรือหน่วยกิตสำหรับเข้าเรียนต่อใน สายอาชีวศึกษา

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 (Second-level Initial Vocational Training) มุ่งให้ผู้เรียนได้รับทักษะทางอาชีพ ด้วยเนื้อสาระทางทฤษฎี เทคนิคและการจัดการ โดยมีภาคปฏิบัติ ในสถานประกอบการที่เป็นการเรียนเต็มเวลา (2) ระบบเทคนิคศึกษา และฝึกอบรมขั้นสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง หลังระดับมัธยมศึกษา ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในภาครัฐและสถานประกอบการ ทั้งในด้านบริการหน่วยงานท้องถิ่น และภาคการผลิตที่ต้องการนวัตกรรมทางเทคนิคและตลาดนานาชาติ หลักสูตรประกอบด้วยวิชาการ ทักษะพื้นฐาน สหวิทยาการ และทักษะ ด้านเทคนิคอาชีพศึกษาระดับ 4 ของประชาคมยุโรป

หลักสูตรเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) หลักสูตรที่ดำเนินการโดย สถาบันเทคนิคขั้นสูง (Higher Technical Institutes) ให้อนุปริญญา (Diploma) ทางเทคนิคขั้นสูงในสาขาต่างๆ อาทิ พลังงานประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงแบบยั่งยืน เทคโนโลยีใหม่ เพื่อชีวิต เทคโนโลยีใหม่สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ทำในอิตาลี นวัตกรรม สำหรับศิลปะและกิจกรรมทางวัฒนธรรม และ ICT ใช้เวลาศึกษา 4 ภาคเรียน หรือ 1,800 - 2,000 ชั่วโมง บางสาขาอาจใช้เวลา 6 ภาคเรียน (2) หลักสูตรที่ดำเนินการโดยแคว้น ใช้เวลาศึกษา 2 ภาคเรียน หรือ 800 - 1,000 ชั่วโมง ให้ประกาศนียบัตร (Certificate) ทางเทคนิคขั้นสูง

4. ประเภทของสถาบันระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระยะที่ 1 ร่วมกับการประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มีลักษณะเดียวกันหมด โรงเรียนที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการเรียกว่าโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนที่ไม่ใช่รัฐดำเนินการ (Non-State Schools) อาจเป็นของเอกชน องค์กรทางศาสนา หรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นก็ได้

สถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (General Upper Secondary Education) แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านอักษรศาสตร์ (Classic Liceo) หลักสูตร 5 ปี แบ่งเป็น 2 ช่วง คือช่วงแรก (Lower Cycle) 2 ปี และช่วงหลัง (Upper Cycle) 3 ปี

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Liceo) หลักสูตร 5 ปี โดยเน้นวิชาวิทยาศาสตร์ ช่วง 3 ปีหลัง

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านศิลปะ (Arts Liceo) หลักสูตร 4 ปี แบ่งเป็น 2 สาย คือ (1) จิตรกรรมประติมากรรมศิลป์และการออกแบบเวที (Figurative Arts and Stage Design) และ (2) สถาปัตยกรรม (Architecture) สามารถเรียนเพิ่มเป็นปีที่ 5 เพื่อมีคุณสมบัติสำหรับเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาด้านสังคม-จิตวิทยาการศึกษา (Social-Psycho-Pedagogical Liceo) หลักสูตรนี้เตรียมเด็กเพื่อเรียนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการฝึกหัดครูเพื่อเป็นครูในโรงเรียนทุกประเภท และทำงานด้านสังคม

กฎหมายลำดับที่ 53 พ.ศ.2546 ได้ปฏิรูปการศึกษาระยะที่สอง ให้มีการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม และมีระบบโรงเรียนมัธยม (Licei System) ประเภทต่างๆ ได้แก่ ศิลปะ อักษรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรีและนาฏศิลป์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์

สถาบันการศึกษาระดับการมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สถาบันเทคนิค (Technical Institutes) แบ่งการศึกษา ออกเป็น 2 ปีแรก และ 3 ปีหลัง เปิดสอนหลายสาขาวิชา

2. สถาบันอาชีวศึกษา (Vocational Institutes) แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก 3 ปี ได้รับประกาศนียบัตรคุณวุฒิ (Qualification Diploma) และช่วงหลัง 2 ปี ซึ่งมีสิทธิเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย

3. สถาบันศิลปะ (Arts Institutes) เป็นหลักสูตร 3 ปี จัดจำนวน ภาคเรียนตามความเชี่ยวชาญของศาสตร์ อาทิ การวาดภาพตกแต่ง ประติมากรรมตกแต่ง กราฟิก งานไม้ ศิลปะประยุกต์ด้านเซรามิก และงานโลหะ เป็นต้น เมื่อเรียนจบจะได้ประกาศนียบัตร Master of Art และเรียนต่อด้วยหลักสูตร 2 ปี เพื่อมีสิทธิเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย เมื่อได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาศิลปะประยุกต์

กฎหมายอนุญาตให้เด็กอายุ 15-18 ปี เรียนรายวิชาอาชีวศึกษา ระดับสอง ด้วยวิธีเรียนและทำงานภายใต้ความรับผิดชอบของสถานศึกษา โดยทำความตกลงกับสถานประกอบการ สมาคม หรือหน่วยงานวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้อง

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 (First-Level Initial Vocational Training) เป็นความรับผิดชอบของแคว้น สถาบันฝึกอบรมต้องได้รับการรับรองจากแคว้น โดยต้องมีโครงสร้างและการจัดการที่เหมาะสม

มีสภาพของเศรษฐกิจดี มีความรอบรู้ในวิชาชีพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกิจกรรมที่กระทำ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับระบบสังคมและภาคการผลิตในแคว้น การศึกษาระดับนี้จัดสำหรับเด็กที่ต้องการจบการศึกษาภาคบังคับโดยวิธีการฝึกอบรมอาชีพขั้นต้น

สถาบันที่เปิดสอนระดับเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูงจัดแบบรวมกลุ่ม (Consortium) ประกอบด้วย โรงเรียน สถาบันฝึกอาชีพ มหาวิทยาลัย และสถานประกอบการ มาร่วมกันดำเนินการตามข้อตกลงในปี พ.ศ.2547 มีการจัดตั้งศูนย์ฝึก (Formative Centers) สำหรับฝึกอบรมเทคนิคศึกษาขั้นสูง เพื่อส่งเสริมการศึกษาด้านเทคนิคขั้นสูง โดยตั้งศูนย์ไว้ในทุกจังหวัด

5. การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

อิตาลีพยายามขยายโรงเรียนให้อยู่ใกล้กับผู้เรียน ด้วยการอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระดับอำเภอ (Sub-Provincial Level) ในเมืองขนาดใหญ่และขนาดกลาง เนื่องจากสถาบันฝึกอาชีพในความรับผิดชอบของแคว้นยังมีการกระจายไม่ทั่วถึง

ครอบครัวมีสิทธิเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานของตน แต่อาจจะมีปัญหาเรื่องที่เรียนและครู ซึ่งยังไม่เพียงพอ ทำให้โรงเรียนต้องมีเกณฑ์เพื่อคัดกรองเด็กเท่าที่จะสามารถรับไว้ได้

โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จัดอยู่ในระบบการศึกษาระยะที่หนึ่ง (First Cycle) เช่นเดียวกัน ดังนั้นเด็กที่เรียนจบประถมปีที่ 5 มีสิทธิเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ เด็กที่มาจาก

โรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนของผู้ปกครอง (Parental Schools) ต้องสอบผ่านมาตรฐานคุณวุฒิจึงจะเข้าเรียนชั้นปีที่ 2 หรือปีที่ 3 ได้ซึ่งจัดไว้สำหรับเด็กที่มีอายุ 12 ปี หรือ 13 ปี ภายในวันที่ 30 เมษายน รวมทั้งต้องมีหนังสือรับรองการเข้าเรียนในชั้นปีที่ 1 ของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย

การเข้าเรียนต่อในระบบการศึกษาระยะที่ 2 (Second Cycle) เด็กจะต้องผ่านการสอบข้อสอบของรัฐที่จัดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการศึกษาระยะที่ 1 ส่วนนักเรียนต่างชาติที่อยู่ในช่วงอายุเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และเรียนในโรงเรียนมาแล้วอย่างน้อยที่สุด 9 ปี มีสิทธิ์เข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ และในขณะเดียวกันโรงเรียนต้องทำแผนการเรียนให้เด็กมีโอกาสได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปพร้อมกันด้วย

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา แบ่งการเข้าเรียนเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 (Second-Level Initial Vocational Training) รับเด็กที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือจบการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับหนึ่ง ส่วนการเข้าเรียนสาขาใดนั้น อาจต้องมีการสอบเข้า การสอบสัมภาษณ์ หรือมีข้อกำหนดอื่นๆ หรืออาจต้องมีประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสาขาอาชีพที่กำหนด

2. ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง (Higher Technical Education and Training System) รับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ที่ไม่จบมัธยมศึกษาตอนปลายแต่เทียบเท่า โดยพิจารณาจากความสามารถ เช่น ระดับการศึกษา การฝึกอบรม ประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น

การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ก็ถูกมาก โดยกำหนดไปจากส่วนกลาง ถ้าเข้าเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ของมัธยมศึกษาตอนปลายก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม อันเนื่องมาจากกฎหมายสิทธิในการศึกษา ถ้าครอบครัวมีฐานะดี เด็กต้องเสียค่าธรรมเนียมตามรายการที่กระทรวงกำหนด ผู้ปกครองต้องเสียค่าธรรมเนียม ห้องปฏิบัติการ กิจกรรมกีฬา และค่าใช้จ่ายสำหรับวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ

การเข้าเรียนหรือฝึกอบรมสายอาชีพศึกษา ทางแคว้นอาจให้ผู้เรียนจ่ายค่าธรรมเนียมได้ ซึ่งค่าธรรมเนียมของแต่ละแคว้นจะแตกต่างกัน

6. การช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา และหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับและมัธยมศึกษาตอนปลาย จะได้รับการช่วยเหลือด้านการเงิน โดยการลดภาษีให้เท่ากับจำนวนเงินที่จ่ายให้โรงเรียน ค่าใช้จ่ายแต่ละแคว้นที่ช่วยเหลือนักเรียนตามสิทธิในการได้รับการศึกษาของแต่ละแคว้นจะแตกต่างกัน โดยทั่วไปเด็กจะได้รับความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

1. บัตรส่วนลดทางการศึกษา (School Voucher) เพื่อช่วยค่าใช้จ่ายทางการศึกษาบางส่วน
2. ค่าซื้อตำราเรียน

3. บริการการเดินทางและอาหารโดยไม่มีค่าใช้จ่าย
4. เชื้อช่วยเหลือครอบครัวที่มีรายได้น้อยและครอบครัวด้อยโอกาส
5. ค่าใช้จ่ายช่วยเหลือเด็กพิการ
6. ให้พักอาศัยในหอพักของโรงเรียนประจำของรัฐ หอพักของนักเรียนหญิงที่เรียนประจำ รวมทั้งหอพักของสถาบันเทคนิคและอาชีวศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชุมชน (Commune) จ่ายค่านหนังสือเรียนให้เด็กบางส่วน ตามระดับรายได้ของครอบครัว

มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญไม่ใช้การศึกษาภาคบังคับ จึงต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียมการสอบและห้องปฏิบัติการ ภาษีและค่าธรรมเนียมของโรงเรียนเอกชนค่อนข้างต่ำ กฎหมายการเงิน พ.ศ. 2542 ช่วยให้ชุมชนสามารถให้เงินกู้แบบเสรี (Free Loans) แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อซื้อตำราเรียน โรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองสามารถให้นักเรียนยืมหนังสือเรียนได้ การช่วยเหลือเรื่องการเรียนเป็นอำนาจของแคว้น ดังนั้น ผู้บริหารแคว้นต้องจัดทำโครงสร้างการช่วยเหลือด้านบริการและการเงิน เพื่อช่วยให้เด็กเก่งได้เรียนสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 เปิดสอนโดยไม่มีค่าธรรมเนียมใดๆ แคว้นเป็นผู้สนับสนุนการเงิน ซึ่งเป็นงบประมาณมาจากกระทรวงแรงงานและกระทรวงศึกษาธิการ และอาจได้ทุนสนับสนุนเพิ่มเติมจากกองทุนสังคมยุโรป (European Social Fund) อีกด้วย

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 ซึ่งเป็นการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนสังคมยุโรป

ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมชั้นสูง ไม่เก็บค่าธรรมเนียม เพราะได้รับเงินสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการและแคว้น อย่างไรก็ตาม ภาคเอกชนสามารถให้ทุนสนับสนุนได้

7. อายุและการจัดกลุ่มผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้นแบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกใช้เวลา 2 ปี ช่วงหลังใช้เวลา 1 ปี มุ่งให้เด็กได้ศึกษาสาขาวิชาอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นการสำรวจความสนใจและความถนัดของตน ตลอดจนส่งเสริมการแนะแนวและความต่อเนื่องไปยังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเด็กจะได้เลือกทางเดินของตนอย่างมีเหตุผล

ในอนาคต เด็กอายุ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งยังต้องเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ หากสอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิ ซึ่งในปัจจุบันเด็กที่จะทำเช่นนั้นได้ ต้องอายุมากกว่า 11 ปี

ขนาดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามัญ มีนักเรียนระหว่าง 25-28 คนในปีแรก ส่วนปีต่อไปมีนักเรียนชั้นละไม่ต่ำกว่า 20 คน ตัวเลขนี้อาจแตกต่างกันได้ในแต่ละแคว้น

มัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกใช้เวลา 2 ปี และช่วงหลังใช้เวลา 3 ปี ไม่มีการสอบไล่ระหว่างช่วง ในช่วงแรกเป็นการเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ส่วนช่วงหลังเป็นการเรียนเฉพาะทางของนักเรียน ทั้งนี้ หลักสูตรสายเทคนิคช่วงแรกจะจัดสำหรับเด็กอายุ 14-16 ปี และช่วงหลังจัดสำหรับเด็กอายุ 16-19 ปี

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 จัดสำหรับเด็กอายุ 14 ปีที่จบ การศึกษาระยะที่ 1 (มัธยมศึกษาตอนต้น) ซึ่งต้องการสำเร็จการศึกษา ภาคบังคับ (อายุ 16 ปี) ตามสายการฝึกอาชีพนี้ หรือต้องการเรียน จนได้รับประกาศนียบัตรคุณวุฒิก่อนอายุครบ 18 ปีตามสิทธิในการศึกษา

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 จัดสำหรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษา ตอนปลาย (อายุ 18 ปี) หรือจบการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 (อายุ 17 ปี) ดำเนินการโดยแคว้น ชั้นเรียนหนึ่งมีประมาณ 20 คน

ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง จัดโดยสถาบันเทคนิค ขั้นสูง สำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ โดยไม่จัดชั้นเรียนตามกลุ่มอายุ แต่จัดตามความสนใจในแต่ละอาชีพ

8. สาขาวิชาที่เรียนระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาภาคบังคับ และมีหลักสูตรแบบบูรณาการ ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดเป็นสาขาวิชา ที่ให้เรียน แต่อาจจะมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละแคว้น

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสาขาวิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ จะแยกออกเป็นช่วงแรก 2 ปี และช่วงหลัง 3 ปี ส่วนสาขาศิลปะจะเรียนช่วงแรกร่วมกัน 2 ปี ช่วงหลัง 2 ปีเรียนแยก เป็นแขนงจิตรกรรมประติมากรรมศิลป์และแขนงสถาปัตยกรรม แต่โรงเรียนส่วนมากเพิ่มปีที่ 3 เข้ามา ทำให้หลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลายสาขาศิลปะใช้เวลาเรียนรวม 5 ปีเช่นกัน ส่วนหลักสูตรที่นำไปสู่ การเรียนศึกษาศาสตร์ต่อในมหาวิทยาลัย ใช้เวลาเรียน 5 ปี คือ

สาขาภาษาศาสตร์ และสาขาสังคม-จิตวิทยาการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศและสหภาพยุโรป

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. สถาบันเทคนิค (Technical Institutes)

สถาบันเทคนิคระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นสาขาที่นิยมเรียนกันมาก หลักสูตรใช้เวลา 5 ปี แบ่งออกเป็นสาขาต่างๆ ดังนี้

1.1 การบิน ได้แก่ การควบคุมการบิน และงานช่วยเหลือด้านกิจกรรมการบินอื่นๆ

1.2 การเกษตร ได้แก่ อาหารและการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร การดูแลรักษาการเกษตร การปลูกองุ่นและทำไวน์ การเพาะพันธุ์ เทคนิคการเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

1.3 การพาณิชย์ ได้แก่ กฎหมายธุรกิจการเงิน เทคนิคธุรกิจ ผู้ตรวจบัญชี ฯลฯ

1.4 อุตสาหกรรม ได้แก่ เครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ การประมวลผลข้อมูล เคมี สิ่งทอ ฯลฯ

1.5 การสำรวจ ได้แก่ ก่อสร้าง การดูแลรักษา

1.6 การเดินเรือ ได้แก่ กัปตัน ต้นกล การต่อเรือ

1.7 นักเทคนิคธุรกิจและนักภาษาต่างประเทศ

1.8 การท่องเที่ยว

1.9 สังคมศาสตร์ (อดีตสถาบันเทคนิคสำหรับสตรี) ได้แก่ ศิลปกรรม เคมีและชีววิทยา โภชนาการ ผู้จัดการชุมชน

สาขาที่เพิ่งทดลองเปิดสอน ได้แก่ สุขอนามัยชีววิทยา และ สารสนเทศ เป็นต้น

2. สถาบันอาชีวศึกษา (Vocational Institutes)

หลักสูตร 3 ปีแรก เปิดสอนเป็นภาค และแต่ละภาคมีสาขาต่างๆ ดังนี้

2.1 ภาคการเกษตร ได้แก่ เกษตรสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมการเกษตร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2 ภาคอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ได้แก่ ก่อสร้าง อุตสาหกรรมไฟฟ้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้าและแฟชั่น อุตสาหกรรมชีวเคมี อุตสาหกรรมเครื่องกล ระบบพลังงาน

2.3 ภาคบริการ ได้แก่ การจัดการธุรกิจ การจัดการธุรกิจเน้นภาษาต่างประเทศ บริการนักท่องเที่ยว กราฟิกเพื่องานโฆษณา บริการโรงแรมและอาหาร บริการสังคม

2.4 ภาคการแพทย์ ได้แก่ จักษุแพทย์ เทคนิคทันตกรรม

2.5 ภาคอื่นๆ ได้แก่ ขนมอบ อุตสาหกรรมเครื่องตกแต่งอาคาร อุตสาหกรรมหินอ่อน เครื่องเซรามิกส์ อุตสาหกรรมกราฟิก อุตสาหกรรมรับส่งสินค้าทางเรือ อุตสาหกรรมสไตท์คัทนูปรกรณ์ ศิลปะการทำเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องสาย การถ่ายภาพ ศิลปะการทำเครื่องทอง

หลังจากเรียน 3 ปีในสาขาอาชีพเฉพาะแล้ว จะเป็นหลักสูตร 2 ปีที่เรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเมื่อเรียนจบจะได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา

3. สถาบันศิลปะ (Art Institutes)

สถาบันศิลปะเปิดสอน 40 สาขาในภาคต่างๆ ดังนี้คือ การพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ศิลปะการทำเครื่องทอง โลหะ เครื่องตกแต่งอาคาร จิตรกรรม เครื่องแก้ว เครื่องเซรามิกส์ งานประดิษฐ์เครื่องตกแต่งเวที ใช้เวลาเรียนเฉพาะสาขาเป็นเวลา 3 ปี จากนั้นจะเป็นหลักสูตร 2 ปี ที่เรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเมื่อเรียนจบจะได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายประยุกต์ศิลป์

ตามปกติ การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 เป็นหลักสูตร 3 ปี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการศึกษาโดยแคว้น สำหรับเด็กอายุ 14-17 ปี เพื่อให้มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สาขาวิชาที่เปิดสอนมีประมาณ 14 สาขา อาทิ บริการจัดเลี้ยง การดูแลสุขภาพ การส่งเสริมและต้อนรับนักท่องเที่ยว การดูแลรักษาระบบไฟฟ้า การซ่อมเครื่องยนต์ เป็นต้น บางแคว้นขยายหลักสูตรเป็น 4 ปี

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 สายหลักดังนี้

1. การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 เปิดสอนสาขาที่หลากหลาย สาขาที่นิยมศึกษากันมากคือ ช่างเทคนิคด้านสิ่งแวดล้อม ที่ปรึกษาด้านประกันภัย การตลาดและการสื่อสารด้านธุรกิจ คนกลางด้านภาษาศาสตร์ (linguistic Mediator) เป็นต้น

2. ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง เปิดสอนในลักษณะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในด้านเทคนิคและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการระดับชาติ (National Committee) ด้านต่างๆ ได้แก่ เกษตร สิ่งแวดล้อม ก่อสร้าง อุตสาหกรรมและหัตถกรรม

บริการสังคม บริการประกันภัย ขนส่ง การท่องเที่ยว และ ICT เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ แล้วจัดแยกประเภทโดยหน่วยงาน National Institute of Statistics (ISTAT) และการจัดหมวดหมู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจของอิตาลี (ATECO) ซึ่งแบ่งเป็นสาขาต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การเกษตร (Agriculture) ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิคระดับสูงในสาขาการผลิตพืช การผลิตสัตว์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร การตลาดอุตสาหกรรมเกษตร การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการเกษตร

2.2 อุตสาหกรรมและหัตถกรรม (Industry and Handicraft)

2.2.1 การผลิต (Manufacturing) ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิคระดับสูงในด้านการค้า/การตลาด/การขาย การออกแบบและวางแผนอุตสาหกรรม การผลิต สิ่งแวดล้อม พลังงานและความปลอดภัยในองค์กร การบริหารจัดการด้านการเงิน ระบบคุณภาพ (ผลผลิตและกระบวนการผลิต) สินค้าและกระบวนการอุตสาหกรรม การวางแผนและการผลิต/โลจิสติกส์ การประมวลผลข้อมูลอุตสาหกรรม การจัดการระบบ/บำรุงรักษา เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การจัดหาวัตถุดิบ ระบบสารสนเทศบริษัท

2.2.2 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิคระดับสูงในด้านมัลติมีเดียและการสื่อสาร การประมวลผลข้อมูล การสื่อสารทางไกล การพัฒนาซอฟต์แวร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบ

2.2.3 การก่อสร้าง (Building) ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิคระดับสูงในด้านการจัดการก่อสร้างโรงงาน การสำรวจเชิงสถาปัตยกรรมอิเล็กทรอนิกส์และแบบจำลองกราฟิก

การสำรวจและอุปกรณ์การตรวจจ็ับระยะไกล

2.3 การท่องเที่ยว การขนส่ง

2.3.1 การขนส่ง ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิค ระดับสูงในด้านโลจิสติกส์แบบบูรณาการ การขนส่งและการดูแล ระหว่างขนส่ง โครงสร้างภายในของโลจิสติกส์ การขนส่งสาธารณะระดับ ท้องถิ่น การเดินเรือสินค้าส่วนระวาง การเดินเรือสินค้าส่วนเครื่องบินต์ การจัดการงานบริการผู้โดยสาร-พนักงานต้อนรับบนเรือ

2.3.2 การท่องเที่ยว ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิค ระดับสูงในด้านการเป็นผู้ช่วยหน่วยงานท่องเที่ยว และจัดการท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและการตลาด การบริการจัดเลี้ยง และส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ การบริการจัดหาที่พัก

2.4 การบริการสังคมภาครัฐและเอกชน

2.4.1 สิ่งแวดล้อม (Environment) ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิคระดับสูงในด้านระบบขยะและการเก็บของเหลือทิ้ง ระบบน้ำ การควบคุมและจัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อม

2.4.2 บริการประกันภัยและการเงิน (Insurance and Financial Services) ประกอบด้วยการฝึกอบรมช่างเทคนิคระดับสูง ในด้านการบริการการเงินหน้าเคาน์เตอร์ การบริการประวัติการเงิน การบริการการเงินพื้นฐาน การส่งเสริมการเงิน การตลาดด้านการเงิน กิจกรรมศูนย์บริการด้านการเงินและประกันภัย การจัดการประกันภัย อุบัติเหตุ การให้คำแนะนำและช่วยงานด้านประกันภัย กิจกรรมองค์กร และการค้าในงานประกันภัย

แคว้นต่าง ๆ และจังหวัดที่ปกครองตนเองอย่างเตรนโต (Trento) และโบลซาโน (Bolzano) สามารถจัดทำโครงการนำร่องเพื่อฝึกอบรม

ช่างเทคนิคระดับสูงในสาขาที่ไม่ได้กำหนดไว้ในรายการระดับแคว้น แต่เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานในแคว้นของตน ในอนาคตอันใกล้ สถาบันเทคนิคชั้นสูงจะเปิดสอนวิชาเพื่อสนองความต้องการด้านเทคนิค 6 สาขา ดังนี้คือ พลังงานประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงแบบยั่งยืน เทคโนโลยีใหม่เพื่อชีวิต เทคโนโลยีใหม่ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ทำในอิตาลี นวัตกรรมสำหรับศิลปะและกิจกรรม ทางวัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

9. รายวิชาและชั่วโมงเรียนต่อปีของการมัธยมศึกษาและ หลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

โรงเรียนอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและ มัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดเรียนวันที่ 1 กันยายนจนถึง 31 สิงหาคม การเรียนการสอน กิจกรรม การสอบและการพัฒนาครูประจำการ กระทำระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 มิถุนายน การสอบเพื่อจบ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรเสร็จสิ้นภายในเดือนกรกฎาคม เวลาเรียนตลอดปีต้องมีอย่างน้อยที่สุด 200 วัน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบังคับให้เรียนโดยเฉลี่ย 891 ชั่วโมง ต่อปี แบ่งเป็น 33 สัปดาห์ ในจำนวนดังกล่าวแบ่งเป็นการจัด ความต้องการของโรงเรียนร้อยละ 20 จำนวนชั่วโมงตามความต้องการ ของแคว้นยังไม่ได้กำหนดวิชาที่สนองความต้องการของเด็กหรือ วิชาเลือก รวมทั้งวิชาทางศาสนาใช้เวลา 132 ชั่วโมง (4 ชั่วโมงต่อ สัปดาห์) จำนวนชั่วโมงที่เรียนวิชาซึ่งนักเรียนเลือกไว้ตอนเข้าเรียน จะเป็นการบังคับ มีลักษณะคล้ายแผนการเรียนส่วนบุคคล แต่ไม่รวม

ชั่วโมงอาหารและหลังอาหารซึ่งอาจจะใช้เวลา 231 ชั่วโมง ส่วนวัน เณลิมฉลองประจำชาติจะกำหนดโดยรัฐมนตรี สัปดาห์หนึ่งนักเรียน จะเรียน 29 ชั่วโมง หรือระหว่าง 855-927 ชั่วโมงต่อปี

จำนวนชั่วโมงตามหลักสูตรการฝึกอาชีพขั้นต้น (3 ปี) ของ แต่ละแคว้นจะแตกต่างกัน โดยอยู่ระหว่าง 900-1,200 ชั่วโมงจนถึง 3,600 ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงเรียนแยกเป็นการเรียนสมรรถภาพพื้นฐานและ วิชาการ (ร้อยละ 24-50) สมรรถภูษณะด้านเทคนิค-อาชีวศึกษา (ร้อยละ 33-50) บุคลิกภาพ (ร้อยละ 5-15) และวิชาชีพขั้นต้น (ร้อยละ 8-32) โดยสอนในปีแรกและปฏิบัติในปี 2-3 แคว้นเป็นผู้กำหนด และขึ้นอยู่กับ ธรรมชาติของแต่ละอาชีพ สถาบันฝึกอาชีพมีเวลาไม่เกิน 310 ชั่วโมง ต่อปีในการยืดหยุ่นเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมของตน

จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมระดับ 2 ใช้เวลาประมาณ 400-600 ชั่วโมงในเวลา 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสาขาวิชา ที่ฝึกอบรม

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ อาจจะมากถึง 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละ สาขาวิชาของสถาบันเทคนิคและอาชีวศึกษา อย่างเช่น จำนวนชั่วโมง เรียนสัปดาห์ละ 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในปีแรกของสายวิทยาศาสตร์ แต่เป็น 36-38 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในสายเทคนิค ส่วนสายอาชีวศึกษา ใช้เวลา 36 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในปีแรก และ 43-44 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ใน ปีที่ 3 และปีที่ 4

จำนวนชั่วโมงเรียนที่บังคับสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามตารางต่อไปนี้ แสดงจำนวนสูงสุดและต่ำสุด โรงเรียนมีอิสระในการปรับจำนวนชั่วโมงกิจกรรม ทั้งนี้ ตามความต้องการของประชาคมยุโรปจำนวนชั่วโมงเรียนได้เพิ่มขึ้นปีละ 66 ชั่วโมง เพื่อสอนภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีวิชาละ 33 ชั่วโมง ซึ่งมีผลทำให้จำนวนชั่วโมงของวิชาเลือกของเด็กจำเป็นต้องลดลง

จำนวนชั่วโมงเรียนบังคับต่อปี

วิชา	จำนวนชั่วโมงเรียนต่อปี		
	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	สูงสุด
ภาษาอิตาเลียน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์	307	313 (203) (60) (50)	319
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	239	245 (127) (118)	251
ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2	114	120 (54) (66)	126
ศิลปะและการออกแบบ	54	60	66
ดนตรี	54	60	66
วิทยาศาสตร์การกีฬาและกีฬา	54	60	66
ศาสนา	33	33	33
รวม	855	891	927

กฎหมายลำดับที่ 226 พ.ศ.2548 กำหนดว่าชั่วโมงเรียนบังคับปีละ 957 ชั่วโมง (โดยเพิ่มภาษาอังกฤษ 33 ชั่วโมง และเทคโนโลยี 33 ชั่วโมง)

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สาขาอักษรศาสตร์ นอกจากวิชาศาสนาหรือกิจกรรมเลือกแทนวิชาศาสนา วิชาที่เรียนคือ ภาษาอิตาเลียน ภาษาลาติน ภาษากรีก ภาษาต่างประเทศ (2 ปีแรก) ประวัติศาสตร์และปรัชญา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เคมี และภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์และฟิสิกส์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ พลศึกษา และประวัติศาสตร์ ศตวรรษที่ 19 ทั้งนี้ 2 ปีแรกจะเรียนสัปดาห์ละ 27 ชั่วโมง 2 ปีถัดมาเรียนสัปดาห์ละ 28 ชั่วโมง ปีที่ 5 เรียนสัปดาห์ละ 29 ชั่วโมง

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสาขาวิทยาศาสตร์ นอกจากวิชาศาสนาหรือกิจกรรมทดแทนวิชาศาสนาแล้ว วิชาที่เรียนคือ ภาษาอิตาเลียน ภาษาลาติน ภาษาต่างประเทศ ประวัติศาสตร์และปรัชญา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เคมีและภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์และฟิสิกส์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ และพลศึกษา ทั้งนี้ จำนวนชั่วโมงเรียนในปีที่ 1 คือ 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปีที่ 2 27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปีที่ 3 28 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปีที่ 4 29 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และปีที่ 5 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสาขาศิลปะ นอกจากวิชาศาสนาหรือวิชาเลือกแทนวิชาศาสนาแล้ว นักเรียนต้องเรียน วิชาวรรณคดีอิตาเลียน ประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ศิลป์ คณิตศาสตร์และฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เคมีและภูมิศาสตร์ พลศึกษา การวาดภาพและภาพเสมือน การวาดภาพทรงเรขาคณิต การเขียนภาพเปอสเปคตีฟ ภาพสรีรวิทยา ทั้งนี้สำหรับนักศึกษาที่เรียนเพื่อให้เชี่ยวชาญในแขนงจิตรกรรมประติมากรรมและการออกแบบ เวกีต้องเรียนในปีแรก 39 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ปีที่สอง 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ปีที่ 3 43 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และปีที่ 4 44 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนนักศึกษาที่ต้องการเชี่ยวชาญในแขนงสถาปัตยกรรมต้องเรียน 41 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในปีที่ 3-4 บางโรงเรียนทดลองสอน ICT และประวัติศาสตร์ศิลป์ใน 2 ปีแรก และภาษาต่างประเทศในปีที่ 3-5 บางโรงเรียนปรับชั่วโมงสอนรายวิชาแตกต่างกันที่กำหนดไว้เดิม

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสาขาสังคม-จิตวิทยา ครุศึกษา กำหนดชั่วโมงเรียนตามโครงการ Progetto Brocca ให้สอน 34 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เป็นเวลา 5 ปี วิชาที่เรียนประกอบด้วย ศาสนา หรือกิจกรรมทดแทน (วิชาเลือก) ภาษาอิตาเลียน ประวัติศาสตร์ ศาสนา ภาษาลาติน ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์โลก ดนตรี สิทธิและเศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ปรัชญา ครุศึกษา สังคม วิทยา กฎหมายสังคม วิธีการวิจัยทางสังคมและการสอน ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา พลศึกษา บางโรงเรียนสอน 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ใน 2 ปีแรก และ 32 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ใน 3 ปีสุดท้าย

ในสถาบันเทคนิค นอกจากวิชาศาสนาหรือกิจกรรมทดแทนแล้ว ในช่วง 2 ปีแรก วิชาที่เรียนคือ ภาษาอิตาเลียน ประวัติศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เคมีและภูมิศาสตร์ และวิชาเฉพาะ เช่น การเขียนแบบเทคนิค วิชาภาคปฏิบัติ รวมทั้งวิชาพื้นฐานทางสาขาวิชา โดยเรียนในช่วง 3 ปีสุดท้าย สัปดาห์หนึ่งจะเรียนระหว่าง 32-38 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่เรียน

ในสถาบันอาชีวศึกษา ในช่วง 3 ปีแรกของหลักสูตรแบ่งเป็น (1) วิชาสามัญ (Common Area) ได้แก่ ภาษาอิตาเลียน ประวัติศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ กฎหมายและเศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์โลกและชีววิทยา พลศึกษา ศาสนา

(เมื่อร้องขอ) ให้เรียนสัปดาห์ละ 22 ชั่วโมงในปีที่ 1-2 และ 12-15 ชั่วโมงในปีที่ 3 (2) วิชาเฉพาะด้าน (Specialization Area) ได้แก่ วิชาเกี่ยวกับเทคนิคและวิชาชีพ ให้เรียน 14 ชั่วโมง/สัปดาห์ในปีที่ 1-2 และ 21-24 ชั่วโมง/สัปดาห์ในปีที่ 3 (3) วิชาที่ต้องเรียนอย่างลึกซึ้ง (In-depth Area) ซึ่งคณะกรรมการชั้นเรียนเป็นผู้กำหนดกรอบเนื้อหาตามแผนของแต่ละโรงเรียน และที่ประชุมครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรม การศึกษาอย่างละเอียด ให้เรียน 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ในแต่ละปี

เมื่อเรียนจบ 3 ปีแรกแล้ว เด็กมีทางเลือกต่อไปดังนี้ 1) เข้าสู่ตลาดแรงงาน 2) เรียนหลักสูตร 2 ปีหลังเพื่อรับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) เรียนโมดูลที่ทำข้อตกลงกับแคว้น ในโรงเรียนเดิม เพื่อรับประกาศนียบัตรการศึกษาระยะที่สอง และคุณวุฒิที่สูงขึ้น

ในสถาบันศิลปะ นอกจากวิชาศาสนาหรือวิชาทดแทนแล้ว วิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาอิตาเลียน ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เคมีและภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ส่วนวิชาเทคนิคและกิจกรรมห้องปฏิบัติการจะแตกต่างกันไปตามสาขาวิชา รวมทั้งให้เรียนวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน อย่างลึกซึ้งในปีสุดท้าย จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์อยู่ระหว่าง 36-44 ชั่วโมง จัดเป็นหลักสูตร 2 ปีหลัง เพื่อรับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 เป็นการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษาที่แคว้นเป็นผู้จัด หลักสูตรแบ่งเป็น 4 สาขา คือ ภาษา เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์-สังคม-เศรษฐศาสตร์ ผู้ที่ต้องการเรียน จบการศึกษาภาคบังคับด้วยการฝึกอาชีพ ต้องเรียนวิชาสายสามัญด้วย หลักสูตรนี้จัดเป็นหลักสูตร 3 ปี สำหรับเด็กอายุ 14-17 ปี ผลการเรียนต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่มีใช้อุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 สายคือ

1) การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 เป็นการเรียนต่อจากระดับ 1 ดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ละแคว้นเป็นผู้กำหนดเวลา เนื้อหา และกระบวนการอบรมของตนเอง โดยทำความเข้าใจกับสมาคมวิชาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงานในแคว้น ข้อมูลตัวเลขในด้านที่ไม่ปรากฏ เนื่องจากมีความหลากหลายอย่างมาก โดยทั่วไปจัดสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่

2) ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง มีตั้งแต่ 2 ภาคเรียนจนถึง 4 ภาคเรียน คิดเป็นจำนวนชั่วโมงตั้งแต่ 1,200-1,400 ชั่วโมง วิชาที่เรียนจะเป็นทักษะพื้นฐานด้านเทคนิคและอาชีพแบบสำเร็จรูป โดยมีชั่วโมงการฝึกงานในสถานประกอบการไม่ต่ำกว่า 30% ของเวลาเรียนทั้งหมด ผู้เรียนที่ทำงานและเรียนไปพร้อมกัน อาจใช้เวลานานกว่าปกติ ทั้งนี้ จากข้อตกลงระหว่างแคว้นและรัฐมีการขยายหลักสูตรโดยนำมาตรฐานของประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องกับระหว่างปี พ.ศ.2547-2549

10. วิธีสอนและสื่อระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงไม่ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีสอนไว้ให้ โดยทั่วไปใช้วิธีบรรยาย ทำแบบฝึกหัด การทำงานกลุ่ม โรงเรียนจัดบริการโรงยิม ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์และสื่อประสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ครูรับผิดชอบต่อผลการสอน ต่อการเลือกวิธีสอน ครูต้องแจ้งผลการสอบให้เด็ก ครอบครัว และแคว้นทราบ

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็นหลายรูปแบบ ตามประเภทของสถาบันและสาขาวิชาที่เรียน จึงเป็นการยากที่จะอธิบาย วิธีสอนที่ครูใช้ ในขณะนี้โรงเรียนต้องเพิ่มงานป้องกันการออกจากโรงเรียน ก่อนสำเร็จการศึกษา วิธีเรียน และการเรียนเสริมเพื่อให้ทันเพื่อน ตลอดจนการใช้ ICT ในการเรียนการสอน โรงเรียนมีโรงยิม ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการอื่นๆ ตามสาขาวิชาที่สอน

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพใช้วิธีสอน คล้ายกับสายสามัญ โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้สายสามัญ และปรับรายวิชาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น หลักสูตรของโมดูลการฝึกอบรมจึงมุ่ง (1) ให้นักเรียนศึกษาความรู้ทั่วไป อย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (2) เน้นแก่นความรู้ของทุกวิชาที่เรียน เพื่อพัฒนาการเรียนในวันหน้า (3) เน้นเนื้อหาและวิธีสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้านวิชาชีพ และความต้องการด้านเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่น ส่วนหลักสูตรของวิชา เฉพาะด้าน จะเน้นจุดร่วมของเนื้อหาและเป้าหมายของแต่ละวิชา ใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับการฝึกอบรมวิชาชีพแบบอเนกประสงค์ให้มีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีก

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 มีการเรียนการสอนที่เริ่มต้น ด้วยวิธีการต้อนรับคือ ให้ผู้เรียนรู้จักกัน จัดตั้งกลุ่มการเรียน ตรวจสอบคุณสมบัติการเข้าเรียน ใช้วิธีเรียนตามโมดูลที่กำหนด ช่วยเหลือผู้เรียนอ่อน เช่น ชาวต่างชาติ เด็กการศึกษาพิเศษ และมีการแนะแนวช่วยเหลือ ส่วนการสอนใช้ทั้งวิธีปกติและวิธีพิเศษ สำหรับวิธีพิเศษมีตั้งแต่การเล่าเรื่อง การใช้สถานการณ์จำลอง

การเล่นบทบาทสมมติ การทำงานกลุ่ม และการเรียนแบบร่วมมือ
การทำโครงการ เป็นต้น

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาแต่ไม่ใช่อุดมศึกษา แบ่งเป็น 2
ประเภทคือ

1) การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 มีวิธีเรียนตามหลักสูตร
ที่ประกอบกันขึ้นเป็นรายวิชา การเรียนทางไกลมีการนำมาใช้อย่าง
แพร่หลาย

2) ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง จัดการเรียนการสอน
แบบโมดูล โดยให้ความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ
การทำแบบฝึกหัด รวมทั้งการฝึกและการปฏิบัติงานจริง มีการนำ
เทคโนโลยีมาใช้ในการสอน โดยคำนึงถึงมาตรฐานระดับชาติขั้นต่ำ
คือให้ผู้เรียนมีทักษะ สมรรถภาพ และความรู้ทั้งหมดตรงตาม
ตลาดแรงงานกำหนด ทั้งนี้ วิธีสอน เนื้อหา เวลา สถานที่ที่จะกำหนดไว้
ในโมดูลดังกล่าว

11. การประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาและหลัง มัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จะมีสิทธิ์เข้าสอบเมื่อมีเวลาเข้าเรียน
ไม่ต่ำกว่า 718 ชั่วโมงต่อปี เด็กที่ขอเรียนวิชาเลือก 132 ชั่วโมงเพิ่มเติม
ต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 816 ชั่วโมง การประเมินผลเพื่อเลื่อนจากชั้นปีที่ 1
ไปยังชั้นปีที่ 2 ดำเนินการโดยคณะกรรมการพิเศษหรือคณะกรรมการ
ชั้นเรียน ส่วนการเลื่อนชั้นจากปีที่ 2 ไปปีที่ 3 ครูต้องประเมินผลการเรียน
2 ปีที่ผ่านมาของเด็ก รวมทั้งประเมินความประพฤติของเด็กด้วย
การเลื่อนชั้นจากปีที่ 3 ไปยังปีที่ 4 เป็นการเลื่อนจากระบบการศึกษา

ระยะที่ 1 ไปยังระยะที่ 2 ดังนั้น เด็กต้องสอบข้อสอบของรัฐ (State Exam) เด็กต้องมีชั่วโมงเรียนครบตามกำหนดและผ่านการประเมินจากสภาชั้นเรียนจึงจะมีสิทธิทำการสอบของรัฐ

การสอบไล่ (Final Exam) ประกอบด้วยการสอบข้อเขียนวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ส่วนวิชาอื่นเป็นการสอบปากเปล่า ภาษาต่างประเทศภาษาที่สองต้องสอบข้อเขียนด้วยเช่นกัน ถ้าหากสอบผ่านจะได้เกรด ดีเยี่ยม ดีมาก ดี และปานกลาง ถ้าสอบไม่ผ่านจะได้เกรดไม่ผ่าน (Not Passed)

สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เด็กจะต้องสอบทุก ๆ 4 เดือน ตามมติของที่ประชุมครู คะแนนที่ได้เป็นระบบตัวเลข ถ้าผ่านจะได้ระหว่าง 6-10 ถ้าไม่ผ่านจะได้จาก 0 ถึง 5 การสอบมีใหม่เพียงการสอบข้อเขียนหรือสอบปากเปล่าเท่านั้น แต่จะนำผลงานของเด็กมาพิจารณาด้วย

เมื่อถึงปลายปีสุดท้ายของมัธยมศึกษาตอนปลาย เด็กจะต้องสอบข้อสอบของรัฐ เพื่อจบมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอบจบมัธยมศึกษาตอนปลายมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความรู้และทักษะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เด็กที่มีสิทธิเข้าสอบข้อสอบของรัฐต้องได้เกรดเฉลี่ย 6 ในปีการศึกษาที่ผ่านมา สภาชั้นเรียนเป็นผู้ประเมินว่าเด็กมีสิทธิเข้าสอบ (Admitted) หรือไม่มีสิทธิเข้าสอบ (Non Admitted) โดยแจ้งให้ทราบในป้ายประกาศของโรงเรียน

นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นปีที่ 4 ของระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่ได้รับรองวิทยฐานะ ซึ่งมีผลคะแนนไม่ต่ำกว่า 8 จาก 10 คะแนน ในทุกวิชาที่สอบครั้งสุดท้าย มีเวลาเรียนครบตามกำหนดของแต่ละปีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีคะแนน

ไม่ต่ำกว่า 7 จาก 10 คะแนน ในการสอบของ 2 ปีที่ผ่านมาหรือมากกว่า และไม่เคยตกชั้นในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา จึงจะมีสิทธิเข้าสอบข้อสอบของรัฐในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนที่ได้รับรองวิทยฐานะ ซึ่งประสงค์จะเข้าสอบข้อสอบของรัฐระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. อายุครบ 19 ปีและจบการศึกษาภาคบังคับ
2. ได้รับประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสอบผ่านข้อสอบของรัฐระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Licenza Media) มาแล้วอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 2 ปีและไม่จำกัดอายุ

3. มีอายุ 23 ปี ในปีที่สอบ และไม่ต้องแสดงประกาศนียบัตรใดๆ

4. มีคุณวุฒิใดๆ จากการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่ำกว่า 4 ปี

5. ยุติการเรียนปีสุดท้ายของหลักสูตรก่อนวันที่ 15 มีนาคม

บุคคลภายนอกที่ต้องการสอบของรัฐระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องยื่นคำร้องต่อหัวหน้าสำนักงานการศึกษาประจำแคว้น โดยแจ้งว่าต้องการสอบที่โรงเรียนใด สำนักงานจะส่งตัวไปสอบตามที่ต้องการ บางกรณีอาจต้องสอบข้อสอบนำร่อง (Preliminary Exam) ก่อนสอบข้อสอบของรัฐ

หัวหน้าสำนักงานการศึกษาประจำแคว้น จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ (Examination Board) จำนวน 6 คน เป็นบุคคลภายนอก 3 คน ภายใน 3 คน และแต่งตั้งประธาน 1 คน แต่ละห้องสอบมีผู้เข้าสอบไม่เกิน 35 คน กรรมการภายนอกจะแต่งตั้งจากครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ

การสอบประกอบด้วย การสอบข้อเขียน 3 วิชาและการสอบปากเปล่า วิชาที่ 1 ของการสอบข้อเขียนคือ ภาษาอิตาเลียน วิชาที่ 2 เป็นวิชาตามสาขาของผู้เรียน ส่วนวิชาที่ 3 เป็นข้อสอบสหวิทยาการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือการปฏิบัติหรือการพัฒนาโครงการ ข้อสอบ 2 วิชาแรกเป็นข้อสอบของกระทรวง ข้อสอบวิชาที่ 3 เป็นข้อสอบของคณะกรรมการสอบ การสอบปากเปล่าเป็นสหวิทยาการ จากหลักสูตรการเรียนปีสุดท้าย

คณะกรรมการชั้นเรียนเป็นผู้พิจารณาให้หน่วยกิตการเรียนสะสม (School Credits) ของ 3 ปีสุดท้าย โดยให้ได้ไม่เกิน 20 คะแนน มาจากการสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่าระหว่างการเรียน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2551/52 หน่วยกิตสะสมชั้นปีสุดท้าย (ปีที่ 5) จะเพิ่มเป็น 25 คะแนน

หน่วยกิตระหว่างเรียน (Formative Credits) เป็นคะแนนที่ให้กับผลงานของนักเรียนในการปฏิบัติงานนอกโรงเรียน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม ศิลปะ และสันตนาการ รวมทั้งกิจกรรมการฝึกอาชีพและความร่วมมือในการทำงานเพื่อสังคม พิจารณาให้โดยรวมอยู่ในหน่วยกิตการเรียน

ผลการสอบของรัฐคิดเป็นร้อยละ คณะกรรมการสอบมีคะแนนเต็มสำหรับการสอบข้อเขียน 45 คะแนน และการสอบปากเปล่า 35 คะแนน หน่วยกิตการเรียนสะสม 20 คะแนน รวมเป็น 100 คะแนน คะแนนผ่านขั้นต่ำเป็น 60 จาก 100 คะแนน อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการอาจพิจารณาเพิ่มให้ได้อีกไม่เกิน 5 คะแนน ถ้าเด็กได้หน่วยกิตการเรียนสะสมไม่น้อยกว่า 15 คะแนนและมีผลการสอบไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ทั้งนี้ ปีการศึกษา 2551/52 หน่วยกิตการเรียนสะสมเพิ่มเป็น 25 คะแนน

การสอบปากเปล่าลดเหลือ 30 คะแนน ผลการสอบจัดแจ้งให้ทราบ
ทางป้ายประกาศของโรงเรียน

สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา นักเรียนภายนอก
ที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสามัญ
มีสิทธิเข้าสอบข้อสอบของรัฐ แต่ต้องแสดงเอกสารคุณวุฒิที่สอดคล้อง
กับวิชาที่สอนในสถาบันเทคนิค อาชีวศึกษา ศิลปะ และศิลปะประยุกต์
การสอบข้อเขียนฉบับที่สองต้องสอบข้อสอบด้านเทคนิค การปฏิบัติ
และห้องปฏิบัติของวิชาที่สอบ จึงอาจต้องสอบนานกว่า 1 วัน ทั้งนี้
หน่วยกิตการเรียนสะสมจะพิจารณาจาก 3 ปีแรกของหลักสูตร

การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 จะประเมินผลการเรียนโดยครู
และมีการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อบันทึกผลงาน เอกสาร การวิเคราะห์
การตีความและการประเมิน ซึ่งใช้ในการประเมินผลงานและความก้าวหน้า
ในการเรียน กระบวนการเรียน และยุทธวิธีที่ศูนย์ฝึกอบรบวิชาชีพใช้
เมื่อจบปี 3 ของการฝึกอบรบ เด็กต้องสอบไล่ต่อหน้าคณะกรรมการ
ซึ่งเป็นตัวแทนจากแคว้นและจังหวัด

ระดับหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่ชุดมศึกษาซึ่งมี 2
ประเภทคือ

1. การฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียน 2/3
ของจำนวนชั่วโมงเรียน ทุกรายวิชาที่เรียนมีการสอบเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน
อาจเป็นข้อเขียน สอบปากเปล่า หรือการปฏิบัติ แล้วแต่คณะกรรมการ
สอบไล่จะเห็นสมควร

2. ระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรบขั้นสูง มีวิธีการประเมินดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์หรือสอบปากเปล่า ครูเตรียมเอกสาร
ผลการเรียนทุกรายวิชาของผู้เรียน ผลการประเมิน การปฏิบัติงาน

ความรู้วิชาการและทักษะวิชาชีพ เอกสารที่ผู้เรียนจัดเตรียม ซึ่งนำเสนอผลงานในระหว่างเรียน พร้อมความคิดเห็นของผู้เรียน ตลอดจนเอกสารแสดงความรู้และทักษะที่ได้รับ เอกสารเหล่านี้ต้องส่งให้คณะกรรมการสอบก่อนการสอบ 5 วัน มิฉะนั้นผู้เรียนจะไม่มีสิทธิสอบ

2.2 ทดสอบด้วยสถานการณ์จำลองเพื่อให้ทราบความรู้ และทักษะของผู้เรียน

คะแนนสอบแบ่งเป็นการสัมภาษณ์ร้อยละ 70 สถานการณ์จำลอง ร้อยละ 30 คะแนนสอบผ่านต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 แต่การสอบ สัมภาษณ์ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 42 และสถานการณ์จำลอง ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 18 ประกาศนียบัตรจะออกให้แก่ผู้ที่สอบผ่าน ส่วนผลการประเมินจะระบุไว้ในประกาศนียบัตรเฉพาะผู้ที่สอบผ่าน ด้วยคะแนนสูงสุด โดยใช้คำว่าเกียรตินิยม (With Honors)

โดยปกติการประเมินจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือการประเมิน ภายใน (Internal Evaluation) และการประเมินภายนอก (External Evaluation)

การประเมินภายในกระทำในระหว่างการสอบ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) Ex Ante เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาแผนการเรียนของผู้เรียน 2) In Itinere เป็นการติดตามโครงการหรือการดำเนินงานตามแผน การเรียน ของผู้เรียน 3) Ex Post เป็นการประเมินท้ายสุด เพื่อพิจารณา ตามความสำเร็จของโอกาสในการจ้างงาน โดยเฉพาะในบริบท ของสถานประกอบการ

การประเมินภายนอกมี 2 ส่วนคือ 1) ประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน ของผู้เรียน เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติงานถ้าจำเป็น 2) ประเมินผล

การปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาความสมดุล เพื่อส่งเสริมประสบการณ์นั้น
ในบริบทนั้นๆ

12. ความก้าวหน้าในการเรียนและประกาศนียบัตรระดับ มัธยมศึกษา และหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

การประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย เด็กต้องได้คะแนน 6 จาก 10 คะแนน ทุกรายวิชาที่เรียน
ครูนำเสนอผลการประเมินต่อครูใหญ่ซึ่งเป็นประธาน ครูอภิปรายและ
ลงมติเสียงข้างมาก ถ้าเสียงเท่ากัน ครูใหญ่เป็นผู้ตัดสิน

เด็กจะเปลี่ยนโปรแกรมหรือย้ายโรงเรียนได้ โรงเรียนใหม่
เป็นผู้พิจารณา ว่าจะต้องสอบข้อสอบในส่วนที่ไม่ได้เรียนมาจาก
โรงเรียนเดิม

การศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา
ในสายการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 รับผู้เรียนที่จบจากระดับ 1 จากนั้น
ก็เข้าสู่กระบวนการฝึกงานในสถานประกอบการ และเข้าสู่มหาวิทยาลัย
ส่วนการเรียนในระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง จะเริ่มด้วย
หน่วยกิตจากการฝึกงานเป็นการประเมินความรู้และทักษะที่มีมาก่อน
เมื่อเข้าเรียนแล้วจึงมีการประเมินขั้นสุดท้าย จึงต้องมีการประเมิน
ระหว่างเรียนและการรับรู้จากภายนอก เช่น ตลาดแรงงาน มหาวิทยาลัย
และระบบอื่นๆ การประเมินขั้นสุดท้าย ดำเนินการโดยคณะกรรมการ
สอบไล่ ประกอบด้วย ตัวแทนจากโรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงาน
ฝึกอาชีพ และผู้เชี่ยวชาญจากตลาดแรงงาน

ผู้ที่สอบผ่านข้อสอบของรัฐหลังเรียนจบมัธยมศึกษาตอนต้น จะได้รับประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ลงนามโดยประธานคณะกรรมการสอบไล่ ข้อความที่บันทึกลงใน ประกาศนียบัตรประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ศักยภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ความถนัดจากผลงาน 3 ปี และแผนการเรียน ประกอบด้วย จำนวนชั่วโมงเรียน รายวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือกและ หน่วยกิตที่ได้ระหว่างเรียน (Formative Credits) เป็นต้น

ประกาศนียบัตรและวุฒิปัตร์ ที่ให้แก่ผู้สอบผ่านข้อสอบของรัฐ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จะออกให้เป็นภาษาของประชาคมยุโรป ข้อมูลที่ลงในประกาศนียบัตรมีลักษณะเดียวกับประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กที่ทำคะแนนได้สูงจะได้รับรางวัลเป็นบัตรผ่านเข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และศูนย์วัฒนธรรม และได้รับอนุมัติให้เข้ารับการฝึกอบรม ให้เข้าร่วมโครงการที่จัดโดยศูนย์บริหารงานในระดับประเทศ ทักษะศึกษาและเยี่ยมชมศูนย์ต่างๆ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และผลตอบแทนอื่นๆ ตามที่ตกลงกันไว้กับหน่วยงานของรัฐ และเอกชน นอกจากนั้น เมื่อสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย จะได้คะแนน 25 คะแนนจากคะแนนทั้งหมด 105 คะแนน เป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติม ในฐานะที่เป็นคนมีคุณภาพ

ผู้เรียนที่เรียนจบการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 จะได้รับประกาศนียบัตรที่ออกให้โดยแคว้น ซึ่งมีรายการในประกาศนียบัตรดังนี้คือ สมรรถภาพตามโครงสร้างของหลักสูตร เช่น ความรู้และความสามารถ ในทักษะอาชีพที่เรียน โดยแจ้งเป็นจำนวนหน่วยกิตที่เรียน ในปี พ.ศ.2549 ผู้เรียนอาชีวศึกษาทุกคนได้รับแจกสมุดบันทึกการเรียน (Booklet) ตั้งแต่วันแรกเข้าเพื่อบันทึกโครงการที่ทำ การฝึกอบรม และทักษะที่ได้รับ

ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ทำตลอดเวลาที่เรียนทั้ง 3 ปี สามารถนำไปใช้แสดงในการสมัครงานและการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป

ประกาศนียบัตรการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 2 มีลักษณะเดียวกับระดับ 1 ออกให้โดยแคว้นและสมุดบันที่กิจการเรียนจากการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 สามารถใช้ต่อในการเรียนระดับ 2 ด้วย จัดเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

ระบบเทคนิคการศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง เป็นการศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา การสอบไล่ในระดับนี้ดำเนินการในระดับประเทศ จำนวน 37 สาขาอาชีพ คณะกรรมการสอบประกอบด้วยตัวแทนของโรงเรียน ตัวแทนหน่วยฝึกอบรมอาชีพจากมหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญจากตลาดแรงงาน วุฒิชของการศึกษาระดับนี้เรียกว่าอนุปริญญาช่างเทคนิคชั้นสูง (Diploma of High Level Technician) ส่วนระดับล่างเรียกประกาศนียบัตร (Certificate) ในใบอนุปริญญาจะแจ้งรายการที่เรียนและสาขาที่เชี่ยวชาญ ถ้าหากจบจากโครงการที่ทำร่วมกันระหว่างโรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงานท้องถิ่น และตลาดแรงงาน หรือโครงการ Higher Technical Education and Training Systems (IFTTS) ผู้เรียนจบจะได้รับประกาศนียบัตรเทคนิคเฉพาะด้านชั้นสูง (Certificate of High Level Technical Specialization) ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับอนุปริญญา

13. การแนะแนวและการจ้างงาน

ระบบการศึกษาอิตาลี ให้ความสำคัญต่อการแนะแนวมาก โดยจัดตั้งกรรมการแนะแนวและการจ้างงาน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย (MIUR) เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรต่างๆ อาทิ กระทรวงแรงงาน และนโยบายสังคม สมาคมผู้ประกอบการอิตาลี หอการค้าอิตาลี สมาคมชุมชนและจังหวัด แคว้น มหาวิทยาลัย องค์กรพัฒนา ความเป็นเอกภาพทางการศึกษาแห่งชาติ (National Agency for the Development of the School Autonomy) และ สถาบันประเมินระบบ การศึกษาและการฝึกอบรมแห่งชาติ (National Institute for the Evaluation of the Education and Training System) คณะกรรมการได้จัดทำแผนแนะแนวแห่งชาติ (National Plan for Guidance) เริ่มต้นใช้ในปีการศึกษา 2004/05 รวมทั้งมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่แนะแนวในระดับแคว้น และมีการแจกเอกสารไปยังทุกโรงเรียนเกี่ยวกับวันแนะแนวอาชีพ (National Day of Orientagiovani) จัดโดยสมาคมอุตสาหกรรม (Confindustria)

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูจะทำหน้าที่แนะแนว โดยประสานกับครอบครัวของเด็กตลอดเวลา ให้คำปรึกษาแก่เด็ก เกี่ยวกับการเลือกเส้นทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่าควรเป็นสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา รวมทั้งบันทึกลงใน Portfolio ของเด็กด้วย

เมื่อเรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เด็กมีทางเลือกคือ เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย หรือการศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย อาจจะเป็นหลักสูตรการฝึกอาชีพ

ระดับ 2 หรือหลักสูตรเทคนิคการศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูงก็ได้ การแนะแนวจะทำในช่วง 2 ปีสุดท้ายของการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยอาศัยข้อมูลจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและการเรียน 3 ปีแรกของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การแนะแนวจะจัดเป็น Orientation Course จึงต้องพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็ก สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ทุน และการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน บริษัท สมาคม อุตสาหกรรม สมาคมศิลปิน สมาคมวิชาชีพ ธนาคาร ตลาดแรงงาน ฯลฯ โรงเรียนจะนำเด็กไป ทัศนศึกษา มหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา และทดลองเรียนรายวิชาที่มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ในการฝึกอาชีพขั้นต้นระดับ 1 จะมีการแนะแนวอาชีพ โดยบริการจัดหางานในพื้นที่ (Territorial Employment Service) ซึ่งมีศูนย์อยู่ในจังหวัดและมีสาขามากมาย โรงเรียนมีบริการแนะแนว ด้านการทำงานและการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป และมีศูนย์แนะแนว จัดโดยเทศบาล

ในระบบเทคนิคศึกษาและฝึกอบรมขั้นสูง มีบริการแนะแนว ทั้งเรื่องส่วนตัวและการเรียน การจ้างงานและการริเริ่มกิจการของตนเอง การเข้าถึงฐานข้อมูล และการพบกับตัวแทนของบริษัทที่นักศึกษาสนใจ

14. โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

นอกจากโรงเรียนของรัฐแล้ว ตามกฎหมาย Consolidation Act 297 พ.ศ.2537 ได้จัดประเภทโรงเรียนที่มีชื่อของรัฐไว้ 2 ประเภทดังนี้

1. โรงเรียนที่รับรองตามกฎหมายมาตรา 335 ซึ่งเงื่อนไขการรับรองคือ วัตถุประสงค์และการจัดองค์กรของโรงเรียนเป็นไปตามที่ปฏิบัติกันในโรงเรียนของรัฐ มีอาคารสถานที่ และห้องปฏิบัติการต่างๆ ตามหลักสูตรอย่างเพียงพอ มีการปฏิบัติการสอนเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ ครูใหญ่และครู มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับโรงเรียนของรัฐ และต้องร้องขอความเท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐด้วย

2. โรงเรียนเทียบเท่า (Paregiate Schools) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 356 เป็นโรงเรียนที่บริหารโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรทางศาสนา ใช้เกณฑ์เดียวกับโรงเรียนของรัฐ การสอบคัดเลือกครูให้เป็นไปตามการแข่งขันของรัฐ เงินเดือนเริ่มต้นเท่ากับครูในโรงเรียนของรัฐ และต้องร้องขอความเท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ

โรงเรียนที่ได้รับการรับรองว่าเทียบเท่ากับโรงเรียนของรัฐเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศอิตาลี สามารถเป็นศูนย์การสอบความถนัด สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเพื่อการสำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายได้ โรงเรียนที่ไม่มีฐานะเทียบเท่าโรงเรียนของรัฐไม่สามารถออกประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลายได้ และต้องมีคำว่า Non-Paritarie ต่อท้ายชื่อโรงเรียนด้วย

โรงเรียนของรัฐระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีโครงสร้างแบบเดียวกัน แต่โรงเรียนทหาร "Nunziatella" และ "Morosini" ที่เมืองเนเปิลส์และเมืองเวนิส มีโครงสร้างแตกต่างออกไป ส่วนโรงเรียนของประชาคมยุโรป (European School of Varese) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2510 ตามกรอบ Luxembourg Protocol บริการลูกหลานของเจ้าหน้าที่สหภาพยุโรปที่มาจากประเทศอื่น

จัดโครงสร้าง ประถมศึกษา 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 4 ปี ซึ่งมี 5 สาขา คือ ภาษาลาติน-กรีก ภาษาลาติน-ภาษาสมัยใหม่ ภาษาลาติน-คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์สมัยใหม่ - คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์-สังคมศาสตร์ เด็กได้ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายของสหภาพยุโรป ซึ่งใช้ได้กับทุกประเทศในสหภาพยุโรป เทียบเท่ากับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายวิทยาศาสตร์ของอิตาลี มีการทดลองใช้หลักสูตร European Classic ในโรงเรียนประจำ ของประเทศอิตาลี โดยมีจุดหมายเพื่อสร้างความตระหนัก ในความเป็นประชาคมยุโรป

15. สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่อุดมศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2550/51

ระดับการศึกษา	จำนวนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนปีแรก
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,615,266	536,635
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,598,720	588,118

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียน ห้องเรียน และครูระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2550/51

ระดับการศึกษา	จำนวนโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนครูทั้งหมด
มัธยมศึกษาตอนต้น	7,102	77,110	167,251
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5,107	118,097	230,694

ตารางที่ 3 ร้อยละของผลการสอบไล่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ปีการศึกษา 2550/51

ร้อยละของผู้สอบได้	ระดับผลการสอบคิดเป็นร้อยละ			
	ปานกลาง	ดี	ดีมาก	ดีเยี่ยม
97.9	37.1	26.4	19.2	17.3

ตารางที่ 4 ผลการสอบของผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนก
ตามประเภทของโรงเรียน ปีการศึกษา 2549/50

ประเภทของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย	ร้อยละ ของ ผู้สอบได้	ร้อยละจำนวนผู้ได้คะแนน แต่ละระดับ						
		60	61- 70	71- 80	81- 90	91- 99	100	100 เกียรตินิยม
อักษรศาสตร์ (Classic Liceo)	99.1	6.7	21.2	24.8	19.5	14.2	12.0	1.5
วิทยาศาสตร์ (Scientific Liceo)	98.6	8.0	25.4	25.1	18.4	12.3	9.8	1.0
ภาษาศาสตร์ (Linguistic Liceo)	94.4	14.7	28.3	25.0	15.4	9.1	6.7	0.8
สังคม-จิตวิทยาครุศึกษา (Social-Psycho- Pedagogical Lieco)	98.3	9.1	26.6	25.1	18.5	11.6	8.1	0.9
เทคนิค (Technical Institutes)	96.0	16.5	33.9	23.6	13.4	7.4	4.7	0.4
อาชีวศึกษา (Vocational Institutes)	96.7	16.2	36.1	24.8	13.3	6.3	3.1	0.2
ศิลปะ (Arts Liceo and Arts Institutes)	98.4	10.2	28.3	27.8	17.6	10.3	5.4	0.5
รวม	97.3	12.5	30.0	24.6	15.8	9.6	6.8	0.7

ตารางที่ 5 จำนวนนักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน
ปีการศึกษา 2550/51

ประเภทโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
อักษรศาสตร์ (Classic Liceo)	281,050
วิทยาศาสตร์ (Scientific Liceo)	598,381
ศิลปะ (Arts Liceo)	42,563
สถาบันระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่จัดการฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา (Former Institutes Magistrali)	201,380
สถาบันอาชีวศึกษา (Vocational Technical Institutes)	542,960
สถาบันเทคนิค (Technical Institutes)	877,940
สถาบันศิลปะ (Arts Institutes)	54,446
รวม	2,598,720

ตารางที่ 6 จำนวนรายวิชาที่เปิดสอน จำแนกตามภาคเศรษฐกิจ พ.ศ. 2543-2550 (การศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคนิค ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ใช่อุดมศึกษา (IFTS))

ภาคเศรษฐกิจ	จำนวนรายวิชา
อื่นๆ และโครงการนำร่อง พ.ศ. 2545/46	575
เกษตร	127
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม-การผลิต	545
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม-ICT	421
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม-อุตสาหกรรมก่อสร้าง	82
การค้าและการท่องเที่ยว การขนส่ง-การขนส่ง	84
การค้าและการท่องเที่ยว การขนส่ง-การท่องเที่ยว	347
บริการสังคมและเอกชนด้านสังคม-สิ่งแวดล้อม	347
ประกันภัย-การเงิน	7
รวม	2,535

ตารางที่ 7 จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่เข้ารับการอบรมวิชา
อาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2548/49

หลักสูตร	จำนวน
หลักสูตร 3 ปี	5,335
หลักสูตรอื่นๆ	1,316
รวม	6,651

ตารางที่ 8 สภาพของการเข้ารับการศึกษายาอาชีวศึกษาของเด็ก
อายุ 14-17 ปี ปีการศึกษา 2548/49

ประเภทฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ลงทะเบียนเรียนในโรงเรียน	2,070,849	88.5
ลงทะเบียนในระบบการฝึกอาชีพ	108,083	4.6
สัญญาการฝึกงานในสถานประกอบการ	47,906	2.1
ไม่เข้ารับการฝึกในระบบใด	113,172	2.9
รวม	2,340,010	100.0

ที่มา : Ministry of Public Education

บทที่ 6

การอุดมศึกษา

การอุดมศึกษาของอิตาลีมุ่งส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และสนับสนุนการอบรมเชิงวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ หน่วยงานด้านการอุดมศึกษาทั้งหมดในอิตาลีดำเนินการปฏิรูปเพื่อปรับแนวปฏิบัติของตนเองให้สอดคล้องกับรูปแบบของยุโรปที่กำหนดขึ้นตามข้อตกลงของกลุ่มประเทศในยุโรปหลายฉบับ อาทิ ซอร์บอนน์ (พ.ศ.2541) โบโลญญา (พ.ศ.2542) ปราก (พ.ศ.2544) เบอร์ลิน (พ.ศ.2546) และเบอร์เจน (พ.ศ.2548) ซึ่งทำให้ระบบการอุดมศึกษาของอิตาลีแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. มหาวิทยาลัย (University) เป็นศูนย์กลางของการศึกษา และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สำคัญ ประสานการวิจัยและการสอนเข้าด้วยกันอย่างมีระบบ และยึดมั่นในเสรีภาพ การบริหารมหาวิทยาลัยยึดหลักความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ มหาวิทยาลัยมีการนำระเบียบข้อบังคับมาใช้ในการกำหนดคณะกรรมการบริหาร (อธิการบดี สภาวิชาการ คณะกรรมการบริหาร) รวมทั้งโครงสร้างด้านการสอนและการวิจัย ทั้งนี้ คณะวิชา หลักสูตร ภาควิชา สถาบัน และศูนย์บริการต่างๆ จะรับผิดชอบในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายด้านการสอนและการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์

2. การอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย เปิดสอนโดยสถาบันศิลปะและดนตรีชั้นสูง (The Higher Level Arts and Music Education System : Afam) ซึ่งประกอบด้วยสถาบันต่างๆ ดังนี้คือ วิทยาลัยจิตรศิลป์ วิทยาลัยการละครแห่งชาติ สถาบันอุตสาหกรรมศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยดนตรี วิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ และสถาบันดนตรีที่ผ่านการรับรอง สถาบันการศึกษาเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาระดับสูง ความเชี่ยวชาญ และการวิจัยทางด้านศิลปะและดนตรี รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นสถาบันที่ชอบด้วยกฎหมาย และมีอิสระในด้านการสอน การจัดระบบ การบริหาร การเงินและการบัญชี

3. การศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคนิคชั้นสูง (The Higher Technical Education and Training: IFTS) และการอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยซึ่งเปิดสอนโดยสถาบันอื่นๆ มุ่งให้ผู้เรียนเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างรวดเร็ว หลักสูตรวางเป้าหมายไว้สำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งได้รับประกาศนียบัตรมาแล้ว แต่ประสงค์จะมีวุฒิและทักษะวิชาชีพเฉพาะทางในระดับที่สูงขึ้น โดยใช้เวลาศึกษาประมาณ 2-4 ภาคเรียนและได้รับวุฒิปัตริความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

1. ความเป็นมาของการอุดมศึกษา

1.1 การอุดมศึกษาแบบที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย อาทิ วิทยาลัยจิตรศิลป์ วิทยาลัยการละครแห่งชาติ สถาบันอุตสาหกรรมศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยดนตรี วิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ และสถาบันดนตรีที่ผ่านการรับรอง เป็นส่วนหนึ่งของระบบ Afam (Alta Formazione Artistica e Musicale) ตามมาตรา 33 ของรัฐธรรมนูญ ตั้งขึ้นในยุคฟื้นฟูศิลปะ (Renaissance) เมื่อนักมานุษยวิทยา และเหล่าศิลปิน

เกิดการรวมกลุ่มกันในเมืองเนเปิลส์ ฟลอเรนซ์ โรม และมิลาน สถาบันที่เก่าแก่ที่สุดคือ วิทยาลัยศิลปะและการวาดภาพที่เมืองฟลอเรนซ์ ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2106 จากนั้นมีการตั้งวิทยาลัยดนตรี (Conservatorio) และต่อมา โรงเรียนการละครที่อยู่ภายในสถาบันดนตรีได้แยกตัวออกมา เป็นวิทยาลัยการละครแห่งชาติ และวิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ นอกจากนี้ เมื่อไม่นานมานี้ สถาบันอุตสาหกรรมศิลป์ชั้นสูง (ISIA) ก็เกิดขึ้นจากสถาบันที่เน้นด้านการปฏิบัติในเมืองฟาเอนซา ฟลอเรนซ์ โรม และ เออร์บีโน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมและให้วุฒิทางอาชีวศึกษา แก่นักออกแบบซึ่งทำงานในบริษัทที่ผลิตสินค้าหรือบริการ

สำหรับวิทยาลัยดนตรีนั้นเริ่มก่อตั้งในศตวรรษที่ 17 ที่เมืองเนเปิลส์ ในฐานะสถาบันการกุศลสำหรับช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีความรู้ แต่หลังจากมีการตั้งวิทยาลัยดนตรีแห่งแรกขึ้นในกรุงปารีส เมื่อปี พ.ศ.2327 ก็เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดวิทยาลัยดนตรีขึ้นในเมืองมิลาน ฟลอเรนซ์ โรม และเนเปิลส์ ต่อมา หน่วยงานท้องถิ่นได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือและปรับโครงสร้างของวิทยาลัยดนตรีเหล่านี้ให้เป็นทางการ โดยมีหลักสูตรที่คล้ายคลึงกันและให้วุฒิการศึกษา ที่มีกฎหมายรับรองเหมือนกัน

นอกเหนือจากบทบาทเชิงประวัติศาสตร์ในการสำรวจด้านศิลปกรรมศาสตร์ระดับชาติและนานาชาติแล้ว สถาบันในระบบ Afam ยังจัดกิจกรรมด้านศิลปกรรมจำนวนมากในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อโครงสร้างทางวัฒนธรรมและสังคมของประเทศอิตาลี

การปฏิรูปสถาบันศิลปะและดนตรีของอิตาลีในปี พ.ศ.2542 ทำให้สถาบันเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการอุดมศึกษา มีการปฏิบัติ

ตามหลักการ กฎเกณฑ์ และเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริมความเชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมและเทคนิคของการศึกษาด้านศิลปะและดนตรีระดับสูง รวมทั้ง ดำเนินงานให้เป็นไปตามนิยามของมาตรฐานคุณภาพระดับนานาชาติ สถาบันเหล่านี้จึงเป็นศูนย์กลางสำคัญของการศึกษาระดับสูง ความชำนาญเฉพาะด้าน และการวิจัยด้านศิลปะและดนตรี ซึ่งมีการจัดกิจกรรมที่ให้ผลผลิตซึ่งเทียบเคียงได้เท่ากับคุณภาพของระบบมหาวิทยาลัย

ศักดิ์ศรีของวุฒิการศึกษาที่ได้จากระบบการศึกษาด้านศิลปะและดนตรีของอิตาลี มีความแข็งแกร่งเทียบเท่ากับของมหาวิทยาลัยทั่วไป การเทียบเท่านี้มีความเชื่อถือได้สำหรับนำไปใช้แข่งขันในระดับทั่วไปและสำหรับการนำไปใช้เป็นหน่วยกิตในระบบ Afam และในมหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้การดูแลและประสานงานของกระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัย และการวิจัย (MIUR) ปัจจุบันนี้ สถาบันดังกล่าวผ่านการรับรองตามกฎหมาย มีความเป็นอิสระในการออกระเบียบข้อบังคับและการเงิน รวมทั้งสามารถให้วุฒิการศึกษาใหม่ๆ ได้

1.2 การอุดมศึกษาแบบมหาวิทยาลัย มีต้นกำเนิดย้อนกลับไปได้ถึงสมัยที่ยังเป็นชุมชน (Communes) ซึ่งประชาชนแต่ละประเภทรวมกลุ่มของตนเองเข้าเป็นองค์กร (Corporation) หรือมหาวิทยาลัย โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางเศรษฐกิจหรือกิจกรรมทางวิชาชีพ มหาวิทยาลัยแห่งแรกเกิดขึ้นในลักษณะองค์กรของนักปราชญ์ (Scholars) อย่างมหาวิทยาลัยโบโลญญา ส่วนบางมหาวิทยาลัยตั้งขึ้นตามเมืองต่างๆ โดยพระสันตะปาปาหรือพระมหากษัตริย์

แม้ว่ามหาวิทยาลัยจะตั้งขึ้นมาในฐานะสถาบันอิสระ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐและในปี พ.ศ.2402 กลายเป็นสถาบัน

ของรัฐตามกฎหมายคาซาติ (Casati) จนกระทั่งถึงยุคปฏิรูปเจนติเล (Gentile) ในปี พ.ศ.2466 ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ทำให้มหาวิทยาลัยกลับมามีอิสระในการบริหารจัดการ การสอน และการวิจัย รวมทั้งกำหนดให้มีการสอบของรัฐเพื่อรับวุฒิปริญญาทางวิชาชีพด้วย ซึ่งแต่เดิมจะพิจารณาให้ปริญญาเฉพาะวุฒิทางวิชาการเท่านั้น

ในช่วงสิบห้าปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ในด้านการกระจายอำนาจความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัย อาทิ ในปี พ.ศ.2532 มีการตั้งกระทรวงมหาวิทยาลัย และการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (The Ministry of the University and Scientific and Technological Research : MURST) โดยแยกออกจากกระทรวงการศึกษาปวงชน เพื่อทำหน้าที่ประสานหน่วยงานต่างๆ ของ MURST ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เนื่องจากกฎหมายการปฏิรูปมีจุดมุ่งหมายที่จะยกความรับผิดชอบด้านนโยบาย ไปให้กระทรวง และด้านการจัดการให้แก่มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายให้มหาวิทยาลัยมีเอกภาพ (Autonomy) ซึ่งต่อมา กระทรวงมหาวิทยาลัยจะหลอมรวมเข้าเป็นกระทรวงเดียวคือ กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย (MIUR)

นอกจากนั้น มีการถ่ายโอนหน้าที่ความรับผิดชอบจากรัฐบาล กลางไปยังมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ทำให้มหาวิทยาลัย มีความเป็นอิสระเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อิสระในเรื่องการออกกฎและระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ อิสระในด้านการเงินและการสอน และอิสระในด้านการรับอาจารย์เข้ามาสอนในมหาวิทยาลัย รวมทั้ง มีการถ่ายโอนอำนาจจากรัฐสภาไปยังกระทรวง ด้วยการแต่งตั้งตัวแทนรับผิดชอบ

กระจายหน้าที่และลดความซับซ้อนในการบริหารงาน มีการสร้างหรือปฏิรูปคณะกรรมการเกี่ยวกับชุมชนวิชาการและคณะกรรมการที่ปรึกษากระทรวงเกี่ยวกับเรื่องของมหาวิทยาลัย อาทิ สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ การประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยอิตาลี สภานักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติ คณะกรรมการประเมินระบบมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (CNVSU) ซึ่งในปัจจุบันปรับเปลี่ยนไปเป็นสำนักประเมินระบบมหาวิทยาลัยและดการวิจัยแห่งชาติ (ANVUR)

2. กรอบการศึกษาตามกฎหมาย

หลักการทั่วไปของการอุดมศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอิตาลีคือ "ศิลปะและวิทยาศาสตร์เป็นอิสระ การสอนศิลปะและวิทยาศาสตร์เป็นอิสระ" ดังนั้น เพื่อให้เกิดเสรีภาพทางวิชาการรัฐธรรมนูญ มาตรา 33 จึงระบุว่าสถาบันเกี่ยวกับวัฒนธรรมระดับสูง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย มีสิทธิในการดำเนินงานอย่างเป็นอิสระตามที่ตนเห็นสมควร ภายใต้กรอบกฎหมายของประเทศ รวมทั้งให้ผู้เรียนมีสิทธิในการได้รับการศึกษาถึงระดับสูงสุด ดังนั้นรัฐบาลจึงส่งเสริมสิทธิดังกล่าวด้วยการจัดให้มีทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือครอบครัวและผลประโยชน์อื่นๆ

ในด้านการอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย กฎหมายได้กำหนดให้สถาบันเกี่ยวกับศิลปะและดนตรีมีเอกภาพในการบริหารงาน และกำหนดโครงสร้างหลักสูตรของสถาบันในระบบ Afam เป็น 3 ช่วง โดยช่วงแรกเป็นหลักสูตร 3 ปี ช่วงที่สองเป็นหลักสูตร 2 ปี และช่วงที่สามเป็นการฝึกวิจัย

สำหรับด้านมหาวิทยาลัย นับจากปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมา ได้มีกฎหมายหลายฉบับที่ออกมาเพื่อให้มีการดำเนินงานเรื่องต่างๆ อาทิ การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำฐานข้อมูลด้านการศึกษา การลดความแออัดในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยออนไลน์ หลักสูตรระดับปริญญาทางวิทยาศาสตร์ โรงเรียนระดับปริญญาเอก (Doctorate Schools) การส่งเสริมความเป็นนานาชาติ นอกจากนี้ มีการปรับระบบการสอนในมหาวิทยาลัย อาทิ ให้มีการสอบระดับชาติเพื่อเข้ามาเป็นผู้สอน มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์สาขาใหม่ เพิ่มโอกาสสำหรับอาจารย์อัตราจ้างจากภายนอก

ในปี พ.ศ.2551 มีการรวมคณะกรรมการประเมินระบบมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (CNVSU) และคณะกรรมการประเมินการวิจัย (CIVR) เข้าเป็นหน่วยงานเดียวกันเรียกว่า สถาบันประเมินระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งชาติ (ANVUR) ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินภายนอกเกี่ยวกับคุณภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยของรัฐและเอกชนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ รวมทั้งให้คำแนะนำและประสานงานเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัย ซึ่งนอกจากเพื่อยกระดับคุณภาพการสอนและการวิจัยแล้ว ยังมีเป้าหมายเพื่อให้รางวัลแก่มหาวิทยาลัยที่ผลงานมีคุณภาพสูงอีกด้วย ทั้งนี้ กฎหมายการเงินของปี พ.ศ.2551 อนุมัติเงินรางวัลแก่มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย จำนวน 400 ล้านบาท

3. วัตถุประสงค์ของการอุดมศึกษา

3.1 การอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ซึ่งจัดโดยสถาบัน การศึกษาในระบบ Afam ช่วงที่หนึ่งและช่วงที่สอง ประกอบด้วย

- หลักสูตรอนุปริญญาระดับที่หนึ่ง (First-Level Diploma Accademico) มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านวิธีการและเทคนิคทางศิลปะ รวมทั้งมีสมรรถนะทางวิชาชีพเฉพาะด้าน

- หลักสูตรอนุปริญญาระดับที่สอง (Second-Level Diploma Accademico) มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านวิธีการและเทคนิคทางศิลปะระดับสูง รวมทั้งมีสมรรถนะทางวิชาชีพเฉพาะด้านระดับสูง

- หลักสูตรอนุปริญญาระดับที่สอง (Second-Level Diploma Accademico) มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านวิธีการและเทคนิคทางศิลปะระดับสูง รวมทั้งมีสมรรถนะทางวิชาชีพเฉพาะด้านระดับสูง

- หลักสูตรปริญญาตรี (Specialization Diploma Accademico) มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพขั้นสูงเฉพาะสาขา

- หลักสูตรปริญญาโท (Diploma di Perfezionamento o Master มุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าเชิงวัฒนธรรมเฉพาะสาขา หรือการเพิ่ม วุฒิทางวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ส่วนช่วงที่สามของการอุดมศึกษาในระบบ Afam คือ

- หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Diploma Accademico di Formazione Alla Ricerca) ทางด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ การละคร และการออกแบบ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการวางแผนและการทำวิจัยที่มีคุณภาพสูง

3.2 การอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัย การจัดการศึกษา สำหรับช่วงที่หนึ่งและช่วงที่สอง ประกอบด้วย

- หลักสูตรปริญญาตรี (Laurea) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ ลักษณะเชิงวัฒนธรรมและเชิงวิทยาศาสตร์ในสาขาที่ตนศึกษา รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพเฉพาะด้านที่ศึกษา

- หลักสูตรปริญญาโท (Laurea Specialistica/Magistrale) มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะขั้นสูงสำหรับการทำงานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งได้อย่างมีคุณภาพ

- หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตระดับที่หนึ่ง (First-Level Diploma di Specializzazione) มุ่งให้ความรู้และความสามารถด้านวิชาชีพเฉพาะด้านแก่ผู้ที่สำเร็จปริญญาโทมาแล้ว

- หลักสูตรปริญญาโทระดับที่หนึ่ง (First-Level Master Universitario) มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญเชิงวิทยาศาสตร์และการฝึกอบรมเพิ่มเติมระดับสูง

3.3 การศึกษาของช่วงที่สามของการอุดมศึกษา เรียกว่า Postgraduate Level ที่เป็นมหาวิทยาลัย มีดังนี้

- หลักสูตรปริญญาเอก (Doctorate) มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำวิจัยคุณภาพสูงในมหาวิทยาลัยและในหน่วยงานของรัฐและเอกชน

- หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงระดับที่สอง (Second-Level Diploma di Specializzazione) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และสมรรถนะในการทำงานวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง

- หลักสูตรปริญญาโทระดับที่สอง (Second-Level Master Universitario) มุ่งเน้นการรับรองความเชี่ยวชาญเชิงวิทยาศาสตร์และการฝึกอบรมเพิ่มเติมระดับสูงแก่ผู้ที่สำเร็จหลักสูตรปริญญาโทมาแล้ว ส่วนช่วงที่สามของการอุดมศึกษาในระบบ Afam คือ

- หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Diploma Accademico di Formazione Alla Ricerca) ทางด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ การละคร และการออกแบบ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการวางแผนและการทำวิจัยที่มีคุณภาพสูง

4. ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านศิลปะและดนตรี (Afam) ประกอบด้วย

- วิทยาลัยวิจิตรศิลป์ (Accademia di Belle Arti) เปิดสอนศิลปะด้านต่างๆ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม มัณฑนศิลป์ และการออกแบบภูมิทัศน์ มีวิทยาลัยของรัฐจำนวน 20 แห่ง และวิทยาลัยที่รัฐรับรองจำนวน 24 แห่ง

- สถาบันอุตสาหกรรมศิลป์ชั้นสูง (Istituti Superiori Per le Industrie Artistiche-ISIA) จัดการฝึกอบรมด้านการออกแบบ มีจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย สถาบันที่เมืองฟาเอนซาเน้นด้านการออกแบบเซรามิก สถาบันในกรุงโรมและที่เมืองฟลอเรนซ์เน้นด้านการออกแบบอุตสาหกรรม และสถาบันที่เมืองเออร์บีโนเน้นด้านการออกแบบกราฟิก

- วิทยาลัยการละครแห่งชาติ (Accademia Nazionale di arte Drammatica) ตั้งอยู่ในกรุงโรม เปิดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเป็น

นักแสดง และผู้กำกับการแสดงให้แก่ชาวอิตาลีและชาวต่างชาติที่อายุระหว่าง 18-25 ปี

- วิทยาลัยดนตรี (Conservatori di Musica) มีจำนวน 57 แห่ง และสถาบันดนตรีที่มีการรับรองวิทยฐานะจำนวน 21 แห่ง

- วิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ (Accademia Nazionale di Danza) ตั้งอยู่ในกรุงโรม เปิดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเป็นนักเต้นนักแสดงเดี่ยว ผู้ออกแบบท่าเต้น

สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ซึ่งเปิดหลักสูตรเทียบเท่าระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

- โรงเรียนภาพยนตร์แห่งชาติ (Scuola Nazionale di Cinema) ตั้งอยู่ในกรุงโรม เปิดหลักสูตร 3 ปีสาขาต่างๆ เกี่ยวกับภาพยนตร์ดังนี้คือ การผลิต การแสดง การกำกับ การเขียนบท การออกแบบเครื่องแต่งกาย และฉาก การถ่ายภาพ การตัดต่อ และเทคนิคด้านเสียง แต่ละสาขารับนักเรียน 6 คน ยกเว้นสาขาการแสดงซึ่งรับนักเรียน 16 คน โดยเป็นชาย 8 คนและหญิง 8 คน

- ศูนย์กลางการปฏิสังขรณ์ (Istituto Centrale del Restauro) ตั้งอยู่ในกรุงโรม เปิดหลักสูตร 4 ปี เกี่ยวกับการซ่อมแซมงานศิลปะที่ทำจากวัสดุต่างๆ ดังนี้คือ จิตรกรรมฝาผนัง ภาพวาดบนผ้าใบ ผ้า หนัง กระดาษและไม้แกะสลัก โลหะ เซรามิกส์ แก้ว เครื่องเคลือบ เครื่องทอง งา กระดุก อำพันและวัตถุโบราณ กระเบื้องโมเสค หินธรรมชาติ และหินประดิษฐ์ ปูนปั้น และฟอสซิล

- โรงเรียนปฏิสังขรณ์กระเบื้องโมเสค (Scuola di Restauro del Mosaico) ดำเนินการโดยหน่วยบริการทรัพย์สินด้านสิ่งแวดล้อมและสถาปัตยกรรมแห่งราเวนนา (Environment and Architectural

Goods Service of Ravenna) ร่วมกับศูนย์กลางการปฏิสังขรณ์ เปิดหลักสูตร 4 ปี ด้านการซ่อมแซมกระเบื้องโมเสคสาขาต่างๆ ได้แก่ ผนังโมเสค พื้นโมเสค วัสดุที่ทำจากหินธรรมชาติและหินประดิษฐ์ ปูนปลาสเตอร์ และปูนปั้น ทั้งนี้ จะรับนักเรียน 9 คนต่อปี โดยกำหนด ให้เป็นชาวอิตาลี 6 คน และชาวต่างชาติ 3 คน

- โรงเรียนเจียระไนเพชรพลอย (Scuola dell' Opificio delle pietre dure) ตั้งอยู่ที่เมืองฟลอเรนซ์ เปิดเป็นหลักสูตรที่เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป 3 ปี และเรียนวิชาเฉพาะ 1 ปี จำนวนรับเข้าเรียนจะประกาศเป็นรายปีและมีการสอบแข่งขันเนื่องจากสถาบันรับผู้เรียนได้จำนวนจำกัด

- โรงเรียนเกี่ยวกับระบบจดหมายเหตุ เอกสารโบราณและเอกสารการทูต (Scuola di Archivistica Palaeografia a Diplomatica) ตั้งอยู่ที่หอจดหมายเหตุของรัฐ มีจำนวน 17 แห่ง เปิดเป็นหลักสูตร 2 ปี การเข้าเรียนจะต้องผ่านการสอบวิชาภาษาลาติน

- วิทยาลัยการทหาร (Accademie Militari) ประกอบด้วย วิทยาลัยทหารอากาศ วิทยาลัยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน วิทยาลัยทหารเรือ วิทยาลัยทหารบก ผู้ที่เข้าเรียนต้องผ่านการสอบแข่งขันรวมทั้งการทดสอบสภาพทางจิตและร่างกาย ผู้หญิงสามารถเข้าเรียนในวิทยาลัยทหาร มีหลักสูตรเตรียมทหาร 2 ปี และหลักสูตรนายทหาร 5 ปี

- สถาบันศาสนศาสตร์ชั้นสูง (Istituti Superiori di Scienze Religiose) เปิดสอนเกี่ยวกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สำหรับครูสอนศาสนาที่เป็นฆราวาส ให้เรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และระยะเวลาเรียนขึ้นอยู่กับหลักสูตร เช่น 3 ปีสำหรับประกาศนียบัตรศาสนศาสตร์ (Religious Sciences) และ 4 ปีสำหรับปริญญาตรีศาสนศาสตร์

- ศูนย์กลางการดูแลรักษาหนังสือ (Istituto Centrale per la Patologia del Libro) เป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงทรัพย์สินและกิจกรรมทางวัฒนธรรม ตั้งอยู่ในกรุงโรม ทำหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองและซ่อมแซมหนังสือ เปิดหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้น และหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะด้าน

- มูลนิธิอนุรักษ์และฟื้นฟูหนังสือ (Foundation for the Preservation and Restoration of Books) ตั้งอยู่ที่เมืองสโปไลโต ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสังคมยุโรป เปิดหลักสูตร 3 ปีเพื่อผลิตผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพซ่อมแซม-บำรุงรักษาห้องสมุดและทรัพย์สินที่เป็นเอกสาร

นอกจากนั้น ยังมีสถาบันการศึกษาเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี 3 ปี สำหรับผู้ที่ต้องการมีอาชีพเป็นสื่อกลางด้านภาษา โดยผู้สำเร็จการศึกษาสามารถใช้ภาษาอื่นที่นอกเหนือจากภาษาอิตาลีเรียนอย่างน้อย 2 ภาษาทั้งการพูดและการเขียน รวมทั้งพื้นฐานทางวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัย มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 89 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 56 แห่ง สถาบันโพลีเทคนิคของรัฐจำนวน 3 แห่ง มหาวิทยาลัยอิสระหรือมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะจำนวน 16 แห่ง มหาวิทยาลัยสำหรับชาวต่างชาติ 3 แห่ง สถาบันโรงเรียนชั้นสูง 6 แห่ง และมหาวิทยาลัยออนไลน์ 11 แห่ง

5. การจัดการศึกษา วุฒิการศึกษา และการเข้าเรียนระดับ อุดมศึกษา

โดยปกติ ปีการศึกษาจะเริ่มวันที่ 1 พฤศจิกายน และสิ้นสุดวันที่ 31 ตุลาคมของปีถัดมา อย่างไรก็ตาม แต่ละคณะวิชาสามารถกำหนดปีการศึกษาของตนเองได้ โดยดำเนินงานตามระเบียบข้อบังคับของกฎหมายว่าด้วยการสอบ การประเมินผล วัตถุประสงค์ เวลาเรียน ฯลฯ

5.1 การจัดการศึกษาในระบบ Afam ประกอบด้วย

ช่วงที่หนึ่ง: หลักสูตร 3 ปี ได้รับวุฒิ First-Level Diploma Accademico เรียนจำนวน 180 หน่วยกิต (CA หรือ Ects)

ช่วงที่สอง: มี 3 ประเภทคือ 1) หลักสูตร 2 ปี ได้รับวุฒิ Second-Level Diploma Accademico เรียนจำนวน 120 หน่วยกิต แต่ระยะเวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดพิเศษของแต่ละสาขาวิชา 2) หลักสูตรที่ได้รับวุฒิ Specialisation Diploma Accademico ใช้ระยะเวลาเรียนหลากหลาย 3) หลักสูตรที่ได้รับวุฒิ Diploma di Perfezionamento o Master เรียนจำนวน 60 หน่วยกิต ใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี

การเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาในระบบ Afam สำหรับหลักสูตรระดับ First-Level Diploma Accademico ผู้เรียนจะต้องสำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติเฉพาะด้านตามข้อกำหนด ซึ่งมีการสอนเพื่อเตรียมความรู้เบื้องต้นมาแล้วจากสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยาลัยดนตรีและวิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ รับผู้เรียนที่มีความสามารถสูงเพื่อเข้าเรียนหลักสูตรระดับ First-Level Diploma

Accademico แม้ว่าผู้เรียนอาจจะไม่สำเร็จระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องมีวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายหากต้องการ ใ้ได้รับปริญญา

สำหรับหลักสูตรระดับ Second-Level หลักสูตรระดับ Specialization Diploma Accademico และหลักสูตรระดับ Diploma di Perfezionamento o Master ผู้เข้าเรียนต้องมีวุฒิปริญญาตรี (L) หรือวุฒิ Frist-Level Diploma accademico หรือเทียบเท่า อย่างไรก็ตาม การเข้าเรียนหลักสูตรระดับ Diploma di Perfezionamento o Master ของบางสถาบัน ผู้เข้าเรียนต้องมีวุฒิ Second-Level Diploma Accademico หรือ Laurea Magistrale การรับผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษา จากต่างประเทศเป็นการตัดสินใจของแต่ละสถาบันรวมทั้งยึดถือกฎระเบียบ ของสหภาพยุโรปและการปฏิบัติตามข้อตกลงนานาชาติต่างๆ

ส่วนการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ในสถาบันอื่นๆ ที่เน้นการฝึกอาชีพเฉพาะทาง อาทิ ภาพยนตร์ ทหาร การอนุรักษ์วัตถุโบราณ ฯลฯ มีหลักสูตรที่ให้วุฒิตเทียบเท่าปริญญาตรี (L) เพียงสถาบันเดียวคือ โรงเรียนภาษาศาสตร์ ชั้นสูงที่ฝึกอบรมผู้แปล และล่าม การเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยเหล่านี้ ผู้เรียนต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและผ่านการสอบ เข้าเรียน เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนการรับนักศึกษาเข้าเรียน ในแต่ละปี ทั้งนี้ ในบางกรณีที่ไม่มีการสอบเข้า ผู้สมัครเข้าเรียนจะต้อง ผ่านการฝึกอบรมบางอย่างมาแล้ว

5.2 การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

ช่วงที่หนึ่ง: หลักสูตร 3 ปี ใ้ได้รับวุฒิปริญญาตรี (Laurea) เรียนจำนวน 180 หน่วยกิต (CFU หรือ Ects)

ช่วงที่สอง: มี 3 ประเภทคือ 1) หลักสูตร 2 ปี ได้รับวุฒิ Laurea Specialistica/Magistrale เรียนจำนวน 120 หน่วยกิต 2) หลักสูตร ที่ได้รับวุฒิ First-Level Diploma di Specializzazione ใช้ระยะเวลา เรียน หลากหลาย 3) หลักสูตรที่ได้รับ Master Universitario เรียนจำนวน 60 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 1 ปี

ทั้งนี้ การจัดหลักสูตรปริญญาตรี (L) และปริญญาโท (Laurea Magistrale 3+2 ปี) ที่กล่าวมาแล้ว จะไม่ใช้ในการจัดการศึกษา สาขาการแพทย์/สุขภาพ ทั้งนี้ หลักสูตรศัลยกรรม สัตวแพทย์ และทันตแพทย์จะจัดในลักษณะช่วงเดียวโดยใช้เวลาเรียน 6 ปี หรือ 5 ปี ตามข้อกำหนดของยุโรป นอกจากนี้ การจัดหลักสูตรสถาปัตยกรรม วิทยาศาสตร์ และนิติศาสตร์ ยังขึ้นอยู่กับแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งแบบ 3+2 (ปริญญาตรีและปริญญาโท) หรือจัดแบบช่วงเดียวปริญญาโท (One-Cycle Laurea Magistrale) ใช้เวลาเรียน 5-6 ปี

อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปกำหนดให้สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ และเภสัชศาสตร์จัดหลักสูตรแบบช่วงเดียว ส่วนสาขานิติศาสตร์ที่จัดเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 3 ปีเป็นการผลิตบัณฑิตสำหรับทำงานบริการ ด้านกฎหมาย เป็นที่ปรึกษา ลูกขุน ฯลฯ ขณะที่หลักสูตรนิติศาสตร์ ที่จัดแบบช่วงเดียว 5 ปีได้ปริญญาโทจะผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นทนายความ ผู้พิพากษา และนิติกร

จากการจัดจำแนกสาขาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยทั้งหมด พบว่ามีหลักสูตรระดับปริญญาตรี 43 สาขาและปริญญาโท 100 สาขา

การรับนักศึกษาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการดำเนินงาน ระดับชาติหรือตามการขออนุญาตจากมหาวิทยาลัย ทั้งนี้จะเข้มงวด อย่างมากในการรับเข้าเรียนสาขาแพทยศาสตร์ สัตวแพทย์

สถาปัตยกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี (L) และระดับ Diploma di Specializzazione

การเข้าเรียนหลักสูตรระดับปริญญาตรีจะต้องเป็นผู้ที่จบ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือวุฒิเทียบเท่าจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สำหรับสาขาที่รัฐไม่ได้จำกัดจำนวนการรับ มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครและดำเนินการจัดสอบเอง โดยสามารถร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดการสอบไปพร้อมๆ กับการสอบเพื่อสำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หากผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ผ่าน ไม่ได้หมายถึงการไม่ได้ศึกษาต่อ แต่หมายถึงบุคคลนั้น จะต้องเรียนหรือฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษตามข้อกำหนดภายใน ปีแรกของการเรียนตามหลักสูตร นอกจากนั้น กฎกระทรวงที่ 245 พ.ศ.2540 ยังกำหนดให้นักเรียนชั้นปีสุดท้ายของมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องส่งใบสมัครเข้าเรียนไปยังมหาวิทยาลัยเป็นการล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น ใบสมัครสำหรับปีการศึกษา 2549/50 จะต้องส่งระหว่าง วันที่ 6 มีนาคม - 10 เมษายน พ.ศ.2549 เพื่อให้มหาวิทยาลัยต่างๆ สามารถวางแผน และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและมีเวลาในการแจ้งผลการรับ ให้ผู้สมัครทราบ

ในการเข้าเรียนหลักสูตรระดับ Laurea Specialistica/Magistrale ผู้เรียนต้องได้รับวุฒิปริญญาตรี (L) หรือ Diploma Universitario หรือวุฒิเทียบเท่าจากต่างประเทศ สำหรับสาขาที่ไม่ได้จำกัดจำนวน การรับ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะต้องกำหนดเกณฑ์การรับ ซึ่งประกอบด้วย คุณสมบัติตามข้อกำหนดเฉพาะของหลักสูตร และหลักฐานประกอบ ทั้งนี้ หากวิชาที่จะเรียนในหลักสูตร Laurea Specialistica/Magistrale มีเนื้อหาเหมือนกันกับหลักสูตร 3 ปีที่เรียนมาแล้ว

หน่วยกิตทั้งหมดที่ได้รับจากการเรียนช่วงที่ผ่านมา (180 CFU) สามารถนำมาใช้ได้ ถ้าไม่เช่นนั้น นักศึกษาจะต้องเรียนเพิ่มเติม

สำหรับหลักสูตร One-Cycle Aurea Specialistica/Magistrale ที่กำหนดโดยสหภาพยุโรปถือเป็นข้อยกเว้น ผู้ที่จะเข้าเรียนหลักสูตรนี้ ต้องสำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายและผ่านการสอบคัดเลือก

ในการเข้าเรียนหลักสูตร First-Level Diploma di Specializzazione ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (L) หรือวุฒิเทียบเท่าจากต่างประเทศ มีประกาศกระทรวงเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะสำหรับการรับนักศึกษาแต่ละสาขา รวมทั้งหน่วยกิตเพิ่มเติมที่อาจต้องมีสำหรับการรับเข้า

การเข้าเรียนหลักสูตร First-Level Master Universitario จะคล้ายกับหลักสูตร First-Level Diploma di Specializzazione มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจให้มีการสอบคัดเลือกหรือกำหนดคุณสมบัติเฉพาะในการรับนักศึกษาได้

5.3 ในระดับบัณฑิตศึกษา ระดับ Postgraduate Level การสมัครเข้าเรียนระดับปริญญาเอก จะต้องผ่านการสอบตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ผู้ที่มีสิทธิสอบเข้าจะต้องมีวุฒิปริญญาโทหรือวุฒิเทียบเท่าจากต่างประเทศ

ผู้ที่จะสมัครเข้าเรียนหลักสูตร Second-Level Diploma di Specializzazione จะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (Laurea Magistrale) หรือเทียบเท่า นี้มีประกาศกระทรวงเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะสำหรับการรับนักศึกษาแต่ละสาขา รวมทั้งหน่วยกิตเพิ่มเติมที่อาจต้องมีสำหรับการรับเข้า

สำหรับการเข้าเรียนหลักสูตร Second-Level Master Universitario ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า จากต่างประเทศ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจให้มีการสอบคัดเลือก หรือ กำหนดคุณสมบัติเฉพาะในการรับนักศึกษาได้

การเข้าเรียนหลักสูตร Diploma Accademico di Formazione alla Ricerca ของสถาบันในระบบ Afam ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับ Second-Level Diploma Accademico หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

6. ค่าใช้จ่ายและการช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งแต่ละสถาบันมีความแตกต่างกัน และค่าใช้จ่ายแต่ละปีอาจแตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดจากคณะกรรมการบริหาร เพราะสถาบันอุดมศึกษามีเอกภาพในการจัดการด้านการเงิน อย่างไรก็ตามมีกฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมขั้นต่ำไว้สำหรับมหาวิทยาลัย และมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี รวมทั้งกำหนดค่าใช้จ่ายขั้นสูงสุดที่จะเรียกเก็บจากนักศึกษาไว้ว่าต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของทุนอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัย

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยสำหรับการเรียนระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในปีการศึกษา 2547/48 อยู่ที่ 880 ยูโร ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายจะแตกต่างกันตามประเภทของมหาวิทยาลัย (ของรัฐหรือไม่ใช่ของรัฐ) สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร มหาวิทยาลัย

ที่ไม่ใช่ของรัฐซึ่งได้รับวิทยฐานะจะมีค่าใช้จ่ายแพงที่สุด และหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์จะแพงกว่าด้านศิลปศาสตร์ อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายทางการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นถึง 2 เท่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านการวิจัยโดยปกติจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่สอบคัดเลือกผ่านจะได้รับเงินเดือนจากมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ไม่มีการให้ทุนก็ได้ ซึ่งในกรณีนี้นักศึกษาจะต้องจ่ายค่าเล่าเรียนรายปีในอัตราที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในการเรียนระดับ Second-Level Diploma di Specializzazione และ Second-Level Master Universitario จะกำหนดโดยมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเช่นกัน

การช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษามีข้อกำหนดตามกฎหมายเลขที่ 390 พ.ศ.2534 ให้รัฐบาลรับผิดชอบด้านนโยบาย การประสานงานและการวางแผนให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ตามสิทธิการศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งทุกๆ 3 ปี จะมีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้และสถานะการเงินของนักศึกษา กระบวนการให้บริการด้านการเงินและแหล่งการเงิน (ทุนการศึกษา ทุนกู้ยืม ค่าที่พักและค่าใช้จ่ายสำหรับการไปศึกษาต่างประเทศ) มีการกำหนดสาขาวิชาที่จะให้ความช่วยเหลือ เกณฑ์และวิธีการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ นักศึกษาที่จะได้รับการช่วยเหลือก่อนคือนักเรียนต่างชาติที่ไม่ใช่ชาวยุโรป นักศึกษาพิการ และนักศึกษาของสถาบัน Afam

แคว้นมีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายในการให้บริการทั่วไป เช่น อาหาร การเดินทาง ที่พัก ฯลฯ ส่วนทุนการศึกษา บริการด้านสุขภาพ ทุนกู้ยืม ฯลฯ มาตรการเหล่านี้ดำเนินงานโดยหน่วยงานในแต่ละมหาวิทยาลัย กฎหมายเลขที่ 549 พ.ศ.2538 กำหนดให้แคว้นเก็บภาษีสำหรับสิทธิในการเรียนระดับอุดมศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นทุนการศึกษา และทุนกู้ยืม มหาวิทยาลัยรับผิดชอบในการจัดบริการภายในของตนเอง รวมถึงบริการแนะแนวและสอนเสริม บริการที่จัดได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หลักสูตรภาษา หลักสูตรการเรียนทางไกล หลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ทำงาน งานพิเศษนอกเวลาเรียน ฯลฯ มหาวิทยาลัยสามารถยกเว้นค่าเล่าเรียนบางส่วนหรือทั้งหมดแก่นักศึกษาที่เรียนดีแต่ยากจน จัดทุนการศึกษาสำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถจัดทุนการศึกษาให้แก่ผู้มีสิทธิได้อย่างทั่วถึง มีการจัดตั้ง Supplementary Fund ระดับชาติขึ้นในปี พ.ศ.2540 เพื่อจัดสรรทุนไปยังแคว้นต่างๆ

กฎหมายเลขที่ 390 พ.ศ.2534 และเลขที่ 40 พ.ศ.2541 เปิดโอกาสให้นักศึกษาอิตาเลียน นักศึกษาต่างชาติ และนักศึกษาที่เป็นผู้อพยพได้รับบริการและการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนั้น นักศึกษาที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ จะได้รับส่วนลดร้อยละ 19 ของค่าที่พักเพื่อประกันสิทธิในการได้รับการศึกษา

สำหรับผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษา ยังไม่มีการช่วยเหลือด้านการเงินอย่างเป็นทางการจากรัฐ ส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเป็นผู้พิจารณาจัดสรรทุนการศึกษาของตน อย่างไรก็ตาม กฎหมายการเงินปี พ.ศ.2551 ได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดิน 40 ล้าน ยูโรสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มให้แก่การศึกษาระดับปริญญาเอก

7. หลักสูตรระดับอุดมศึกษา

การอุดมศึกษาแบบมหาวิทยาลัยและแบบไม่ใช่มหาวิทยาลัยใช้ภาษาอิตาเลียนในการจัดการเรียนการสอน แต่มีมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่มีการจัดหลักสูตรซึ่งใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมดอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย ยกเว้น สถาบันการทหารอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงกลาโหม สถาบันศาสนศาสตร์ชั้นสูงอยู่ภายใต้การดูแลของศาสนาจักรคาทอลิกแห่งนครวาติกันหรือศาสนจักรคาทอลิกแห่งอิตาลี และสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมจะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงมรดกและงานทางวัฒนธรรม

การใช้ระบบหน่วยกิตมหาวิทยาลัย (CFU) ช่วยลดข้อแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนตามกฎหมายและเวลาที่ใช้จริง และทำให้อัตราการออกกลางคันลดลง หน่วยกิตมหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนของปริมาณงานการเรียนรู้ ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาโดยหนึ่งหน่วยกิตมีค่าเท่ากับ 25 ชั่วโมงปริมาณงานการเรียนรู้โดยเฉลี่ยของนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา ในมหาวิทยาลัยมีค่าเท่ากับ 60 หน่วยกิตต่อปี การจัดแบบทวิภาคคิดเป็น 30 หน่วยกิตต่อภาคเรียนและไตรภาคคิดเป็น 20 หน่วยกิตต่อภาคเรียน ทั้งนี้ มีตารางเทียบระบบหน่วยกิตของอิตาลีกับระบบการเทียบโอนหน่วยกิตของยุโรป (ECTS)

ในระบบ Afam จะเรียกว่าหน่วยกิตวิชาการ (CA) และมีค่าเท่ากับหน่วยกิตมหาวิทยาลัย สำหรับหน่วยกิตวิชาการของสถาบันในระบบ Afam ร้อยละ 60 ของแต่ละหลักสูตร มาจากกิจกรรมการเรียนรู้

วิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะด้าน นอกเหนือจากนั้นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสอบรับวุฒิและการประเมินความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อรับประกาศนียบัตรวิชาการ การเรียนเพื่อยกระดับความสามารถทางภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะที่จำเป็นต่อการมีงานทำ และการฝึกงาน การเรียนเพิ่มเติม 1 หรือ 2 วิชาที่ใกล้เคียง เสริมวิชาพื้นฐาน วิชาที่มีบริบทเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือต่างหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถาบัน Afam ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับของแต่ละสถาบัน โดยได้รับอนุมัติจากกระทรวง และมีการเผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยแต่ละหลักสูตรจะประกอบด้วยข้อมูลดังนี้คือ ชื่อและวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร กรอบการจัดการเรียนการสอน จำนวนหน่วยกิตรวม คำอธิบายเกี่ยวกับการสอบเพื่อรับวุฒิ รายชื่อวิชาที่สอน และวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์เฉพาะ หน่วยกิตและข้อกำหนดหรือกิจกรรมที่อาจต้องมีมาก่อนเรียน แผนการเรียน การจัดการเรียนการสอน การสอบ และกระบวนการประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้ไม่มีข้อกำหนดพื้นฐานขั้นต่ำสำหรับหลักสูตรของสถาบัน Afam เนื่องจากแต่ละสถาบันมีความแตกต่างกันอย่างมากและมีอิสระสูงในการจัดการศึกษา

การจัดหลักสูตรในมหาวิทยาลัยมีอิสระมากเช่นเดียวกัน ทั้งในด้านเนื้อหาและโครงสร้างการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นไปได้ที่จะอธิบายโครงสร้างพื้นฐานของหลักสูตรและรายวิชาของแต่ละสาขา เพราะมีความแตกต่างกันมากมาย ดังนั้นจึงมีการวางเกณฑ์กลางสำหรับโครงสร้างการศึกษาและคุณวุฒิระดับมหาวิทยาลัย ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งรับผิดชอบในการออกระเบียบว่าด้วยการสอน (Teaching Regulations) เพื่อเป็นตัวกำหนดหลักสูตร (Curriculum)

ซึ่งเป็นภาพรวมของกิจกรรมการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีคุณวุฒิตามต้องการ ประกอบด้วย รายวิชาที่สอน การสัมมนา การฝึกงานในห้องปฏิบัติการ กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มเล็ก การสอนเสริม การแนะแนว การฝึกประสบการณ์ โครงงาน วิทยานิพนธ์ การศึกษาเอกเทศ และการเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้ แต่ละมหาวิทยาลัยจะวางระบบ การสอนและโครงสร้างหลักสูตรตามความเห็นชอบของอธิการบดี และต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวง

ระเบียบว่าด้วยการสอนของแต่ละมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

- ชื่อและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่เปิดสอน กรอบกิจกรรมการฝึกอบรมที่จะต้องมียู่ในแต่ละหลักสูตร หน่วยกิตที่กำหนดให้แก่กิจกรรมการฝึกอบรมที่หลากหลาย แนวปฏิบัติสำหรับการสอบเพื่อรับวุฒิการศึกษา ทั้งนี้ การสอบเพื่อรับวุฒิปริญญาโทจะต้องกำหนดให้มีการทำวิทยานิพนธ์

- การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นลักษณะพื้นฐานทั่วไปของหลักสูตรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัตถุประสงค์ เวลา และวิธีการซึ่งหน่วยการสอนที่รับผิดชอบจะต้องใช้ในการวางแผน และประสานกิจกรรม รวมทั้งประเมินผลกิจกรรมการฝึกอบรม ภาระงานสอนของอาจารย์และนักวิจัย การสอบ วิธีประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน การประเมินผลการศึกษาขั้นต้นของผู้เรียนและการจัดการกิจกรรมการฝึก การประเมินคุณภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ

หน่วยการสอนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละมหาวิทยาลัย จะใช้ระเบียบดังกล่าวในการกำหนดสิ่งที่จะสอน วัตถุประสงค์เฉพาะ จำนวนหน่วยกิต หลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อบังคับเกี่ยวกับแผนการเรียนหรือการเข้าชั้นเรียน

สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีระเบียบบังคับให้ต้องการสอนภาษาของสหภาพยุโรป ดังนั้นมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีศูนย์ภาษาของตนเอง เพื่อจัดวิชาภาษาต่างประเทศให้แก่นักศึกษาอิตาเลียนและนักศึกษาต่างชาติ นอกจากนี้ นักศึกษาสามารถเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมหาวิทยาลัยนานาชาติ โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยนานาชาติ และโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับมหาวิทยาลัยในประเทศต่างๆ ของยุโรป และประเทศอื่นๆ ทั่วโลก

กระทรวงเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับแต่ละสาขา โดยกิจกรรมดังกล่าวจะประกอบด้วย วิชาที่เกี่ยวกับพื้นฐานการศึกษาจำนวน 1 วิชาหรือมากกว่า และวิชาที่สัมพันธ์กับสาขาที่เรียนจำนวน 1 วิชาหรือมากกว่า นอกจากนี้แต่ละสาขาจะต้องจัดการเรียนการสอนวิชาที่คล้ายคลึงหรือเสริมวิชาที่สัมพันธ์กับสาขาที่เรียนจำนวน 1 วิชาหรือมากกว่า สอนวิชาที่นักศึกษาเป็นผู้เลือก สอนวิชาที่มีเป้าหมายเพื่อได้รับวุฒิการศึกษาและเพื่อประเมินความรู้ด้านภาษาต่างประเทศรวมทั้งสอนวิชาที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับความสามารถทางภาษาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะที่จำเป็นต่อการมีงานทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฝึกอบรมและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่ละสาขาวิชาอาจแยกย่อยออกเป็นแขนงวิชาเฉพาะได้ ทั้งนี้กฎกระทรวงกำหนดจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำสำหรับการเรียนวิชาที่แตกต่างออกไปได้ไม่เกินร้อยละ 66

8. วิธีสอน การประเมินผล และความก้าวหน้าในการเรียน ระดับอุดมศึกษา

8.1 วิธีสอนที่ใช้ในระดับอุดมศึกษา

อาจารย์มีอิสระในการเลือกวิธีสอนของตนเอง มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการใช้วิธีสัมมนา การทำงานกลุ่ม และสหวิทยาการ อาจารย์มีอิสระในการเลือกสื่อการสอนผ่านทางหน่วยงานของตน ทั้งนี้ อาจารย์และนักศึกษาไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้สื่อการเรียนการสอน

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาทั้งแบบที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยและแบบมหาวิทยาลัยจะต้องมีการกำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของสถาบัน โดยคำนึงถึงเสรีภาพในการสอน สิทธิและหน้าที่ของอาจารย์ สิทธิและหน้าที่ของนักศึกษา

8.2 การประเมินผลการเรียนระดับอุดมศึกษา

ในสถาบัน Afam ระเบียบว่าด้วยการสอนของแต่ละสถาบันจะวางแนวทางการจัดการเรียนการสอน กระบวนการประเมินผล กระบวนการสอบไล่ วิธีการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของนักศึกษาด้วยการลงคะแนนเสียง โดยให้คะแนนเต็ม 30 คะแนน สำหรับการสอบทั่วไป และคะแนนเต็ม 110 คะแนน สำหรับการสอบไล่ พร้อมกับเกณฑ์การให้เกียรตินิยามอันดับหนึ่ง

สำหรับมหาวิทยาลัย กระบวนการและวิธีประเมินผลการเรียนจะปรากฏในระเบียบว่าด้วยการสอนของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดให้แสดงผลการสอบเป็นเกรดในระบบคะแนน 0-30 คะแนน (เกรดขั้นต่ำสุดคือ 18 คะแนน) และระบบคะแนน 0-110 คะแนน

(เกรดขั้นต่ำสุดคือ 66 คะแนน) เกณฑ์การให้เกียรตินิยามอันดับหนึ่งของทั้งสองระบบ (ได้คะแนน 30 คะแนน และคะแนน 110 คะแนน)

ในระบบหน่วยกิต (CFU) นักศึกษาที่สำเร็จระดับปริญญาตรีต้องเรียนจำนวน 180 หน่วยกิต รวมทั้งเรียนวิชาภาษาของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นวิชาบังคับ นำเสนอรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ/หรือการปฏิบัติงานในห้องทดลอง ต่อหน้าคณะกรรมการสอบตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

นักศึกษาที่สำเร็จระดับปริญญาโท ต้องเรียนเพิ่มขึ้นอีก 120 หน่วยกิต และนำเสนอภาคินิพนธ์ต่อหน้าคณะกรรมการสอบตามระเบียบของมหาวิทยาลัย วิธีการและกระบวนการประเมินผลในระดับปริญญาเอก จะกำหนดตามระเบียบของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปนักศึกษาจะเสนอนิพนธ์ก่อนจบหลักสูตรซึ่งประเมินโดยคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ ส่วนวิธีการและกระบวนการประเมินของหลักสูตร Second-Level Diploma di Specializzazione และ Second-Level Master Universitario เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเช่นกัน

8.3 ความก้าวหน้าในการเรียนระดับอุดมศึกษา

ในระบบการอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย หน่วยกิตทั้งหมดหรือบางส่วนของนักศึกษาที่ต้องการย้ายจากสาขาหนึ่งไปยังอีกสาขาหนึ่งภายในสถาบันเดิม สถาบันอื่นในระบบ Afam สถาบัน IFTS หรือมหาวิทยาลัย เป็นหน้าที่ของสถาบันตามระเบียบว่าด้วยการสอน โดยระเบียบกำหนดให้สามารถตรวจสอบหน่วยกิตที่นักศึกษาได้รับเพื่อประเมินว่านักศึกษายังคงมีความรู้ตามที่เรียนมา จำนวนหน่วยกิต

ที่นักศึกษาต้องเรียนมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่านักศึกษาเรียนเต็มเวลาหรือเป็นนักศึกษาที่ต้องทำงานไปด้วย

แต่ละสถาบันสามารถพิจารณารับรองความรู้และทักษะอาชีพที่เป็นวิชาเฉพาะด้านให้เป็นหน่วยกิตได้ตามระเบียบว่าด้วยการสอนของสถาบันนั้น รวมทั้งสามารถพิจารณารับรองคุณวุฒิของต่างประเทศเมื่อรับนักศึกษาเข้าเรียน โดยยึดข้อกำหนดของสหภาพยุโรปและข้อตกลงนานาชาติต่างๆ

สำหรับมหาวิทยาลัยมีระเบียบว่าด้วยการสอน เป็นตัวกำหนดกระบวนการและเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติตามในการพิจารณารับรองหน่วยกิตที่เรียนมาแล้วทั้งหมดหรือบางส่วน เมื่อนักศึกษาต้องการย้ายการเรียนจากสาขาหนึ่งไปยังอีกสาขาหนึ่งในมหาวิทยาลัยเดียวกัน หรือย้ายไปเรียนสาขาเดิมหรือต่างสาขาในมหาวิทยาลัยอื่น โดยมหาวิทยาลัยสามารถตรวจประเมินดูว่านักศึกษายังคงมีความรู้ตามที่เรียนมาหรือไม่ ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการย้ายหลักสูตรหรือย้ายมหาวิทยาลัย จะต้องพยายามรับรองจำนวนหน่วยกิตให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ถ้าเป็นการย้ายในสาขาเดียวกัน การรับรองหน่วยกิตจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะต้องจัดให้มีหน่วยงานบริการซึ่งทำหน้าที่จัดกิจกรรมและแนวการศึกษาพร้อมกับสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจัดบริการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักศึกษาทุกรายวิชา

9. การแนะแนวการศึกษา/อาชีพ การเชื่อมโยงการศึกษา/ การทำงาน

ในสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรงในการช่วยเหลือนักศึกษาให้เข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงเป็นไปไม่ได้ที่จะอธิบายถึงกระบวนการที่แต่ละสถาบันใช้อย่างไรก็ตาม ในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัย มีการแนะแนวบนพื้นฐานของช่วงเวลาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระยะคือ

ระยะที่ 1 เป็นกิจกรรมแนะแนวที่ดำเนินการในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเรียกว่าการเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย

ระยะที่ 2 จัดขึ้นเมื่อนักศึกษาลงทะเบียนและเริ่มเรียนในมหาวิทยาลัย โดยความร่วมมือของอาจารย์ ผู้ช่วยสอนเสริมและเพื่อนรุ่นพี่จากคณะต่างๆ

ระยะที่ 3 จัดระหว่างการเรียน เพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าในการศึกษาตามสาขาที่เรียน รวมทั้งในกรณีที่มีการเปลี่ยนคณะหรือเปลี่ยนขั้นตอนการฝึกอบรม

ระยะที่ 4 เป็นการแนะแนวอาชีพจัดขึ้นเพื่อให้ศึกษารู้จักความเป็นไปได้ของโอกาสเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคต

นอกจากนั้น ยังมีโครงการจำนวนมากที่จัดขึ้นภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้โอกาสในการมีงานทำง่ายขึ้น มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการเพื่อให้ทุนการศึกษา ผู้ชำนาญการ และการฝึกงาน ฯลฯ การฝึกงานสามารถทำได้ในระหว่างการเรียนหรือหลังการเรียน และมีหลากหลายรูปแบบ อาทิ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในหลักสูตร สถานประกอบการจัดให้นักศึกษาและอาจารย์ จัดโดยมีหรือไม่มีข้อตกลงระหว่างบริษัทกับมหาวิทยาลัย จัดโดยมีหรือไม่มี ความเกี่ยวข้องกับการรับรองเชิงวิชาการ

อย่างไรก็ตาม กฎหมายเลขที่ 194 พ.ศ.2540 เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ มีการกำหนดเกณฑ์ในการฝึกงานไว้ว่า จะต้องดำเนินการภายใต้โครงการฝึกอบรมและมีการให้คำแนะนำต้องเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้เกี่ยวข้อง (มหาวิทยาลัย สมาคมนายจ้างและลูกจ้าง คณะกรรมการ ฯลฯ) ผู้เข้าร่วม ในการฝึกงานจะต้องทำประกัน (ประกันความเสียหายและอุบัติเหตุ) มีผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้และจัดกิจกรรม และมีความเป็นไปได้ ที่จะพิจารณาให้หน่วยกิตแก่กิจกรรมที่ทำ

สมาคมผู้ประกอบการและมหาวิทยาลัยร่วมกันจัดทำกรอบข้อตกลงสำหรับการฝึกงานให้มีมาตรฐานเดียวกัน บางครั้งหน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ และสมาคมวิชาชีพมีส่วนร่วมด้วย บางมหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดูแลและบริหารจัดการเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยเฉพาะบางบริษัทเสนอการฝึกงานให้แก่นักศึกษาโดยตรงหรือติดต่ออาจารย์ให้คัดเลือกนักศึกษาส่งไปฝึกงาน

นอกจากนั้น ยังมีสมาคมนักศึกษาต่างๆ ในหลายมหาวิทยาลัย ที่ดูแลเรื่องการฝึกงาน ส่วนใหญ่เป็นสมาคมระดับนานาชาติ ที่เป็นการรวมกลุ่มนักศึกษาในสาขาเดียวกัน เช่น เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ กฎหมาย แพทย์ ฯลฯ และดำเนินงานผ่านทางเครือข่ายที่อยู่ในท้องถิ่น สมาคมศิษย์เก่าจำนวนมากมีเป้าหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ และช่วยเหลือนักศึกษาในการถ่ายโอนจากมหาวิทยาลัยไปสู่ตลาดแรงงานด้วยการส่งเสริมการฝึกงาน

การปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ.2542 และการจัดทำหลักสูตรปริญญาตรี 3 ปี และปริญญาตรีเฉพาะทางทำให้เกิดการปรับหลักสูตรอาชีพอิสระจำนวน 13 อาชีพ และกำหนดให้ต้องมีการสอบคัดเลือกในระดับชาติเพื่อเข้าเรียน คือ Agronomists and Forestry Graduates, Agrotechnicians, สถาปนิก, Social Assistants, Actuaries, นักชีววิทยา, นักเคมี, นักภูมิศาสตร์, นักสำรวจ, วิศวกร, Agriculturalists, Industrial Experts และนักจิตวิทยา การลงทะเบียนซึ่งดำเนินงานโดยสมาคมและสภาวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ลงทะเบียนได้เมื่อสอบผ่านวุฒิปริญญาเฉพาะทาง ส่วนที่ 2 ลงทะเบียนได้หลังจากสอบผ่านวุฒิปริญญาตรี

10. สถิติการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549/50

	รวม	ร้อยละของผู้หญิง จากจำนวนรวม
นักศึกษาที่ลงทะเบียน	1,780,743	56.3
นักศึกษาต่างชาติที่ลงทะเบียน	41,589	59.0
นักศึกษาที่ลงทะเบียนปีแรก	325,507	55.9
นักศึกษาต่างชาติที่ลงทะเบียนปีแรก	9,113	61.0
บัณฑิต	297,817	57.5

ตารางที่ 2 จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549/50

	จำนวน
ศาสตราจารย์	19,845
รองศาสตราจารย์	19,083
นักวิจัย	23,046
รวม	61,974

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาและอาจารย์ในสถาบัน AFAM ปีการศึกษา 2549/50

	รวม	จำนวนผู้หญิง
นักศึกษาที่ลงทะเบียน	76,258	36,438
นักศึกษาที่ได้รับปริญญา	8,377	4,829
อาจารย์	8,886	2,948

บทที่ 7

การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่

1. ความเป็นมาของการศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาต่อเนื่องในทศวรรษที่ 1950 (พ.ศ.2493) มีลักษณะเป็นการศึกษาที่จัดให้ผู้ใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่รู้หนังสือของประชาชนจำนวนมากในประเทศ โรงเรียนสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2490 และหยุดดำเนินการในปี พ.ศ.2525 ปัจจุบันการศึกษาต่อเนื่องมีลักษณะเป็นหลักสูตร วิชาความรู้ต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้วุฒิประกาศนียบัตรประถมศึกษา และหลักสูตรสำหรับคนทำงาน (เรียกว่า "150 ชั่วโมง") เพื่อให้วุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น

ในทศวรรษที่ 1960 (พ.ศ.2503) การเรียนภาคค่ำสำหรับนักศึกษาที่ทำงานแล้วจะจัดในสถาบันเทคนิค ต่อมามีการขยายไปจัดในสถาบันอาชีวศึกษาด้วย โดยมีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้นในทศวรรษที่ 1990 (พ.ศ.2533) เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์ประจำเขตพื้นที่ (Centri Territoriali Permanenti-CTP) ขึ้น และเพิ่มหลักสูตรภาคค่ำในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด

CTP จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงที่ 455 พ.ศ.2540 เพื่อจัดการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่ และช่วยให้สามารถจัดการศึกษาและการฝึกอบรมได้กว้างขวางเพิ่มขึ้น รวมทั้งจัดการศึกษาที่ตรงกับความต้องการทางสังคมที่แตกต่างกันของชาติได้ดีขึ้น คำสั่งฉบับนี้ช่วยปรับระบบการศึกษาผู้ใหญ่ ทั้งหลักสูตรสายสามัญ และหลักสูตรสำหรับคนทำงานที่มีอยู่เดิม บทบาทหน้าที่หลักของ CTP ด้านการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่ มีการรับรองอย่างชัดเจน ในการประชุมร่วมกันของรัฐ/แคว้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2543 โดยระบุว่ามีความจำเป็นต้องทำให้มั่นใจว่า "มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยฝึกอบรมอาชีพ มีพื้นฐานการจัดการศึกษาร่วมกัน" โดยมีศูนย์ประจำเขตพื้นที่เป็นหน่วยงานกลาง

หนังสือเวียนของกระทรวงที่ 7809 พ.ศ.2533 ส่งเสริมการเปิดหลักสูตรภาคค่ำในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือนิยมเรียกกันว่า "โรงเรียนภาคค่ำ" หนังสือเวียนนี้นับได้ว่าเป็นนวัตกรรมเพราะเสนอแนะให้ใช้หลักสูตรแบบโมดูล (Modules) และให้แนวคิดใหม่ของการจัดชั้นเรียนว่า ไม่จำเป็นต้องจัดองค์ประกอบแบบตายตัว ที่เน้นการให้การศึกษา และต้องมีอาคารสถานที่อีกต่อไป

5 ปีต่อมา มีการส่งเสริมโครงการ SIRIO เพื่อปรับหลักสูตรภาคปกติของสถาบันเทคนิคให้สอดคล้องกับความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะของนักศึกษาผู้ใหญ่ แนวคิดหลักคือนำเสนอชุดการเรียนที่มีองค์ประกอบแบบยืดหยุ่นสำหรับใช้เป็นวิธีการให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ บูรณาการระหว่างสมรรถนะของวิชาสายสามัญกับสายวิชาชีพ และใช้ประโยชน์จากประสบการณ์เดิมของนักศึกษาทั้งด้านการทำงาน และด้านการศึกษาเล่าเรียน

ข้อตกลงจากการประชุมร่วมกันของรัฐ/แคว้นในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2543 ระบุว่า งานส่วนนี้ที่ทำร่วมกับ CTP เป็น "ศูนย์รวมของกิจกรรม การศึกษาผู้ใหญ่อีกรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถดำเนินงานการศึกษา และการฝึกอบรม ได้ตรงตามความต้องการของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ภาคบังคับ"

2. กรอบกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง

กฎหมายปฏิรูปที่ 53 พ.ศ.2546 เสนอให้ "การเรียนรู้ตลอดชีวิต" เป็นหลักการและทิศทางสำหรับการทำงานของระบบการศึกษาและการฝึกอบรม จึงมีแผนจัดสรรเงินทุนสำหรับ "โครงการพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม ด้านเทคนิคระดับสูง และการศึกษาผู้ใหญ่" เพื่อนำนโยบายดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติ

การส่งเสริมหลักการการเรียนรู้ตลอดชีวิตในวงการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อตกลงต่างๆ ที่ทำกับสหภาพยุโรปในปี พ.ศ.2543 มีการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ดังนี้

- ออกระเบียบข้อบังคับใหม่เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสถาบันต่างๆ และให้ทิศทางทั่วไปสำหรับการทำงานในองค์กร
- สร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันระหว่างระบบ การเรียนรู้ และสร้างองค์กรด้านเทคนิคระดับชาติ
- ใช้ประโยชน์และคุณสมบัติของศูนย์ CTP ในฐานะ เป็นหน่วยบริการเพื่อให้บรรลุความต้องการด้านการเรียนรู้ ให้คำแนะนำแก่ผู้จัดการศึกษาในเขตพื้นที่ และจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

- พัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น ด้วยการสร้างความเข้มแข็งให้กับข้อตกลงระหว่างเครือข่าย CTP และชั้นเรียนภาคค่ำ (Evening Classes)

- พัฒนาโครงการของกระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัย และการวิจัย (MIUR) เพื่อให้การฝึกอบรมแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่

- เพื่อพัฒนาองค์กร วิธีการและนวัตกรรมการสอนที่มุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ในสัญญาสิทธิบัตร

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ CTP ประกอบด้วย

- คำสั่งกระทรวงที่ 455 พ.ศ.2540 เรื่อง "การศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ การศึกษาและการฝึกอบรม" ได้กำหนดหน้าที่ของศูนย์ให้มีเป้าหมาย เพื่อจัดบริการที่ช่วยพัฒนาสิทธิในการได้รับการศึกษากับสิทธิในการได้รับการแนะแนว การแนะแนวใหม่ และการฝึกอาชีพ

- ข้อตกลงจากการประชุมร่วมกันของรัฐ/แคว้น วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2543 เรื่อง "การปรับโครงสร้างใหม่และการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้ใหญ่" ข้อตกลงนี้ทำให้รัฐบาล แคว้น จังหวัด ชุมชน และองค์กรความร่วมมือของชุมชนเขตภูเขา มีการดำเนินงานใหม่ๆ หลายอย่าง เพื่อปรับองค์กรและส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ อาทิ ปรับการศึกษาผู้ใหญ่ให้เป็นระบบบูรณาการระหว่างการศึกษา การฝึกอบรม และการทำงาน บูรณาการระหว่างสถาบันที่มีระดับแตกต่างกัน บูรณาการเนื้อหาและกระบวนการภายใต้โครงสร้างของระบบการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีทั้งระบบปิดไปจนถึงระบบเครือข่าย ดังนั้น การศึกษาผู้ใหญ่จึงประกอบด้วยการศึกษาแบบทางการ

(การศึกษาและการฝึกอาชีพที่ให้อวุฒิ) และการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ (วัฒนธรรม สุขศึกษา สังคมศึกษา ทักษะชีวิต พลศึกษา) มีโอกาสได้รับวุฒิ และมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ใหญ่มีทักษะพื้นฐานในสาขาวิชาต่าง ๆ

- หนังสือเวียนของกระทรวงที่ 24 ลงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2549 เรื่อง "แนวปฏิบัติในการรับและบูรณาการนักเรียนต่างชาติ" ซึ่งให้เห็นบทบาทพื้นฐานของ CTP ในการบูรณาการชาวต่างชาติ อายุระหว่าง 15-18 ปี โดยร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาและฝึกอบรม

กฎหมายและโครงการเกี่ยวกับชั้นเรียนภาคค่ำในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย

- หนังสือเวียนของกระทรวงที่ 7809 พ.ศ.2533 และที่ 305 พ.ศ.2540 เรื่องการจัดชั้นเรียนภาคค่ำ ได้วางแนวทางในการพัฒนาและปฏิรูปชั้นเรียนภาคค่ำในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา ประกอบด้วยทิศทางในการจัดการเรียนการสอน การรับนักศึกษา การประเมินผล การสร้างหลักสูตร และการจัดหลักสูตรเพิ่มเติม หลังจากได้รับวุฒิแล้ว

- โครงการ SIRO เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อใช้ระบบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ในสถาบันเทคนิค

นอกจากนั้น กฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ข้อตกลงจากการประชุมร่วมกันระหว่างกระทรวงการศึกษามหาวิทยาลัยและการวิจัย กระทรวงแรงงานและนโยบายสังคม แคว้นเขตปกครองตนเองเตรนโตและโบลซาโน จังหวัด ชุมชน และองค์กรร่วมมือของชุมชนเขตภูเขา เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ.2547 เกี่ยวกับการรับรองประกาศนียบัตรระดับกลางและระดับสุดท้าย และ Formative Credits

ข้อตกลงดังกล่าว สอดคล้องกับกฎหมายปฏิรูป 53 พ.ศ.2546 ซึ่งวางหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการให้รับรองคุณวุฒิ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความต้องการให้พลเมืองมีวุฒิการศึกษาสายอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม และความต้องการนี้ให้ขยายไปถึงผู้ที่อายุครบ 18 ปี หลักการนี้ มุ่งให้ประชาชนจำนวนมากที่สุดได้รับวุฒิการศึกษาสูงขึ้น (ในรูปแบบ ของ ประกาศนียบัตร) ทั้งนี้ ตามข้อ 9 ของข้อตกลงระบุให้พลเมือง ที่จบการศึกษาภาคบังคับหรือพลเมืองที่อายุครบ 18 ปี สามารถเข้าเรียน สายการฝึกอาชีพได้ โดยพิจารณาจากความรู้และทักษะที่ได้รับ มาจากการศึกษาทั้งในบริบทที่เป็นทางการ (formal) ไม่เป็นทางการ (non formal) และในระบบ (informal) แทนที่จะรับรองเฉพาะหน่วยกิต ที่แสดงในระเบียบ (Formative Credits) ซึ่งใช้กันอยู่ทั่วไปในแคว้น และเขตปกครองตนเองทั้งหลาย

- คำสั่งกระทรวงที่ 87 พ.ศ.2547 เรื่อง "ข้อบังคับในการเข้าสู่ ระบบการศึกษาสายสามัญจากระบบการฝึกอาชีพและการฝึกงาน ตามมาตรา 68 ของกฎหมาย 144 พ.ศ.2542" เป็นการจัดกระบวนการ เข้าสู่ระบบการศึกษาสายสามัญจากระบบการฝึกอาชีพและการฝึกงาน พร้อมกับประกาศนียบัตรที่เกี่ยวข้อง

3. วัตถุประสงค์ของการศึกษาต่อเนื่อง

เป้าหมายของ CTP คือ "สร้างความกลมกลืนและความชัดเจน เกี่ยวกับความต้องการพื้นฐาน การวางแผน และการจัดโครงการริเริ่ม ด้านการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่ การเรียนรู้เพื่อ การดำเนินชีวิตและการทำงาน การสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริม วัฒนธรรม การสร้างแรงจูงใจและสร้างความเข้าใจใหม่ การจัดหา

และกระตุ้นให้เกิดความรู้และทักษะเฉพาะ การสร้างอาชีพและการเพิ่ม
คุณวุฒิทางวิชาชีพ

กิจกรรมของ CTP ประกอบด้วย

- การต้อนรับ การฟังและให้คำแนะนำ
- การเรียนรู้เพื่อการทำงานเป็นครั้งแรกหรือครั้งต่อมารวมทั้งความเป็นไปได้ในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา
- การเรียนภาษา
- การฟื้นฟูและพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐาน
- การฟื้นฟูและพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตและทักษะที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพในสังคม
- การให้การพัฒนาด้านการฝึกอาชีพครั้งแรก หรือการปรับเปลี่ยนคุณวุฒิ
- การฟื้นฟูสาระวิชาที่ขาดหายไปในแผนการศึกษาและการฝึกอบรม

การจัดชั้นเรียนภาคค่ำ มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งและ
การขยายทักษะพื้นฐาน โดย

- เพิ่มวุฒิให้แก่เยาวชนและผู้ใหญ่ที่สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้อย่างที่ควรจะเป็น
- ช่วยให้มีการทบทวนเกี่ยวกับวิชาชีพของผู้ใหญ่และการพัฒนาการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่ ทั้งผู้ที่เข้าสู่ภาคสังคมและแรงงานแล้ว ผู้ที่ต้องการพัฒนาชีวิตส่วนตัวและวิชาชีพของตน (Personal and Professional Life)

4. ประเภทของสถาบัน

สำนักการศึกษาประจำแคว้นของกระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย ต้องจัดตั้ง "ศูนย์" โดยเริ่มจากสถาบันที่มีประสบการณ์เดิมอยู่แล้ว หรือตั้งขึ้นตามการร้องขอจากชุมชนที่คาดว่าจะมีผู้เรียนร้อยละ 90 ต่อปี

ตามคำสั่งกระทรวงที่ 445 พ.ศ.2540 CTP เป็นศูนย์ซึ่งมีหน้าที่

- ประสานงานด้านการจัดการศึกษาและฝึกอบรมในประเทศร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

- ตอบสนองผู้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมนอกโรงเรียนได้ โดยจัดตามหน่วยงานของรัฐและเอกชนต่างๆ ที่เป็นเครือข่าย

- ปฏิบัติตามข้อตกลงกับกระทรวงยุติธรรม โดยโครงการที่จัดขึ้นต้องเปิดโอกาสให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำและเยาวชนในสถานพินิจ

- บริหารงานโดยอาศัยโรงเรียน และผู้จัดการโรงเรียนแต่งตั้งผู้ประสานงาน CTP เพื่อทำหน้าที่ดังได้กล่าวมาแล้ว

ศูนย์ชั้นเรียนภาคค่ำที่จัดในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินการดังนี้

- จัดแผนการเรียนที่ยืดหยุ่น โดยยึดประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดบนพื้นฐานของวิธีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และบูรณาการสมรรถนะด้านการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปเข้ากับการฝึกอาชีพ

- จัดหน่วยการเรียนแบบโมดูล ซึ่งประกอบด้วย

- * เวลาที่ใช้ในการสอน (แบ่งออกเป็น 5 วัน จัดวิชาเป็นกลุ่มในแต่ละสาขาตามข้อกำหนดของแคว้น การใช้ห้องปฏิบัติการ และอื่นๆ)

- * เวลาที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียน (เพื่อความเข้มข้นของโมดูลและการทำกิจกรรมต่างๆ)

* การจัดกลุ่มผู้เรียนในแต่ละระดับ

■ บางโรงเรียนมีการจัดทำวิจัยและโครงการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาแบบทางไกล

ทั้งนี้ หลักสูตรต่างๆ จัดโดยสถาบันเทคนิคทางพาณิชย์ และอุตสาหกรรม (ร้อยละ 64.4) สถาบันอาชีววะทางพาณิชย์ และการท่องเที่ยว ทางอุตสาหกรรม และหัตถกรรม (ร้อยละ 30) และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (เพียงร้อยละ 6)

ปีการศึกษา 2546/47 กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัย และการวิจัย (MIUR) ร่วมกับสถาบันแห่งชาติเพื่อการเผยแพร่นวัตกรรม และงานวิจัยทางการศึกษา (INDIRE) ดำเนินการจัด CTP และ ชั้นเรียนภาคค่ำทั่วประเทศ ดังนี้

■ CTP มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 540 ศูนย์ จำแนกเป็นศูนย์ที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ 204 ศูนย์ ภาคกลาง 93 ศูนย์ ภาคใต้ 243 ศูนย์ มีนักศึกษาจำนวนรวมทั้งสิ้น 403,212 คน แคว้นที่มีศูนย์จำนวนมากที่สุดคือกัมปาเนีย (69) แคว้นที่มีศูนย์น้อยที่สุดคือโมลิเซ (3)

■ ชั้นเรียนภาคค่ำมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 675 ศูนย์ จำแนกเป็นภาคเหนือ 280 ศูนย์ ภาคกลาง 126 ศูนย์ ภาคใต้ 269 ศูนย์ มีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 65,073 คน แคว้นที่มีศูนย์มากที่สุดคือ ลอมบาร์ดี และปูเกเลีย (77 เท่ากัน) แคว้นที่มีศูนย์น้อยที่สุดคือโมลิเซ (3)

5. การเข้าเรียนและค่าเล่าเรียน

ผู้ใหญ่ทุกคน (อายุเกิน 15 ปี) ที่ยังไม่ได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาภาคบังคับ และผู้ใหญ่ที่ได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาภาคบังคับแต่ประสงค์จะกลับมาศึกษาต่อหรือฝึกอบรมสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของ CTP

ส่วนการเข้าเรียนในชั้นเรียนภาคค่ำ ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ใ้วุฒิการศึกษาจากสถาบันของรัฐหรือสถาบันที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะ (หน่วยกิตที่เป็นทางการ)
- มีประสบการณ์การทำงานหรือทำการศึกษาวិชาลัยส่วนตัวที่เกี่ยวกับสาขาที่เรียน (หน่วยกิตแบบไม่เป็นทางการ)

ในกรณีแรก การรับรองวุฒิการศึกษาจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ ส่วนสองกรณีต่อมา จะต้องมีการประเมินเพื่อตรวจสอบเฉพาะด้าน

การเข้าเรียนใน CTP ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน แต่ชั้นเรียนภาคค่ำต้องเสียค่าเล่าเรียนเท่ากับหลักสูตรภาคปกติ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ CTP และชั้นเรียนภาคค่ำ ได้มาจากงบประมาณที่จัดสรรมาจากกระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัย และการวิจัย และจากงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามกฎหมาย 440 พ.ศ.2540 เรื่องงบประมาณเพื่อเพิ่มพูนและขยายการจัดการศึกษา และสร้างความเสมอภาคของโอกาส เพื่อมุ่งสู่ "ผลสัมฤทธิ์อย่างสมบูรณ์ ด้านเอกภาพของสถานศึกษาและการพัฒนาด้านการศึกษา และการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นใหม่และที่มีมาแต่เดิม" (มาตรา 1 วรรค 1)

นอกจากนั้น ยังได้รับทุนสนับสนุนจาก CIPE (คณะกรรมการร่วมระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ในการกำหนดค่าตอบแทน) และจากหน่วยงานของแคว้นและท้องถิ่น

โดยทั่วไปแล้ว หลักสูตรจัดให้ฟรี ดังนั้น จึงไม่มีการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เรียน สัญญาจ้างงานของคนงานบางประเภท (เช่น ช่างโลหะ) อนุญาตให้ลาเรียนเพื่อได้วุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายได้ โดยได้รับเงินเดือน

6. หลักสูตรและวิธีสอน

หลักสูตรที่เปิดสอนโดย CTP ประกอบด้วย

- หลักสูตรระดับการศึกษาระยะที่ 1 (First Cycle) ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 13.58 ของ 20,541 หลักสูตรที่เปิดสอน แบ่งออกเป็น

- * หลักสูตรวิชาสามัญที่เรียนตามลำดับชั้นในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีการประเมินในขั้นสุดท้าย (ร้อยละ 4.77 ของจำนวนหลักสูตรทั้งหมด) และ

- * หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องสอบตามมาตรฐานของรัฐ 150 ชั่วโมงสอน (ร้อยละ 8.82 ของจำนวนหลักสูตรทั้งหมด)

- หลักสูตรสำหรับชาวต่างชาติเพื่อบูรณาการทางภาษาและสังคม (ร้อยละ 19.69 ของจำนวนหลักสูตรทั้งหมด)

- หลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรแบบโมดูล รวมทั้งหลักสูตรวิชาชีพที่เรียนตามลำดับชั้น (ร้อยละ 66.73 จำนวนหลักสูตรทั้งหมด)

ในบรรดาหลักสูตรที่เปิดสอน หลักสูตรที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ ICT และมัลติมีเดีย (ร้อยละ 35.97 จำนวนหลักสูตรทั้งหมด)

และหลักสูตรภาษาต่างประเทศ (โดยเฉพาะหลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งมีถึงร้อยละ 27.21 จำนวนหลักสูตรทั้งหมด)

CTP ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ช่วยสร้างเส้นทางการศึกษาที่มีการให้หน่วยกิตเพื่อเข้าชั้นเรียนภาคค่ำ โดยได้รับวุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และ/หรือปริญญา (มักจัดร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เปิดชั้นเรียนภาคค่ำ ในลักษณะเดียวกันกับโครงการ POLIS)

การจัดการศึกษาแบบชั้นเรียนภาคค่ำมีความหลากหลายเส้นทางการศึกษาแบบนี้ที่มีผู้เข้าเรียนมากที่สุดจัดโดยสถาบันเทคนิค (ร้อยละ 63.58 ของผู้ที่เรียนชั้นเรียนภาคค่ำ) และสถาบันอาชีวศึกษา (ร้อยละ 28.86)

วิธีสอนที่ใช้ใน CTP และชั้นเรียนภาคค่ำขึ้นอยู่กับเอกภาพของโรงเรียนและเสรีภาพในการสอน แต่หลักการโดยทั่วไปมีดังนี้

- พื้นฐานของการจัดการศึกษาคือ ความยืดหยุ่นและการเรียนการสอนแบบรายบุคคล ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้โดยผ่านทางเทคโนโลยี
- การจัดการศึกษาควรใช้โครงสร้างแบบโมดูล
- การใช้ห้องทดลองและ ICT สมัยใหม่ถือเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้
- การรับเข้าเรียนและให้คำแนะนำเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญและถือเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้
- ในการจัดการเจรจาต่อรองกับนักศึกษาเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับเส้นทางการศึกษา ควรดำเนินการโดยกระบวนการที่เรียกว่า "การทำสัญญาแบบเป็นลายลักษณ์อักษร (Formative Pact)"

ครูของ CTP เป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรสายสอนในโรงเรียนของรัฐ บุคลากรประจำของแต่ละศูนย์ประกอบด้วยครู 5 คน ซึ่งรับผิดชอบภาระการเรียนรู้อีก 4 ด้านคือ ด้านการอ่านออกเขียนได้ 2 คน คณิตศาสตร์ 1 คน ภาษาต่างประเทศ 1 คน และเทคโนโลยี 1 คน การรับครูไม่มีการจำกัดคุณวุฒิหรือประสบการณ์ด้านหนึ่งด้านใดโดยเฉพาะ แต่ถ้ามีวุฒิการศึกษาตรงกับงานที่รับผิดชอบจะได้รับการพิจารณา ก่อนสำหรับบุคลากรประจำของชั้นเรียนภาคค่ำ จะขึ้นอยู่กับประเภทของหลักสูตรที่จัด

การสอนซ่อมเสริม (Tutoring) จะจัดโดยครูหนึ่งคนจากบรรดาครู ของคณะกรรมการชั้นเรียน (Class Council) ซึ่งได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดระยะเวลา กระบวนการ และ การตรวจสอบความสำเร็จ จะดำเนินการสอนระหว่างเวลาที่สอนตามปกติ แต่เปลี่ยนตารางเวลาตามที่สามารถจัดได้ หรือเพิ่มชั่วโมงสอนก็ได้

ครูสอนซ่อมเสริมมีหน้าที่ช่วยนักศึกษาที่มีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้คือ

- การบูรณาการเข้าสู่ระบบโรงเรียน
- ความสามารถในการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเติมเต็มช่องว่างทางวัฒนธรรม
- การเลือกวิชาที่จะเรียนหรือเลือกเส้นทางการศึกษาที่เหมาะสม

7. การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

ยกเว้นหลักสูตรที่จบลงด้วยการสอบของรัฐเพื่อรับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนต้น หรือตอนปลาย ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการทดสอบและคณะกรรมการ หลักสูตรอื่นๆ ล้วนมีอิสระในการจัดเวลา วิธีการและเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียน โดยครูเป็นผู้ดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย (เช่น จำนวนขั้นต่ำของวันและชั่วโมงสอน ฯลฯ) ทั้งนี้ ในระดับการศึกษาภาคบังคับ ไม่มีการประเมินเป็นรายวิชาในระหว่างปีการศึกษาหรือระหว่างการสอบ มีเพียงการพิจารณาระดับความสามารถเชิงวัฒนธรรมที่มีก่อนและหลังการเรียนเท่านั้น

วุฒิการศึกษาที่ออกให้โดย CTP มีดังนี้คือ

- ประกาศนียบัตรประถมศึกษา
- การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ประกาศนียบัตรการเข้าร่วมในหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตร

แบบโมดูลสายวิชาชีพ

ส่วนชั้นเรียนภาคค่ำให้วุฒิการศึกษาดังนี้คือ

- ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
- อนุปริญญาด้านอาชีวศึกษา

8. การศึกษากับการมีงานทำ

ระบบการศึกษาผู้ใหญ่มีเป้าหมายอยู่ที่การฝึกอบรม อย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐาน ทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ซึ่งจัดโดยโรงเรียนของรัฐ

กฎหมายปฏิรูปได้จัดให้มีนวัตกรรมสำหรับการดำเนินงานในระบบการศึกษานี้ นั่นคือ มีหน่วยงานการฝึกอาชีพประจำแคว้นที่ดูแลทั้งงานฝึกอาชีพที่ริเริ่มใหม่และที่ดำเนินงานอยู่แล้ว โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งทำงานแล้วและผู้ใหญ่ที่ตกงาน เพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาสายอาชีพใหม่หรือพัฒนาตนเองให้ทันสมัย นอกจากนี้ ยังให้จัดการศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคนิคขั้นสูง (IFTS) และมีการฝึกงานในสถานประกอบการสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ ทำให้กฎหมายปฏิรูปเกี่ยวกับตลาดแรงงาน เลขที่ 30 พ.ศ.2546 ยอมรับการฝึกงานในสถานประกอบการเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา การฝึกอาชีพที่ตรงตามหน้าที่จัดสำหรับนักศึกษาอายุระหว่าง 15-28 ปี และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการจัดสำหรับนักศึกษาอายุระหว่าง 18-29 ปี

9. การศึกษาของเอกชน

กิจกรรมการฝึกอบรมที่ดำเนินงานเป็นประจำสามารถจัดโดยองค์กรเอกชนได้ เช่น สถานประกอบการวางแผนกิจกรรมการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้าง การฝึกอบรมสามารถดำเนินงานโดยฝ่ายฝึกอบรมสมาคมวิชาชีพ ฯลฯ นอกจากนี้ ในการจัดหลักสูตรแบบไม่เป็นทางการ อาจจัดในมหาวิทยาลัย หอสมุด พิพิธภัณฑ์ โรงละคร ฯลฯ หลักสูตรเหล่านี้มีทั้งได้รับงบประมาณจากรัฐทั้งหมดและได้รับบางส่วน เกณฑ์การช่วยเหลือและกระบวนการกำกับดูแลมีความหลากหลายตามลักษณะขององค์กรที่จัด

10. สถิติการศึกษาต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 หลักสูตรการศึกษาระยะที่ 1 (First Cycle)

หลักสูตรวิชาสามัญ (Cultural Literacy) ระดับประถมศึกษาที่มีการประเมินในขั้นสุดท้าย	
จำนวนหลักสูตร	979
จำนวนนักศึกษา	18,516
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการสอบของรัฐ (150 ชั่วโมง)	
จำนวนหลักสูตร	1,811
จำนวนนักศึกษา	40,253
จำนวนหลักสูตรระดับการศึกษาระยะที่ 1 รวมทั้งสิ้น	2,790
จำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้น	58,769

ตารางที่ 2 หลักสูตรสำหรับพลเมืองที่เป็นชาวต่างชาติเพื่อบูรณาการภาษา และสังคม

หลักสูตรสำหรับพลเมืองที่เป็นชาวต่างชาติเพื่อบูรณาการภาษาและสังคม	
จำนวนหลักสูตร	4,070
จำนวนนักศึกษา	69,643
จำนวนการเข้าเรียน	75,061

1. หลักสูตร 4,044 หลักสูตรจัดโดย CTP ส่วนที่เหลือ 26 หลักสูตรจัดโดยโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เปิดชั้นเรียนภาคค่ำ

2. นักศึกษา 69,203 คนเรียนในหลักสูตรที่จัดโดย CTP ส่วนที่เหลือ 440 คน เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เปิดชั้นเรียนภาคค่ำ หลักสูตรเหล่านี้จัดแบบโมดูล และเป็นการเรียนในลักษณะสืบเสาะ ดังนั้นนักศึกษาหนึ่งคนสามารถเข้าเรียนหลักสูตรได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตร ในโรงเรียนเดียว ปีการศึกษา 2548/49 ผู้ใหญ่ 69,643 คนที่เข้าเรียนหลักสูตรสำหรับพลเมืองที่เป็นชาวต่างชาติ เพื่อบูรณาการภาษาและสังคม เข้าเรียนหลักสูตรอื่นด้วย จึงมีจำนวนการเข้าเรียน 75,061 คน

ตารางที่ 3 หลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรแบบโมดูลสำหรับสายวิชาชีพ (Functional Literacy)

หลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรแบบโมดูลสำหรับสายวิชาชีพ	
จำนวนหลักสูตร	13,901
จำนวนนักศึกษา	222,580
จำนวนการเข้าเรียน	265,446

1. หลักสูตร 13,707 หลักสูตรจัดโดย CTP ส่วนที่เหลือ 194 หลักสูตร จัดโดย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เปิดชั้นเรียนภาคค่ำ

2. นักศึกษา 220,811 คนเรียนในหลักสูตรที่จัดโดย CTP ส่วนที่เหลือ 1,769 คน เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เปิดชั้นเรียนภาคค่ำ หลักสูตรเหล่านี้จัดแบบโมดูล และเป็นการเรียนในลักษณะสืบเสาะ ดังนั้นนักศึกษาหนึ่งคนสามารถเข้าเรียนหลักสูตรได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตร ในโรงเรียนเดียว ปีการศึกษา 2548/49 ผู้ใหญ่ 222,580 คนที่เข้าเรียนหลักสูตรสำหรับพลเมืองที่เป็นชาวต่างชาติ เพื่อบูรณาการภาษาและสังคม เข้าเรียนหลักสูตรอื่นด้วย จึงมีจำนวนการเข้าเรียน 265,446 คน

บทที่ 8

ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูโรงเรียนรัฐบาล แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ ครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ครูการศึกษาระยะที่ 1: โรงเรียนประถมศึกษา ครูการศึกษาระยะที่ 1: โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูสอนศาสนาคาทอลิกในโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทั้งนี้ ครูทุกประเภทมีภาระหน้าที่เช่นเดียวกัน

บุคลากรสายการสอน ยังประกอบด้วย บุคลากรสายการสอนของโรงเรียนประจำแห่งชาติ และโรงเรียนประจำสำหรับเด็กหญิง และครูผู้ช่วยในโรงเรียนการศึกษาพิเศษของรัฐ ส่วนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ครูสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัย และครูสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย

1. การฝึกหัดครู

การฝึกหัดครูทั้งหมดดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย ครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษาและครูประถมศึกษาจะต้องสำเร็จหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ (The Laurea in Primary

Education Sciences) ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องสำเร็จหลักสูตรระดับปริญญาตรีและเรียนต่อในโรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง (Specific Specialisation School: SSIS) ซึ่งจำกัดจำนวนการรับเข้าเรียน ส่วนครูที่ต้องการเชี่ยวชาญด้านการช่วยเหลือนักเรียนพิการจะต้องฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยจัดรวมอยู่ในหลักสูตรฝึกหัดครูที่เปิดสอนอยู่แล้วตามปกติ

ปริญญาตรีสาขาประถมศึกษาศาสตร์ (The Laurea in Primary Education Sciences) และปริญญาเฉพาะทาง (Diploma di Specializzazione) เป็นวุฒิที่ต้องมีในการทำงานสอนและการสอบบรรจุ (เป็นการจ้างประจำที่มีสัญญาตามที่กฎหมายและมีข้อตกลงระดับชาติเกี่ยวกับแรงงานกำหนดไว้) เพื่อเป็นครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา

สำหรับครูสอนศาสนาคาทอลิก กฎหมายที่ 186 พ.ศ.2546 กำหนดให้ต้องมีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นบุคลากรประจำและมีวุฒิการศึกษาตามข้อตกลงระหว่าง MPI และ President of Italian Episcopal Conference ได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาการด้านเทววิทยา ประกาศนียบัตรการเข้าร่วมสัมมนาที่สำคัญมากทางด้านศาสนศึกษา ปริญญาโทด้านศาสนศาสตร์ หรือปริญญาตรีที่ยอมรับในระบบการศึกษาของอิตาลีพร้อมกับปริญญาที่ออกให้โดยสถาบันศาสนศาสตร์ (Institute of Religious Sciences) ในเดือนกุมภาพันธ์ปี พ.ศ.2547 กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัยและการวิจัย (MIUR) ประกาศรับสมัครสอบบรรจุครูสอนศาสนาคาทอลิก โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ครูสำหรับโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ผู้มีสิทธิสอบคือครูที่สอนวิชานี้มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และผู้ที่มีวุฒิตั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว เนื้อหาที่สอบคือ

ความรู้เกี่ยวกับระบบโรงเรียนและกฎหมายการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัยของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ครูสอนศาสนาคาทอลิกได้รับการบรรจุในตำแหน่งบุคลากรประจำเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2548 ทั้งนี้ไม่มีการฝึกหัดครูสำหรับสอนในระดับอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษาไม่ใช่มหาวิทยาลัยแต่อย่างใด

1.1 ความเป็นมาของการฝึกหัดครู

ในอดีตที่ผ่านมา อิตาลีเป็นประเทศเดียวในยุโรปที่ไม่มีระบบการฝึกหัดครูโดยเฉพาะ แต่มีสถาบันระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา (Istituti Magistrali) หลักสูตร 4 ปี และสถาบันระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการฝึกหัดครูระดับก่อนประถมศึกษา (Scuole Magistrali) หลักสูตร 3 ปี

การฝึกหัดครูจัดในสถาบันระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น และใช้เวลาเพียง 4 ปี แทนที่จะเป็น 5 ปีเช่นเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด ดังนั้น ครูที่สอนระดับประถมศึกษาจึงไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

สำหรับการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ก็ไม่มีสถาบันเฉพาะด้านที่ทำหน้าที่ฝึกหัดครู นักศึกษาต้องได้รับปริญญาตรีในสาขาที่ตนตั้งใจจะสอน และหาสถานที่เรียนด้วยตนเอง การศึกษาระดับนี้เป็นคุณสมบัติที่ต้องมีในการสอบบรรจุ ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมาย 417 พ.ศ.2517 อย่างไรก็ตาม หลักสูตรการฝึกหัดครูในระดับมหาวิทยาลัยเป็นหลักสูตรใหม่ เพิ่งมีการจัดขึ้นในทศวรรษ 1990 (พ.ศ.2533) ประกอบด้วยหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ (The Laurea

in Primary Education Sciences) สำหรับผู้ที่ต้องการเป็นครูสอน
ในโรงเรียนก่อนประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนผู้ที่ต้องการ
ปริญญาดำเนินการสอนระดับมัธยมศึกษาจะเรียนที่โรงเรียนเฉพาะทาง
(SSIS) หลักสูตร 2 ปี

การอภิปรายต่อไปนี้จะอธิบายสถานการณ์ที่มีการดำเนินงาน
ก่อนการออกกฎหมายการเงิน พ.ศ.2551 ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ไปเป็นระบบใหม่

ตามกฎหมาย 417 พ.ศ.2517 เรื่องกรอบงานความสัมพันธ์
ระหว่างนายจ้าง-ลูกจ้างของบุคลากรในสถานศึกษาทุกประเภท
ระบุว่าตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เป็นต้นไป ครูทุกคนต้องมีวุฒิการศึกษา
ระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย การปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้ครู
มีวุฒิปริญญาตรีสาขาประถมศึกษาศาสตร์ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
มาในทศวรรษ 1990 (พ.ศ.2533) โดยมีการปฏิรูประบบการสอน
ในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายที่ 34 พ.ศ.2533 กำหนดเกณฑ์ในการจัด
การสอนหลักสูตรระดับปริญญาตามคำสั่งกระทรวงมหาดวิทยาลัย
และการวิจัยในวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2541 ซึ่งทำข้อตกลงไว้กับ
กระทรวงการศึกษาปวงชน

หลักสูตร 3 ปีของ Scoule Magistrale ที่ผลิตครูสอน
ระดับก่อนประถมและหลักสูตร 4 ปีของ Istituti Magistrale
ที่ผลิตครูประถมศึกษา ถูกยกเลิกไปในปีการศึกษา 2001/02
โดยวุฒិการศึกษที่เปิดสอน หรือได้รับในปีการศึกษา 2544/45
จะมีค่าตามกฎหมายในการสอบบรรจุเป็นครูก่อนประถมศึกษาหรือครูประถม
ศึกษา แต่วุฒิที่ได้รับหลังจากนั้น อาทิ ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่ออกให้โดยสถาบันระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสาขาสังคม

จิตวิทยา-ครุศาสตร์ (Social-Psychological-Pedagogical Liceo) ไม่นอญูาตให้เป็นครูได้ ดังนั้น ครูรุ่นใหม่ทุกคนจะต้องสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์

เท่าที่ผ่านมา ครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ต้องมีวุฒิปริญญาตรี กฎหมายที่ 341 พ.ศ.2533 และคำสั่งกระทรวงฯ ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2541 กำหนดให้โรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) รับผิดชอบการฝึกหัดครูสำหรับสอนระดับมัธยมศึกษา โดยเริ่มเปิดสอน ในปีการศึกษา 2542/43 และดำเนินงานต่อเนื่อง ไปจนกฎหมายที่ 227 พ.ศ.2548 มีผลบังคับใช้

1.2 กรอบกฎหมายเกี่ยวกับการฝึกหัดครู

กฎหมายที่ 53 พ.ศ.2546 เกี่ยวกับการปฏิรูประบบการศึกษา เสนอแนะกระบวนการใหม่สำหรับการฝึกอบรมและการเข้าสู่อาชีพครูดังนี้คือ การฝึกหัดครูระดับก่อนประถมศึกษาระยะที่ 1 และระยะที่ 2 อยู่ภายใต้ ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยและสถาบัน Afam โดยให้จัดเป็น หลักสูตร Laurea Magistrale และหลักสูตร Diploma Axxcademico ระดับ 2 ต่อมากฎหมายการเงินประจำปี พ.ศ.2551 กำหนดกระบวนการใหม่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาเรียนครู และการรับครู ด้วยการสอบบรรจุซึ่งจัดขึ้นทุกๆ 2 ปี วิธีนี้ช่วยให้สามารถบรรจุครูใหม่ ได้ตรงตามจำนวนตำแหน่งที่มี และแก้ไขปัญหาครูที่มีสัญญาจ้างระยะสั้น ทั้งนี้ หลังจากพฤษภาคม พ.ศ.2551 จะมีแนวทางใหม่ๆ เกิดขึ้นจาก รัฐบาลใหม่

กฎหมายที่ 341 พ.ศ.2533 เกี่ยวกับการปฏิรูปการสอน ในมหาวิทยาลัย และคำสั่งกระทรวงฯ ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2541

กำหนดให้ครูที่สอนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ต้องจบปริญญาตรี สาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ซึ่งจำเป็นการเรียนวิชาทั่วไป 2 ปี และการเรียนวิชาเฉพาะสาขา 2 ปี โดยสาขาหนึ่งเพื่อเป็นครูระดับก่อนประถมศึกษา และอีกสาขาหนึ่ง เพื่อเป็นครูระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ ครูที่ไม่จบปริญญาตรี 4 ปีแต่ได้รับการบรรจุเป็นครูประจำในระบบเดิม ให้ทำงานต่อไปได้จนถึงเกษียณอายุ

ด้านการสอนระดับมัธยมศึกษา ไม่มีข้อกำหนดว่าครูต้องสำเร็จปริญญาด้านการสอน แต่กฎหมายที่ 341 พ.ศ.2533 กำหนดให้ครู ต้องจบหลักสูตรการฝึกหัดครู 2 ปีที่จัดโดยโรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามเกณฑ์ที่ระบุในคำสั่งกระทรวงฯ ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2541

โรงเรียนดังกล่าว เปิดสอนหลายหลักสูตรซึ่งให้คุณวุฒิ ด้านการสอนหลายระดับ ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้ Diploma di Specializzazione ซึ่งเป็นวุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสอบบรรจุเป็นครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูที่ได้รับการบรรจุเป็นครูประจำในระบบเดิม ซึ่งไม่มีวุฒิดังกล่าว แต่มีวุฒิปริญญาตรีและคุณวุฒิด้านการสอน จากหลักสูตรอื่นๆ ให้ทำการสอนต่อไปได้

1.3 สถาบัน ระดับ และรูปแบบการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยไม่มีศูนย์เฉพาะทางที่จัดขึ้นเพื่อดำเนินงาน ด้านการฝึกหัดครู (Initial Training of Teachers) การฝึกหัดครู ก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ รับนักศึกษาที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย รูปแบบการฝึกอบรมสำหรับเป็นครูก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

กระทำไปพร้อมกัน โดยแบ่งออกเป็นการเรียนวิชาทั่วไป 2 ปี และเรียนวิชาเอก 2 ปี คือแขนงวิชาการสอนระดับก่อนประถมศึกษา และแขนงวิชาการสอนระดับประถมศึกษา การฝึกสอนเริ่มตั้งแต่ปีแรก นักศึกษาเลือกวิชาเอกที่จะเรียนเมื่อสิ้นสุดปีที่สอง วุฒิการศึกษาของหลักสูตรนี้จำเป็นสำหรับการสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นครูสอนในระดับก่อนประถมศึกษาหรือประถมศึกษา หลักสูตรนี้ได้รับผิดชอบโดยคณะศึกษาศาสตร์ และมีเกณฑ์ทั่วไปในการเรียนดังนี้

- แขนงวิชาการสอนระดับประถมศึกษาเรียนกิจกรรมของกลุ่มวิชาที่ 1 (การฝึกอบรมงานครู) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และแขนงวิชาการสอนระดับก่อนประถมศึกษาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

- แขนงวิชาการสอนระดับประถมศึกษาเรียนกิจกรรมกลุ่มวิชาที่ 2 (เนื้อหาที่สอนในระดับประถมศึกษา) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 และแขนงวิชาการสอนระดับก่อนประถมศึกษาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

- กลุ่มวิชาที่นักศึกษาเลือกเองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร

- แผนการเรียนของนักศึกษาแต่ละคนต้องมีกิจกรรมของกลุ่มวิชาที่ 1 และที่ 2 ของแต่ละสาขา

นอกจากนั้น ยังมีกิจกรรมที่ต้องเรียนเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมงเกี่ยวกับการเรียนร่วมของนักเรียนพิการ และฝึกสอนการศึกษาพิเศษไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ต้องมีในการสมัครสอบบรรจุเป็นครูสอนการศึกษาพิเศษ

หลักสูตรการฝึกหัดครูสอนระดับมัธยมศึกษาที่ได้วุฒิ Diploma di Specializzazione ของ SSIS ซึ่งเป็นหลักสูตร 2 ปีระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นวุฒิที่ต้องมีในการสมัครสอบบรรจุ ผู้ที่จะเข้าเรียนต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังนี้คือ

- ปริญญาตรีที่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการสอนในโรงเรียน
- ปริญญาตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการสอนในโรงเรียน จากสถาบันจิตรศิลป์ สถาบันอุตสาหกรรมศิลป์ชั้นสูง สถาบันดนตรี
- วุฒิการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของประเทศในยุโรปที่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการสอนในโรงเรียน

โรงเรียนเฉพาะทาง เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย ซึ่งดำเนินงาน โดยความร่วมมือระหว่างคณาจารย์และภาควิชาต่างๆ รวมทั้งหน่วยงาน สหวิทยาการต่างๆ ที่เน้นการวิจัยทางการเรียนการสอน โรงเรียนเฉพาะ ทางแต่ละแห่งเปิดสอนอย่างน้อยสองแขนงวิชา เกณฑ์ของการเรียน หลักสูตรนี้คือ เรียนนิชาร่วมของแขนงวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร และจัดสอน ตามสัดส่วนของจำนวน นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาที่ 1 เรียนกลุ่มวิชาที่ 2 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรวิชาที่ มหาวิทยาลัยจัดให้ต้องกว้างกว่า การสอนภาคบังคับและให้นักศึกษา มีโอกาสเลือก ทั้งนี้ สภาโรงเรียน เป็นผู้อนุมัติแผนการเรียนรายบุคคล ของนักศึกษา

หลังจากได้รับวุฒิ Diploma di Specializzazione แล้ว นักศึกษามีโอกาสเรียนโมดูลพิเศษเกี่ยวกับการเรียนร่วมของนักเรียนพิการ โดยใช้เวลาไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมง เพื่อที่จะสามารถสอนการศึกษา พิเศษได้ และต้องฝึกประสบการณ์ด้านการศึกษาพิเศษไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

1.4 การรับเข้าเรียน

การเข้าเรียนหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร เพื่อเป็นครูสอนก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา จะต้องสำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตร 5 ปี และต้องสอบเข้าเนื่องจากมีการจำกัดจำนวนตามแผนระดับชาติด้านการบรรจุครูในโรงเรียน ตัวอย่างเช่น ปีการศึกษา 2550/51 กระทรวงมหาดไทยและการวิจัย ออกประกาศรับนักศึกษาจำนวน 6,727 คน สำหรับนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในอิตาลี และจำนวน 164 คน สำหรับนักศึกษาที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ นอกจากนี้ ประกาศดังกล่าวยังระบุจำนวนนักศึกษาที่จัดสรรให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอีกด้วย

ส่วนการเข้าเรียนโรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) เพื่อเป็นครูสอนระดับมัธยมศึกษา ผู้เรียนต้องสำเร็จระดับปริญญาตรี มีการรับจำนวนจำกัดเช่นกัน โดยจะรับเฉพาะผู้ที่มีวุฒิตรงตามบัญชีตำแหน่งที่ต้องการ การสอบเข้าประกอบด้วย การสอบข้อเขียนที่ออกโดยแต่ละมหาวิทยาลัย (ปรนัย 50 ข้อ) และการสอบปากเปล่าหรือข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ในวิชาเฉพาะที่ต้องการเรียน จำนวนนักศึกษาครูที่ต้องการรับจะกำหนดในระดับแคว้น ตามจำนวนตำแหน่งที่ต้องการบรรจุครู ตัวอย่างเช่น ปีการศึกษา 2550/51 กระทรวงมหาดไทยและการวิจัย ออกประกาศรับนักศึกษาจำนวน 11,830 คน และจัดสรรจำนวนให้แก่มหาวิทยาลัย และโรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS)

1.5 หลักสูตรและวัตถุประสงค์

ความแตกต่างของวิชาที่เรียนจะมีเฉพาะใน SSIS เนื่องจากต้องสอดคล้องกับวิชาและระดับชั้นที่จะสอน ครูที่ฝึกการสอน

ระดับชั้นใดชั้นหนึ่งไม่สามารถทำการสอนระดับชั้นอื่นได้ หากประสงค์จะสอนต้องเรียนวุฒิเฉพาะทางเพิ่มขึ้นอีกต่างหาก

ระบบการเรียนหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาประถมศึกษาศาสตร์ และหลักสูตรเฉพาะทาง (Scuola di Specializzazione) จัดทำโดยมหาวิทยาลัย ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยกระทรวงฯ ซึ่งได้วางวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้งสองไว้ให้ รวมทั้งกำหนดเนื้อหาวิชาขั้นต่ำกิจกรรมการเรียนการสอน และกระบวนการตรวจสอบและประเมินความสำเร็จของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรปริญญาตรี ที่เป็นความรู้และทักษะวิชาชีพครู ได้แก่

- มีความรู้หนึ่งกลุ่มสาระที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และปรัชญา
- ฟัง สังเกต เข้าใจนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรม ตระหนักถึงความต้องการพื้นฐานและทางจิต-สังคมของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทั้งชายและหญิงสร้างอัตลักษณ์ของตน
- สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ครอบครัว สำนักการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ภายในแคว้น
- กำหนดสมรรถนะของตนเองจำนวน 1 วิชา ภายในบริบทด้านการศึกษาที่หลากหลาย และใจกว้างต่อการวิจารณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม
- พัฒนาความรู้และทักษะในวิชาที่เกี่ยวข้อง ท่ามกลางบริบทด้านการศึกษาที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง
- ทำให้กิจกรรมการสอนมีคุณค่า เป็นระบบ และซับซ้อน ด้วยการวางแผนแบบยืดหยุ่น ขณะทำการตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์สาระการเรียนรู้ และวิธีสอน

■ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในหลักการความรู้และประสบการณ์ เฉพาะทาง อย่างเหมาะสมกับความก้าวหน้าในการเรียน ลักษณะเฉพาะของเนื้อหา ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับวิธีการ และความรู้พื้นฐาน

■ จัดเวลา พื้นที่ วัสดุ (รวมทั้ง มัลติมีเดีย) และเทคโนโลยีทางการสอน เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับทุกคน

■ ใช้การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน เป็นเครื่องมือในการสร้างความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ และความรู้ เพื่อเพิ่มความสุขในการเรียนรู้และการแสดงออกของนักเรียน และสร้างความเชื่อมั่นในการค้นหาความรู้ใหม่ของนักเรียน

■ ส่งเสริมนวัตกรรมของโรงเรียนและร่วมมือกับโรงเรียนอื่น/ ตลาดแรงงาน

■ ตรวจสอบและประเมินกิจกรรมการสอน-การเรียน และกิจกรรมโรงเรียนโดยภาพรวม ด้วยการใช้วิธีการประเมินที่ทันสมัยที่สุด

■ แสดงบทบาททางสังคมของตนในกรอบความเป็นเอกภาพของโรงเรียน ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของครู และปัญหาขององค์กรที่เกี่ยวข้อง สนใจความเป็นจริงเกี่ยวกับประชากรและวัฒนธรรม (อิตาลีและยุโรป) ใจกว้างต่อชาติพันธุ์ที่หลากหลาย และปัญหาเฉพาะด้านของนักเรียนที่ต่างวัฒนธรรม ภาษา และสัญชาติ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีดังนี้

■ กลุ่มวิชาที่ 1: ความเป็นครู (Teacher Function) ประกอบด้วย กิจกรรมการสอนที่มุ่งให้มีความสามารถและทักษะด้านศึกษาศาสตร์ วิธีสอน จิตวิทยา สังคม-มนุษยวิทยา สุขภาพอนามัย และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสอนเด็กพิการที่เรียนร่วม

■ กลุ่มวิชาที่ 2: เนื้อหาที่สอนในระดับประถมศึกษา (Primary Teaching Contents) เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรและการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษาและก่อนประถมศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมการสอนที่มุ่งให้นักศึกษามีความสามารถและทักษะเกี่ยวกับพื้นฐานของวิชา และความสามารถในการสอนวิชาต่างๆ ได้แก่ ภาษาและวรรณคดี คณิตศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กายภาพ-ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การสื่อสารด้วยดนตรีและเสียง วิทยาศาสตร์ การเคลื่อนไหว ภาษาสมัยใหม่ ประวัติศาสตร์-ภูมิศาสตร์-สังคมศาสตร์ การวาดภาพและศิลปะรูปแบบต่างๆ

■ กลุ่มวิชาที่ 3: การทดลอง (Laboratory) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การวางแผน และการจำลองแบบ (Simulation) กิจกรรมการสอน

■ กลุ่มวิชาที่ 4: การฝึกสอน (Apprenticeship) ประกอบด้วย ประสบการณ์การสอนในโรงเรียนเพื่อบูรณาการทักษะเชิงทฤษฎี กับทักษะเชิงปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรของโรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) มีดังนี้

■ กลุ่มวิชาที่ 1: ความเป็นครู ประกอบด้วย กิจกรรมการสอนที่มุ่งให้มีความสามารถและทักษะที่จำเป็นด้านศึกษาศาสตร์และลักษณะต่างๆ ของงานครู

■ กลุ่มวิชาที่ 2: เนื้อหาวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย กิจกรรมการสอนที่มุ่งให้นักศึกษามีความสามารถและทักษะเกี่ยวกับวิธีสอน วิชาต่างๆ ซึ่งเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับตรรกะ ที่มา ประวัติความเป็นมา ปรัชญาการนำไปใช้ ความหมายเชิงปฏิบัติและหน้าที่เชิงสังคม ของความรู้ประเภทต่างๆ

- กลุ่มวิชาที่ 3: การทดลองสอน (Laboratory) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การวางแผน และการจำลองแบบกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเฉพาะ

- กลุ่มวิชาที่ 4: การฝึกสอน (Apprenticeship) ประกอบด้วย ประสบการณ์การสอนในโรงเรียนเพื่อบูรณาการทักษะเชิงทฤษฎีกับทักษะเชิงปฏิบัติ โรงเรียนจะจัดครูพี่เลี้ยง (Host Teacher) หนึ่งคนต่อนักศึกษาฝึกสอนหนึ่งคน มีครูนิเทศก์ (Supervising Teacher) เพื่อประสานงานระหว่างโรงเรียนต่างๆ กับ SSIS โดยครูผู้นี้จะได้รับการยกเว้นหน้าที่สอนบางส่วน

กิจกรรมการสอนสำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กำหนดให้หน่วยกิตของการทดลองสอนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 และการฝึกสอนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ส่วนหลักสูตรของโรงเรียนเฉพาะทาง (SSIS) ต้องทดลองสอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และฝึกสอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

โดยทั่วไป ในแต่ละภาคเรียนจะจัดการสอนระหว่าง 250-300 ชั่วโมง และกำหนดให้สอบได้ไม่เกิน 3 ครั้งต่อภาคเรียน ทั้งนี้มีการสอบความรู้ภาษาต่างประเทศ 1 ภาษาด้วย เมื่อสิ้นสุดการเรียนของแต่ละหลักสูตร นักศึกษาต้องสอบประมวลความรู้ รวมทั้งทำรายงานเกี่ยวกับการทดลองสอนและการฝึกสอน คณะกรรมการสอบประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัยและครูของโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง

วุฒิการศึกษามี 2 ประเภทคือ ปริญญาบัตรที่ระบุประเภทของหลักสูตรว่าเป็น Laurea หรือ Specializzazione พร้อมคะแนนที่ได้ และประกาศนียบัตรแสดงรายการวิชาที่สอบผ่านพร้อมคะแนนที่ได้

2. ครูและสถานภาพการทำงาน

ครูที่ทำงานในสถาบันการศึกษาของรัฐมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายและสัญญาจ้าง มีอิสระทางวิชาการและสิทธิในการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ และรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน

ข้อมูลต่อไปนี้จะกล่าวถึงเฉพาะครูในสถาบันการศึกษาของรัฐเท่านั้น เงื่อนไขการทำงานของครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่ของรัฐจะเป็นไปตามสัญญาจ้างที่ทำกับผู้จัดการสถานศึกษา ซึ่งจะระบุขอบข่ายหน้าที่และค่าตอบแทน อย่างไรก็ตาม ครูสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีภาระหน้าที่คล้ายคลึงกัน

สำหรับสถานภาพการทำงานของครูสอนระดับอุดมศึกษา จะกำหนดไว้ตามกฎหมาย และจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

- ศาสตราจารย์ประจำ (Professors with Tenure): แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับ 1 เรียกว่า ศาสตราจารย์ (Professori Ordinari หรือ Professore di Prima Fascia) และระดับ 2 เรียกว่า รองศาสตราจารย์ (Professori Associati หรือ Professore di Seconda Fascia) ทั้ง 2 ระดับมีหน้าที่รับผิดชอบและเงินเดือนแตกต่างกัน แต่มีอิสระทางวิชาการ อิสระในการทำวิจัยเท่าเทียมกัน และต้องทำการสอน

- ศาสตราจารย์วิจัย (Research Professors): มีหน้าที่ทำวิจัยและมีส่วนร่วมในการสอนนิสิตที่เป็นทางการ

- ศาสตราจารย์จ้างชั่วคราว (Contract Professors): มีหน้าที่สอนตามข้อกำหนดในสัญญาจ้าง (1 ปี และต่อไปไม่เกิน 6 เดือน)

- ผู้ประสานงานภาษาถิ่นและผู้เชี่ยวชาญภาษาศาสตร์ (Native Language Collaborators and Linguistic Experts): มีหน้าที่จัดสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษาต่างๆ ตามข้อกำหนดในสัญญาจ้างแบบเอกชน ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือวุฒิอื่นๆ ที่เหมาะสมจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

- อาจารย์แลกเปลี่ยน (Exchange Lectures) : ผู้สอนภาษาต่างประเทศตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการทำงานในตอนต่อไป จะกล่าวถึง ศาสตราจารย์ประเภทประจำเท่านั้น (ศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์วิจัย)

2.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับสถานภาพการทำงานของครู

ครูมีฐานะเป็นลูกจ้างของรัฐบาล ครูในโรงเรียนประถมศึกษา เพิ่งมีฐานะเป็นลูกจ้างของรัฐบาลเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานของท้องถิ่นไปเป็นของรัฐ ดังนั้น เงื่อนไขการทำงานทั่วไปของลูกจ้างรัฐบาลจะครอบคลุมไปถึงครูด้วยเช่นกัน

ต้นทศวรรษ 1990 (พ.ศ.2533) หน่วยงานของรัฐเริ่มมีการจ้างงาน โดยการทำสัญญาจ้างคล้ายกับของเอกชน ซึ่งรวมถึงลูกจ้างในโรงเรียนของรัฐด้วย ทั้งนี้ สัญญาจ้างบุคลากรเพื่อทำงานในสถานศึกษาสามารถกำหนดได้โดยอิสระ ภายใต้กรอบกฎหมายการจ้างงานทั่วไป และขีดจำกัดด้านการเงินของแต่ละแคว้น สถานศึกษาแต่ละแห่งมีหน่วยทำสัญญาของลูกจ้าง (Rappresentanza Sindacale Unitaria : RSU) ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการทำสัญญากับผู้จัดการสถานศึกษา

กฎหมายที่ 1592 พ.ศ.2476 แบ่งผู้สอนในมหาวิทยาลัยออกเป็น ศาสตราจารย์ประจำและศาสตราจารย์จ้างชั่วคราว การเข้าทำงาน

เป็นลูกจ้างประจำต้องผ่านการสอบแข่งขันที่เปิดกว้างแก่ทุกคน
ศาสตราจารย์มีฐานะเป็นพนักงานพลเรือนของฝ่ายบริหารงานภาครัฐ

บางประเด็นเกี่ยวกับสถานภาพการทำงานของครูอาจารย์
ที่กำลังดำเนินการ ได้แก่

- การออกข้อบังคับและกระบวนการใหม่สำหรับการฝึกหัดครู
และการบรรจุครู

- ระบบการรับอาจารย์มหาวิทยาลัย จะเปลี่ยนจากการสอบ
แข่งขันไปเป็นการกำหนดกรอบคุณวุฒิระดับชาติให้มหาวิทยาลัย
ใช้ในการดำเนินงาน

- นักวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ทำงานมาได้ระยะหนึ่ง จะมีโอกาส
เข้าสู่สายการสอน และสามารถเป็นรองศาสตราจารย์ได้หากผ่าน
การประเมิน

- อาจารย์ทุกคนที่ทำหน้าที่สอนจะได้ตำแหน่งรองศาสตราจารย์

- การแต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์
ให้แก่นักวิจัยชาวต่างชาติหรือชาวอิตาลีที่ทำงานในต่างประเทศ
และมีตำแหน่งวิชาการของต่างประเทศที่มีค่าเทียบเท่า

2.2 การเข้าสู่อาชีพและสถานภาพของครู

ในการเข้าสู่อาชีพครูในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา กฎหมายกำหนดไว้ว่า ครูทุกคนเป็นลูกจ้างของรัฐ
โดยมีสัญญาจ้างเป็นรายบุคคล เงื่อนไขการจ้างงานจะเป็นไปตามข้อตกลง
ในสัญญาตามกฎหมายเอกชนซึ่งมีอิสระเต็มที่ สัญญาจ้างมีทั้งประจำ
และชั่วคราว

ครูที่สอบได้ตำแหน่งครูจ้างประจำแล้ว จะต้องมีการทดลองงาน ซึ่งเป็นกรฝึกอบรมระยะเวลา 1 ปี ภายใต้คำแนะนำของครูพี่เลี้ยง ที่คัดเลือกโดยสมัชชาครู (Teachers' Assembly) และแต่งตั้งโดยผู้จัดการ สถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถอย่างลึกซึ้งในด้านต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพครู ได้แก่ วิธีสอน จิตวิทยาการศึกษา มนุษยสัมพันธ์ และการสื่อสาร กฎหมายและการบริหาร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544-2545 เป็นต้นมา การฝึกอบรมนี้มีการบูรณาการกิจกรรมแบบออนไลน์ จัดโดยสถาบันแห่งชาติเพื่อการเผยแพร่นวัตกรรมและงานวิจัยทางการศึกษา (National Institute of Documentation for Innovation and Research in Education: INDIRE) ด้วย เมื่อสิ้นปีการศึกษา ครูทดลองงาน จะต้องเขียนรายงานเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม และร่วมอภิปรายกับคณะกรรมการประเมินครู เพื่อรับการยืนยัน การจ้างงานในตำแหน่งครูจ้างประจำ

ครูจ้างประจำจะได้รับมอบหมายให้เป็นบุคลากรสายสอน ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ อาทิ ครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ครูประถมศึกษา ครูมัธยมศึกษาตอนต้น ครูมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูโรงเรียนประจำ แห่งชาติ ครูโรงเรียนประจำสำหรับนักเรียนหญิง ผู้ช่วยสอนในโรงเรียน การศึกษาพิเศษของรัฐ ทั้งนี้ครูระดับประถมศึกษาจะได้รับมอบหมาย ให้สอนทุกวิชา ส่วนครูระดับมัธยมศึกษาจะสอนในวิชาเฉพาะทาง ที่สำเร็จการศึกษามา

ครูจ้างชั่วคราวมีหน้าที่เป็นครูสอนแทนในตำแหน่งครูที่ว่าง จำแนกตามสัญญาจ้างเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้คือ ครูจ้างรายปี ซึ่งสิ้นสุดสัญญาเมื่อจบปีการศึกษา (31 สิงหาคม) ครูจ้างรายภาคเรียน ซึ่งสิ้นสุดสัญญาเมื่อจบกิจกรรมการสอน (30 มิถุนายน) ครูจ้างระยะสั้น

ขึ้นอยู่กับเวลาที่ครูในตำแหน่งนั้นๆ วาง ทั้งนี้ ผู้จ้างคือ หัวหน้าสำนักงาน การศึกษาประจำแคว้น

การเข้าสู่อาชีพครูสอนระดับอุดมศึกษา สำหรับตำแหน่ง ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และนักวิจัยที่จ้างประจำ เป็นการสอบ แข่งขันตามประกาศของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยตำแหน่งศาสตราจารย์ จะประเมินด้านคุณวุฒิและผลงานที่มีการพิมพ์เผยแพร่ ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์จะประเมินด้านคุณวุฒิ ส่วนนักวิจัยจะเป็นการสอบ ข้อเขียน 2 ครั้งและสอบปากเปล่า 1 ครั้ง คณะกรรมการสอบ ตำแหน่งศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ของแต่ละมหาวิทยาลัย จะประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 คน โดยเป็นบุคคลภายใน มหาวิทยาลัย 1 คน และบุคคลภายนอก 4 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจาก National Scientific Community คณะกรรมการสอบตำแหน่ง นักวิจัยประกอบด้วยกรรมการจำนวน 3 คน โดยเป็นบุคคลภายใน มหาวิทยาลัย 1 คน และบุคคลภายนอก 2 คน

กระบวนการสอบแข่งขันจะต้องเสร็จภายใน 6 เดือน และ ประกาศชื่อผู้ที่ได้ตำแหน่งนักวิจัย ส่วนตำแหน่งศาสตราจารย์และ รองศาสตราจารย์ให้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์ 2 คน คณะของมหาวิทยาลัย ที่จัดสอบสามารถเลือกคนใดคนหนึ่งได้ หรือไม่เลือกใครเลยก็ได้ ซึ่งในกรณีนี้ คณะสามารถเลือกผู้มีสิทธิ์ที่ชนะการสอบแข่งขัน จากมหาวิทยาลัยอื่นได้ หรือประกาศสอบใหม่ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย ต้องตัดสินใจภายใน 60 วัน มิฉะนั้นจะไม่สามารถบรรจุใครได้เป็นเวลา 2 ปี

อาจารย์มหาวิทยาลัยที่ได้รับบรรจุเข้าทำงานแล้ว ไม่ต้อง โยกย้ายไปที่อื่นโดยไม่สมัครใจ มีอิสระในการสอนและการทำวิจัย แต่ต้องมีภาระ งานสอนไม่น้อยกว่า 250 ชั่วโมงต่อปี รวมทั้งต้องทำหน้าที่

เป็นคณะกรรมการสอบทั่วไปและคณะกรรมการสอบเพื่อรับปริญญา ทั้งนี้สำหรับศาสตราจารย์วิจัย นอกจากทำวิจัยแล้ว จะต้องช่วยงานสอนด้วย (อาทิ การฝึกปฏิบัติ ช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ร่วมมือในวิธีสอนใหม่ๆ และการสอนเสริม) กิจกรรมเหล่านี้จะต้องมีภาระงานไม่น้อยกว่า 250 ชั่วโมงต่อปี และถูกบันทึกผลงานไว้ในทะเบียนพิเศษ

2.3 การประเมินครู

การดำเนินงานประเมินครูระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาโดยคณะกรรมการประเมินการปฏิบัติงานครูมี 3 ลักษณะคือ

- เมื่อสิ้นสุดระยะการฝึกหัดครู (Induction)
- เมื่อครูจ้างประจำต้องการรับการประเมินการปฏิบัติงาน โดยยื่นคำขอภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี

- เมื่อผู้บริหารโรงเรียนสั่งให้มีการตรวจสอบ ในกรณีเกี่ยวกับวินัยหรือถูกปลดจากหน้าที่เนื่องจากขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

การประเมินครูสอนระดับอุดมศึกษาระดับรองศาสตราจารย์ และนักวิจัย มีเพียงการประเมินเพื่อยืนยันการจ้างหลังจากที่ปฏิบัติงานมาครบ 3 ปี โดยปกติ มหาวิทยาลัยมีระบบการประเมินภายในเกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารงาน การสอน และการวิจัย ซึ่งดำเนินงานโดยคณะกรรมการที่เรียกว่า University Internal Evaluation Group (Nucleo di Valutazione Interna Degli Atenai) นอกจากนั้น กฎหมายยังกำหนดให้มีการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน และอาจารย์ผู้สอนโดยใช้แบบสอบถามที่ไม่แสดงชื่อผู้ตอบ

2.4 การฝึกอบรมครูประจำการ

สัญญาจ้างงานระดับชาติระบุว่า การฝึกอบรมครูเป็นพื้นฐานของการพัฒนาวิชาชีพครู ช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงไปยังทิศทางใหม่ๆ และเป็นนโยบายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมมีเป้าหมายที่หลากหลาย อาทิ การฝึกอบรมครูก่อนประจำการ การฝึกอบรมครูประจำการ การฝึกอบรมเพื่อการโยกย้าย การปรับวุฒิ และปรับโครงสร้างอาชีพ การฝึกอบรมตามความต้องการเฉพาะ เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อตกลงระดับชาติมีการวางวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมครู รวมทั้งเป้าหมายทั่วไปและการจัดสรรทรัพยากรด้านการเงินไว้ด้วย

สมัชชาครูของแต่ละโรงเรียน เป็นผู้กำหนดแผนประจำปีสำหรับกิจกรรมการฝึกอบรมครูประจำการให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการของแต่ละบุคคล กิจกรรมในแผนดังกล่าวอาจจัดโดยหน่วยงานทางการศึกษาหรือจัดโดยโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง หรือจัดร่วมกับโรงเรียนอื่น มหาวิทยาลัย สมาคม สถาบันวิจัย และองค์กรที่มีการรับรองวิทยฐานะ การจัดหลักสูตรสามารถทำได้อย่างหลากหลาย แต่ต้องอยู่ภายในกรอบงานหลัก 3 ประเภทคือ

- กิจกรรมในห้องเรียน อาทิ การบรรยาย กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง แบบฝึกชนิดต่างๆ
- การวิจัยในชั้นเรียน
- e-learning

ทั้งนี้ ช่วงเวลาที่ใช้ฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่นอกเวลาสอน ครูมีสิทธิในการเข้าร่วมเนื่องจากเป็นการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตน อย่างไรก็ตาม ครูมีสิทธิลาระหว่างเวลาปฏิบัติงานได้ปีละ 5 วัน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม

การตัดสินใจเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูประจำการมี 3 ระดับคือ

- ระดับกระทรวง รับผิดชอบในการกำหนดประเด็นที่น่าสนใจ และนวัตกรรมที่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรมครูที่บรรจุใหม่ ครูที่มีการโยกย้าย ครูที่ต้องปรับเพิ่มและปรับเปลี่ยนวุฒิ การกำหนด วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ และบทบาทของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ระดับแคว้น รับผิดชอบในการสนับสนุนความต้องการของโรงเรียน สร้างความเสมอภาคในการให้บริการอย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่

- ระดับโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน รับผิดชอบในการวางแผน การฝึกอบรมและจัดทำโปรแกรมประจำปี

2.4.1 สถาบันจัดการฝึกอบรมครูประจำการ

สัญญาจ้างบุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดหลักการรับรอง วิทยฐานะขององค์กรหรือหน่วยงานฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน และการรับรองกิจกรรมการฝึกอบรมจากฝ่ายบริหาร สัญญาดังกล่าว แยกหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมครูอย่างชัดเจน ระหว่างหน่วยงานที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในตัวเอง อย่างเช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย กลุ่มมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย กับหน่วยงานที่ต้องได้รับการรับรองจากกระทรวง เช่น สมาคมวิชาชีพ และหน่วยงานที่ได้รับวิทยฐานะเฉพาะด้าน

ทั้งนี้ไม่มีสถาบันเฉพาะสำหรับการฝึกอบรมครูประจำการ และไม่มีเงื่อนไขพิเศษใดๆ ในการรับเข้าเรียนหลักสูตรฝึกอบรมต่างๆ

เส้นทางการศึกษาที่จัดขึ้น จะแตกต่างกันไปตามเนื้อหา และระยะเวลา ตั้งแต่ครึ่งวันไปจนถึงหลายวิชา โรงเรียนมีอิสระ ในการวางแผนและดำเนินการจัดโครงการที่เหมาะสมกับความต้องการ หลักสูตรที่จัดโดยฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการให้วุฒิ ปรับเพิ่มวุฒิ หรือเปลี่ยนวุฒิ รวมทั้งหลักสูตรที่จัดโดยมหาวิทยาลัย หรือองค์กรอื่นๆ จะจัดตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา และเวลาแบบจำเพาะ

2.4.2 วิธีการฝึกอบรมครูประจำการ

วิธีการที่ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรประจำการ มีความหลากหลาย แต่โดยทั่วไปจะเกิดจากการผสมผสานของวิธีการฝึกอบรมแบบลักษณะต่าง ๆ 3 แบบคือ

1) จัดแบบกลุ่มใหญ่ 3 กลุ่มคือ

- ห้องเรียน เรียนบทเรียน กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง แบบฝึกต่างๆ

- การวิจัยในชั้นเรียน

- e-learning

2) มโนทัศน์ด้านการเรียนรู้ ประกอบด้วย การรับรู้ (บทเรียน การศึกษาดำรง) การเลียนแบบ (ตัวอย่างจากบุคคลอื่น) การสร้างความรู้แบบรายบุคคล และการสร้างความรู้แบบสังคม (อภิปราย)

3) ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมจะมีบทบาทในการสะท้อนประสบการณ์ของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเกี่ยวกับการใช้ทฤษฎีและกระบวนการต่างๆ

2.4.3 การประเมินผลและประกาศนียบัตร

ในปัจจุบัน ไม่มีระเบียบที่ระบุว่าต้องมีการตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างเป็นทางการหรือต้องมีประกาศนียบัตรรับรองทักษะที่ได้เรียนรู้มา แต่อาจบังคับให้มีในบางโครงการหรือตามความประสงค์ของผู้เข้ารับการอบรม โดยทั่วไป จะมีการให้ประกาศนียบัตรเมื่อสิ้นสุดการอบรมแต่ละหลักสูตร ซึ่งระบุจำนวนวันและชั่วโมงที่เข้ารับการฝึกอบรม

2.5 เงินเดือนครู

ค่าตอบแทนของบุคลากรสายสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มี 2 ลักษณะคือ

- เงินเดือน (ค่าตอบแทนพื้นฐาน) เป็นผลรวมของเงินที่คำนวณจากการจัดค่าครองชีพ โดยทุกเดือนธันวาคมครูจะได้รับเงินเดือนเดือนที่สิบสาม ซึ่งมีค่าเท่ากับเงินค่าตอบแทนพื้นฐานที่ได้ในเดือนธันวาคม นอกจากนั้น ยังมีค่าใช้จ่ายสำหรับครอบครัวด้วย

- เงินเพิ่มเติม จะแตกต่างกันตามจำนวนภาระงานที่เพิ่มขึ้น (ชั่วโมงและกิจกรรม) และผลประโยชน์ที่เป็นไปได้

ตารางเงินเดือนครูต่อปี (ยูโร) ต่อไปนี้เป็นข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2550

จำนวนปีที่ทำงาน	ก่อนประถมและประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
0-2	18,609.31	20,197.18	20,197.18
3-8	19,112.02	20,754.77	21,341.39
9-14	20,660.26	22,577.27	23,172.23
15-20	22,468.78	24,675.29	25,430.65
21-27	24,223.94	26,712.51	28,307.39
28-34	25,955.69	28,710.89	30,192.03
35 ปีขึ้นไป	27,245.23	30,192.03	31,694.41

สำหรับเงินเพิ่มเติมตามที่ระบุในสัญญา ณ วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2550 ประกอบด้วย 35 ยูโรต่อชั่วโมงสอนที่เพิ่มขึ้น 50 ยูโร สำหรับการสอนวิชาที่เป็นจุดเน้นพิเศษ และ 17.50 ยูโร สำหรับชั่วโมงทำงานที่ไม่ใช่การสอน ทั้งนี้ ครูทุกคนที่ได้รับการบรรจุหากไม่สามารถให้ขึ้นเงินเดือนที่สูงกว่าได้เนื่องจากผลการสอบ หรือประสบการณ์เดิมจะได้รับเงินค่าตอบแทนขั้นต้น

สำหรับระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์จะได้รับเงินเดือน และเงินพิเศษ (สำหรับเป็นค่าครองชีพ) และเงินเพิ่มเติมสำหรับการอุทิศตนทำงานเต็มเวลา (หากเลือกรูปแบบนี้) เฉพาะ 2 แบบแรกเท่านั้นที่มีสิทธิ์ได้รับบำนาญ

ฐานเงินเดือนจะคิดจากพื้นฐานเงินเดือนผู้อำนวยการระดับ A ทั้งนี้ ผู้ที่เลือกทำงานเต็มเวลาจะได้รับเงินเพิ่มเติมอีกร้อยละ 40

ความก้าวหน้าในอาชีพตามขั้นเงินเดือนแบ่งเป็น 6 ขั้นๆ ละ 2 ปี โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ของเงินเดือนที่ได้รับครั้งแรก

รองศาสตราจารย์จะได้รับค่าตอบแทนแบบเดียวกัน แต่เงินเดือนจะได้รับเพียงร้อยละ 70 ของเงินเดือนศาสตราจารย์

ค่าตอบแทนของศาสตราจารย์วิจัยซึ่งเลือกทำงานแบบเต็มเวลา จะเท่ากับร้อยละ 70 ของรองศาสตราจารย์ที่ทำงานเต็มเวลาและอาวุโสเท่ากัน

ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายรายปีต่อหัวของบุคลากรในมหาวิทยาลัย (ปี พ.ศ.2549)

ตำแหน่ง	ค่าใช้จ่ายเป็นรายปีเป็นเงินยูโร
ศาสตราจารย์	102,600
รองศาสตราจารย์	70,100
นักวิจัย	48,400
บุคลากรด้านเทคนิคและบริหาร	32,500

2.6 เวลาทำงานและวันหยุดของครู

เวลาการทำงานของบุคลากรสายสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่บังคับไว้ตามระเบียบประกอบด้วย

- กิจกรรมการสอน ไม่น้อยกว่า 5 วันต่อสัปดาห์ ในแต่ละสัปดาห์คิดเป็น 25 ชั่วโมงสำหรับระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 22 ชั่วโมง สำหรับระดับประถมศึกษา บวกกับอีก 2 ชั่วโมงสำหรับการเตรียมการสอน และ 18 ชั่วโมงสำหรับระดับมัธยมศึกษา

- กิจกรรมเกี่ยวกับการสอน ทั้งนับจำนวนได้และนับไม่ได้ประกอบด้วย

- งานรายบุคคล: วางแผนการจัดบทเรียนและการทดสอบตรวจงานของนักเรียน ติดต่อครอบครัวของนักเรียน ฯลฯ

- กิจกรรมทำงานเป็นทีม (ไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อปี): มีส่วนร่วมในการประชุมสมัชชาครู วางแผนและกำกับติดตาม (ระยะเริ่มต้นและสิ้นสุดปีการศึกษา) การให้ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนแก่ครอบครัว

- กิจกรรมทำงานเป็นทีม (ไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อปี): มีส่วนร่วมในกิจกรรมของคณะกรรมการต่างๆ ของโรงเรียน

- จัดการสอบและจัดทำข้อมูลรายงานทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผล

จำนวนชั่วโมงสอนสามารถเพิ่มได้อีกไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน (ตัวอย่างเช่น กิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การแนะนำให้นักเรียนเล่นกีฬา ฯลฯ) ภาระงานที่เพิ่มขึ้นจะได้รับค่าตอบแทน โดยขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของสมัชชาครู ภายใต้กรอบงบประมาณของโรงเรียน และสอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ครูสามารถทำงานมากกว่า

เวลาทำงานตามข้อบังคับ หากวิชาที่สอนมีการจัดตารางสอนไว้เกิน หรือทำการสอนแทนครูที่ขาดสอน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 บุคลากรสายสอนสามารถเลือกที่จะสอนบางเวลาได้ ซึ่งโดยปกติจะทำงานร้อยละ 50 ของชั่วโมงสอนตามปกติ อย่างไรก็ตาม เพื่อดูแลให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ชั่วโมงสอนแบบบางเวลาอาจกำหนดให้มีมากกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ ร้อยละของลูกจ้างประเภทบางเวลาจะต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 25 ของบุคลากรทั้งหมด เงินเดือนจะมีสัดส่วนตามจำนวนชั่วโมงการทำงาน

ในทุกปีการศึกษา ครูที่มีสัญญาจ้างประจำมีสิทธิหยุดงานได้ดังนี้

- ในช่วง 3 ปีแรก สามารถหยุดพักผ่อนได้ 30 วันทำการ โดยจะหยุดในระหว่างเวลาที่มีกิจกรรมการสอนได้ 6 วัน หลังจากเกิน 3 ปีแล้วจะหยุดได้ 32 วัน หากไม่ได้ใช้วันหยุด ก็สามารถเก็บไว้ใช้ในปีต่อไปได้ โดยใช้เวลาที่ไม่มีกิจกรรมการสอน

- ลาไปร่วมการแข่งขันหรือการสอบได้ 8 วัน ลาไปร่วมงานศพได้ 3 วัน ลาไปทำธุระส่วนตัวหรือครอบครัวได้ 3 วัน ลาไปแต่งงานได้ 15 วัน ลาไปฝึกอบรมได้ 5 วัน

- ลาระยะสั้นได้ไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน และทำชดเชยภายใน 2 เดือน

- ลาป่วยได้ 18 เดือน โดยได้รับเงินเดือนเต็มจำนวน 9 เดือน อีก 3 เดือนต่อมาได้รับเพียงร้อยละ 90 และอีก 6 เดือนต่อมาได้เพียงร้อยละ 50

- ลาคลอดโดยได้รับเงินเดือนเต็ม ประกอบด้วย การหยุด 2 เดือนก่อนวันคลอดและ 3 เดือนหลังจากคลอดแล้ว อย่างไรก็ตามสามารถเปลี่ยนการหยุดก่อนคลอดเป็น 1 เดือนและนำไปใช้หยุด หลังคลอดได้

ระหว่าง 3 ปีแรกของเด็ก แม่และพ่อสามารถหยุดได้ปีละ 30 วัน เพื่อทำหน้าที่พ่อหรือแม่ นอกจากนั้น แม่และพ่อสามารถหยุดได้อีก 5 วันเพื่อดูแลลูกอายุ 3-8 ปีที่ป่วย

- ลาหยุดเพื่อรับตำแหน่งที่มาจาก การเลือกตั้ง

ครูสามารถลาหยุดโดยไม่ได้เงินเดือนเพื่อฐานะของครอบครัวศึกษาต่อ ทำวิจัย ไปรับตำแหน่งบริหาร ไปรับทุน ไปหาประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ หรือไปทดลองปฏิบัติงานระเบียบดังกล่าวนี้ใช้บังคับบุคลากรที่มีสัญญาจ้างแบบกำหนดเวลาภายใต้ข้อจำกัดดังนี้คือ 1) วันหยุดพักผ่อนมีจำนวนเป็นสัดส่วนกับระยะเวลาที่ทำงาน 2) ครูที่จ้างครบปีการศึกษาหรือจนสิ้นสุดกิจกรรมการสอน สามารถลาป่วยได้ไม่เกิน 9 เดือนในช่วง 3 ปี โดยได้รับเงินเดือนเต็มจำนวนในเดือนแรก และได้รับร้อยละ 50 ในเดือนที่สองและสาม

ในระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์ทั้งสองระดับและศาสตราจารย์วิจัยสามารถเลือกได้ว่า จะทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลา และได้รับค่าตอบแทนประเภทเดียวกันกับลูกจ้างของรัฐโดยทั่วไป และสามารถลาเพื่อศึกษาเพิ่มเติมได้ นอกจากนั้น หากลาหยุดเพื่อไปรับตำแหน่งต่างๆ อาทิ ตำแหน่งทางการเมือง ตำแหน่งบริหารระดับท้องถิ่นหรือรัฐบาล จะไม่ได้รับเงินเดือน

2.7 การเลื่อนตำแหน่ง/ความก้าวหน้าในอาชีพของครู

ครูระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีโอกาสได้รับเงินค่าตอบแทนพื้นฐานเพิ่มขึ้นได้ 2 ทางคือ

- ตามกำหนดเวลา เป็นการขึ้นเงินเดือนตามระยะเวลาที่ทำงาน ดังแสดงไว้ในตารางที่ผ่านมา ยกเว้นบุคคลที่มีปัญหาด้านวินัย

- การเข้าสู่ตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียนหรือศึกษานิเทศก์ สำหรับตำแหน่งศึกษานิเทศก์จะต้องสอบแข่งขัน โดยสอบข้อเขียน 3 ครั้ง และการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีสิทธิ์สอบต้องเป็นผู้จัดการโรงเรียนระดับเดียวกัน และการสอนประเภทเดียวกัน หรือเป็นครูจ้างประจำที่มีอาวุโสอย่างน้อย 9 ปี นอกจากนี้ ผู้สมัครจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยมาแล้ว

การขึ้นเงินค่าตอบแทนเพิ่มเติมจะสัมพันธ์กับกิจกรรมการสอนที่เพิ่มขึ้น (ไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) กิจกรรมที่เพิ่มเติมต้องเป็นเรื่องที่นอกเหนือจากชั่วโมงบังคับประจำปี (ตัวอย่างเช่น การวางแผน วิจัย ทำรายงาน กิจกรรมเพิ่มความรู้ให้ทันสมัย) นอกจากนี้ ค่าตอบแทนเพิ่มเติมยังจ่ายให้แก่ครูที่ต้องรับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียน ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่อพยพ ยิ่งกว่านั้น สัญญาจ้างงานยังระบุให้ครูสามารถจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณชน รวมทั้งเพื่อผู้ใหญ่ ภายในโรงเรียนที่ตนสอนหรือในโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวไม่ได้มุ่งจัดเพื่อนักเรียน

ในระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์ที่ได้รับการบรรจุ จะมีตำแหน่งเป็น Professore Straordinario 3 ปีก่อนเป็น Professore Ordinario รองศาสตราจารย์จะต้องได้รับการประเมินเมื่อทำงานมาครบ 3 ปีนับจากวันแต่งตั้งเพื่อเป็นการยืนยัน รวมทั้งนักวิจัยของมหาวิทยาลัย จะต้องรับการประเมินหลังจากได้รับการบรรจุเป็นบุคลากรจ้างประจำมาแล้ว 3 ปี ทั้งนี้ความก้าวหน้าในอาชีพจากประเภทหนึ่งไปยังอีกประเภทหนึ่งไม่มี ยกเว้นการสอบแข่งขัน

2.8 การโยกย้ายของครู

ครูระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ผ่านช่วงเวลาการทดลองงานแล้ว สามารถย้ายโรงเรียนหรือสถานที่ทำงานได้ตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับข้อตกลงของสหภาพแรงงานที่เป็นตัวแทนให้บุคลากรทางการศึกษาในระดับชาติ

ครูสามารถขอเปลี่ยนวิชาที่สอนในโรงเรียนประเภทเดียวกันหรือขอย้ายไปยังโรงเรียนประเภทอื่นแต่ยังคงสอนวิชาเดิม หรือขอย้ายไปยังโรงเรียนระดับอื่น เช่น ย้ายจากโรงเรียนประถมศึกษาไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม การโยกย้ายดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อกำหนดด้านคุณสมบัติของตำแหน่งที่ต้องการ

การโยกย้ายครูอาจไม่ได้เกิดจากความต้องการของครู แต่เป็นความต้องการของแคว้นเพื่อเกลี่ยจำนวนครูให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เพื่อเครือข่ายคมนาคม เพื่อปรับองค์กรใหม่สำหรับโครงการหรือหลักสูตรใหม่ รวมทั้ง อาจมาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่มั่นคง ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นเรื่องเร่งด่วน สามารถทำการโยกย้ายได้ในระหว่างปีการศึกษา และถ้าเรื่องเร่งด่วนนั้นมีความร้ายแรง ผู้จัดการโรงเรียนสามารถสั่งการให้โยกย้ายได้โดยไม่ต้องรอความคิดเห็นของสมัชชาครู อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถโยกย้ายครูระหว่างโรงเรียนของรัฐ กับโรงเรียนของเอกชน แม้ว่าโรงเรียนเหล่านั้นจะดำเนินงานโดยแคว้น จังหวัด หรือ Communes อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่ 59 พ.ศ.2547 ระบุว่าครูสอนระดับประถมศึกษาต้องทำงานมาแล้ว 4 ปี และครูระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น 2 ปี จึงจะย้ายได้

สำหรับครูสอนระดับอุดมศึกษา สามารถขอย้ายไปสอนวิชาอื่น
ภายในมหาวิทยาลัยเดิมได้ และหากต้องการย้ายวิทยาเขต จะต้องทำงาน
มาแล้ว 3 ปี

2.9 การออกจากอาชีพครู

ครูระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
จะถูกยกเลิกสัญญาจ้างเมื่อ

- ครูขอลาออก การออกจะมีผลในวันที่ 1 กันยายนของปีถัด
จากวันที่ลาออก ครูที่ลาออกโดยไม่มีความผิดใดๆ สามารถทำงานเป็นครู
ในโรงเรียนของรัฐหรือเอกชนอื่นๆ ได้ โดยไม่เสียสิทธิเกี่ยวกับ
บำเหน็จบำนาญ เพราะสามารถโอนไปยังตำแหน่งใหม่ได้

- ฝ่ายบริหารให้ออก เนื่องจาก ก) ผิดวินัย ประพฤติผิดจรรยา
บรรณครู ข) ขาดงานเกิน 15 วัน ค) ความไม่เหมาะสมด้านการสอน
ปัญหาทางกาย หรือทำงานขาดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยและศาสตราจารย์
วิจัยขอลาออกได้ตามคำขอ หรือถูกให้ออกเนื่องจากประพฤติตน
ไม่เหมาะสม เช่น ฉ้อฉล โกงกิน

2.10 การเกษียณอายุและบำเหน็จบำนาญ

กฎหมายที่ 335 พ.ศ.2538 กำหนดให้เปลี่ยนระบบ
การคิดเงินบำนาญบนพื้นฐานของเงินเดือนเดือนสุดท้ายไปเป็นระบบ
ที่คิดจากระยะเวลาการทำงาน ระบบใหม่มีผลบังคับกับครูที่จ้างใหม่
ครูที่ทำงานมาน้อยกว่า 18 ปี จะใช้ทั้งระบบผสมทั้งเก่าและใหม่
ส่วนระบบเก่าจะใช้กับผู้ทำงานมาแล้วเกิน 18 ปี

กฎหมายที่ 247 พ.ศ.2550 กำหนดการเกษียณไว้ดังนี้

- ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ.2551 ครูสามารถเกษียณได้เมื่ออายุ 58 ปี โดยต้องทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 35 ปี

- ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จะเริ่มการใช้ระบบใหม่ที่คิดเวลาเกษียณบนพื้นฐานของผลรวมระหว่างอายุและจำนวนปีที่ทำงาน โดยจะต้องเท่ากับไม่น้อยกว่า 95 (เช่น อายุ 59 ปี และทำงานมาแล้ว 36 ปี)

- ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 การคิดผลรวมจะเพิ่มเป็น 96 (อายุ 60 ปี) และตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 เพิ่มเป็น 97 (อายุ 61 ปี)

อย่างไรก็ตาม ระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับการเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี ยังคงบังคับใช้เช่นเดิม ซึ่งการคำนวณเวลาจะสอดคล้องกับการเกษียณโดยสมัครใจเมื่อทำงานมาแล้ว 40 ปี ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลด้านการจัดการเรียนการสอน วันเกษียณจะเป็นวันที่ 1 กันยายน ซึ่งตรงกับวันเปิดภาคเรียน

ข้อยกเว้นเกี่ยวกับการเกษียณอายุของครู มีดังนี้คือ

- ครูสามารถต่ออายุการทำงานได้ไม่เกิน 2 ปี หลังจากอายุ 65 ปี
- ระยะเวลาการทำงานสามารถต่อได้ไม่เกินอายุ 70 ปี ในกรณีที่ครูผู้นั้นเริ่มทำงานในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2517 และอายุครบเกษียณ (65 ปี) แต่ระยะเวลาการทำงานไม่มากพอที่จะมีสิทธิ์ได้รับเงินบำนาญเต็มขั้น

- ระยะเวลาการทำงานสามารถต่อได้ไม่เกินอายุ 70 ปี ในกรณีที่ครูผู้นั้นเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี และระยะเวลาการทำงานไม่มากพอที่จะมีสิทธิ์ได้รับเงินบำนาญขั้นต่ำสุด

เงินบำนาญขั้นสูงสุดจะได้รับเมื่อทำงานมาแล้ว 40 ปี ถ้าไม่ครบตามนี้ เงินบำนาญจะลดลงตามสัดส่วน

ครูที่ถูกให้ออกหรือออกโดยสมัครใจไม่สามารถกลับมา
ทำการสอนได้อีก อย่างไรก็ตาม บางคนอาจได้รับเชิญให้มาทำหน้าที่
เป็นคณะกรรมการสอบ ในการสอบไล่เพื่อสำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย
หรือการสอบบรรจุครู หรืออาจได้รับการแต่งตั้งให้ทำงานต่าง ๆ
ของโรงเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตร เช่น ดูแลห้องสมุด
จัดสัมมนา ฯลฯ โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ครูที่ไม่มีสิทธิ์ได้รับบำนาญ
จะได้รับบำเหน็จเท่ากับเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน

นอกจากนั้น ครูเกษียณยังได้รับเงินสะสมที่หักไปจากเงินเดือน
(Trattamento di Quiescenza) ซึ่งครูที่มีสิทธิ์ได้รับเงินจำนวนนี้คือ
ครูที่ลาไปศึกษาต่อและมีการหักเงินจำนวนดังกล่าวไว้โดยไม่ซ้ำซ้อน
กับระยะเวลาทำงาน ครูที่จ้างประจำหรือไม่ประจำซึ่งทำงานให้โรงเรียน
ของรัฐทุกประเภทในอิตาลีและต่างประเทศ ครูที่ทำงานเป็นศาสตราจารย์
และรองศาสตราจารย์ ครูที่รับราชการทหารก่อนบรรจุเป็นครูประจำ
ครูที่เคยทำงานนอกโรงเรียนโดยเป็นลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่น

ครูที่บรรจุก่อน 1 มกราคม พ.ศ.2544 ยังมีสิทธิ์ได้รับเงินโบนัส
จากสถาบันแห่งชาติเพื่อความมั่นคงและสวัสดิการสังคมของพนักงานรัฐ
(INPDAP) เมื่อเกษียณอายุ ซึ่งคิดเป็นเงินเดือน 1 เดือนคูณกับจำนวนปี
ที่ทำงาน ส่วนครูที่บรรจุหลัง 1 มกราคม พ.ศ.2544 จะใช้ระบบใหม่
ในการให้เงินเมื่อเกษียณอายุ

ในกรณีที่ผู้รับบำนาญเสียชีวิต เงินบำนาญสามารถตกทอดไปยัง
บุคคลต่อไปนี้

- คู่สมรสที่ยังมีชีวิต
- ลูกที่ยังเป็นผู้เยาว์หรือยังเรียนในระดับมหาวิทยาลัย
- ลูกที่พิการซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของผู้รับบำนาญ

- ผู้ปกครอง (บิดาหรือมารดา-ในกรณีที่ไม่มีบิดา)
- พี่ชายและน้องสาวที่ยังเป็นผู้เยาว์ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของผู้รับบำนาญ

ในระดับอุดมศึกษา ศาสตราจารย์จะเกษียณเมื่ออายุ 75 ปี อย่างไรก็ตาม หลังจากอายุครบ 72 ปี จะอยู่ในสถานภาพ fuori ruolo คือไม่มีตำแหน่งบริหารหรือการสอนใดๆ นอกจากนี้มีหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการวิชาการ ส่วนรองศาสตราจารย์และนักวิจัยจะเกษียณเมื่ออายุ 65 ปี

3. บุคลากรทางการศึกษา

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรสายบริหาร

ครูที่ต้องการเป็นผู้จัดการสถานศึกษาจะต้องเข้ารับการศึกษาอบรม การบรรจุผู้จัดการสถานศึกษาใหม่จะใช้วิธีการแข่งขันรายวิชา (corso-concorso) ที่จัดขึ้นเป็นประจำในระดับแคว้น ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และทำงานในฐานะครูจ้างประจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 7 ปีมีสิทธิ์เข้าร่วมการแข่งขันซึ่งแบ่งออกเป็นหลักสูตรการศึกษาทั่วไป และหลักสูตรการศึกษาเฉพาะด้าน ตามประเภทของการศึกษาที่แตกต่างกัน การแข่งขันรายวิชาจัดขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการคัดเลือกขั้นต้น การแข่งขันเพื่อรับเข้าจัดขึ้นสำหรับครูที่ผ่านการคัดเลือกขั้นต้น การศึกษา (รวมถึงการฝึกงานและประสบการณ์การทำงานในสถาบัน และคณะกรรมการต่าง ๆ) จัดขึ้นสำหรับผู้สมัครที่ผ่านการแข่งขันเพื่อรับเข้า ซึ่งมีจำนวนจำกัดตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ การจัดฝึกอบรมอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษาประจำแคว้น ร่วมกับ

สถาบันวิจัยทางการศึกษาประจำแคว้น (IRRE) และสถาบันแห่งชาติ เพื่อการเผยแพร่นวัตกรรมและงานวิจัยทางการศึกษา (INDIRE) ซึ่งเป็น ผู้จัดกิจกรรมฝึกอบรมพิเศษออนไลน์

กฎหมายการเงินปี พ.ศ.2550 กำหนดให้กระบวนการบรรจุ แต่งตั้งผู้จัดการสถานศึกษาต้องดำเนินงานตามหลักการต่อไปนี้คือ

- การแข่งขันเพื่อหาบุคลากรมาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ประกาศรับ ทุกๆ 3 ปี

- ความเป็นมาตรฐานของฝ่ายบริหารงานภาคสถานศึกษาทั้ง 3 ฝ่าย
- เปิดโอกาสให้บุคลากรสายการสอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนสตรี ซึ่งมีวุฒิปริญญา และได้รับการจ้างประจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

- คัดเลือกขั้นต้นด้วยการสอบเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิชาชีพ แทนการคัดเลือกจากวุฒิ

- ให้ผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกขั้นต้นมีการสอบข้อเขียน 1 ครั้ง หรือมากกว่า

- การสอบปากเปล่า
- การประเมินคุณวุฒิ
- กำหนดรายการจำแนกคุณสมบัติ
- ระยะเวลาฝึกอบรมและการฝึกงานต้องไม่เกิน 4 เดือน โดยจำกัดจำนวนผู้ที่เข้าแข่งขัน และเพื่อจำนวนไว้สำหรับการคัดออก ร้อยละ 10

ผู้จัดการสถานศึกษาจะมีสัญญาจ้างประจำและสอดคล้องกับ กฎหมายแรงงานแห่งชาติ เงื่อนไขในสัญญาส่วนหนึ่งประกอบด้วย ระยะเวลาทดลองงาน (1 ปี) ภาระงาน วันหยุด การลา การโยกย้าย

การประเมิน การเลิกสัญญา ฯลฯ อีกส่วนหนึ่งกำหนดค่าตอบแทน ที่มีทั้งจำนวนคงที่และจำนวนผันแปร สำหรับจำนวนผันแปร จะขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2549 เงินเดือนขั้นต่ำคือ ปีละ 40,129.98 ยูโร สำหรับเงินเดือน ขั้นสูงสุดไม่สามารถแสดงข้อมูลได้เนื่องจากไม่มีบัญชีเงินเดือน ที่เพิ่มขึ้นตามปี ค่าตอบแทนที่ผู้จัดการสถานศึกษาได้รับเพิ่มเติม จากเงินเดือนมีดังนี้คือ

- เงินประจำตำแหน่ง จำนวนที่ระดับแคว้น ตามลักษณะของ โรงเรียน (ขนาด ความเสี่ยงของพื้นที่ ฯลฯ) โดยทั่วไปจะอยู่ระหว่าง 9,000-14,000 ยูโรต่อปี

- เงินผลประโยชน์ ได้รับเท่ากันหมดคือ 2,000 ยูโรต่อหัว

- ค่าตอบแทนอาวุโส เป็นเงินที่ได้เฉพาะผู้จัดการสถานศึกษา ที่ทำงานมาก่อนกฎหมายความเป็นเอกภาพของโรงเรียนจะบังคับใช้ จำนวนจากเงินเพิ่มตามปีที่ได้รับในสมัยที่ยังทำงานเป็นครู โดยเฉลี่ย คิดเป็น 10,000 ยูโรต่อปี

ดังนั้น เงินเดือนโดยเฉลี่ยของผู้จัดการสถานศึกษาที่ทำงานก่อนปี พ.ศ.2543 คือประมาณ 61,000 ยูโรต่อปี ส่วนผู้ที่ทำงานหลังปี พ.ศ.2543 เป็นต้นมา จะได้รับประมาณ 50,000 ยูโรต่อปี

ในสัญญาจ้างงานระดับชาติปี พ.ศ.2549 ระบุว่าผลการประเมินผล การทำงานของผู้จัดการสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ที่แต่งตั้งโดยผู้จัดการทั่วไประดับแคว้น ประกอบด้วย ผู้จัดการฝ่ายเทคนิค 1 คน ผู้จัดการฝ่ายบริหาร 1 คน และผู้จัดการสถานศึกษา 1 คน

3.2 บุคลากรด้านการตรวจติดตามคุณภาพการศึกษา

การควบคุมคุณภาพการสอนในส่วนนี้จะเจาะจงที่ครูแต่ละคน ไม่ใช่ที่โรงเรียนหรือระบบการศึกษา ตามปกติครูจะได้รับการประเมิน 2 ลักษณะเท่านั้นคือ ระหว่างการทดลองงาน หรือหลังจากการทดลองงาน และจะกระทำต่อเมื่อมีคำขอร้องจากครู ถ้าเป็นการประเมิน ระหว่าง ทดลองงาน ผู้รับผิดชอบคือผู้จัดการสถานศึกษาโดยอยู่ภายใต้ คำแนะนำ ของคณะกรรมการประเมินครู ส่วนการประเมินหลังการทดลองงาน จะกระทำโดยคณะกรรมการ

อย่างไรก็ตาม ครูจะถูกประเมินได้เช่นกันถ้ามีคำขอจาก ฝ่ายบริหารของโรงเรียน ในกรณีการทำผิดวินัยหรือเพื่อยกเลิก การจ้างงาน โดยผู้จัดการฝ่ายเทคนิค (ผู้ตรวจสอบจากภายนอก) จะเป็น ผู้ตรวจสอบคุณภาพการทำงาน อย่างไรก็ตาม ผู้จัดการฝ่ายเทคนิค ยังมีหน้าที่อื่นๆ ด้วย อาทิ ให้การสนับสนุนการวางแผนและกระบวนการ ต่างๆ ทางการศึกษา สนับสนุนกระบวนการประเมินและการประเมินตนเอง สนับสนุนด้านเทคนิค ด้านการสอนและวิชาชีพครู และทำหน้าที่ผู้ตรวจ การ (inspector) นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ดูแลในเรื่องการข่มเหงรังแก ที่เกิดในโรงเรียน พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น และความตั้งใจ ในการทำงานของครู ทั้งนี้ วิธีการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ดังกล่าวมา นี้ จะกำหนดโดยกระทรวง

ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและทำงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 9 ปี หรือผู้จัดการสถานศึกษาสามารถเป็นผู้ตรวจการได้ โดยการสอบแข่งขัน ซึ่งการสอบจะแตกต่างกันไปตามประเภทของ โรงเรียน และตามวิชาที่สอนในกรณีที่เป็นผู้ตรวจการระดับมัธยมศึกษา ผู้สมัครจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกขั้นต้น ก่อนที่จะมีสิทธิ์เข้าสอบ

การสอบจะประกอบด้วย การสอบข้อเขียน 3 ครั้ง และสอบปากเปล่า 1 ครั้ง ผู้ที่จะเข้าสอบปากเปล่าได้ต้องมีคะแนนสอบข้อเขียนแต่ละครั้ง ไม่น้อยกว่า 70 จาก 100 คะแนน และในการสอบปากเปล่าผ่าน ผู้สมัคร จะต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่า 70 เช่นกัน

ผู้จัดการฝ่ายเทคนิคของกระทรวงการศึกษาปวงชนเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งไว้ในบัญชีรายชื่อของฝ่ายบริหารงานภาครัฐ

3.3 บุคลากรด้านการให้ความช่วยเหลือและแนะแนว

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในชั้นเรียนปกติของเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้ต้องได้รับความช่วยเหลือจากครูที่มีความชำนาญพิเศษซึ่งเรียกว่า "ครูสนับสนุน (support teachers)" ครูเหล่านี้เป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาพิเศษซึ่งเรียกว่า "โมดูลสนับสนุน" ไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมง ในระหว่างที่เรียนฝึกหัดครู ครูสนับสนุนจะได้รับมอบหมายให้ดูแลชั้นเรียนที่มีเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ ไม่ใช่ดูแลเฉพาะตัวเด็ก ซึ่งมีความต้องการพิเศษ

การแนะแนวเป็นงานของครู ถือว่าเป็นการศึกษาเชิงรุก เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักตนเอง มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ให้โอกาส และมีความสามารถในการเลือก ไม่มีการกำหนดตำแหน่งครูที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวไว้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย กิจกรรมดังกล่าวจะจัดตามแผนของแต่ละโรงเรียน โดยมอบหมายเป็นงานเฉพาะกิจให้กับครูประจำชั้น ทั้งนี้จะดำเนินการโดยร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและองค์กรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ

3.4 บุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ หรือบุคลากรที่ทำงาน ในโรงเรียน

บุคลากรที่ไม่ใช่สายการสอนซึ่งปฏิบัติงานประจำในโรงเรียนของรัฐเรียกว่า ATA (Administrative-Technical-Auxiliary) แต่อาจมีนักวิชาชีพอื่นๆ ได้ อาทิ นักจิตวิทยา แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม บุคคลเหล่านี้ไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรประจำโรงเรียน เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จ้างโดยสถาบันอื่น (ชุมชน จังหวัด หน่วยงานสุขภาพท้องถิ่น ฯลฯ) ซึ่งประสานความร่วมมือกับโรงเรียนหรือทำงานตามข้อตกลงพิเศษต่างๆ

เงื่อนไขการทำงานของ ATA ในโรงเรียนทุกประเภทและทุกระดับ เป็นไปตามสัญญาจ้าง และจัดเป็นคนละประเภทกับบุคลากรสายสอน การจ้างงานจะกระทำในระดับจังหวัด

จำนวนบุคลากรที่ไม่ใช่สายการสอนจะกำหนดโดยหน่วยงานการศึกษาระดับจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายและเกณฑ์ของกระทรวง โดยพิจารณาจากจำนวนชั้นเรียน จำนวนห้องปฏิบัติการเทคนิค ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ โรงยิม และหอพักประจำ (ถ้ามี) รวมทั้งจำนวนชั่วโมงทำการของแต่ละโรงเรียน

สัญญาจ้างประจำปี พ.ศ.2546 (และสัญญาเพิ่มเติม พ.ศ.2550) กำหนดตำแหน่งงานสำหรับบุคลากรที่ไม่ใช่สายการสอนไว้ดังนี้ ผู้อำนวยการสำหรับงานบริการทั่วไปและการบริหาร ผู้ประสานงานฝ่ายบริหารหรือผู้ช่วยฝ่ายเทคนิค ผู้ประสานงานฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร ผู้ประสานงานโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายเทคนิค ผู้ประสานงานฝ่ายบริการประจำโรงเรียน (สำหรับช่วยเหลือนักเรียนพิการ และสุขอนามัยของเด็ก) คนทำอาหาร พยาบาล คนทำความสะอาด

4. สถิติเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนผู้จัดการสถานศึกษา (School managers) ปีการศึกษา 2550/51

ประเภทโรงเรียน	จำนวน
โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น	7,541
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	3,218
โรงเรียนประจำ	153
รวมทั้งสิ้น	10,912

ที่มา: Ministry of Public Education (MPI)

ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรสายการสอน (Teaching Staff) ปีการศึกษา 2550/51

บรรจุในโรงเรียนก่อนประถมศึกษา	บรรจุในโรงเรียนประถมศึกษา
การศึกษาสายหลัก 80,335	การศึกษาสายหลัก 216,145
ครูสนับสนุน 4,181	การศึกษาผู้ใหญ่ 1,088
อื่นๆ 370	โรงเรียนในเรือนจำ 190
	การสอนภาษาอังกฤษ 11,059
	การสอนภาษาฝรั่งเศส 41
	การสอนภาษาเยอรมัน 7
	ครูสนับสนุน 19,688
	อื่นๆ 963

บรรจุในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น		บรรจุในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย	
การศึกษาสายหลัก	146,879	การศึกษาสายหลัก	222,815
การศึกษาผู้ใหญ่	2,817	ครูสนับสนุน	7,769
ครูสนับสนุน	17,055	อื่นๆ	110
โรงเรียนในเรือนจำ	204		
อื่นๆ	356		

ที่มา: Ministry of Public Education (MPI)

ตารางที่ 3 จำนวนผู้บริหารประจำการ บุคลากรสายเทคนิคและช่วยงาน
ทั่วไป (Administrative-Technical-Auxiliary: ATA)
ปีการศึกษา 2550/51

บุคลากรประจำ	บุคลากรจ้างชั่วคราว	รวม
173,538	74,314	247,852

ที่มา: Ministry of Public Education (MPI)

ตารางที่ 4 จำนวนอาจารย์ประจำการระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม
ตำแหน่งทางวิชาการ ปีการศึกษา 2550/51

ตำแหน่งทางวิชาการ	จำนวน
ศาสตราจารย์	19,845
รองศาสตราจารย์	19,083
นักวิจัย	23,046
รวม	61,974

ที่มา: Ministry of Education, University and Research (MIUR)

ตารางที่ 5 ครูประจำการในสถาบันศิลปะและดนตรีชั้นสูง (Afam)
ปีการศึกษา 2550/51

	รวม	จำนวนครูหญิงจากจำนวนรวม
จำนวนครู	8,886	2,948

ที่มา: Ministry of Education, University and Research (MIUR)

บทที่ 9

การประเมินสถาบันการศึกษา และระบบการศึกษา

ธรรมเนียมของการประเมินผลการศึกษาในประเทศอิตาลีมี 2 ลักษณะคือ ก) การประเมินผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติในขณะที่จัดการเรียนการสอน เพื่อการวินิจฉัย การคาดคะเน การประเมินผลก่อนเรียน และการประเมินผลหลังเรียน ข) การเก็บรวบรวมข้อมูลของระบบการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียน ชั้นเรียน ครู การเข้า-ออกของนักเรียน การเลื่อนชั้น การตกซ้ำชั้น และการออกจากโรงเรียนกลางคัน

ในต้นทศวรรษ 1990 (พ.ศ.2533) ขณะที่โรงเรียนมีอิสระในการใช้กระบวนการประเมินผลของตนเอง เกิดกระแสความต้องการให้มีระบบการประเมินผลที่ชัดเจน รวมถึงการประเมินระบบอุดมศึกษาด้วย

1. ความเป็นมาของการประเมินผล

ต้นปี พ.ศ.2533 มีการจัดประชุมระดับชาติเกี่ยวกับการศึกษาที่กรุงโรม ซึ่งในโอกาสนี้ ศูนย์ศึกษาการลงทุนทางสังคม (Centre of Studies for Social Investment: Censis) ได้เสนอรายงานเรื่อง "เพื่อบริการระดับชาติด้านการประเมินผล : ประสพการณ์ของต่างประเทศและ

ข้อเสนอแนะสำหรับอิตาลี" และ Giuseppe De Rita ได้บรรยายเรื่อง "สิทธิในการเรียนและคุณภาพการศึกษา" กระตุ้นให้เกิดความต้องการมีระบบประเมินผลการศึกษาขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการยกระดับคุณภาพของระบบการศึกษา

ข้อเสนอดังกล่าวผ่านการรับรองในกฎหมายที่ 421 พ.ศ.2535 และประกาศที่ 35 พ.ศ.2536 ส่งผลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ปวงชนออกแนวปฏิบัติเรื่อง "ข้อเสนอแนะเชิงระบบด้านการศึกษา" ซึ่งช่วยย้ำความสำคัญของเกณฑ์พื้นฐานด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ และความโปร่งใสของการประเมินผล และกำหนดให้สถาบันการศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินตนเองมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษาปวงชนรับผิดชอบในการจัดทำเกณฑ์สำหรับประเมินผลลัพธ์ของระบบการศึกษา

ใน พ.ศ.2540 มีการจัดตั้ง "บริการแห่งชาติเพื่อคุณภาพการศึกษา" และศูนย์การศึกษาแห่งยุโรป (CEDE) ได้รับมอบหมายให้จัดทำโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ต่อมาใน พ.ศ.2542 CEDE เปลี่ยนไปเป็นสถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ (INVALSI) ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้คือ ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการศึกษาโดยภาพรวมและเชิงวิเคราะห์ ประเมินสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งหากมีความจำเป็น จัดทำการประเมินผลระดับชาติในบริบทของนานาชาติ ศึกษาปัญหาความล้มเหลวทางการศึกษาและการออกกลางคันของผู้เรียนโดยคำนึงถึงภูมิหลังทางสังคมและประเภทของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน จัดกิจกรรมการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการริเริ่มงานต่างๆ ด้านประเมินผลได้

อย่างอิสระ และให้การสนับสนุนสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง ด้วยการบริการแฟ้มข้อมูลต่างๆ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ทำการประเมินผลที่ได้รับจากการนำระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียน ไปปฏิบัติ ประเมินผลลัพธ์ของโครงการและงานริเริ่มใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรมของระบบซึ่งมีการส่งเสริมในระดับชาติ กำกับดูแลให้มั่นใจว่า อิตาลีมีส่วนร่วมในโครงการระดับนานาชาติที่เกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนการสอน และนวัตกรรมองค์กร

ในด้านการประเมินสถาบันการศึกษาแบบรายสถาบัน มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษา (Carta dei Servizi Scolastici) เสนอประเด็นที่ต้องประเมินคุณภาพไว้ 3 ด้านคือ การเรียนการสอน การบริหาร และสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดปัจจัย และเกณฑ์สำหรับบ่งชี้คุณภาพและมาตรฐานของแต่ละด้าน จัดทำเครื่องมือสำหรับการประเมินตนเองโดยหน่วยบริการการประเมินผล แห่งชาติ ได้แก่ แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสอบถามบุคลากร ทางการศึกษา และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีแบบสอบถาม นักเรียนอีกด้วย

ระเบียบข้อบังคับเรื่องความเป็นเอกภาพของโรงเรียน กำหนดให้โรงเรียนมีอิสระในการวางเกณฑ์การประเมินผลลัพธ์ การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจัดเป็นประจำในโรงเรียน

2. กฎหมายเกี่ยวกับการประเมินผล

กฎหมายการเงิน พ.ศ.2550 และกฎหมายที่ 76 พ.ศ.2550 กำหนดให้สถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ (INVALSI) มีองค์ประกอบดังนี้คือ

- ประธาน: เป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงทางวิธีวิทยาศาสตร์ มีความรู้ด้านการศึกษาและระบบการประเมินผลทั้งของอิตาลี และประเทศอื่นๆ ได้รับแต่งตั้งโดยประกาศของประธานาธิบดี หลังจากผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานได้รับการคัดเลือกจากรายชื่อที่คณะกรรมการที่ปรึกษา (Guidance Committee) นำเสนอ มีวาระการทำงาน 3 ปี และสามารถปฏิบัติงานต่อได้อีกหนึ่งวาระ โดยผ่านกระบวนการคัดเลือกเช่นเดียวกับครั้งแรก

- คณะกรรมการที่ปรึกษา: ประกอบด้วยประธานและกรรมการ 2 คน ซึ่งอย่างน้อย 1 คน ต้องมาจากผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการศึกษา และต้องคัดเลือกโดยคำนึงถึงความเสมอภาคทางเพศ คณะกรรมการต้องมีคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาศาสตร์และความรู้ด้านระบบการศึกษาและการฝึกอบรมของอิตาลีและของต่างประเทศ กรรมการได้รับการคัดเลือกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจากบรรดาผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบัน

- คณะกรรมการตรวจประเมิน (Board of Auditors)

ในปีการศึกษา 2550/51 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ปวงชนได้วางเป้าหมายสำหรับกระบวนการประเมินภายนอกด้วยการออกเป็นประกาศทุกๆ ปี เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบกำหนดการประเมินผล

ระบบโรงเรียน และกำหนดการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน

การประเมินภายนอกมีเป้าหมายเพื่อทำการตรวจสอบความรู้ และทักษะของนักเรียนเป็นระยะๆ อย่างมีระบบ โดยประเมินนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1 และปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 2 และปีที่ 5 รวมทั้งเพื่อสำรวจเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของโรงเรียน

กระบวนการสร้างระบบการประเมินผล มุ่งสนองตอบ ความต้องการ ดังนี้คือ

- เพื่อเป็นความรู้และข้อมูลอ้างอิงสำหรับการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์เกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณ การศึกษาได้อย่างเหมาะสม สำหรับผู้กำหนดนโยบายและฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อกกับการบริหารจัดการระบบการศึกษา

- เพื่อแสดงผลการดำเนินงานที่โปร่งใสและรายงานผลสัมฤทธิ์ ของระบบโรงเรียนในฐานะ ที่เป็นบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานแก่ ประชาชนทั่วไป

- เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินตนเองและปรับปรุงคุณภาพ การดำเนินงาน ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง

กฎหมายที่ 286 พ.ศ.2542 เป็นระเบียบที่ใช้อ้างอิงสำหรับการ บริหารงานทั่วไปของรัฐ ซึ่งกำหนดให้การบริหารงานของ ทุกหน่วยงานต้องมีเครื่องมือหรือกลไกควบคุมและประเมิน 4 ด้านคือ

- ควบคุมความเป็นระบบของกระบวนการบริหารงานและการบัญชี
- ควบคุมการจัดการ เน้นประเมินการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และความเป็นระบบในการบริหารงาน

- ประเมินสมรรถนะของบุคลากรระดับบริหาร เกี่ยวกับความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนกำหนดไว้

- ควบคุมกลยุทธ์ เน้นประเมินทางเลือกที่ใช้ในการดำเนินงานว่าตรงกับนโยบายหรือไม่ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์ที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำหรับการประเมินระบบโรงเรียน มีการปฏิบัติดังนี้คือ

- ข้อบังคับ 44 พ.ศ.2544 มอบอำนาจให้คณะกรรมการตรวจประเมิน ทำหน้าที่ควบคุมความเป็นระบบของกระบวนการบริหารงานและการบัญชีของโรงเรียน

- การควบคุมการจัด ให้ดำเนินงานได้เองภายในโรงเรียน โดยผู้จัดการโรงเรียนและผู้อำนวยการด้านบริหารงานทั่วไป จะได้รับการฝึกอบรมเพื่อทำภารกิจนี้

- การประเมินสมรรถนะในการทำงานของผู้จัดการโรงเรียน ดำเนินการในลักษณะการสุ่มตัวอย่าง โดยมี SIVADIS Project (ระบบประเมินหัวหน้าสถานศึกษา)

- การควบคุมกลยุทธ์ ยังไม่มีการดำเนินงานในขณะนี้ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษาปวงชนได้จัดตั้งสำนักงานควบคุมภายในขึ้น โดยคาดว่าหน่วยบริการการประเมินผลแห่งชาติ (National Evaluation Service) ซึ่งดำเนินงานโดยสถาบัน INVALSI จะเป็นผู้ให้การสนับสนุน

2.1 กฎหมายเกี่ยวกับการประเมินโรงเรียน/สถาบัน

กฎหมายที่เกี่ยวกับการประเมินภายในของสถาบันคือ บทบัญญัติเกี่ยวกับงานบริการทางการศึกษา (Charter of School Services) พ.ศ.2538 และข้อบังคับว่าด้วยเอกภาพของโรงเรียน (Regulation on School Autonomy) ที่ 275 พ.ศ.2542 นอกจากนั้น ยังมีเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งเน้นความสำคัญของการประเมินตนเองและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คู่มือหลักสูตร พ.ศ.2550 ซึ่งกำหนดว่า "โรงเรียนแต่ละแห่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาวิธีการวิพากษ์ตนเองในเรื่องการจัดการศึกษา และการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากกระบวนการประเมินภายนอก"

- การประเมินภายนอกของสถาบัน ไม่มีกรอบกฎหมาย โดยเฉพาะที่บังคับใช้ ยกเว้น กฎหมายที่ 176 พ.ศ.2550 ซึ่งมอบหมายให้หน่วยบริการการประเมินผลแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสำรวจเพื่อประเมินผลลัพธ์การดำเนินงานของโรงเรียน และข้อบังคับที่ 44 พ.ศ.2544 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการตรวจประเมินทำหน้าที่ควบคุมความเป็นระบบของกระบวนการบริหารงานและการเงินของสถาบัน

2.2 กฎหมายเกี่ยวกับการประเมินระบบการศึกษา

นอกเหนือจากกฎหมายที่กล่าวมาแล้ว กฎหมายปฏิรูปที่ 53 พ.ศ.2546 กำหนดว่า "ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของระบบการศึกษาและการฝึกอบรม สถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ (INVALSI) ต้องทำการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งคุณภาพโดยรวมของการจัดการศึกษา"

กฎหมายที่ 286 พ.ศ.2547 วางข้อกำหนดในการจัดตั้งสถาบัน INVALSI ใหม่ดังนี้คือ

มาตรา 1 กำหนดให้จัดตั้งหน่วยงานบริการการประเมินผล การศึกษาและการฝึกอบรมระดับชาติ เพื่อดำเนินงานประเมิน ประสิทธิภาพและคุณภาพของระบบการศึกษาในระดับชาติ ส่วนระบบการฝึกอาชีพจะประเมินเฉพาะสมรรถนะขั้นต่ำและดำเนินการ ไปพร้อมๆ กับการประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายระดับชาติ ด้านทรัพยากรมนุษย์

มาตรา 2 กำหนดให้สถาบัน INVALSI เป็นองค์กรวิจัยที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย มีอิสระในการบริหารงาน การบัญชี การเงิน และมีอำนาจในการออกระเบียบปฏิบัติต่างๆ อยู่ภายใต้การดูแล ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทุกๆ 3 ปี จะเป็นผู้วางประเด็นสำคัญ เชนกกลยุทธ์ให้สถาบัน INVALSI นำไปทำแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้ กระทรวงจะออกคำสั่งเฉพาะสำหรับการประเมินระบบการศึกษา ส่วนการประเมินระบบอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมนั้น กระทรวงจะ ออกแนวปฏิบัติที่จัดทำขึ้นโดยร่วมมือกับ State/Regions Conference และกระทรวงแรงงาน

มาตรา 3 อธิบายหน้าที่ของสถาบัน INVALSI ไว้ดังนี้

- ประเมินทักษะและความสามารถของนักเรียน และคุณภาพ การสอนโดยรวมของสถาบันการศึกษาและสถาบันฝึกอบรม
- จัดการทดสอบระดับชาติที่เป็นการสอบไล่ของรัฐ ซึ่งจัดสอบ เมื่อสิ้นสุดการเรียนระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ส่วนข้อสอบเป็นการเลือก ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

- ดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
- ดำเนินกิจกรรมใหม่ๆ ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของอิตาลี
ในโครงการวิจัยทางการศึกษาของยุโรปและท้องถิ่น
- สนับสนุนการบริหารงานระดับแคว้น ท้องถิ่น และโรงเรียน
ให้สร้างความตระหนักต่อการมีเอกภาพในการประเมินตนเอง
- จัดกิจกรรมฝึกอบรมด้านการประเมินและกระบวนการ
ประเมินตนเองให้แก่บุคลากรสายสอนและสายบริหารในโรงเรียน

3. การประเมินโรงเรียน/สถาบัน

ขณะนี้ยังไม่มี การประเมินภายนอกเป็นรายสถาบัน นอกจาก การควบคุมความมีระบบของการบริหารงานและการบัญชีที่ดำเนินงาน โดยคณะกรรมการตรวจประเมิน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนหลายแห่ง เข้าร่วมในกระบวนการประเมินภายนอกที่จัดเป็นโครงการพิเศษต่างๆ ตัวอย่างเช่น บางโรงเรียนพัฒนาขั้นตอนการทำงานเพื่อขอใบรับรอง มาตรฐาน ISO บางโรงเรียนขอการรับรองวิทยฐานะจากแคว้นหรือ มีส่วนร่วมในการประกวดรางวัลคุณภาพ (Quality Award) ซึ่งจัดโดยกรม Public Function ของกระทรวงฯ เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปและนวัตกรรม ในการบริหารงานภาครัฐ

4. การประเมินระบบการศึกษา

ในการประเมินระบบการศึกษา แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนคือ การสำรวจของสถาบัน INVALSI ที่ดำเนินการเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ ข้อมูลที่มีประโยชน์จะมาจากผลลัพธ์ของการวิจัยระดับนานาชาติต่างๆ ที่อิตาลีมีส่วนร่วม อาทิ PISA (ความสามารถพื้นฐานด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอายุ 15 ปี) TIMMS (การสำรวจระดับนานาชาติครั้งที่สามเกี่ยวกับความสามารถด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 3) และ PIRLS (การสำรวจด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)

กระทรวงศึกษาธิการมีการตรวจสอบสถิติของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน (drop-outs) และหน่วยบริการเกี่ยวกับสถิติของกระทรวงฯ มีการจัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์เผยแพร่ทางวารสารที่ออกเป็นประจำและทางเว็บไซต์ของกระทรวง (<http://www.pubblica.istruzione.it>)

ในเดือนกันยายน พ.ศ.2550 กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังร่วมกันจัดทำรายงานเผยแพร่ชื่อ "White Paper on School" ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพของระบบการศึกษา

4.1 การประเมินระบบการศึกษา ก่อน ประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

สำหรับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ไม่มีข้อมูลระดับชาติเกี่ยวกับคุณภาพของระบบ ยกเว้นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนโรงเรียน ครู และนักเรียน ส่วนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีการสำรวจของสถาบัน INVALSI ในปีการศึกษา 2549/50 เกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างและใช้ผู้เก็บข้อมูลจากภายนอก และในปีการศึกษา 2550/51 มีการดำเนินงานโดยใช้วิธีการเดียวกัน แต่ในปีการศึกษา 2551/52 จะสำรวจโดยใช้ประชากรโรงเรียนทั้งหมด นอกจากนั้น รายงาน White Paper on School ยังได้นำเสนอข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้จากการสำรวจระดับนานาชาติ เปรียบเทียบกับการสำรวจที่ดำเนินการในระดับประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับการประเมินระบบการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาดำเนินการโดย INVALSI ซึ่งสามารถดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ <http://www.invalsi.it>

4.2 การประเมินระบบอุดมศึกษา

กฎหมายที่ 370 พ.ศ.2542 วางระบบการประเมินผล โดยกำหนดบทบาทและหน้าที่ของ 2 องค์กรคือ คณะกรรมการตรวจประเมิน ซึ่งมีอยู่ในทุกมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการประเมินระบบมหาวิทยาลัยแห่งชาติ (Comitato Nazionale di Valutazione del Sistema Universitario-CNVSU) ซึ่งจัดตั้งขึ้นนอกกระบบมหาวิทยาลัย เพื่อแทนที่หอสังเกตการณ์แห่งชาติ (National Observatory) ตามประกาศกระทรวงที่ 229 พ.ศ.2542 และกฎหมายที่ 370 พ.ศ.2542

ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินผล (มีสมาชิกจำนวน 9 คนและมีชาวต่างชาติ) และหน้าที่เชื่อมโยงผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินผลเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของรัฐที่ให้แก่แต่ละสถาบัน และเชื่อมโยงการจัดงบประมาณให้เป็นไปตามผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน

ประกาศกระทรวงที่ 178 พ.ศ.2543 กำหนดให้ CNVSU เป็นองค์กรที่มีสำนักงานบริหารของตนเอง งบประมาณของตนเอง และสามารถมอบหมายคณะผู้เชี่ยวชาญ องค์กรหรือบริษัท ให้ทำการศึกษาและวิจัย หน้าที่ของ CNVSU ในการประเมินระบบ มหาวิทยาลัยประกอบด้วย การกำหนดเกณฑ์การประเมินกิจกรรมของมหาวิทยาลัย การจัดโครงการประเมินประจำปีภายนอกมหาวิทยาลัย หรือเป็นรายสถาบัน การจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมการประเมินทั้งหมด การจัดทำและเผยแพร่รายงานประจำปีเกี่ยวกับสถานการณ์ของระบบมหาวิทยาลัย รวมทั้งการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนิยามของมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเงื่อนไขทางเทคนิค ในนามของกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย

สำหรับระบบอุดมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย การรวมตัวของระบบ Afam ตามกระบวนการโบโลญญา (Bologna Process) ทำให้จำเป็นต้องมีการควบคุมอย่างเป็นระบบ ทั้งงานปฏิรูประบบและงานปฏิรูปสถาบันแต่ละแห่ง รวมถึงจำเป็นต้องส่งเสริม "วัฒนธรรม" การประเมินผล จากการที่กฎหมายที่ 508 พ.ศ.2542 ระบุให้ระบบ Afam เทียบเท่าระบบอุดมศึกษาแบบมหาวิทยาลัย ดังนั้น กิจกรรมการประเมินภายนอกจึงดำเนินการโดยองค์กรเดียวกัน

ในการประเมินองค์กรวิจัยที่อยู่ในมหาวิทยาลัย องค์กรวิจัยของรัฐ และองค์กรวิจัยของเอกชนที่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐ ผู้ดำเนินงาน

คือคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการประเมินผลการวิจัย (CIVR) ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2541 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการประเมินผลจำนวน 7 คนที่มาจากหลากหลายสาขา เป้าหมายของ CIVR คือ การประกันคุณภาพและสนับสนุนการพัฒนางานวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับชาติ หน้าที่ของ CIVR คือจัดทำเกณฑ์ทั่วไปสำหรับประเมินโครงการวิจัยและผลการวิจัย ส่งเสริมการทดลองใช้และเผยแพร่วิธีการประเมิน เทคนิควิธี และแบบปฏิบัติที่ดี สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถาบันระดับชาติ และนานาชาติที่ทำการวิจัยชั้นสูง

ต่อมากฎหมายที่ 296 พ.ศ.2549 กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักประเมินระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งชาติ (Agenzie Nazionale per la Valutazione Universitario e della Ricerca-ANVUR) ขึ้นมาทำหน้าที่แทน CNVSU และ CIVR โดยทำการประเมินทั้งระบบอุดมศึกษาและระบบการวิจัย ANVUR เป็นองค์กรของรัฐ สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงโรม มีเอกภาพในการบริหารงานและการเงิน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงบประมาณ มีหน้าที่ส่งเสริมคุณภาพของระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยของอิตาลี ยึดหลักการทำงานอย่างโปร่งใส มีอิสระในการเลือกเกณฑ์และกระบวนการประเมินผล และมีอิสระในการจัดทำรายงาน ทั้งนี้ การดำเนินงานต่างๆ จะยึดเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของสัญญาสิทธิบัตร พ.ศ.2543 กระบวนการโบลญญา ข้อบังคับและข้อเสนอแนะของสหภาพยุโรป

สำนักประเมินระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งชาติ (ANVUR) มีหน้าที่เป็นหน่วยงานระดับชาติด้านการประกันคุณภาพอีกด้วย

กิจกรรมด้านดังกล่าวของหน่วยงานจะได้รับการประเมินเป็นระยะๆ จากคณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญระดับนานาชาติซึ่งแต่งตั้งมาจากกระทรวง

โครงสร้างการบริหารงานของ ANVUR ประกอบด้วย ประธาน คณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการตรวจประเมิน สำหรับ คณะกรรมการอำนวยการประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 7 คนเลือกมาจาก ผู้เชี่ยวชาญชาวอิตาลีหรือชาวต่างชาติ ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์สูง ในวงการอุดมศึกษาและการวิจัย ทั้งนี้ ประธาน ANVUR ได้รับการคัดเลือก มาจากผู้ที่เป็นสมาชิก

ทางด้านการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินมหาวิทยาลัย มีการดำเนินงาน โดย CNVVSU ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 สามารถดูข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย และกิจกรรมการวิจัยได้ที่เว็บไซต์ <http://www.cnvsuit/indagini/programmi-ricerca7default.asp> ต่อมาในปี พ.ศ.2551 มีการจัดตั้ง ANVUR ขึ้นมาทำหน้าที่แทน

นอกจากนั้น ยังมีศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัย และสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนทุกระดับ โดยคณะวิชา ทั้งทางมนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ต่างก็ทำงานร่วมกับศูนย์เหล่านี้ ศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัย 21 แห่ง รวมกันเป็น CONCURED (Conference of the Italian University Centres for Educational and Teaching Research) ซึ่งมีบทบาทสำคัญเมื่อไม่นานมานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการฝึกหัดครู

บทที่ 10

การศึกษาพิเศษ

ในประเทศอิตาลี เด็กพิการเรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนปกติมานานกว่าสามสิบปี ดังนั้นจึงไม่มีระบบการศึกษาพิเศษแยกออกไปสำหรับนักเรียนเหล่านี้ แต่มีโรงเรียนการศึกษาพิเศษบางโรงเรียนที่ยังเปิดดำเนินการอยู่ การเรียนร่วมของเด็กพิการเริ่มเมื่อกลางทศวรรษ 1970 (พ.ศ.2513) ในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา และต่อมาขยายเพิ่มขึ้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และมหาวิทยาลัย ยุคแรกเป็นการทดลองดำเนินการและต่อมาได้ถือปฏิบัติโดยทั่วไป

กฎหมายเลขที่ 104 พ.ศ.2535 กำหนดไว้ว่า "เด็กพิการอายุ 0-3 ปีสามารถเข้ารับบริการของศูนย์เลี้ยงเด็ก" และ "เด็กพิการมีสิทธิเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาในชั้นเรียนปกติของโรงเรียนทุกประเภททุกระดับและในมหาวิทยาลัย"

1. ความเป็นมา

ระเบียนข้อบังคับของโรงเรียนอิตาลีเกี่ยวกับการศึกษาของผู้พิการ เริ่มมีเป็นครั้งแรกใน พ.ศ.2466 อันเนื่องมาจาก

การปฏิรูปเจเนติเล (Gentile Reform) และตามมาด้วยระเบียบต่างๆ ใน พ.ศ.2471 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในเรื่องของผู้พิการโดยเฉพาะ กฎหมายการศึกษาภาคบังคับที่ประกาศใช้ใน พ.ศ.2471 ครอบคลุมถึง ผู้พิการทางสายตาและการได้ยิน ซึ่งถือว่าไม่ใช่ความพิการที่เป็นสิ่ง ขัดขวางการเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ นักเรียนที่มีความพิการทาง จิตจะเรียนใน "ห้องเรียนพิเศษ" หรือในสถานพินิจเด็กและเยาวชน

ใน พ.ศ.2510 ข้อบังคับเกี่ยวกับการแพทย์ในโรงเรียน ระบุว่า "เด็กที่มีความผิดปกติทางกายหรือทางจิตใจ ซึ่งทำให้ไม่สามารถ เข้าเรียนในโรงเรียนปกติ ต้องการการรักษาหรือความช่วยเหลือ ทางการแพทย์และการอบรมสั่งสอนเป็นพิเศษ ให้เข้าโรงเรียนพิเศษ ส่วนเด็กที่ไม่ได้พิการทางสติปัญญาอย่างรุนแรง เด็กที่มีปัญหา ด้านการปรับตัวหรือมีความผิดปกติด้านพฤติกรรม ซึ่งสามารถเรียนร่วม ในโรงเรียนปกติได้ ให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษ"

การบูรณาการนักเรียนพิการในโรงเรียนปกติเริ่มอย่าง เป็นทางการใน พ.ศ.2514 ตามกฎหมายเลขที่ 118 ซึ่งระบุว่า "การศึกษา ภาคบังคับของนักเรียนพิการจะต้องดำเนินการในชั้นเรียนปกติ ของโรงเรียนรัฐบาล ยกเว้น นักเรียนที่มีความพิการทางสติปัญญา อย่างรุนแรงจนทำให้การเรียนรู้หรือการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เป็นเรื่องยากลำบาก"

รัฐธรรมนูญมาตรา 38 ระบุว่า "บุคคลที่ทุพพลภาพและผู้พิการ มีสิทธิทางการศึกษาและการฝึกอาชีพ" ซึ่งหมายความว่ารัฐรับรู้ และรับประกันสิทธิมนุษยชนซึ่งไม่สามารถล่วงละเมิดได้ของบุคคลเหล่านี้ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งต้อง ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ยิ่งไปกว่านั้น รัฐต้องจัดอุปสรรค

ที่ขัดขวางความเป็นอิสระและความเสมอภาคของพลเมือง รวมทั้ง ขจัดสิ่งกีดขวางการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ รายงานของ คณะกรรมาธิการรัฐสภา ปี พ.ศ.2518 เกี่ยวกับปัญหาเด็กพิการใน โรงเรียนแสดงความปรารถนาให้โรงเรียนเพิ่มความเอาใจใส่มากขึ้น แก่เด็กนักเรียนพิการที่มีความสามารถด้านการเรียนรู้แตกต่างออกไป

ในปีการศึกษา 2518/19 และปีการศึกษา 2519/20 มีข้อมูล ที่แสดงว่าการเรียนร่วมของเด็กพิการมีผลเชิงบวกในระดับอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น กฎหมายเลขที่ 270 พ.ศ.2525 กำหนดให้ครูผู้ช่วยดูแลนักเรียนพิการในโรงเรียนก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนหนึ่งของอัตราครู ในระดับจังหวัด

ปี พ.ศ.2530 คำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญระบุว่า สิทธิของ นักเรียนพิการในการเข้าโรงเรียนปกติต้องไม่ใช่เป็นแค่เพียง "สนับสนุน" ดังที่เคยกำหนดไว้ในกฎหมายเลขที่ 118 พ.ศ.2514 แต่เป็นเรื่องที่ต้อง "รับประกัน" รวมทั้งสิทธิในการเข้าเรียนจะต้องมีจนถึงระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายด้วย ทั้งนี้ นักเรียนต้องไม่ถูกปฏิเสธ แม้ในรายที่มีอาการ รุนแรงที่สุด

รายงานของ Bicameral Commission on Childhood เรื่องการเรียนร่วมของเด็กพิการในโรงเรียนซึ่งนำเสนอต่อรัฐสภาในปี พ.ศ.2545 แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จในการดำเนินงานดังนี้คือ การเรียนร่วมของเด็กนักเรียน/นักศึกษาพิการในโรงเรียนมีการกระจาย ออกไปอย่างทั่วถึง ปัญหาหลายอย่างได้รับการขจัดให้หมดไป เช่น การขาดแคลนครูพิเศษ ความต้องการทุนสำหรับงานสอนอย่างต่อเนื่อง การให้ภาระงานสอนแบบเรียนรวมแก่ครูการศึกษาพิเศษเพียงฝ่ายเดียว เป็นต้น ทั้งนี้ ประเด็นปัญหาที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคือ

การวางแผนพื้นที่ในการกำหนดตำแหน่งครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรมนุษย์และงบประมาณ

2. การนิยามและวินิจฉัยกลุ่มเป้าหมาย

กฎหมายเลขที่185 พ.ศ.2549 กำหนดว่า สำนักงานสาธารณสุข ท้องถิ่นต้องจัดการประเมินให้แก่ผู้ปกครอง หากได้รับการร้องขอให้พิจารณาว่าบุตรธิดาของตนเป็นผู้พิการหรือไม่ ผลการประเมินแต่ละครั้งต้องจัดทำเป็นรายงานการประชุม ซึ่งให้ข้อมูลว่าใครเป็นผู้พิการ และมีความพิการประเภทใด โดยยึดตามเกณฑ์สากลของ World Health Organization นอกจากนั้น จะต้องระบุด้วยว่ามีความพิการ รุนแรงระดับใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดชั่วโมงสอนพิเศษเพิ่มขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยเทียบกับอัตรามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

รายงานการประเมินจะถูกส่งไปให้ผู้ปกครองและผู้ปกครองส่งต่อไปยังโรงเรียน รายงานที่บ่งบอกว่าเป็นนักเรียนเป็นผู้พิการ และมีสิทธิได้รับมาตรการพิเศษ เป็นหลักฐานที่ต้องมีก่อนการเริ่มกระบวนการบริหารจัดการการเรียนร่วม

เมื่อได้รับการระบุว่าเป็นผู้พิการแล้ว จะต้องมีการดำเนินงานต่อไปดังนี้

- รายงานการวินิจฉัย: ดำเนินการโดยสำนักงานสาธารณสุข ท้องถิ่น และเขียนโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพยาธิวิทยา นักจิตประสาทวิทยา นักกายภาพบำบัด และเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ รายงานนี้จะต้องอธิบายผลการวิเคราะห์อาการทางจิตและทางกายของนักเรียน/นักศึกษาและศักยภาพที่มีอยู่

- ทะเบียนประวัติ: ดำเนินการโดยสำนักงานสาธารณสุขท้องถิ่น ครูประจำชั้น และครูการศึกษาพิเศษ จัดทำขึ้นหลังจากผ่านระยะแรกของการเรียนร่วม ประกอบด้วย ผลการวินิจฉัยเกี่ยวกับความยากลำบากที่นักเรียนประสบเมื่อทำกิจกรรมต่างๆ ศักยภาพและความเป็นไปได้ที่จะพัฒนา เพื่อเตรียมจัดทำแผนการศึกษาประจำตัว (The Personalized Educational Plan: PEI)

- แผนการศึกษาประจำตัว: PEI ประกอบด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่จัดให้แก่นักเรียน/นักศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด จัดทำโดยความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขท้องถิ่น ครูและครูการศึกษาพิเศษ นักการศึกษาหรือผู้ช่วยนักการศึกษาของหน่วยงานท้องถิ่นและผู้ปกครอง

3. ความช่วยเหลือด้านการเงิน

ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้พิการเป็นเรื่องที่กำหนดโดยแคว้น ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือในเรื่องนี้จึงต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของแคว้น ซึ่งโดยทั่วไปมีความช่วยเหลือ 2 ประเภทคือ 1) การช่วยเหลือโดยตรง ได้แก่ ทุนการศึกษา เชื้อค การบริจาคแก่โรงเรียน ฯลฯ และ 2) การช่วยเหลือทางอ้อม ซึ่งจัดในลักษณะการให้บริการที่ผู้พิการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ได้แก่ การเดินทาง อาหาร หนังสือเรียน สื่อการสอน ฯลฯ นอกจากนี้ กฏหมายยังกำหนดให้ชุมชน (Communes) จัดบริการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการเป็นรายบุคคล

4. การจัดการศึกษาพิเศษ

โดยทั่วไป การเข้าเรียนของนักเรียนพิการในโรงเรียน จะเป็นการเรียนร่วมอยู่ในชั้นเรียนปกติของทุกระดับชั้นและทุกประเภทสถาบันสำหรับผู้พิการทางสายตาและการได้ยิน รวมทั้งโรงเรียนเฉพาะเกี่ยวกับการสอนและการศึกษาสำหรับเด็กพิการหรือเด็กที่มีปัญหา ซึ่งตั้งมาก่อนที่จะมีระเบียบเรื่อง การเรียนร่วม (Integration) มีจำนวนไม่มาก ดังนั้นโรงเรียนปกติจึงต้องมีการปรับโครงสร้างของอาคารและสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียนพิการให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการปรับ เครื่องมือทางเทคนิคและการเรียนการสอนให้เหมาะสมสำหรับใช้ กับนักเรียนพิการที่มีข้อจำกัดด้านประสาทสัมผัส โรงเรียนสามารถใช้ ประโยชน์จากศูนย์ที่ตั้งขึ้นเป็นพิเศษสำหรับให้คำปรึกษาด้านการเรียน การสอน การผลิตหรือการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนสำหรับการศึกษา พิเศษ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 315 ของกฎหมาย Consolidation ลำดับ ที่ 297 พ.ศ.2537

การดูแลเรื่องการเรียนรู้ร่วมของผู้พิการอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ ของหลายฝ่าย กฎหมายกำหนดให้โรงเรียน หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และสำนักงานสาธารณสุขท้องถิ่น จัดทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อกำหนด กระบวนการและเกณฑ์สำหรับการประสานงานและความร่วมมือ ในการทำกิจกรรมต่างๆ

นอกจากนั้น กฎหมายยังกำหนดให้มีการจัดทำห้องเรียน ที่เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ฟื้นฟูและโรงพยาบาล เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งต้องหยุดพักการเรียนชั่วคราว สามารถติดตาม

กิจกรรมการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานชั้นเรียน ในลักษณะดังกล่าวจัดโดยฝ่ายบริหารของโรงเรียน ร่วมกับสำนักงาน สาธารณสุขท้องถิ่นและศูนย์พิเศษต่างๆ ของรัฐ และเอกชนที่ทำสัญญากับกระทรวงสาธารณสุขและกรมแรงงาน ทั้งนี้เด็กที่ได้รับพิจารณาให้ เข้าชั้นเรียนแบบนี้ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในโรงพยาบาลไม่น้อยกว่า 30 วัน ส่วนครูที่สอนในศูนย์ฟื้นฟูและโรงพยาบาลคือผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม จิตวิทยาและการสอนด้านการศึกษาพิเศษ

ยิ่งไปกว่านั้นยังมีโครงการ "โรงเรียนในโรงพยาบาล (School in Hospital)" สำหรับนักเรียนทุกคนทุกระดับชั้นที่ได้รับบาดเจ็บ อย่างรุนแรงจนต้องอยู่ที่โรงพยาบาล หรือเป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาล โรงเรียนนี้ดำเนินงานอย่างยืดหยุ่น โดยพิจารณาตามประเภทของโรค ที่เด็กแต่ละคนเป็น ระยะเวลาที่ต้องเข้ารับการตรวจรักษา วิธีการรักษา พยาบาล และสภาพการใช้ชีวิตในโรงพยาบาล

สำหรับการบริการในลักษณะที่นับว่าเป็นนวัตกรรมคือ การสอนเสริมที่บ้าน (Home Tuition) ซึ่งจัดสำหรับเด็กป่วย ที่ไม่สามารถไปโรงเรียนได้อย่างน้อย 30 วัน โดยจำนวนของครูที่ไปสอน ขึ้นอยู่กับความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนรู้อุปกรณ์ของเด็กและความพร้อม ที่จะกลับไปเรียนต่อในชั้นเรียนปกติ บริการนี้กำลังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากแผนสุขภาพแห่งชาติมีเป้าหมายให้การช่วยเหลือด้านสุขภาพ กระทำที่บ้าน เพื่อลดเวลาการอยู่ในโรงพยาบาล

ทั้งนี้ กระทรวงการศึกษาฯ พวงชนได้ให้การสนับสนุนบริการ ที่กล่าวมาแล้วผ่านทางกองทุนพิเศษ ซึ่งปีงบประมาณ 2549 มีการจัดสรร ให้มากกว่าหนึ่งล้านห้าแสนยูโร รวมทั้งมีโครงการสนับสนุนบริการ โรงเรียนในโรงพยาบาลและการสอนเสริมที่บ้าน ด้วยการจัดทำเครื่องมือ และบริการต่างๆ ผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

5. วัตถุประสงค์ของการศึกษาพิเศษ

ตามกฎหมายที่ 104 พ.ศ.2535 การเรียนร่วมของผู้พิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้พิการในด้านการเรียน การสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมในสังคม สิทธิทางการศึกษา ต้องไม่ถูกกลิดรอนเพราะความผิดปกติในการเรียนรู้หรือความยากลำบาก ที่เกิดจากความพิการ

โรงเรียนอนุบาลมีนโยบายการเรียนร่วมสำหรับเด็กทุกคน รวมทั้งเด็กที่มีปัญหาในการปรับตัวและ/หรือเด็กที่มีความผิดปกติ ในการเรียนรู้ เพราะการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นโอกาสสำคัญ ของเด็กในการพัฒนาตนเอง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างความผิดปกติที่เกิดจากปัญหาสังคม และวัฒนธรรมในสิ่งแวดล้อมของเด็ก ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระบบ การศึกษาหลัก และความผิดปกติอย่างแท้จริงที่เกิดจากความพิการ ซึ่งต้องแก้ไขด้วยการจัดการศึกษาพิเศษ

การศึกษาระดับประถมศึกษาต้องไม่ทำให้ความหลากหลาย ที่เกิดจากสภาพด้อยโอกาสหรือความพิการนำไปสู่ความไม่เสมอภาค ทางสังคมและการเมือง สภาพด้อยโอกาสมีความเชื่อมโยงกับ ปัญหาเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและภาษา รวมทั้งปัญหาการขาดตัวบ่อน ทางสติปัญญาจากสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัย ในกรณีเหล่านี้ การวางแผน การศึกษาและการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงวิธีการเรียนรู้ ของเส้นทางการ ศึกษาหลักและเส้นทางการศึกษาพิเศษ เพื่อลดช่องว่าง ที่เกิดขึ้น และเป็นการประกันว่านักเรียนทุกคนจะมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ใน ระดับเดียวกัน

เด็กพิการต้องการความช่วยเหลือทางการศึกษาและการสนับสนุนด้านการเรียนการสอนที่ซับซ้อนกว่า แต่วิธีสอนอย่างจริงจังและมีความหลากหลายที่จัดอยู่ในโรงเรียนโดยทั่วไปก็เพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม มีการจัดการสอนที่แตกต่างออกไปโดยความร่วมมือจากนักกายภาพบำบัด ให้แก่นักเรียนที่มีความพิการอย่างรุนแรงซึ่งมีจำนวนไม่มาก ทั้งนี้ โรงเรียนต้องประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญการบริการหรือโครงการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กิจกรรมต่างๆ จะมีการวางแผนเพื่อขจัดผลกระทบจากสภาพทางสังคม เอาชนะสภาพความด้อยโอกาสทางวัฒนธรรม และสนับสนุนการพัฒนาสู่ระดับสูงสุดให้แก่นักเรียนทุกคน ดังนั้น การวางแผนการศึกษาและการเรียนการสอนสำหรับเส้นทางของการศึกษาหลักและเส้นทางของการศึกษาพิเศษ ต้องมุ่งการแก้ไขความยากลำบากในการเรียนรู้ และส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนร่วมของนักเรียนพิการ ด้วยการจัดครูผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางและวิธีการต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด

วัตถุประสงค์ต่างๆ ด้านการเรียนร่วมตามที่กฎหมายกำหนดจะครอบคลุมถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยเช่นกัน ปีที่ผ่านมา มีนักเรียนพิการในระดับชั้นนี้เพิ่มขึ้นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้กิจกรรมเชิงปฏิบัติอย่างหลากหลายและได้รับวุฒิการศึกษาที่ช่วยให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ง่ายขึ้น

การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีวิชาจำนวนมากที่สอนโดยครูผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านซึ่งใช้เวลาสอนโดยเฉลี่ยวันละหนึ่งชั่วโมงในแต่ละชั้นเรียน และเป็นระดับที่

ให้ความสำคัญแก่เนื้อหาด้านวิชาการ ทำให้การวางแผนและประสานงานด้านการเรียนร่วมมีความยากลำบากเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ.2542 กระทรวงได้จัดทำรายงานเรื่อง "แนวปฏิบัติทั่วไปสำหรับนโยบายใหม่ เกี่ยวกับการเรียนร่วม" ซึ่งแนะนำว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจัดการเรียนการสอนในลักษณะโมดูลจะเหมาะสมกว่า และควรช่วย นักเรียนในการวางแผนชีวิต

สิทธิทางการศึกษาของผู้พิการครอบคลุมถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนร่วมของผู้พิการมีการดำเนินงานโดยการวางแผนประสานงานกับศูนย์บริการช่วยเหลือด้านสังคม ให้บริการด้านสุขภาพและกีฬา จัดเครื่องมือทางเทคนิคและอุปกรณ์การศึกษา การทำข้อตกลงความร่วมมือกับศูนย์เฉพาะทางด้านต่างๆ การจัดล่ามสำหรับนักศึกษาตาบอด ยิ่งกว่านั้น ยังมีที่พักสำหรับนักศึกษาพิการ และบางมหาวิทยาลัยมีการให้บริการอุปกรณ์กีฬาด้วย นักศึกษาพิการมีสิทธิในการเดินทาง การใช้บริการผู้ดูแล และการใช้บริการอ่านให้ฟัง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

6. มาตรการพิเศษสำหรับผู้อพยพและชนกลุ่มน้อย

เด็กที่มาจากครอบครัวของผู้อพยพในโรงเรียนของอิตาลี มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปีการศึกษา 2548/49 นักเรียนต่างชาติมีจำนวน 431,211 คน ซึ่งร้อยละ 43 มาจากประเทศยุโรปที่ไม่ได้เข้าร่วมสหภาพยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาจากประเทศแอลเบเนียและโรมาเนีย ร้อยละ 25 มาจากแอฟริกา นักเรียนต่างชาติมีจำนวนโดยเฉลี่ย 60,000-70,000 คนต่อปี

กฎหมายกำหนดให้ชาวต่างชาติในอิตาลีที่อายุอยู่ในเกณฑ์เข้ารับการศึกษา มีสิทธิทางการศึกษาและต้องเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ รวมทั้งปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับทุกอย่างที่เกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษา อาทิ การใช้บริการทางการศึกษาและสิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของชุมชน ซึ่งดำเนินการโดยรัฐ แคว้น และหน่วยงานท้องถิ่น รวมทั้งการเข้าเรียนหลักสูตรพิเศษและการเรียนภาษาอิตาลี โรงเรียนต่างๆ ยินดีต้อนรับความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมโดยถือว่าเป็นคุณค่าที่ช่วยสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน และเปิดกว้างต่อการแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงมีการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การต้อนรับและการคุ้มครองวัฒนธรรมและภาษาที่มาจากต้นกำเนิดของชาตินั้นๆ รวมทั้งกิจกรรมทั่วไปด้านวัฒนธรรมนานาชาติ สำหรับนักเรียนต่างชาติในระดับอุดมศึกษาจะมีสิทธิเช่นเดียวกับ พลเมืองอิตาลี

กระทรวงได้จัดทำแนวปฏิบัติในการดูแลและการเรียนร่วมของนักเรียนต่างชาติ ซึ่งให้กรอบการดำเนินงานตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ และคำแนะนำในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักเรียนต่างชาติในการเข้ารับการศึกษา และช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียนและการฝึกอบรม แนวปฏิบัติดังกล่าวสามารถดูรายละเอียดได้ที่ http://www.istruzione.it/normativa/2006/cm24_06.shtml

การเรียนร่วมของนักเรียนต่างชาติยังไม่มีการจัดครูสำหรับดูแล โดยเฉพาะ ยกเว้นนักเรียนที่เป็นผู้พิการจึงจะได้รับสิทธิเช่นเดียวกับผู้พิการชาวอิตาลี อย่างไรก็ตาม หน่วยงานส่วนท้องถิ่น สมาคมและองค์กรในพื้นที่ มักจะจัดให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นล่ามทางภาษา และ วัฒนธรรม เพื่อช่วยครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนในการสื่อสารกับนักเรียนและครอบครัวของนักเรียน

7. สถิติการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนระดับต่างๆ ปีการศึกษา 2548/49

ก่อน ประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	รวม
17,481	67,755	55,244	37,740	178,220

ตารางที่ 2 ครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนของรัฐ ปีการศึกษา 2548/49

จำนวนครูการศึกษาพิเศษ รวมทั้งสิ้น	สัญญาจ้าง ประจำ	สัญญาจ้าง ชั่วคราว
83,761	44,049	39,712

ตารางที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่ไม่ใช่ชาวอิตาเลียน จำแนกตามประเทศ
ต้นกำเนิด และระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2548/49

ประเทศ	ก่อน ประถมศึกษา	ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา ตอนต้น	มัธยม ศึกษา ตอนปลาย	รวม
สหภาพยุโรป (25)	4.5	5.0	4.3	5.1	4.7
ยุโรป ไม่อยู่ในสหภาพ	37.1	44.8	45.5	45.2	43.5
แอลเบเนีย	17.4	16.0	16.2	15.6	16.2
ยูโกสลาเวีย	3.0	3.8	3.8	2.1	3.3
โรมาเนีย	9.7	13.3	12.3	12.6	12.2
แอฟริกา ประกอบด้วย	34.1	25.4	21.0	17.8	24.6
อียิปต์	2.2	1.5	0.9	0.8	1.4
โมร็อกโก	18.1	14.8	12.8	9.1	13.9
ตูนิเซีย	4.6	3.0	2.0	1.3	2.7
อเมริกา ประกอบด้วย	8.4	9.9	12.0	17.4	11.5
เอกวาดอร์	2.5	2.8	3.7	4.1	3.2
เปรู	1.9	1.8	2.4	5.2	2.6
เอเชีย ประกอบด้วย	15.4	13.9	15.9	14.0	14.7
จีน	3.9	4.4	6.9	5.7	5.1
ฟิลิปปินส์	3.0	2.4	2.3	2.8	2.6
อินเดีย	2.9	2.3	2.5	1.7	2.4
อื่นๆ	0.4	1.1	1.3	0.5	0.9

ที่มา: data processing from MPI-La scuola in cifre, ค.ศ.2006

(http://www.pubblica.istruzione.it/mpi/pubblicazioni/2007/scuola_in_cifre.shtml#allegati)

บทที่ 11

มิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรป และนานาชาติ

1. ความเป็นมา

อิตาลีเป็นหนึ่งในประเทศกลุ่มแรกที่สนับสนุนการรวมตัวของประเทศในยุโรป เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) ตามสนธิสัญญาโรมในปี พ.ศ.2500 ตามด้วยการจัดตั้งสหภาพยุโรป (European Union: EU) ตามสนธิสัญญา Maastricht ในปี พ.ศ.2535 ทำให้นโยบายการศึกษาชาติในยุค 1970 (พ.ศ.2513) และต้นยุค 1990 (พ.ศ.2533) กำหนดให้เพิ่มวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อวัฒนธรรมของชาติอื่นไว้ในหลักสูตร เพื่อเตรียมชาวอิตาลีให้พร้อมสำหรับการเป็นพลเมืองของยุโรป และพลเมืองของโลก

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปี พ.ศ.2522 กล่าวว่า โรงเรียนต้องไม่ยึดติดกับสภาพจริงที่เห็นโดยตีความเพียงด้านเดียว แต่ต้องเปิดใจรับความหลากหลายจากภายนอก และระบุให้ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการเข้าสังคมด้วยการร่วมรับรู้ปัญหา และความเป็นอยู่ของประเทศอื่นๆ รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาของพลเมืองยุโรปและพลเมืองโลก เพื่อให้มีทัศนคติที่ใกล้เคียงกับค่านิยมพื้นฐานของประชาชน

จากแหล่งความเจริญ วัฒนธรรม และระบบการเมืองที่แตกต่างไปจากตนเอง ทั้งนี้ ในปี พ.ศ.2528 การเน้นมิติด้าน "ความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้อื่น" และป้องกันการใช้ "ทัศนคติที่ผิดหรืออคติ" ต่อบุคคลหรือวัฒนธรรมอื่น เป็นเรื่องที่ทำให้มีความสำคัญเป็นลำดับแรกในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

ปี พ.ศ.2534 แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาของรัฐ มีข้อแนะนำประการแรกคือ "สร้างความตระหนักรายบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมของผู้อื่น ภายใต้กรอบคุณค่าร่วมที่เป็นสากล" และ "เคารพในความหลากหลาย" ส่วนในระดับมัธยมศึกษา มิตินี้ยังไม่ชัดเจน แต่ก็มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กล่าวว่า "ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง" และ "การคิดจากมุมมองที่แตกต่าง" ปรากฏในหลายวิชา

สนธิสัญญาต่าง ๆ ที่อิตาลีลงนามร่วมกับประเทศยุโรปอื่น ๆ ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเนื้อหาวิชาที่สอนและการจัดระบบการศึกษา

มิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติ ได้รับการส่งเสริมด้วยการจัดให้มีการสอนภาษาที่ใช้ในประชาคมยุโรปเพิ่มขึ้น มีการเข้าร่วมในกิจกรรมของ OECD และ UNESCO รวมทั้งกิจกรรมขององค์กรนานาชาติต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสำรวจระดับนานาชาติเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ อาทิ OECD-PISA, IEA-TIMSS, IEA-PIRLS มีการอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนระหว่างประเทศ

ในยุค 2000 (พ.ศ.2543) สิ่งที่ทำเนิการเพื่อปฏิรูประบบโรงเรียนในอิตาลี ล้วนเป็นไปเพื่อสนองเป้าหมายที่กำหนดโดยสภายุโรปที่เมืองลิสบอน (The European Council in Lisbon)

การพัฒนาความตระหนักเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และจิตสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของ ไม่จำกัดแค่เพียงชุมชนท้องถิ่นและประเทศอิตาลีเท่านั้น แต่รวมถึงยุโรปด้วย มีการกำหนดไว้ว่าชาวอิตาลีในอนาคตจะต้องสามารถใช้ภาษาของสหภาพยุโรปได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา ทั้งนี้มีการสอนภาษาของยุโรปเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและโรงเรียนมัธยมศึกษาสายภาษาศาสตร์

คู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาและการศึกษาช่วงที่หนึ่งซึ่งทดลองใช้ระหว่าง พ.ศ.2550-2551 และ พ.ศ.2551-2552 มุ่งพัฒนานักเรียนรายบุคคลให้มีอัตลักษณ์เป็นคนใจกว้าง เพื่อจะทำให้นักเรียนเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่สามารถสร้างชุมชนที่กว้างขวาง และมีความหลากหลายในระดับประเทศ ระดับยุโรปและระดับนานาชาติ รวมทั้งมุ่งพัฒนาการศึกษาเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้วยการเพิ่มคุณค่าให้กับอัตลักษณ์ที่แตกต่างและรากเหง้าทางวัฒนธรรมของนักเรียนแต่ละคน ส่วนกรอบสมรรถนะของสองชั้นปีแรกในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมุ่งเน้นว่านักเรียนทุกคนต้องมีทักษะเหมือนกันในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามข้อเสนอแนะของรัฐบาลยุโรป สภาสหภาพยุโรปและตามกรอบคุณวุฒิของยุโรป ใน พ.ศ.2549

2. กรอบการศึกษาตามกฎหมาย

ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีการดำเนินงานตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้ระบบการศึกษาอิตาลีสามารถเทียบเคียงได้กับระบบการศึกษาของประเทศอื่นๆ ในยุโรป ตัวอย่างเช่น

จากโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการสอนภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการสอนภาษาต่างประเทศ 2 ภาษา ในบางพื้นที่ ได้มีการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ.2546 ให้ขยายเป็นการสอนภาษาของยุโรป 1 ภาษาทุกชั้นปีในระดับประถมศึกษา และสอนภาษาของยุโรป 2 ภาษาทุกชั้นปีในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการเพิ่มการสอนภาษาต่างประเทศในสถาบันอาชีวศึกษา จากที่เคยจำกัดอยู่แค่ชั้นปีที่ 1 ให้สอนไปจนถึงปีสุดท้าย

อิตาลีจัดให้มีการศึกษาหลังมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย มีการปฏิรูปกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย มีการบังคับให้เรียนภาษาของสหภาพยุโรปในหลักสูตรปริญญาตรี สิ่งเหล่านี้ช่วยให้อิตาลีมีความเท่าเทียมกับประเทศอื่นๆ ในยุโรป และความเท่าเทียมนี้ช่วยให้แรงงานอิตาลีสามารถเดินทางไปทำงานได้อย่างอิสระทั่วยุโรป

ชาวต่างชาติที่อาศัยในอิตาลีและอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและมีสิทธิตามกฎหมายในการเข้ารับการศึกษา ซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐ แคว้น และท้องถิ่น รวมถึงการเข้าเรียนภาษาอิตาลีใน โรงเรียนจะให้ความเคารพต่อความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม โดยถือว่าเป็นคุณค่าที่ช่วยให้เกิดความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และการยอมรับซึ่งกันและกัน ดังนั้น โรงเรียนจึงส่งเสริมและริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ที่ให้เกียรติและปกป้องวัฒนธรรมและภาษาดั้งเดิม

ของนักเรียนต่างชาติ รวมทั้งจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ส่วนในระดับมหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาค ระหว่างพลเมืองอิตาลีและชาวต่างชาติ

3. โครงการและงานริเริ่มระดับชาติ

ทุก ๆ ปี รัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านการศึกษาจะวางจุดมุ่งหมาย สำหรับการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ.2547 มุ่งสนับสนุน การพัฒนากระบวนการหลอมรวมนโยบายด้านการศึกษาและการฝึกอบรม ของสหภาพยุโรป ด้วยการกำกับดูแลเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดขึ้นโดย Lisbon European Council และมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในโครงการของชุมชนที่เป็นกิจกรรมซึ่งพัฒนามิติด้านการศึกษา เกี่ยวกับยุโรป รวมทั้งการจัดทำเว็บไซต์ Buongiorno Europa

คำสั่งกระทรวง พ.ศ.2547 เรื่อง "ยุโรปแห่งการศึกษา (Europe of Education) : การพัฒนาและส่งเสริมมิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรป" ทำให้สำนักการศึกษาประจำแคว้นต้องมีหน้าที่ติดตามดูแลกิจกรรม ของโครงการในระดับท้องถิ่นและส่วนกลางทั้งหมด รวมถึงนวัตกรรม ด้านวิธีการและเนื้อหาที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบโครงการต่างๆ ของยุโรปในระหว่างประเทศสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการ ของยุโรปที่ดำเนินงานโดยโรงเรียนต่างๆ มีการสร้างเว็บไซต์ระดับชาติ และระดับแคว้นภายใต้ชื่อเดียวกันคือ Europa dell'istruzione (ยุโรปแห่งการศึกษา) เพื่อใช้ในการส่งเสริมและประสานงานการพัฒนา มิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรป

นอกจากนั้น โครงการและงานริเริ่มอื่นๆ ที่ดำเนินการ ได้แก่

- โครงการ Parlare il Mondo (Speak the World) ซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนงานด้านภาษาของคณะกรรมการยุโรป
- โครงการการศึกษาและฝึกอบรม พ.ศ.2553 มุ่งสนับสนุนการนำไปสู่การปฏิบัติของยุทธศาสตร์ลิสบอนเกี่ยวกับการศึกษาและฝึกอบรม (The Lisbon Strategy in Education and Training)
 - การจัด e-learning ผ่านทาง Puntoedueuropa เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับยุโรป 5 ประเด็นคือ ความเป็นพลเมืองยุโรป วัฒนธรรมระหว่างชาติ สิทธิมนุษยชน และสันติภาพศึกษา อัตลักษณ์และความสัมพันธ์ระหว่างกัน หน้าที่พลเมือง และความสามัคคี
 - การใช้เอกสารภาษาต่างๆ ที่พัฒนาโดยสภายุโรป (Council of Europe)
 - เข้าร่วมโครงการขององค์กรระดับนานาชาติ (OECD, UNESCO, สภายุโรป) เพื่อสนับสนุนกระบวนการและวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปของประเทศ
 - ดำเนินงานโครงการความร่วมมือในพื้นที่บอลข่านและเมดิเตอร์เรเนียน
 - สนับสนุนโครงการนำร่องเกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพ
 - พัฒนาประกาศแถลงการณ์เรื่องนักเรียนยุโรป
 - ออกคำสั่งกระทรวงเรื่อง "โรงเรียนเพิ่มในยุโรป ยุโรปเพิ่มในโรงเรียน" ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับส่งเสริมมิติด้านการศึกษาเกี่ยวกับยุโรป โดยทำงานร่วมกันทั้ง 3 ระดับคือระดับผู้แทนอิตาลีในคณะกรรมการยุโรป ระดับผู้แทนในรัฐสภายุโรป และระดับหน่วยงานท้องถิ่น

- พัฒนาอัตลักษณ์ยุโรปและคุณค่าของพลเมืองยุโรปให้แก่คนรุ่นใหม่

- ฝึกเยาวชนให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป

- เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศสมาชิก ความรู้เกี่ยวกับสหภาพยุโรป และนโยบายต่างๆ ของยุโรป

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าว และช่วยเพิ่มคุณค่าของแผนการศึกษาที่มีมิติเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติ ได้มีการให้ความช่วยเหลือในระดับแคว้นเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูทั้งหมด การพัฒนาวิชาและการพัฒนาหลักสูตรที่ผสมผสานวิธีการของยุโรป

4. มิติเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติในหลักสูตร

หลักสูตรระดับชาติและคู่มือหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีมิติเกี่ยวกับยุโรปและนานาชาติให้ผู้เรียนศึกษา ทั้งนี้ คู่มือหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นของปี พ.ศ.2550 กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนวิชาต่างๆ ดังนี้

วิชาภาษาอิตาเลียน ให้มีการรับรู้ความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรมอื่นๆ ในแถบยุโรปและเมดิเตอร์เรเนียนที่มีต่อภาษาอิตาเลียน โดยถือว่าเป็นทรัพยากรสำคัญสำหรับการศึกษาแบบหลากหลายวัฒนธรรม

วิชาภาษาต่าง ๆ ของชุมชน ให้เรียนรู้ภาษาของยุโรปอย่างน้อย 2 ภาษา เพื่อให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาและวัฒนธรรมแบบประสม

ช่วยฝึกฝนการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในขอบเขตที่สูงกว่าระดับประเทศ

วิชาดนตรี แนะนำว่าอัตลักษณ์และคุณลักษณะเชิงวัฒนธรรมแบบประสมของดนตรี จะช่วยให้นักเรียนตระหนักว่าตนเป็นเจ้าของขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ขณะเดียวกันก็รู้และเคารพขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของผู้อื่น

วิชาศิลปะ ให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะปกป้องและรักษามรดกทางศิลปะและสิ่งแวดล่อม และค้นพบมรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน และเรียนรู้ที่จะนำบริบทของตนเองไปหลอมรวมกับบริบทของชาติและยุโรป ทั้งนี้ รูปภาพ งานศิลปะและดนตรีเป็นภาษาสากลที่ช่วยสนับสนุนและพัฒนากระบวนการศึกษาแบบหลากหลายวัฒนธรรม ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนการสื่อสาร ความรู้ และการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

วิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาเกี่ยวกับการเป็นพลเมือง ช่วยให้นักเรียนรู้จักพัฒนาการของชนชาติอิตาลีประวัติศาสตร์ยุโรปและสากล รวมทั้งวิธีการที่ทำให้เกิดบันทึกทางประวัติศาสตร์และมรดกของชาติ ประวัติศาสตร์ช่วยให้เหตุผลในการมีชาติพันธุ์ที่หลากหลายในโลก เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ของอิตาลีและยุโรปเป็นประเด็นที่ควรมีการอภิปรายและส่งเสริมโรงเรียนให้มีการเปรียบเทียบอัตลักษณ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรมของตนเองกับผู้อื่น

วิชาภูมิศาสตร์ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก มีเอกภาพ ความรับผิดชอบและจริงจังในฐานะพลเมืองโลก สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมของตน โดยทำให้เปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์และยั่งยืน และคำนึงถึงอนาคต

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มิติด้านยุโรปและนานาชาติ ไม่ได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงไม่มีพัฒนาการเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม โรงเรียนต่างๆ เริ่มให้ความสนใจปัญหาการศึกษา ของยุโรปเพิ่มขึ้น เนื่องจากกระบวนการสร้างชุมชนยุโรปกำลังกลายเป็น เรื่องที่ทุกฝ่ายให้ความเอาใจใส่อย่างจริงจัง ความตระหนักในเรื่องดังกล่าว มิได้กระทำเฉพาะในระดับกระทรวงเท่านั้น แต่รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐและเอกชน อาทิ สมาคมครู หน่วยงานท้องถิ่น มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย ฯลฯ การให้เอกภาพแก่โรงเรียนทำให้โรงเรียนสามารถ เพิ่มการสอนเกี่ยวกับมิตีระดับนานาชาติได้ หนังสือเรียนที่ปรับปรุงใหม่ มีการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือเรียน ภูมิศาสตร์ หน้าที่พักเมืองและประวัติศาสตร์ จะมีการเพิ่มกรอบเนื้อหา เกี่ยวกับยุโรปและโลกอย่างมาก

5. การแลกเปลี่ยนนักเรียน/นักศึกษาและครู

การแลกเปลี่ยนนักเรียนจะอยู่ในโครงการการเรียนรู้ตลอดชีวิต (The Lifelong Learning Programme: LLP) ซึ่งก่อนปี พ.ศ.2549 เรียกชื่อว่าโครงการโสเครตีส โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา

การแลกเปลี่ยนส่วนมากจะเกิดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและรองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการแลกเปลี่ยนนักเรียนทั้งชั้นเป็นเวลาอย่างน้อย 10 วัน โดยได้รับเงินสนับสนุนจากสหภาพยุโรปและโรงเรียน รวมทั้งการบริจาคจากครอบครัว หน่วยงานท้องถิ่น ธนาคาร องค์กรทางวัฒนธรรม ฯลฯ การแลกเปลี่ยนอีกประเภท

ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก คือการไปเรียนเป็นเวลา 1 ปี ในโรงเรียนของประเทศอื่นในยุโรป

การเคลื่อนย้ายสถานที่เรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกำลังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการย้ายไปยังสถานศึกษาที่อยู่นอกโครงการต่างๆ ของสถาบัน (โครงการส่วนตัวของนักศึกษา หรือโครงการเฉพาะของมหาวิทยาลัยแห่งเดียว)

การแลกเปลี่ยนของครูมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากตั้งแต่ พ.ศ.2538 พร้อมกับการดำเนินงานของโครงการโสเครตีส และโครงการลีโอนาร์โดดา วินชี

นอกจากนั้น ยังมีโครงการแลกเปลี่ยนครูเพื่อไปเรียนหลักสูตรพิเศษในต่างประเทศ สำหรับครูชาวอิตาลีที่สอนภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส และสเปนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามข้อตกลงทางวัฒนธรรมที่อิตาลีทำกับประเทศออสเตรเลีย ฝรั่งเศส เยอรมนี และสเปน (มี 20 แห่งในเยอรมนี และ 50 แห่งในออสเตรเลียสำหรับครูสอนภาษาเยอรมัน มี 20 แห่งในฝรั่งเศสสำหรับครูสอนภาษาฝรั่งเศส และมี 11 แห่งในสเปนสำหรับครูสอนภาษาสเปน) นอกจากนี้ ยังมีการไปศึกษาต่างประเทศตามแผนฝึกอบรมด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาศาสตร์ และการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษสำหรับครูประถมศึกษาด้วย

ข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับโครงการการเรียนรู้อัตโนมัติชีวิต ซึ่งเดิมคือโครงการโสเครตีส และโครงการลีโอนาร์โดดา วินชีสามารถดูได้ที่เว็บไซต์ www.programmallp.it/box_eleco.php?id_box=136&id_cnt=1

ภาคผนวก

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลี

ความสัมพันธ์ทางการทูต

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลีเริ่มต้นเมื่อไทยกับสาธารณรัฐอิตาลีลงนามในสนธิสัญญาฉบับแรกเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2411 มีชื่อว่าสัญญามิตรภาพ การพาณิชย์และการเดินเรือ (Treaty of Friendship, Commerce and Navigation) อิตาลีได้แต่งตั้งกงสุลคนแรกมาประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2429

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐอิตาลีดำเนินไปดียิ่งขึ้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสยุโรปเมื่อ พ.ศ.2440 และ พ.ศ.2450 ได้เสด็จ เยือนอิตาลีด้วยการเสด็จประพาสยุโรปส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจในเวลาต่อมา นับว่าเป็นช่วงของการเปิดประเทศ และเป็นจุดเริ่มต้นของการรับศิลปะร่วมสมัยจากประเทศยุโรป เข้ามาในประเทศไทย ชาวอิตาเลียนหลายคนได้เข้ามาถวายงานในราชสำนัก โดยเฉพาะงานด้านศิลปะ เช่น กาลิเลโอ คินี ผู้ออกแบบตกแต่งภายใน พระที่นั่งอนันตสมาคม มิเคเล กอร์ดิจิอานี เอ็ดวาร์โด เยลลี และเซซารา เฟอร์โร เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐอิตาลีดำเนินไปอย่างราบรื่น ไม่มีปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนการเยือนทั้งระดับพระราชวงศ์ บุคคลสำคัญและเจ้าหน้าที่อาวุโสของรัฐบาลทั้งสองประเทศ อย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานผู้แทนทางการทูตของไทยในอิตาลีคือสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม สถานกงสุลกิตติมศักดิ์ไทยประจำเมืองเจนัว เนเป็ลส์ คาตาเนีย ตูริน และมิลาน สถานเอกอัครราชทูตตั้งอยู่ที่ Via Nomentana 132, 00162 Rome โทรศัพท์ (39-06) 8622-0511 โทรสาร (39-06) 8622-0555, 8622-0556 เอกอัครราชทูตไทยประจำอิตาลี คือ นายประดาป พิบูลสงคราม

สำนักงานผู้แทนทางการทูตของอิตาลีในไทยคือสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลีประจำประเทศไทย สถานกงสุลกิตติมศักดิ์อิตาลีประจำเชียงใหม่และภูเก็ต เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลีประจำประเทศไทยคือ Mr. Ignazio Di Pace สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลีตั้งอยู่ที่ 399 ถนนนางลิ้นจี่ ท่วมหามาเมฆ กทม. 10120 โทรศัพท์ 0 2285 4090-3 โทรสาร 0 2285 4793

ความสัมพันธ์ทางการค้า

อิตาลีเป็นประเทศคู่ค้าลำดับที่ 21 ของไทยและเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญลำดับที่ 4 ในกลุ่มสหภาพยุโรป ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม-สิงหาคม พ.ศ.2551 มีมูลค่าการค้ารวม 2,423.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออกไปยังอิตาลีเป็นมูลค่า 1,389.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าจากอิตาลี 1,033.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกของไทย ได้แก่ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องยนต์สันดาปภายใน รถจักรยานและส่วนประกอบ ส่วนสินค้านำเข้ามาจากอิตาลี ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะ เคมีภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น ซึ่งมีมูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ.2550 ร้อยละ 8.34

การลงทุนจากอิตาลีในไทยผ่านคณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุน มีจำนวนค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในหมวด ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง เช่น กิจการผลิตเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ สำหรับอุตสาหกรรมต่อเรือ การผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะและการผลิต ผลิตภัณฑ์โลหะ การลงทุนในหมวดเคมีภัณฑ์ กระดาษและ พลาสติก และการลงทุนในหมวดอุตสาหกรรมเบา เช่น การผลิต เครื่องประดับ การผลิตรองเท้า การผลิตเครื่องกีฬา การผลิตของเล่นเด็ก เป็นต้น

ในด้านการท่องเที่ยว สายการบินไทยเปิดเส้นทางการบิน กรุงเทพ-มิลาน สัปดาห์ละ 3 เที่ยวบินและกรุงเทพ - โรม สัปดาห์ละ 7 เที่ยวบิน (พ.ศ.2552) ไทยมีศักยภาพที่รองรับนักท่องเที่ยวอิตาลี ทั้งในกลุ่มตลาด แบบเดิมและกลุ่ม niche market เช่น การประชุม สัมมนา การจัดนิทรรศการ ชมรมดำน้ำ โครงการตรวจสุขภาพและท่องเที่ยวในไทย เป็นต้น

ความร่วมมือทางการศึกษาและวัฒนธรรม

ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับอิตาลีที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ.2528-2537 ไทยได้รับความร่วมมือจากอิตาลี 11 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวกับพลังงาน เกษตร คมนาคม สาธารณูปโภค อาชีวศึกษา และการแพทย์ เป็นความร่วมมือในรูปแบบของทุนฝึกอบรม และดูงาน รัฐบาลอิตาลีได้จัดสรรทุนด้านพลังงาน การเกษตร เศรษฐศาสตร์ อาชีวศึกษา การโรงแรม และการท่องเที่ยว ให้ไทยค่อนข้าง สม่าเสมอจนถึง พ.ศ.2536 และหยุดระหว่าง พ.ศ.2537 และได้เริ่ม ให้ทุนอีกครั้งตั้งแต่ พ.ศ.2541 เป็นต้นมา สถานเอกอัครราชทูต สาธารณรัฐอิตาลีประจำประเทศไทยให้ทุนนักศึกษาไทยปีละประมาณ

5 ทุนในระดับปริญญาตรี และทุกระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาของอิตาลีเป็นผู้ให้

ความร่วมมือด้านวัฒนธรรมมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 โดยไทยได้ว่าจ้างสถาปนิก จิตรกร และศิลปินชาวอิตาลีเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบสถานที่สำคัญ เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม ทำเนียบรัฐบาล บ้านพิษณุโลก กระทรวงกลาโหม สถานีรถไฟหัวลำโพง วังบางขุนพรหม พระที่นั่งอภิเศกดุสิต พระที่นั่งอัมพรสถาน ห้องสมุดเนลสัน เฮย์ช่างอิตาลีที่มีบทบาทในวงการศิลป์ของไทยมากที่สุดคือ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี (Corrado Feroci) ส่วนในยุคนี้อสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลีประจำประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในการบูรณะวังพญาไทของมูลนิธิโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ปัจจุบันอิตาลีได้รับรองสถานะศาสนาพุทธอย่างเป็นทางการ พุทธศาสนิกชนในอิตาลีประมาณ 40,000 คน มีวัดป่าสันตจิตตาราม (สายหลวงปู่ชา) อยู่ห่างจากกรุงโรม 52 กิโลเมตรเป็นศูนย์กลาง

การเยือนที่สำคัญของฝ่ายไทย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสยุโรปและเยือนอิตาลีใน พ.ศ.2440 และ พ.ศ.2450 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนอิตาลีอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะของประธานาธิบดี Giovanni Gronchi และนายกรัฐมนตรี Amintore Fanfani ระหว่างวันที่ 28 กันยายน - 1 ตุลาคม พ.ศ.2503 ต่อมา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนอิตาลี เป็นการส่วนพระองค์ ในวันที่ 27-30 ตุลาคม พ.ศ. 2545

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ เยือน อิตาลีอย่างเป็นทางการตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอิตาลี ระหว่างวันที่ 8-14 กันยายน พ.ศ.2528 ต่อมามีการเสด็จฯ เยือนอิตาลี อีกใน พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2542 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนอิตาลี เพื่อทรงเป็นกรรมการตัดสิน หนังสือเด็กที่เมืองโบโลญญา และเป็นพระราชอาคันตุกะของรัฐบาลอิตาลี ระหว่างวันที่ 3-16 เมษายน พ.ศ.2531 ต่อมามีการเสด็จฯ เยือนอิตาลี อีกใน พ.ศ.2539 พ.ศ.2545 และ พ.ศ.2547 สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จเยือนอิตาลี ระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2539 และมีการเสด็จเยือนอิตาลีอีกครั้งในวันที่ 25-29 กรกฎาคม พ.ศ.2539 ต่อมามีการเสด็จเยือนอิตาลีอีกใน พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2546 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเยือนอิตาลี ระหว่างวันที่ 25 เมษายน - 7 พฤษภาคม 2539 หม่อมเจ้าหญิงสิริวัณวรี มหิดล เสด็จเยือนอิตาลี ระหว่างวันที่ 12-16 มีนาคม 2544 ต่อมามีการเสด็จเยือนเมืองมิลาน ระหว่างวันที่ 24-29 กันยายน พ.ศ.2547 เพื่อร่วมงานวิถีสานแห่งเอเชีย

ในระดับรัฐบาล ร้อยตรีประภาส ลิ้มปะพันธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงการต่างประเทศเยือนอิตาลีเพื่อเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 20-21 มกราคม พ.ศ.2529 การเยือนอิตาลีอีกในเวลาต่อมาของคณะบุคคล จากรัฐบาลไทยมีหลายครั้ง ได้แก่ นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (19-21 กันยายน 2537) ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (4-5 กุมภาพันธ์ 2541) นายวัฒนา อัศวเหม รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงมหาดไทย (4-8 พฤษภาคม 2541) นายสุวิทย์ คุณกิตติ

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ (14 -16 พฤศจิกายน 2541) ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (19 พฤศจิกายน 2541) นายสุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (24 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2542) นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (12-14 พฤษภาคม 2542) นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (22 มิถุนายน 2542) นายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (10-14 พฤศจิกายน 2542) นายกร ทัพพะรังสี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (24-26 มีนาคม 2543) ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (6-9 เมษายน 2543) นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร (21-24 ตุลาคม 2546) นายจาตุรนต์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรี (20-22 กันยายน 2547) พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี (21-23 กันยายน 2547) และ นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รองนายกรัฐมนตรี (27-29 พฤษภาคม 2548)

การเยือนที่สำคัญของฝ่ายอิตาลี

บุคคลสำคัญในรัฐบาลของสาธารณรัฐอิตาลีที่มาเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ระดับประธานาธิบดีคือ นาย Oscar Luigi Scalfaro (11-12 ธันวาคม 2541) ระดับนายกรัฐมนตรีคือ นาย Lamberto Dini (1-3 มีนาคม 2539) รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศคือ นาย Gianfranco Fini (วันที่ 21-22 มกราคม 2548)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของอิตาลีที่มาเยือนไทย ประกอบด้วย นาย Giulio Andreotti (7-8 พฤษภาคม 2529) นาย Giulio Andreotti (12-17 ตุลาคม 2530) และนาย Gianni De Michelis (18 กุมภาพันธ์ 2533)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของอิตาลีที่มาเยือนไทย ประกอบด้วย นาย Bruno Corti (19-21 มกราคม 2530) นาย Emmanuele Scammacca De Murgio (สิงหาคม 2538) นาง Patrizia Toia (23-26 มีนาคม 2541) นาง Margherita Boniver (16-18 กุมภาพันธ์ 2546, 14-15 ธันวาคม 2546, 18-19 มกราคม 2547 และ 8-10 มกราคม 2548) นาย Roberto Antonione (31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2547) และนาย Gianni Verneti (22 ตุลาคม 2550)

บุคคลสำคัญตำแหน่งอื่นๆ ประกอบด้วย นาย Marco Pezzoni ประธานคณะกรรมการต่างประเทศ รัฐสภาอิตาลี (1-2 เมษายน 2542) นาย Pier Ferdinando Casini ประธานสภาผู้แทนราษฎร (27 ธันวาคม 2545 - 2 มกราคม 2546) นาย Silvatore Cicu รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม (28 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 2546) นาย Paolo Scarpa รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร (2-3 ธันวาคม 2547) นาย Adolfo Urso รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกิจการผลผลิต (9-11 พฤศจิกายน 2548) และนาย Goffredo Bettini วุฒิสมาชิกรัฐสภา (21-24 มีนาคม 2550)

นักเรียนทุนของไทยในอิตาลี

โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งทุนของรัฐบาลไทย ซึ่งเริ่มต้นใน พ.ศ. 2547 ได้จัดทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยส่งนักศึกษาไปเรียนต่อในสาธารณรัฐอิตาลีระดับปริญญาตรีรุ่นที่ 1 สายวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ภาษาและสังคมศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์และการออกแบบ เกษตรศาสตร์ และประมง จำนวนรวมทั้งสิ้น 69 คน แต่ยุติการศึกษา 22 คน ลาออกจากทุน 2 คน ในปี พ.ศ.2549 ไทยส่งนักศึกษาไปเรียนต่อที่สาธารณรัฐอิตาลีรุ่นที่ 2 จำนวน 14 คน ในสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ ศิลปกรรมศาสตร์และการออกแบบ ทั้งนี้ จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ณ วันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2552 พบว่านักศึกษาไทยรุ่นที่ 1 ยังศึกษาอยู่ในอิตาลี 45 คน รุ่นที่ 2 ยังอยู่ครบ 14 คน

ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-อิตาลี ครบรอบ 140 ปี

ประเทศไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิตาลี มาตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2411 ดังนั้น ในปี พ.ศ.2552 จึงได้มีการจัดงานฉลองความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-อิตาลี ครบรอบ 140 ปีขึ้น เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ

หลักฐานสำคัญที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันแนบแน่นยาวนานนั้น ปรากฏในพระราชนิพนธ์ที่โกลบ้านของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากการเสด็จประพาสทวีปยุโรป 2 ครั้ง ดังนั้น เพื่อร่วมเฉลิมฉลองความสัมพันธ์และให้ชาวอิตาลีเรียนรู้พระเกียรติคุณของพระองค์ท่าน สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรมได้จัดแสดงนิทรรศการเทิดพระเกียรติ "พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสอิตาลี" ระหว่างวันที่ 6-10 มิถุนายน 2552 ณ โบสถ์บาซิลิกา เด ฟราวี นครเวนิซ สาธารณรัฐอิตาลี

นอกจากนั้น มีการจัดงานประชุมทางวิชาการนานาชาติ ร่วมฉลอง 140 ปี ความสัมพันธ์ไทย-อิตาลี ในวันที่ 18-19 มิถุนายน 2552 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน โดยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสถาบัน Institute for Advanced Asian Studies (CESMEO ตูริน) สถานเอกอัครราชทูตอิตาลีประจำประเทศไทย และสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำอิตาลี การประชุมดังกล่าว ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนมุมมองด้านภาษา วรรณคดี และวัฒนธรรม อิตาลี ย้อนรอยประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างสองประเทศ:สยาม-อิตาลี มองวัฒนธรรมผ่านภาพยนตร์อิตาลีเยี่ยม มิติเชิงเปรียบเทียบในภาษาและวรรณกรรมอิตาลี นอกจากนี้ มีการจัดนิทรรศการร่วมฉลอง 140 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต และแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมไทย-อิตาลี โดยบริษัทสรรพสินค้า เซ็นทรัลจำกัด ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตอิตาลีประจำประเทศไทย และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เซ็นทรัลชิดลม ในระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน - 6 กรกฎาคม 2551

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโรม ได้จัดกิจกรรม เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสดังกล่าวขึ้นในช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน 2552 โดยจัดเป็นโครงการที่ทุกหน่วยงานของไทยในอิตาลีมีส่วนร่วม โครงการ ได้จัดขึ้นในหลายเมืองสำคัญของอิตาลีที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ การเมืองและทางประวัติศาสตร์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ ได้แก่ กรุงโรมในฐานะเมืองหลวง มิลานในฐานะที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าทางตอนเหนือของอิตาลี ตูรินในฐานะที่เป็นเมืองอุตสาหกรรมหนักที่สำคัญ เจนีวาในฐานะที่เป็นเมืองท่าสำคัญทางตอนเหนือ เวนิซในฐานะ

ที่เป็นเมืองทางประวัติศาสตร์และศูนย์กลางการท่องเที่ยว ฟลอเรนซ์ในฐานะเมืองหลวงเก่าของอิตาลีในยุคที่มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย เนเป็ลในฐานะที่เป็นเมืองท่าสำคัญ และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่ง และคาตาเนีย ซึ่งเป็นเมืองหลักของเกาะซิซิลีทางตอนใต้ของอิตาลี หน่วยงานของอิตาลี ที่มีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ฝ่ายบริหารท้องถิ่นประจำเมืองต่างๆ สำนักงานนายกเทศมนตรีในแต่ละเมือง และบริษัทอิตาลีที่มีกิจการอยู่ในประเทศไทย พร้อมทั้งให้ชุมชนไทยในอิตาลีมีส่วนร่วมในโครงการด้วย

การจัดกิจกรรมของโครงการประกอบด้วย 1) การจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-อิตาลี และการสร้างฐานรากพระที่นั่งอนันตสมาคม 2) การจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสองประเทศและความก้าวหน้าของไทย 3) การสัมมนาทางเศรษฐกิจการค้าและทางวิชาการ 4) จัดการแข่งขันมวยไทย 5) การจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าไทย 6) สาธิตการนวดแผนไทย 7) การจัดแสดงตลาดน้ำจำลอง 8) การจัดงานเลี้ยงรับรองตามเมืองต่างๆ และจัด Gala Dinner ที่กรุงโรม 9) การแสดงทางวัฒนธรรม 10) การจัดแข่งขันกอล์ฟเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และ 11) การประชาสัมพันธ์ โดยมีกิจกรรมสำคัญเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมฉลองความสัมพันธ์ฯ คือ การล่องเรือไปจากประเทศอิตาลีมายังประเทศไทยเป็นเวลา 7 เดือน (Celebration Voyage)

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม ได้จัดทำสัญลักษณ์โครงการเฉลิมฉลอง โดยมอบหมายสถาปนิกชาวไทยที่ทำงานอยู่ในอิตาลี

ให้ออกแบบสัญลักษณ์ (Logo) งานฉลองความสัมพันธ์ เป็นรูปพวงมาลัยที่ทำด้วยใบ Laurel ซึ่งเป็นใบไม้ที่ใช้ในพิธีกรรมเกียรติยศของอิตาลี คล้องกับพวงมาลัยดอกมะลิของไทย อันแสดงถึงการประสานความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างสองประเทศ โดยมีพู่ของพวงมาลัยเป็นสีธงชาติของอิตาลีและของไทย และใช้สีทองเข้มเป็นสีหลักของภาพและตัวอักษร อันมีความหมายถึงการเฉลิมฉลอง

สัญลักษณ์ฉลองครบรอบ 140 ปี ความสัมพันธ์ของไทยกับอิตาลี

สถิติที่สำคัญของอิตาลี (ข้อมูล พ.ศ.2550/2551)

1. อาณาเขตของอิตาลีเมื่อไม่รวมสาธารณรัฐซานมาริโน (Republic of San Marino) และนครรัฐวาติกัน (Vatican City State) มีพื้นที่ 301,336 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากร 195 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร แต่แตกต่างกันอย่างมากในระหว่างเขตเนื่องจากพื้นที่ร้อยละ 76.83 ของประเทศเป็นภูเขาและเนินเขา เมืองหลวงชื่อ โรม (Rome)

2. ประชากร 59,619,290 คน เป็นชาย 28,949,747 คน เป็นหญิง 30,669,543 คน ประชากรที่อาศัยในเมืองหลวงมี 2.7 ล้านคน อัตราการเพิ่มของประชากรร้อยละ 0.01 (ประชากรตายมากกว่า เกิดใหม่ 6,868 คน) จำนวนประชากรเฉลี่ยครอบครัวละ 2.4 คน อัตราการเกิด 9.5 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราส่วนเด็กต่อสตรี 1 คนเป็น 1.34 คน (สำหรับผู้หญิงอิตาลีมีบุตรจำนวนน้อยที่สุดในสหภาพยุโรป) คนเข้าเมือง ประมาณ 494,871 คน ประชากรในวัยทำงาน (workforce) 24.3 ล้านคน (โดยอยู่ในภาคบริการร้อยละ 63 ภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมร้อยละ 32 ภาคเกษตรร้อยละ 5 และว่างงานร้อยละ 7.9) เชื้อชาติส่วนใหญ่คือ อิตาลีเลียน และมีชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติอื่นๆ คือ เยอรมัน ฝรั่งเศส สโลเวเนีย และแอลเบเนีย

3. ชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในอิตาลีจำนวน 2,938,922 คน โดยอาศัยอยู่ในภาคเหนือร้อยละ 62 ภาคกลางร้อยละ 26 และภาคใต้ร้อยละ 12 จำนวนนักเรียนต่างชาติที่เรียนในโรงเรียนของอิตาลี

เพิ่มมากขึ้นทุกปี ในปีการศึกษา 2007/08 มี 574,133 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนต่างชาติเรียน ในระดับอนุบาลมีร้อยละ 6.7 ประถมศึกษาร้อยละ 7.7 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 7.3 และมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 4.3 นักเรียนต่างชาติส่วนมากมาจาก โรมาเนีย 92,734 คน (ร้อยละ 16.15) แอลเบเนีย 85,195 คน (ร้อยละ 14.80) และโมร็อกโก 76,217 คน (ร้อยละ 13.28)

4. พ.ศ.2550 รายได้ประชาชาติต่อหัวต่อปี 30,400 เหรียญสหรัฐฯ (1,038,768 บาทต่อหัวต่อปี) พ.ศ.2551 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 0.6 อัตราเงินเฟ้อร้อยละ 2.9 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 สกุลเงินเป็นยูโร โดย 1 ยูโร เท่ากับ 53.30 บาท

5. สถิติการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดกระทรวง การศึกษาปวงชน ปีการศึกษา 2550/51 โรงเรียนอนุบาลของรัฐมีจำนวน 13,631 โรง จำนวนกลุ่มเด็ก 42,116 กลุ่ม จำนวนนักเรียน 961,872 คน ประมาณการจำนวนครูทั้งประจำ และชั่วคราวหรืออัตราจ้างรวมทั้งสิ้น 84,886 คน มีอัตราส่วนนักเรียน ต่อครูเป็น 11.3 คนต่อครู 1 คน และอัตราส่วนจำนวนเด็ก ต่อกลุ่มโดยเฉลี่ย 22.8:1

6. สถิติการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดกระทรวง การศึกษาปวงชน ปีการศึกษา 2550/51 โรงเรียนระดับประถมศึกษา ของรัฐมีจำนวน 16,120 โรง ห้องเรียน 137,598 ห้อง นักเรียน 2,566,436 คน ครูประจำและชั่วคราวจำนวน 249,181 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครูเป็น 10.3:1 อัตราส่วนจำนวนนักเรียน ต่อห้องเรียนเป็น 18.7:1

7. สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและหลังมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่อุดมศึกษา ปีการศึกษา 2550/51

7.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนโรงเรียน 7,102 โรง ห้องเรียน 77,110 ห้อง นักเรียน 1,615,266 คน จำนวนครูทั้งหมด 167,251 คน ผลการสอบไล่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละของผู้สอบได้เท่ากับ 97.9

7.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนโรงเรียน 5,107 โรง ห้องเรียน 118,097 ห้อง นักเรียน 2,598,720 คน จำนวนครู 230,694 คน ผลการสอบไล่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละของผู้สอบได้เท่ากับ 97.3 จำนวนนักเรียนจำแนกตาม ประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีดังนี้คือ (1) อักษรศาสตร์ (Classic Liceo) 281,050 คน (2) วิทยาศาสตร์ (Scientific Liceo) 598,381 คน (3) ศิลปะ (Arts Liceo) 42,563 คน (4) ฝึกหัดครู (Institute Magistrali) 201,380 คน (5) อาชีวะ (Vocational Institutes) 542,960 คน (6) เทคนิค (Technical Institutes) 877,940 คน และ (7) ศิลปะ (Arts Institutes) 54,446 คน

7.3 จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่เข้ารับการอบรมหลักสูตร วิชาอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2005/06 มีจำนวน 6,651 คน จำแนกเป็น หลักสูตร 3 ปี จำนวน 5,335 คน และหลักสูตรอื่นๆ จำนวน 1,316 คน

7.4 สภาพของการเข้ารับการศึกษายาอาชีวศึกษาของ เด็กอายุ 14-17 ปี ปีการศึกษา 2548/49 มีจำนวนเด็ก 2,340,010 คน จำแนกเป็น (1) ลงทะเบียนเรียนในโรงเรียน 2,070,849 คน (2) ลงทะเบียนในระบบการฝึกอาชีพ 108,083 คน (3) สัญญาการฝึกงาน ในสถานประกอบการ 47,906 คน และ (4) ไม่เข้ารับการฝึกในระบบใด 113,172 คน

8. สถิติการศึกษาพิเศษ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนระดับต่างๆ ปีการศึกษา 2548/49 มีจำนวนนักเรียนรวม 178,220 คน จำแนกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา 17,481 คน ประถมศึกษา 67,755 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 55,244 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย 37,740 คน และจำนวนครูการศึกษาพิเศษ 83,761 คน

9. สถิติการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2549/50

9.1 จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในมหาวิทยาลัยรวม 1,780,743 คน เป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 56.3 นักศึกษาชายร้อยละ 43.7 นักศึกษาต่างชาติที่ลงทะเบียน 41,589 คน เป็นนักศึกษาหญิง ร้อยละ 59.0 นักศึกษาชายร้อยละ 41.0 จำนวนบัณฑิต 297,817 คน เป็นบัณฑิตหญิง ร้อยละ 57.5 บัณฑิตชายร้อยละ 42.5 จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยรวม 61,974 คน จำแนกเป็นศาสตราจารย์ 19,845 คน รองศาสตราจารย์ 19,083 คน และนักวิจัย 23,046 คน

9.2 จำนวนนักศึกษาในสถาบันศิลปะและดนตรีชั้นสูง (ระบบ AFAM) มีจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนรวม 76,258 คน เป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 47.8 นักศึกษาชายร้อยละ 52.2 และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับปริญญารวม 8,377 คน เป็นหญิงร้อยละ 57.6 เป็นชาย ร้อยละ 42.4 ส่วนจำนวนอาจารย์ ในสถาบันระบบ AFAM จำนวนรวม 8,886 คน เป็นหญิงร้อยละ 33.2 เป็นชายร้อยละ 66.8

9.3 สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 89 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 56 แห่ง สถาบันโพลีเทคนิคของรัฐจำนวน 3 แห่ง มหาวิทยาลัยอิสระหรือมหาวิทยาลัยที่ได้การรับรองวิทยฐานะจำนวน 16 แห่ง มหาวิทยาลัย

สำหรับชาวต่างชาติ 3 แห่ง สถาบันโรงเรียนชั้นสูง 6 แห่ง และมหาวิทยาลัย
ออนไลน์ 11 แห่ง

10. การศึกษาผลการจัดอันดับของ IMD พ.ศ.2551 ในเรื่อง
ความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ประเทศอิตาลี ได้อันดับที่
46 ส่วนผลการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาระดับนานาชาติ ประเภท 200,
500 และ 1,000 อันดับแรก พ.ศ.2551 พบว่า ประเทศอิตาลี
มีมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับจำนวนมากถึง 2, 12 และ 34 มหาวิทยาลัย
ตามลำดับ สำหรับประเทศไทยมีผลการจัดอันดับความสามารถในการ
แข่งขันระดับนานาชาติอันดับที่ 27 ส่วนในการจัดอันดับสถาบัน
อุดมศึกษาระดับนานาชาติ ประเภท 500 และ 1,000 อันดับแรก
ไทยมีมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับจำนวน 3 และ 9 มหาวิทยาลัย ตามลำดับ

หน่วยงาน/องค์กรทางการศึกษาของอิตาลี

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร	คำแปล
1	Authorized private schools	โรงเรียนเอกชน
2	Board for Teachers' Evaluation	คณะกรรมการประเมินครู
3	Class Council	คณะกรรมการชั้นเรียน
4	Conference of the Italian University Centres for Educational and Teaching Research (CONCURED)	สภาผู้แทนศูนย์วิจัยทางการศึกษาและการสอนของมหาวิทยาลัยอิตาลี (ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 21 แห่ง มีบทบาทสำคัญเมื่อไม่นานมานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการฝึกหัดครู)
5	Conference of the Rectors of Italian Universities (CRUI - Conferenza dei Rettori delle Universit italiane)	สภาอธิการบดีมหาวิทยาลัยอิตาลี
6	Course of Study Council	คณะกรรมการประจำหลักสูตร
7	Department Council	คณะกรรมการประจำกรม (การส่งเสริมด้านวิจัย)
8	Department for Education	กรมการศึกษา (อยู่ในกระทรวงการศึกษาปวงชน)
9	Department for Ministerial Planning	กรมแผนงาน (อยู่ในกระทรวงการศึกษาปวงชน)
10	District Council	คณะกรรมการตำบล
11	European Centre of Education (CEDE)	ศูนย์การศึกษาแห่งยุโรป

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร	คำแปล
12	European Economic Community (EEC)	ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป
13	European Social Fund	กองทุนสังคมยุโรป
14	European Union (EU)	สหภาพยุโรป
15	Faculty Council	คณะกรรมการประจำคณะวิชา
16	Formative Centers	ศูนย์ประสานงานและช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา
17	General Secretariat	สำนักงานเลขาธิการ (อยู่ในกระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย)
18	Higher Education Council	คณะกรรมการการอุดมศึกษา
19	Higher Level Arts and Music Education Institutions (Afam - Alta Formazione Artistica e Musiche - Male Institutions)	สถาบันศิลปะและดนตรีชั้นสูง (ประกอบด้วย วิทยาลัยวิจิตรศิลป์ วิทยาลัยการละครแห่งชาติ วิทยาลัยดนตรี วิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งชาติ และสถาบันดนตรีที่ผ่านการรับรอง)
20	Higher Technical Institutes (ITS - Istituti Tecnici Superiori)	สถาบันเทคนิคชั้นสูง
21	Home Tuition	การสอนเสริมที่บ้าน (จัดให้แก่เด็กป่วยที่ไม่สามารถไปโรงเรียนได้อย่างน้อย 30 วัน)
22	Institute of Religious Sciences	สถาบันศาสนศาสตร์
23	Interministerial Committee for Price (CIPE)	คณะกรรมการร่วมระหว่างกระทรวงด้านการกำหนดค่าตอบแทน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร	คำแปล
24	Istituto Magistrale	สถาบันฝึกหัดครูสอนระดับประถมศึกษา ศึกษา (ให้วุฒิระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย)
25	Liceo	สถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย (เตรียมอุดมศึกษา)
26	Ministry of Agriculture, Food and Forestry	กระทรวงเกษตร อาหารและ วนศาสตร์
27	Ministry of Cultural Goods and Activities	กระทรวงสินค้าและกิจกรรมทาง วัฒนธรรม
28	Ministry of Economy and Finance	กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง
29	Ministry of Education, University and Research (MIUR: Ministero dell'Istruzione, dell'Univerit e della Ricerca)	กระทรวงการศึกษา มหาวิทยาลัย และการวิจัย
30	Ministry of Environment and Protection of Land and Sea	กระทรวงสิ่งแวดล้อมและการ ปกป้องแผ่นดินและทะเล
31	Ministry of Foreign Affairs	กระทรวงการต่างประเทศ
32	Ministry of Health	กระทรวงสาธารณสุข
33	Ministry of Infrastructures and Transports	กระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและ การขนส่ง
34	Ministry of Justice	กระทรวงยุติธรรม
35	Ministry of Labour and Social Security	กระทรวงแรงงานและความมั่นคง ทางสังคม
36	Ministry of Public Education (MPI- Ministero della Pubblica Istruzione)	กระทรวงการศึกษาปวงชน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร	คำแปล
37	Ministry of University and Research (Ministero dell'Univerita e della Recerca)	กระทรวงมหาวิทยาลัยและการวิจัย
38	National Agency for the Development of School Autonomy (Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'autonomia Scolastica)	สำนักพัฒนาความเป็นเอกภาพของสถานศึกษาแห่งชาติ
39	National Agency for the Evaluation of the University and Research System (ANVUR - Agenzia Nazionale per la Valutazione del Sistema Universitario e della Ricerca)	สำนักประเมินระบบมหาวิทยาลัยและการวิจัยแห่งชาติ
40	National Council for Higher Level Arts and Music Education (CNAM - Consiglio Nazionale per l'Alta Formazione Artistica e Musicale)	สภาการศึกษาศิลปะและดนตรีชั้นสูงแห่งชาติ
41	National Committee	คณะกรรมการแห่งชาติ
42	National Council for the Right to University Studies (Consulta Nazionale per il Diritto Agli Studi Universitari)	สภาสิทธิในการเรียนมหาวิทยาลัยแห่งชาติ

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร	คำแปล
43	National Council of University Students (CNSU - Consiglio Nazionale degli Studenti Universitari)	สภานักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติ
44	National Education Council	สภาการศึกษาแห่งชาติ
45	National Institute for the Evaluation of the Education and Training System (INVALSI - Istituto Nazionale per la Valutazione del Sistema di Istruzione)	สถาบันประเมินระบบการศึกษาแห่งชาติ
46	National Institute of Documentation for Innovation and Research in Education (INDIRE)	สถาบันแห่งชาติเพื่อการเผยแพร่ นวัตกรรมและงานวิจัยทางการศึกษา
47	National Institute of Statistics (ISTAT)	สถาบันสถิติแห่งชาติ
48	National Social Security and Welfare Institute for State Employees (INPDAP - Istituto Nazionale di Previdenza e di Assistenza dei Dipendenti Statali)	สถาบันแห่งชาติเพื่อความมั่นคงและสวัสดิการสังคมของพนักงานรัฐ
49	National University Council (CUN - Consiglio Universitario Nazionale)	สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ
50	Parental schools	โรงเรียนที่ผู้ปกครองสอนเอง
51	Parificate schools	โรงเรียนเทียบเท่าโรงเรียนของรัฐ

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/องค์กร	คำแปล
52	Permanent Territorial Centres (CTP - Centri territoriali Permanenti)	ศูนย์ประจำเขตพื้นที่ (เพื่อจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่ผู้ใหญ่)
53	Provincial School Offices	สำนักงานการศึกษาประจำจังหวัด
54	Rappresentanza Sindacale Unitaria (RSU)	ฝ่ายทำสัญญาจ้าง (ของสถานศึกษา)
55	Regional Institutes for Educational Research (IRRE)	สถาบันวิจัยทางการศึกษาประจำแคว้น
56	Regional School Offices (USR - Uffici Scolastici Regionali)	สำนักงานการศึกษาประจำแคว้น
57	School Council	คณะกรรมการสถานศึกษา
58	School in Hospital	โรงเรียนในโรงพยาบาล (สำหรับนักเรียนทุกระดับชั้นที่ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงจนต้องอยู่ที่โรงพยาบาลหรือเป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาล)
59	Scuola Magistrale	สถาบันฝึกหัดครูสอนระดับก่อนประถมศึกษา (ให้วุฒิระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)
60	Scuola Media	โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
61	Senato Accademico	สภาวិชาการ
62	Specific Specialisation School (SSIS - Scuola di Specializzazione per l'Insegnamento Secondario)	โรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง (จัดหลักสูตรที่ให้วุฒิเพื่อการทำงานสอนและการสอบบรรจุครูระดับมัธยมศึกษา)
63	State Schools	โรงเรียนของรัฐ
64	Teachers' Assembly (Collegio dei docenti)	สมัชชาครู

บรรณานุกรม

- กองยุโรป 2 กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ. ความสัมพันธ์ไทยกับ
ต่างประเทศ : สาธารณรัฐอิตาลี. <http://www.mfa.go.th/web/479.php?id=131>, 13 สิงหาคม 2552.
- กระทรวงการต่างประเทศ. สารนิเทศ-ข่าวสารนิเทศ ประเทศไทย
ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิตาลีมาตั้งแต
วันที่ 3 ตุลาคม 2411... ปัจจุบันนับว่าความสัมพันธ์ได้พัฒนา
มาเป็นเวลา 140 ปีแล้ว. <http://www.mfa.go.th/web/463.php?id=21636&lang=th>, 23 มกราคม 2552.
- กลุ่มการศึกษาและฝึกอบรมในต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน. 20 เมษายน 2552.
- กลุ่มงานความร่วมมือกับต่างประเทศ 2 (ภูมิภาคเอเชียและยุโรป)
กองการเกษตรต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
สาธารณรัฐอิตาลี (**Republic of Italy**). <http://www.moac.go.th/builder/fard/images/Italy.doc>, 2 กรกฎาคม 2551.
- กลุ่มงานวิเคราะห์สารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศการต่างประเทศ
กรมส่งเสริมการส่งออก. สรุปภาวะการค้าระหว่างประเทศ
ไทย-อิตาลีปี 2551 (ม.ค.-ส.ค.) รายงานเดือนกันยายน 2551.
<http://www.depthai.go.th/DEP/doc/51/51015814.doc>, 14
สิงหาคม 2552.
- ไทยแลนด์ เอลโล่เพจเจส. ที่อยู่สถานเอกอัครราชทูตอิตาลี.
<http://search.yellowpages.co.th/profile.jsp?custId=44653832476001>, 13 สิงหาคม 2552.

มูลนิธิวิกิมีเดีย. **ประเทศอิตาลี-วิกิพีเดีย**. <http://www.th.wikipedia.org/wiki/...>, เดือนเมษายน 2552.

เว็บไซต์สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. **ข่าวด่วน ขอเชิญร่วมงาน 140 ปี ความสัมพันธ์ไทย-อิตาลี**. http://bflynews1.blogspot.com/2009/06/blog-post_15.html, 13 สิงหาคม 2552.

สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลี. **Embassy of Italy in Bangkok**. http://www.ambbangkok.esteri.it/Ambasciata_Bangkok, 13 สิงหาคม 2552.

สยามรัฐออนไลน์. **เอกอัครราชทูตอิตาลี มอบเครื่องอิสริยาภรณ์อิตาลี ให้แก่บอสใหญ่ห้างเซ็นทรัล**. ข่าววันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2552. <http://www.siamrath.co.th/UIFont/NewsDetail.aspx?cid=97&nid=32605>.

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองมิลาน กรมส่งเสริมการค้าส่งออก. **รายงานภาวะการค้าระหว่างไทยกับอิตาลี เมื่อเดือน มีนาคม 2551**. <http://www.dep.thai.go.th/DEP/doc/51/51014436.doc>, 14 สิงหาคม 2552.

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **สภาวิชาการการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด, 2552.

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. **นิทรรศการ "ร.5 เสด็จประพาสอิตาลี" ฉลอง 140 ปี สัมพันธ์ไทย-อิตาลี**. <http://www.thaipost.net>, 31 มีนาคม 2552.

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร. **ประชุมทางวิชาการนานาชาติ**
"140 ปี ความสัมพันธ์ไทย-อิตาลี" 18-19 มิถุนายน 2552.
<http://www.bacc.or.th/exhibition/2552/013/index.html>,
13 สิงหาคม 2552

European Commission, Directorate-General for Education and
Culture, Eurybase The Information Database on
Education Systems in Europe. **The Education Systems**
in Italy 2007/2008. <http://www.eurydice.org>, April 2009.

Isabelle Ozasciyan Bernardini. University of Lecce, Italy. **The**
legal framework of the education system in Italy. [http://](http://www.ea.gr/ep/nemed/fs/92843704646400)
www.ea.gr/ep/nemed/fs/92843704646400 the-legal frame
work of the education system in Italy, April 2009.

คณะผู้จัดทำรายงาน

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ชงทอง จันทรางศุ	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง	ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและ โอกาสทางการศึกษา
นายเจตนา แดงอินทวัฒน์	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ ทางการศึกษา
นางสิริวรรณ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา	นักวิชาการศึกษานำนโยบายพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสถิติการศึกษา รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา (29 ม.ค. 2553 - ปัจจุบัน)

แปลสรุปและเรียบเรียง

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมลลา	ที่ปรึกษาไทย ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
รองศาสตราจารย์ ดร.รสสุคนธ์ มกรมณี	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช่หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นใช้ในการศึกษาหาความรู้
เพื่อประโยชน์ต่อไป